

DEMOKRACIJA

Nož v stare rane

Nekdanji predsednik države Milan Kučan skuša s pomočjo starih delitev tranzicijski levici ohraniti oblast. Pri tem ga ne zanimajo negativne posledice za slovenski narod. Janez Janša na drugi strani govori o nujnosti sprave.

GORAZD HOTIMIR

PRESEREN

9 771408 049069

POLITIKA
Politični botri
napada na
Mira Petka

FINANCE
Konkurenčnost
Slovenije nizko
na lestvici

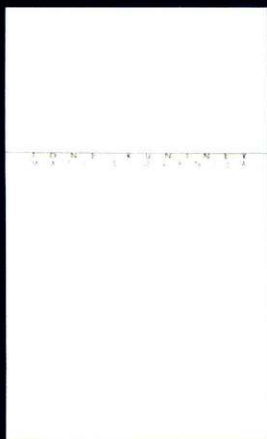

INTERVJU
Janez Janša
Potrebujemo
dvojno zmago

IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od njihovega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov. 519 strani, 5.000 SIT

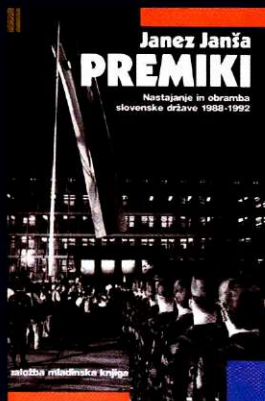
TONE KUNTNER MATI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot. 72 strani, 2.200 SIT

MILAN ZVER DEMOKRACIJA

Avtor je razčlenil koncepte demokracije v politični misli na Slovenskem v prvi polovici 20. stoletja. 254 strani, 4.400 SIT

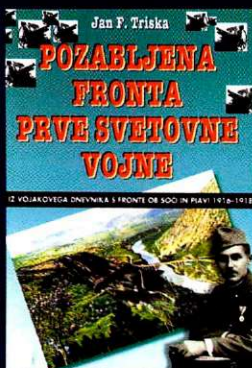
JANEZ JANŠA PREMIKI

Knjiga, ki je bila prodana že v več kot 61.000 izvodih. Nastajanje in obramba slovenske države 1988–1992. 363 strani, cena 2.200 SIT

JANEZ JANŠA OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994. Prodana je bila že v več kot 17.000 izvodih. 309 strani, 2.200 SIT

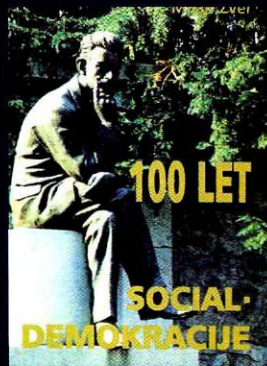
JAN F. TRISKA POZABljena FRONTA I. SVETOVNE VOJNE

Iz dnevnika českega vojaka, ki se je udeležil bojev ob Soči in Piavi. 240 strani, 5.500 SIT

MILAN ZAJC, FRANCE KOZINA, FRANCE DEJAK UŠLI SO SMRTI

Poročila treh rešencev iz množičnega grobišča v Kočevskem rogu leta 1945. 244 strani, 3.906 SIT

MILAN ZVER 100 LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja. 125 strani, 2.200 SIT

VASJA KLAVORA PREDEL 1809

Avtor je šel po sledovih vojaških spopadov Napoleona in Francozov z Avstrijci na Slovenskem leta 1809. 330 strani, 6.727 SIT

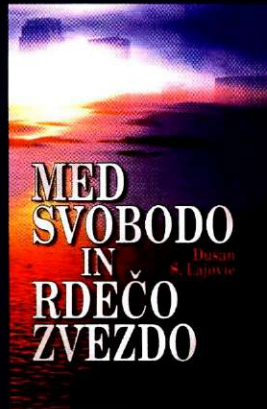
TOMAŽ BUDKOVIČ VZPON BOHINJA PRED ZATONOM AVSTRO-OGRSKE

Bohinj od marčne revolucije naprej, v času graditve proge in od njenega odprtja naprej. 231 strani, 5.500 SIT

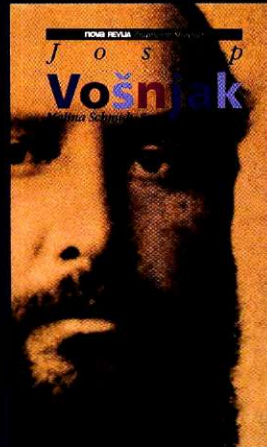
DIMITRIJ ŽILEVSKI OTOK BREZ MILOSTI

Informburojevci v jugoslovanskih komunističnih zaporih Stari Gradski, na Golem otoku, Sv. Grgurju in drugje. 256 strani, 3.996 SIT

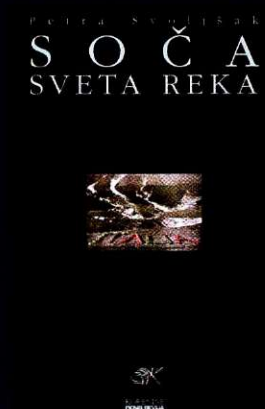
DUŠAN S. LAJOVIĆ MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Avtobiografska pripoved iz časa druge svetovne vojne. Knjigi je dodan seznam so-delavcev Udbe. 347 strani, 6.200 SIT

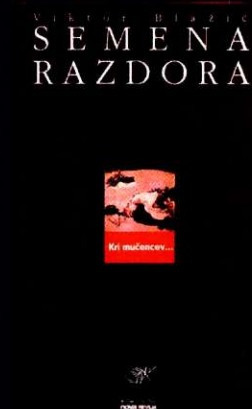
MALINA SCHMIDT-SNOJ JOSIP VOŠNJAK

Zdravnik, politik in književnik, predvsem pa rodoljub, ki je bil za svoj narod po potrebi tudi ognjevit taborski govornik. 292 strani, 11.400 SIT

PETRA SVOLJŠAK SOČA, SVETA REKA

Monografija slovenskega Posočja, ki na podlagi obsežnega arhivskega gradiva raziskuje razmere med italijansko okupacijo. 428 strani, 10.980 SIT

VIKTOR BLAŽIČ SEMENA RAZDORA

Komunistična partija je nevihtno vojno ozračje izkoristila za obračun z drugače mislečimi in v ta okvir sodijo tudi politični umori. 196 strani, 6.770 SIT

Nož v stare rane

Še nedavno se je zdelo, da bo letošnje volilno poletje minilo brez velikih ideoloških tem in brez prekanja o partizanih in domobrancih. Politiki iz vrst tranzicijske levice so namreč po osamosvojitvi dogodke iz časa druge svetovne vojne pogosto izrabljali za svoje politične potrebe – za nabiranje volilnih glasov in tako vedno znova povzročali delitve na prave in neprave, s čimer so odpirali še ne povsem zaceljene rane slovenske polpreteklosti. V zadnjih letih so ideološke teme izgubile pomen, saj so bili vodilni politiki zaposleni z vprašanjem vključevanja Slovenije v Nato in EU, v zadnjem času pa predvsem z vprašanji tako imenovanih izbrisanih in naraščajočo korupcijo. Tega se je očitno zavedel nekdanji predsednik države Milan Kučan in presodil, da je spet treba obuditi stare delitve. S starimi ideološkimi temami naj bi obravnavo korupcije potisnili v drugi plan, kar bi koristilo predvsem vladajoči LDS, ki je v precejšnji meri vpeta vanjo s svojimi močnimi klientelističnimi povezavami. Za odgovore na realna vprašanja naše sedanjosti in prihodnosti bi zato zmanjkalo časa. Ker nekdanji predsednik države to dobro ve, je na partizanski prireditvi v Baški grapi v svojem bojnem govoru obujal stare delitve. Kot da se leta 1990 ne bi udeležil pravne slovesnosti v Kočevskem rogu ... Odgovornost za neudeležbo slovenskih uradnih predstavnikov na obletnici izkrcanja zaveznikov v Normandiji je pripisal delu slovenske politike. Pri tem je napadel opozicijo in jo povezal z domobranstvom. Po njegovem prepričanju Slovenci v Normandijo nismo bili povabljeni zaradi drže "vsaj dela slovenske politike, ki izničuje partizanstvo, opravičuje pa kolaboracijo in poudarja domoljubnost slovenskega domobranstva". "To je bilo vojaško in politično delovanje zoper slovenski narod v času, ko je bil razkovan in obsojen na iztrebljenje. Zato je pripisovati domoljubnost temu dejanju več kot zloraba te velike vrednote. Dvignjena roka zoper lastni narod je namreč greh, ki ga ni mogoče ne opravičiti in ne oprati, ne z besedami ne z dejanji ... Danes je to del celovitejšega političnega koncepta, ki ga slovenskim državljanom in državljanom ponujajo nekatere opozicijske

politične stranke kot izbiro na skorajšnjih parlamentarnih volitvah. Vedno bolj prepoznavno se v teh ponudbah izrisujeta dva zelo različna obraza prihodnje Slovenije ... Zato so letošnje volitve pomembne. Ne bodo odločale le o tem, kakšna bo prihodnja podoba Slovenije in kdo jo bo oblikoval. Odločale bodo tudi o resnici in neresnici. Na neresnici pa ne more biti zgrajena prihodnost. Zato se je teh volitev potrebno udeležiti in se opredeliti ... Kateremu obrazu bomo verjeli, ko govori o viziji prihodnosti? Jaz sem se odločil in izbral."

Kučan je govoril samo o domobranstvu, nič pa o komunistični revoluciji. Zavestno je prezrl, da so bili vosovci tisti, ki so po ukazu Komunistične partije Slovenije v drugi polovici leta 1941 začeli prvi brezobzirno pobijati Slovence, ki niso mislili tako kot oni. Med njimi je bilo le malo pravih izdajalcev, večinoma je šlo za narodnozavedne ljudi, ki se pač niso želeli podrediti diktatu Osvobodilne fronte in s tem komunistične partije. Kučanov govor je v medijih naletel na velik odmev. Zanimiv je bil odziv Spomenke Hribar, ki je bila še nedavno zelo blizu Kučanu. Po njeno je nesprejemljivo govorjenje, da se bo na jesenskih volitvah odločalo med drugim med resnico in neresnico. "Volitvam naprti nekaj takega, je zame fundamentalizem, kakor ga že dolgo nisem zasledila na levi. Na nobenih volitvah se še ni odločalo o resnici in neresnici, temveč le o moči (razširjenosti) političnih interesov in torej o tem, kakšna bo politična podoba Slovenije v prihodnje." Pri tem se je Hribarjeva dotaknila tudi Kučanovega obračuna z domobranci. "Po šestdesetih in več letih je takšno izključevanje dela naroda iz njega samega anahronizem, zato bi bil čas, da se vprašamo, ali domobranci niso bili 'narod'. /.../ Kako je prišlo do te strašne shizme, da se je del 'naroda' bojeval zoper okupatorja, del pa skupaj z njim proti prvim! To je zavezujoče vprašanje, vse drugo je demagogija za dnevno politično rabo. Kakor je demagogija Kučanova izjava, da je kolaboracija 'greh, ki ga ni mogoče oprati ne z besedo ne z dejanji'. To je seveda res, za nazaj ni mogoče ničesar spremeniti, oprati, kakor da se ni zgodilo. Vendar kaj pomeni taka izjava ob tem, ko veš, da je bila večina kolaborantov po vojni likvidirana, in ob tem, ko agitirš za volitve? Ne gre le za zlorabo preteklosti za neposredno, dnevno politično rabo, temveč za neposredno podaljševanje preteklosti v prihodnost." Po njenem prepričanju je torej nesmiselno oživljati in podaljševati te delitve in jih prenašati na jutrišnje generacije.

In o tem govori v intervjuju za našo revijo Janez Janša. "V ospredje moramo postavljati tisto, kar nas povezuje ... Za zdravljenje še vedno odprtih ran preteklosti pa je potrebna sprava ... Spet narod namreč ne bo našel dovolj notranje energije za preboj v evropskem prostoru."

Metod Berlec

Ker nekdanji predsednik države vse to dobro ve, je imel na partizanski prireditvi v Baški grapi bojni govor, s katerim je obujal stare delitve. Kot da se leta 1990 ne bi udeležil pravne slovesnosti v Kočevskem rogu in se ne bi rokoval s takratnim ljubljanskim nadškofom Alojzijem Šuštarjem.

9 Nacionalna država

EZ združuje države, ki so nacionalne, med njimi je tudi Slovenija. Bodo izginile v skupni anacionalni naddržavi?

11 Za enake možnosti

12 Za čigave interese?

Nekdanji predsednik države Milan Kučan se v zadnjem času zapleta v različne izjave in afere, ki zagotovo niso v korist slovenskemu nacionalnemu interesu. Je v ozadju domneva, da je, odkar je samo nekdanji predsednik, postal nekoliko nepremišljen, ali pa gre za globlje zakulisne interese članov njegovega foruma?

16 Politični botri Petkovega napada

Kdo so politični botri napada na novinarja Mira Petka, preiskovalni komisiji državnega zbora ni uspelo ugotoviti. V fazi, ko je končala z delom, komisija ugotavlja, da političnega ozadja ni mogoče dokazati, prav tako pa ga ni mogoče zavreči.

18 Odločitev v ozkem krogu

22 Konkurenčnost Slovenije pada

24 Strožji prometni zakon

31 Obkoljena oaza demokracije

Kako deluje demokracija v majhni državi, ki je skoraj nenehno zapletena v vojaške spopade, ki se stalno čuti ogroženo in ki jo hkrati mnogi drugi razumejo kot grožnjo regionalnemu in celo svetovnemu miru? Govorimo seveda o Izraelu, edini delujoči demokraciji na Bližnjem vzhodu in hkrati tudi eni od najbolj kontroverznih držav na tem območju.

34 Pravzaprav potrebujemo dvojno zmago

Pogovor z Janezom Janšo

Treba bo zmagati na državnoborskih volitvah. Pravzaprav potrebujemo dvojno zmago. SDS mora dobiti relativno večino, torej prvi rezultat med strankami. Le tako bomo dobili možnost za sestavo vlade. Pa tudi skupaj v koaliciji Slovenija, torej z NSi in morda še s kakšno manjšo stranko moramo dobiti več kot 46 glasov v DZ.

44 Otok brez milosti

56 Teniška stagnacija

Hišica iz kart, ki se je dograjevala celo desetletje (1992–2002), se je v Džakarti porušila v piclih treh igrah. Naše so razočarale.

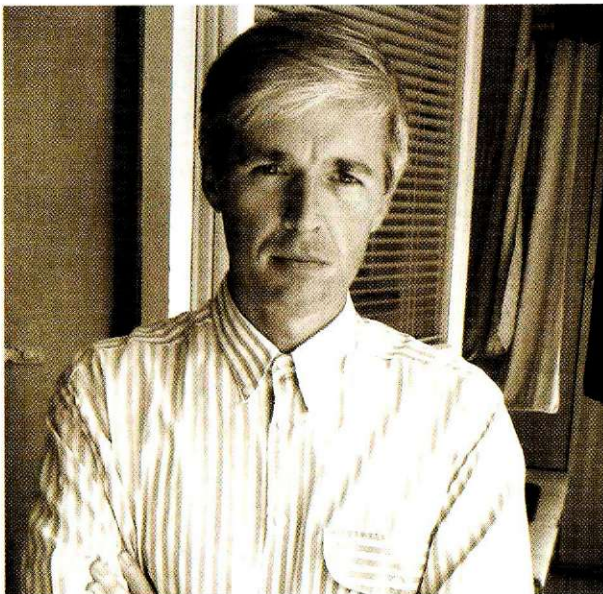
Demokracija, p.p. 4315, SI - 1001 Ljubljana, obzorja@siol.net; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), 01-434-54-63 (tajništvo); faks: 01-434-54-62

Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Mihaela Praprotnik, Monika Maljevič, Barbara Kavtčnik, Gašper Blažič, Aleš Kocjan, Gjyle Vishaj, Mitja Volčanšek; kolumnisti: dr. Janez Juhant, dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Širc, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Esad Babačić, Igor Gošte, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruđen; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: Dane Kostrič (urednik), Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Božo Predalič; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Karikatura na naslovnici: Hotimir Gorazd. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelček: obzorja.narocnine@siol.net; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Nič se ne zgodi brez vpletanja politike

Pogovarjali smo se z Bojanom B. Oblakom, predstavnikom Združenja upnikov HKS Sicura in predsednikom upniškega odbora HKS Sicura v stečaju

Koliko možnosti imajo varčevalci HKS Sicura, da dobijo povrnjene svoje vloge?

Izkušeni ljubljanski odvetnik Brane Gorše, ki mu je sodišče na predlog Banke Slovenije poverilo vodenje obeh stečajnih postopkov, vodi pa tudi stečaj novogoriške HKS Soča, je že na naroku za preizkus prijavljenih terjatev HKS Sicura napovedal, da se njeni upniki lahko nadejajo od 5 do 12 odstotkov poplačila. Doslej se je ta napoved izkazala za precej realno. Stečajna masa Sicure resnično zadošča le za dobrih 5 odstotkov poplačila prijavljenih terjatev, vse drugo je odvisno predvsem od tega, koliko bodo dobili iz Juliane. Sicer pa se upniki že od vsega začetka ne slepimo pretirano, da bi lahko iz tako obubožanih družb, kot sta HKS Sicura in Zadruga S, v rednem stečajnem postopku dobili svoje prihranke nazaj v celoti. Iskati jih bomo morali drugje, z drugimi sredstvi, zunaj uradnega stečajnega postopka. Strategija za doseg tega cilja je v grobem že pripravljena, jeseni bodo stekle prve naše aktivnosti. Naj poudarim, da se upniki s skromnim poplačilom, ki se nam obeta, nikakor ne bomo zadovoljili in bomo dosledno vztrajali pri popolnem poplačilu z obrestmi vred! Svoje pošteno privarčevane prihranke smo zaupali finančni organizaciji, ki je za svoje poslovanje imela vsa dovoljenja in je bila deležna nadzora tudi tako stroge in strokovno podkovane institucije, kot je Banka Slovenije. Zato bomo račun nekomu pač morali izstaviti.

Ali sodelujete tudi z nekdanjim direktorjem HKS Sicura Andrejem Severjem?

Ko je Sever uradno še deloval v Juliani, kjer je bil direktor in kasneje svetovalec uprave, smo v upniški organizaciji imeli z njim redne stike. Tedaj je tudi kazal pripravljenost pomagati nam z informacijami in doku-

mentacijo, ki smo jo potrebovali. V zadnjem letu je te pripravljenosti z njegove strani očitno zmanjkalo in z njim nimamo nikakršnih stikov več. Slišim pa, da z njim tesno sodelujejo nekateri posamični upniki, a to je že druga zgodba.

Kam je po vašem mnenju izginil manjkajoči denar in koga krivite za to?

V tej državi je vrsta služb in uradov, ki bi se po službeni dolžnosti morali ukvarjati s temi vprašanji. Koliko se dejansko ukvarjajo in kako uspešni so pri tem, bo pokazal čas. Po nam znanih podatkih se do dokončnih odgovorov nobena od pristojnih služb še ni dokopala ali pa odgovor skrbno skriva. Ključni akterji afere Sicura so še na prostosti. Celo več: zelo aktivni so in posegajo tudi v upniško organizacijo, saj jim naša dobra organiziranost predstavlja trn v peti, zato nas poskušajo z vsemi sredstvi onemogočiti. Dokončnega odgovora na vaše vprašanje še nimamo, prepričan pa sem, da ga bomo kmalu našli. Vse bolj se nam kaže slika dogajanja okrog Sicure na mozaiku, ki ga že dve leti skrbno sestavljamo. Nekateri podatki, s katerimi razpolagamo, so prav osupljivi. Kažejo ne samo način delovanja nekdanjih vodilnih predstavnikov Sicure, ampak tudi soodgovornost nekaterih državnih institucij, ki bi morale skrbeti za zakonitost delovanja, nadzor, opozarjanje, informiranje javnosti in sankcioniranje eventualnih kršitev, pa svoje naloge niso znale, mogle ali hotele opravljati. Zato ne nosijo nič manjše odgovornosti kot Andrej Sever, za katerega menimo, da ni deloval povsem samostojno. S tem pa afera Sicura, kot imenujemo ta črni madež slovenske tranzicijske stvarnosti, dobiva širše razsežnosti. O njej se bo, tako smo prepričani, še veliko govorilo in pisalo.

Menite, da je v primer vmešana tudi politika?

V tej državi se domala nič ne zgodi brez vpletanja politike in politikov. Tako je tudi v našem primeru. Dokaze o tem še zbiramo, ko bo čas primeren, pa jih bomo predstavili javnosti.

Vida Kocjan

Umiranje na obroke
(Stran 8)

DeSUS v službi
liberalne demokracije
(Stran 10)

Kelemenovo
poročilo zavrnjeno
(Stran 14)

Na novi poti
(Stran 15)

Nepravilnosti
v JP VO-KA
(Stran 20)

Stanovanjska iluzija
(Stran 26)

Nesrečno Posočje
(Stran 27)

Hrvaška policija svari
(Stran 28)

Projekt Dež
(Stran 30)

Vesele počitnice!
(Stran 40)

“Duhovne v četah vse ...”
(Stran 42)

V banko po denar
(Stran 48)

Nočemo stadiona
(Stran 55)

Armanijevih sedemdeset
(Stran 60)

Sokoli in turnarji
(Stran 62)

Tovariši in tovarišice
(Stran 65)

Krščanski socialisti in
Dolomitska izjava
(Stran 66)

Opozicija kot ogledalo

Ob neuspešnem glasovanju za podpredsednika državnega zbora je poslanec LDS Tone Anderlič poslanski skupini SDS očital aroganco in to, da je s podporo Ruplu dokazala, da ji ni za politično higieno. Glede na Anderličeve očitke opozicija opravlja vlogo ogledala, v katerega poslanci vladajoče opcije zelo radi mečejo očitke. Očitno ne poznajo ruskega pregovora: Ne obtožuj ogledala, če imaš grd obraz.

Neodvisni

Pretekli teden je tudi vsa slovenska javnost zvedela tisto, kar smo novinarji vedeli že ves čas, a si nismo upali na glas izreči ali zapisati (saj veste, tožbe so lahko nadležna reč). To namreč, da je nekdanja neodvisna in politično hudo nepristranska generalna državna tožilka, nekoliko manj neodvisna, kot se dela ali kot bi si vsaj želela biti. Potrditev, da to drži, je prišla kar od nje same, saj je na tiskovni konferenci urbi et orbi razglasila, da bo na volitvah kandidirala za poslanko na listi liberalne demokracije. Ker je gospa, nekateri bi jo najraje klicali mama, seveda še vedno povsem predana svoji stroki, je na tiskovni konferenci liberalne demokracije dejala, da še ne vstopa v aktivno politiko in da bo zato na listi LDS nastopila kot nestrankarska kandidatka. Seveda smo ji verjeli, ker slednje pomeni, da Zdenka ne bo postala kakšna zakrizená strankarska aktivistka, ampak bo malo noter, malo pa zunaj. Če bo denimo na naslednjih volitvah zmagala LDS, bo rekla, da je bila ves čas notri in da ji mesto pravosodne ministrice pripada, če ne bo zmagala LDS, pa bo lahko rekla, da je bila v resnici bolj zunaj, in bo lahko odšla nazaj na državno tožilstvo. Slednje močno spominja na Slovensko ljudsko stranko, ki je bila, ko je bila Bajukova vlada, malo notri in malo zunaj. Ko so se delili ministrski stolčki, je bila notri, ko je šlo vladi slabo, pa je bila zunaj. Potem je bila spet malo notri, zdaj je spet malo zunaj, za naslednje volitve pa ji ankete napovedujejo, da bo na pogrebu. Svojem namreč.

No, nekateri srčno upajo, da se slednje ne bo zgodilo in da se bo na pokopališču namesto nje znašla LDS. Resnici na ljubo ji za zdaj ne kaže dobro, zato ne preseneča, da so eldesovi veljaki začeli upokojenstvo strašiti, da bo, če ne bodo volili njih, oblast znova prevzela Bajukova vlada, ki jim bo vzela pokojnine. Seveda ob tem upokojenecem ne povedo, da jim tega ne more vzeti niti sam bog, kaj šele Janez Janša, a propaganda vseeno učinkuje. Upokojenci odidejo domov in sveto prisežejo, da za nič na svetu ne bodo volili SDS. Konsolidacija, o kateri je nedavno govoril Rop, je končana.

Ko smo že pri volilcih, kdo ve, kako bodo reagirali, ko bodo zvedeli, koliko je stal Fišerjev zavoženi proces Depala vas. Zloglasni in dolgoletni proces, na katerem smo izvedeli, da je menda na pol mrtvi Smolnikar (tako so ga želeli prikazati) v Kliničnem centru grabil tamkajšnje sestre, ni bil poceni. Recí in piši je stal deset milijonov tolarjev, ki jih bomo, kot se seveda spodobi, plačali davkoplačevalci. Razlika s socialističnimi časi je le v tem, da smo včasih plačevali kozlarije samopašnih partijskih veljakov, danes pa plačujemo kozlarije politično neodvisnih državnih tožilcev.

Upokojenci bi se pravzaprav morali bati LDS in njenih tožilcev ... Aleš Kocjan

Z DEMOKRACIJO NA MORJE

Demokracija tudi v hrvaških turističnih krajih

Spoštovane bralke in bralci, obveščamo vas, da boste v času poletnih počitnic **DEMOKRACIJO** lahko kupovali tudi v hrvaških obmorskih krajih (Istra, Kvarner in Dalmacija).

Uredništvo revije vam želi prijetno branje in lepe počitnice.

h-umor

diktafon

"Mislim, da bi se nam smejale krave, če bi glasovali za Dimitrija Rupla."

(Poslancu LDS in piscu komedij Tonetu Partljiču tokrat ni bilo do smeha.)

"Vprašanje časa je, kdaj bodo Janša in opozicija obtožili Ropa in koalicijsko, da so vsaj posredno krivi za potres."

(Kolumnist Vlado Mihelj je prepričan, da za vse katastrofe tega sveta ne more biti kriv slovenski predsednik vlade.)

"Do nosilcev javnih funkcij moramo biti poslanci spoštljivi in ne žaljivi, še zlasti če smo plemeniti."

(Novi predsednik državnega zbora Feri Horvat je prvič kot nosilec javne funkcije podkuril najbolj plemenitemu poslancu v Sloveniji.)

"Kocka s Kocka klubom v Kranjski Gori, da se bodo imeli mladi kam dati."

(Chrochyp iz skupine Kocka optimistično napoveduje, kaj se bo zgodilo z njegovo skupino čez pet let.)

"Nisem na vsak način hotela uspeti kot najstnica, ampak sem imela tako željo kot srečo, da počakam, da se izpopolnim, si nabere izkušnje."

(Pevka Nuša Derenda je zelo potrpežljivo dekle.)

"Moja mama je bila prav takšna kot jaz. Pol ure se je zabavala, smejala in plesala, nato pa je planila v jok in globoko razmišljanje."

(Pevca Stane Vidmar priznava, da je njegovo muhasto razpoloženje zakoreninjeno v genih.)

"Nenadoma sem bil obdan z lepoticami, ki so se delale silno pomembne, in včasih sem moral kazati povsem butaste obleke."

(Ashton Kutcher, zaročenec Demi Moore, se kot maneken ni vedno najbolje počutil.)

"Naš 'bencin' so testenine, za večerjo pojedemo tudi tri polne krožnike makaronov, potem pa še malo mesa s krompirjem in kakšne priloge, sladico ..."

(Kolesar Tadej Valjavec prisega na "alternativne" vire energije.)

"Slovenski narod je zelo delaven, razgledan in prilagodljiv. Ne poznam Slovenca, ki bi šel v tujino in tam ne bi uspel."

(Direktor Leka Metod Dragonja še naprej prisega na stereotip o pridnih Slovencih.)

"Običajno kuha Jake, jaz nabavim sestavine. Jake zna vse."

(Igralka Kirsten Dunst ne izgublja časa za štedilnikom.)

SIB opeharila tudi zdomce

Nekateri zdomci, ki so se iz Nemčije vrnili domov in so želeli nadaljevati svojo pot kot samostojni podjetniki ali lastniki podjetij, so predstavili svojo žalostno zgodbo. Na podlagi sporazuma med Slovenijo in Nemčijo o finančni pomoči za ustvarjanje eksistence in poklicno vključevanje kvalificiranih delavcev so zdomci v letih po osamosvojitvi pri Slovenski investicijski banki (SIB) najeli t. i. eksistenčna posojila (SIB je iz tega vira prejela 750.000 mark), vendar pa jim zdaj Nova Ljubljanska banka (NLB), ki je odkupila SIB, namesto denarja že vroča izvršbe. Zdomci - bilo naj bi jih 179 - so prepričani, da so posojila že zdavnaj vrnili, čeprav naj bi po nekaterih izračunih morali vrniti še velike vsote denarja. Do visokega zneska, ki ga morajo še plačati, naj bi prišlo zaradi stečaja banke in predvsem zaradi izjemno velikih obrestnih mer. Svojo agonijo so predsta-

Domovina je zdomcem postala mačeha meni
Franc Pukšič.

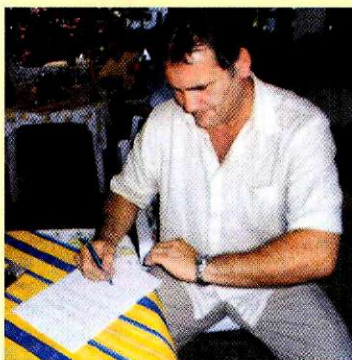
vili na tiskovni konferenci, na kateri je sodeloval tudi poslanec Franc Pukšič, ki je poudaril, da je bilo v sporazumu med Nemčijo in Slovenijo zapisano, da Slovenija zagotavlja vrnitev posojila v nemških markah, posojilojemalce pa oprošča tveganja zaradi sprememb tečaja. Vendar pa slovenska država te določbe iz sporazuma ne spoštuje. Zdomci menijo, da so se težave začele že veliko pred najetjem posojil, in sicer pri izdelavi investicijskega načrta, ki je bil prvi pogoj, da so dobili ugodno eksistenčno posojilo. Zdomci o teh načrtih, ki jih je pripravila banka SIB, ki je posojila ponujala, niso nič vedeli, pozneje pa so pri podpisu pogodbe na sodišču dobili le nekaj sekund časa, da pogodbo pregledajo. Kot trdijo, jim je bila sprva obljubljena dveodstotna obrestna mera; na pogodbi, podpisani v naglici, pa so nevede podpisali šestodstotno obrestno mero. Kasneje so ugotovili, da ta obrestna mera ni ugodna, poleg tega pa se po dolgih letih ne da izračunati, po kakšni obrestni meri so dejansko dobili posojila. Do sedaj niso še našli bančnika, ki bi mu uspelo izračune "razvozlati" in jih razložiti. Prepričani so, da se jim je zgodila krivica, zato bodo pravico verjetno poiskali na Evropskem sodišču za človekove pravice v Strasbourgu. V. K.

Milijoni za Fišerjevo avanturo

Od konca procesa Depala vas, v katerem je državno tožilstvo štiri pripadnike MORS bremenilo odvzema prostosti takratnemu policijskemu vohunu Milanu Smolnikarju na grozovit način v znanih dogodkih leta 1994 v Depali vasi, je pred kratkim minilo tri mesece, kar pomeni, da so zdaj dokončno znani tudi vsi stroški, ki so nastali v tem procesu (po zakonu morajo vsi upravičenci stroške priglasiti v treh mesecih po pravomočnosti sodb). Po podatkih, ki nam jih je posredovala tiskovna predstavica Okrajnega sodišča v Ljubljani Maša Kociper, je bilo do zdaj priglašanih okoli 10 milijonov tolarjev stroškov, za izplačilo pa do zdaj odobrenih 9,2 milijona tolarjev (od tega gre odvetnikom obtoženih nekaj več kot 9 milijonov tolarjev, pričam in sodnim izvedencem, ki so nastopili na procesu, pa dobrih 200.000 tolarjev kot pokritje potnih stroškov). Ker bodo najverjetneje odobreni tudi priglašeni stroški Roberta Suhadolnika in Darka Njavra (gre za okoli 700.000 tolarjev), bo celoten proces davkoplačevalce stal približno 10 milijonov tolarjev. Kot je znano, je višje sodišče aprila letos potrdilo sodbo okrajnega sodišča, da četverica pripadnikov MORS v Depali vasi Smolnikarju prostosti ni odvzela na grozovit način, kar ob dejstvu, da je proces začelo državno tožilstvo, pomeni, da gre do vsi stroški na račun proračuna. Mogoče pa bi bilo dobro, če bi vsaj enkrat omenjene stroške plačal državni tožilec Gorazd Fišer, ki je celoten proces sprožil. Če bi jih namreč moral Fišer plačati

Civilna pobuda na Bovškem

Od sobote je po javnih lokalih vsem občanom Bovškega na razpolago v podpis pobuda neformalne skupine anonimnih posameznikov. V njej so zapisani trije sklepi oziroma zahteve, ki so posledica nezadovoljstva občanov s popotresno obnovo po velikonočnem potresu leta 1988. Skupina pobudnikov tako zahteva ugotovitev odgovornosti pri postavitvi koncepta in izvedbe popotresne obnove po velikonočnem potresu leta 1998 in strokovni odgovor, zakaj sanirani objekti niso prestali novega potresnega sunka, kot so pri obnovi zagotavljali odgovorni, medtem ko so na novo zgrajeni objekti potresni sunek dobro zdržali. Pobudniki menijo, da bi morala država v tem primeru v celoti prevzeti obveznosti posameznikov, pri katerih je bila popotresna obnova neuspešna. Skupina občanov nemočno sprejema tragedijo, da jim je potres že tretjič uničil domo-

V Bovcu so začeli zbirati podpise v podporo pobudi za ugotavljanje odgovornosti pri popotresni obnovi leta 1998.

modrosti tedna

"Ksenofobija je močno orožje za zaščito lastnih privilegijev, lobiji pa ga uporabljajo zato, ker s ksenofobijo tako dobro zavajajo sodržavljanke in slovenske potrošnike, ki so prave žrtve sramotne zgodbe o nacionalnem interesu. Tako zavajanje je mogoče dolgo časa, ampak prihaja čas plačila. Naš pravi nacionalni interes je blagostanje našega potrošnika, ne pa dobiček lokalnega proizvajalca."

(Ekonomist dr. Mičo Mrkaic)

"Če pogledamo, da sledijo vsakemu mojemu koraku, ko grem v Maribor, v Ljubljano, me spremljajo ljudje, povezani z izvajalci in naročniki. Za vsak moj korak vedo. /.../ Primer, ko se je razkrilo, da mi sledijo: ko sem šel s Pogorevcem (nekdanjim direktorjem policije, o. p.) na kosilo v restavracijo Pri Čadu, so za to takoj vedeli. Kako bi to neki tip v Mariboru sicer vedel? Možno, da je bil v to konkretno sledenje vpleten nekdanji visoki funkcionar Udbe."

(Novinar Miro Petek)

sam, bi naslednjič vsaj dvakrat premislil, preden bi sprožil proces, za katerega je na daleč jasno, da nima možnosti za uspeh. A. K.

ve, da že tretjič plačujejo sanacijo, čeprav s pomočjo države, da pa kljub neuspešnim dosedanjim sanacijam na državni oblasti ostajajo isti ljudje. Kot je videti ob sedanjih ogledih, prihajajo k njim bolj ali manj isti strokovni, birokratski in politični obrazi, zato se ne čudimo želji skupine, da bi se občani nekoliko prebudili in zahtevali od najvišjih oblastnikov bolj zavezujoča poročila, kot so obljube na tiskovnih konferencah. Občani, ki so tako rekoč ostali brez strehe nad glavo, v precejšnjem številu podpisujejo civilno pobudo, saj jim očitno ni vseeno, kdo in kako bo poskrbel za sanacijo njihovih domov. Kot kaže, si tistih, ki so jim obnavljali domove pred šestimi leti, ne želijo več. M. M.

Umiranje na obroke

Slovenska rodnost je v primerjavi s 25 državami Evropske unije na predzadnjem mestu. Tako kažejo podatki Eurostata iz leta 2003, saj naj bi bilo v Sloveniji v povprečju rojenih le 8,7 otroka na tisoč prebivalcev, medtem ko je povprečje Evropske unije okrog deset otrok na tisoč prebivalcev. Podatki iz leta 2003 kažejo tudi, da ženske v Sloveniji rodijo v povprečju le 1,2 otroka. Poleg tega v Sloveniji na 100 rojstev pride kar 58 splavov, v 122 občinah pa je leta 2002 več ljudi umrlo, kot se jih je rodilo.

Kaj pomenijo ti statistični podatki? Morda bo kdo zamahnil z roko, češ, saj gre samo za številke, ki ne pomenijo veliko. Toda neizpodbitno dejstvo je, da pri sedanji stopnji rodnosti ni mogoče več zagotoviti ohranjanja števila prebivalcev, kaj šele da bi se to število povečevalo. Z drugimi besedami to pomeni, da Slovenija umira na obroke! Slovenska oblast bi se morala zamisliti vsaj nad dejstvom, da smo po rodnosti na predzadnjem mestu v Evropski uniji, če si je že doslej pridno umivala roke in se sklice-

Sedanja oblastna elita je brezbrizna do tega, da smo po rodnosti na predzadnjem mestu v EU.

vala na dejstvo, da so težave z rodnostjo povsod po Evropi. Za nami je uvrščena le še Nemčija, s katero pa se Slovenija s slabima dvema milijonoma prebivalcev ne more primerjati. Stopnja rodnosti v Sloveniji je še toliko bolj zaskrbljiva, če bi statistično obdelali le Slovence brez priseljencev z juga, ki imajo bistveno višjo rodnost. Glede na statistične projekcije lahko torej ugotovimo, da bodo naši potomci sčasoma postali manjšina v lastni domovini. Če dodamo še veliko število samomorov in slabo promet-

no varnost, potem prihodnost slovenskega naroda ni nič kaj svetla.

In kaj je za izboljšanje položaja naredila naša oblastna elita? Glede na dosedanje družinsko politiko lahko rečemo, da sedanja oblastna elita predstavlja nacionalni samomor na obroke. Nedavni zakon o dohodnini je v tem pogledu samo

vrh ledene gore, ki razgalja brezbriznost oblastnikov do demografskih problemov. Iz vrst vladajočih strank smo lahko slišali celo tako skrajnen cinizem, kot je na primer ta, da bi slovensko rodnost na lahek način rešili s priseljenci (tako postane bolj jasno, od kod politične igrice z izbrisanimi in džamijo). Prav tako želi vladajoča večina na vsak način vsiliti zakon, ki bi istospolna partnerstva izenačil z zakonsko zvezo heteroseksualnih parov. Ni izključeno, da bo ta tema v predvolilnem času postala glavno kukavičje jajce, saj bodo hoteli vladajoči na vsak način znova podtakniti opoziciji očitke o nestrpnosti in nazadnjaštvu. Hete-

rosexualna družina naj bi bila po mnenju psevdoliberalcev samo družbeno dogovorjena oblika in ne nekaj naravnega, to pa tudi pomeni, da se "družbeni dogovor" lahko zamenja tako, da postanejo homoseksualni pari nekaj normalnega v primerjavi s heteroseksualnimi. To pa je že dovolj jasno znamenje, kakšne vrednote zastopa sedanja oblastna elita. Se torej lahko čudimo njenemu brezbriznemu odnosu do družine in slovenske rodnosti?

Gašper Blažič

Kaj se gre Kučan?

Nekdanji predsednik države se gre s svojimi bogatimi člani ožjega vodstva Foruma 21 res čudno igrati, za katere bi bilo veliko bolje, če bi jih prepustili zakonitostim tržnega gospodarstva. Kučan je v začetku julija novinarjem poslovnega dnevnika razkril, da o načinu ohranja-

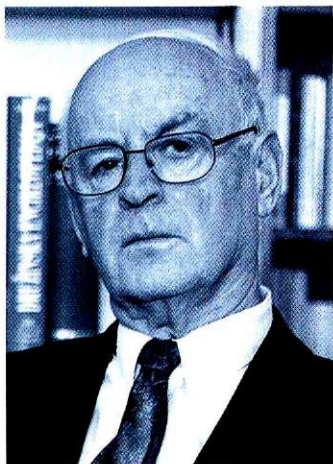
njanja slovenskega lastništva v podjetjih ni razmišljal, ve pa, da so bile konkretne ponudbe za odkup nekaterih podjetij, pa jih niti Slovenska odškodninska družba (SOD) niti Kapitalska družba (KAD) niti nista prodali. Dejal je še, da so bile tudi ponudbe za najem podjetij, pri čemer je bil menedžment pripravljen z osebnim premoženjem jamčiti za dobiček in ga nekaj tudi reinvestirati. Sklada pa kljub temu deležev nista hotela prodati. S tem je seveda okrcal obe državni družbi, v kateri so morala vsa podjetja v času lastninjenja nekdanjega družbenega premoženja nameniti po 10 odstotkov premoženja. Če je že ome-

nil Iskrina podjetja, pa Mercatorja, kjer si vodstvo najbolj prizadeva za odkup deleža podjetja na način, kot ga omenja Kučan, javno iz javnosti razumljivih razlogov ni omenil. Šokantno je tudi, da je napovedal prodajo Krke in s tem naredil uslugo tistim mogotcem, ki imajo v lasti dovolj delnic, da so lahko s povišanjem njenega tečaja čez noč obogateli. Spomnimo se, kako je Zoran Jankovič, predsednik uprave Mercatorja, z velikim povečanjem delniškega tečaja sistema (v tej družbi ima svoje delnice tudi Kučan) čez

noč obogatel za 22 milijonov tolarjev. Naključno ali pa tudi ne je bilo to v času, ko je Jankovič svojemu sinu plačeval pregrešno drago tridnevno ohcet v mariborskem Habakuku. Vendar je Kučanove izjave treba razumeti tudi v luči informacij, naj bi se oba paradržavna sklada KAD in SOD ter DSU, ki je nasled-

nica Slovenske razvojne družbe, še letos odločili na hitro in povsem nepregledno prodati kapitalske deleže največjih in ključnih podjetij, med drugim Gorenja. Govori se tudi o prodaji Smelta, ki je zaradi svojih švicarskih delov še vedno finančno izredno močan. Državne deleže naj bi v skladu s tradicijo vladajoče elite po javno nepredvidljivi ceni na tiho kupil Bavčarjev Istrabenz. Na to je pred kratkim opozoril poslanec Andrej Bajuk in ugotovil, da pri napovedanih prodajah državnih deležev v gospodarskih družbah očitno ne gre samo za gospodarska merila, temveč tudi za politične cilje. Hkrati se je vprašal, zakaj se vladi prav zdaj tako mudi in ali ne gre pri vsem tem za dodatno prerazporejanje in koncentracijo lastnine v interesu politično vplivnih posameznikov ali skupin in na škodo države, to se pravi državljanov in državljanov, ki so neposredni lastniki teh skladov. Na dlani je torej, da je Kučan dal zeleno luč takim prodajam in da zdaj tudi javno prihaja do izraza njegova moč. Resnici na ljubo ni bila v desetletju po osamosvojitvi nič manjša, le skrival jo je kot kača noge.

Vida Kocjan

Dr. Janko Kos

Nacionalna država

Slovenci mislijo o tem različno. Eden od uglednejših glasnikov skrajne "levice" je že razglasil, da morajo nacionalne države "odmreti", sicer z Evropo ne bo nič. Beseda o "odmrtju" spominja na komunistično geslo, da bo država s socializmom in še bolj s komunizmom "odmrla"; srbski komunisti so tik pred koncem Jugoslavije upali, da bodo "odmrle" jugoslovanske nacionalne "republike". Kar je bilo nekoč komunistična utopija, je zdaj evropska anarhistična vizija.

Po starem izreku se skrajnosti stikajo. Kar terjajo od Evrope levičarji in anarhisti, je pred sto leti in več razglasil njihov veliki zaničevalec Nietzsche. S svojimi mislimi o tem, kakšna naj bo enotna Evropa, ostaja najprodnjejši, pa tudi najnevarnejši vizionar, aktualen prav za ta čas. Na primer z mislijo, da je "demokracično gibanje" v Evropi prevzelo "dediščino krščanskega". To pozabljajo tisti, ki ne marajo omembe krščanstva v evropski ustavi; Nietzsche bi jih imel upravičeno za hipokrite. Toda tu so še druge njegove misli, posebej zanimive za Slovence. Po Nietzscheju mora Evropa "dobiti enotno voljo", končati se mora "komedija njene malodržavnosti", njena "demokracična večhotenjskost". In čemu vse to? "Čas male politike je minil: že prihodnje stoletje prinese boj za svetovno gospodstvo – primoranost k veliki politiki." Evropa mora premagati "atavistične napade domovinstva in visenja na rodni grudi", evropskega človeka čaka "uničenje narodov". O tem govori Nietzsche v skrajno modernem jeziku: "Trgovina in industrija, razpečevanje knjig in dopisovanje, skupne poteze vse višje kulture, hitro spreminjanje krajev in pokrajine, današnje nomadsko življenje vseh, ki niso zemljiški posest-

niki – te okoliščine s seboj nujno prinašajo šibitev in nazadnje uničenje narodov, vsaj evropskih: tako da mora iz njih vseh – kot posledica nenehnih križanj – nastati mešana rasa, rasa evropskega človeka." Nietzsche si predstavlja Evropo po zgledu ameriškega "talilnega lonca", Evropa naj se uveljavi v tekmi z Ameriko, zato z obžalovanjem ugotavlja, da se "Amerikancem prebivalci celotne Evrope kažejo kot miroljubna in uživajoča bitja, medtem ko oni rojijo vseppek kot čebele in ose". Morda po Afganistanu ali v Iraku? Prav zato mora postati Evropa "eno", postati mora "politična in gospodarska enota s ciljem vladanja Zemlji". Skratka, združena Evropa brez nacionalnih držav naj bo utelešenje "naddloveka", "volje do moči" in "svetovnega gospodstva".

Nietzschejeva misel o Evropi je morda misel skrajne "desnice", toda to, kar govori, je enako mislim skrajne "levice". In takšna vizija Ev-

teh držav ohranjali svoje narodno ozemlje, jezik in kulturo, s tem upanjem smo prehajali iz ene države v drugo, nazadnje smo se znašli kot nacionalna država znotraj Evropske zveze. Nam bo zdaj kaj več do svetovne moči take zveze, čeprav samo v obliki njene gospodarske nadmoči? Bomo temu žrtvovali svojo nacionalno državo, jezik, kulturo in narodnost? Bomo po mnogih mučnih, pa tudi zaslužnih stoletjih uprizorili častivreden narodni samomor?

V igri ni samo slovenska nacionalna država kot končno poroštvo narodnega obstoja, jezika in kulture. Ta država bo glavno poroštvo demokracije na Slovenskem. Z uničenjem evropskih narodov je Nietzsche mislil na uničenje demokracije v Evropi. In res, evropska demokracija bo preživela samo, če se bodo njene nacionalne države ohranile navkljub pritiskom vseevropskega uradniškega centralizma. V velikih evropskih državah, ki so

Z uničenjem evropskih narodov je Nietzsche mislil na uničenje demokracije v Evropi. In res, evropska demokracija bo preživela samo, če se bodo njene nacionalne države ohranile navkljub pritiskom vseevropskega uradniškega centralizma.

rope je grožnja malim evropskim narodom, njihovim nacionalnim državam, najbolj morda slovenski. Z drugimi malimi narodi je ravno slovenski pravo utelešenje antiničejanstva. Slovenci nikoli nismo bili nosilci "volje do moči". Ko smo več kot tisoč let živeli v okvirih večnarodnih držav, od Svetega rimskega cesarstva nemške nacije prek avstrijskega in avstro-ogrskega cesarstva do prve in druge Jugoslavije, nam je bilo predvsem do varnosti in blaginje, prav malo pa do svetovne moči teh državnih tvorb. Varnosti in blaginji se je polagoma pridružila želja, da bi znotraj

po svojem izročilu centralistične, ostaja demokracija pogosto samo formalna, abstraktna, neučinkovita; če naj se izognejo krizi demokracije, se morajo decentralizirati; to se bo gotovo dogajalo v Španiji, Italiji, Franciji in še kje. Malim državam je bolj dano, da s svojimi strankami, parlamenti, večinskimi volilnim sistemom, referendumi, lokalno samoupravo razvijejo bolj živo, neposrednejšo, konkretno obliko demokracičnega življenja. Slovenija je ena takšnih držav. Če naj postane zares demokracična, mora stati in obstati kot nacionalna država.

Evropska zveza združuje države, ki so – z izjemo Belgije in še katere – nacionalne, med njimi je tudi Slovenija. Bodo polagoma izginile v skupni anacionalni naddržavi? Ali pa se bodo v tej ohranile, čeprav v novih posebnih povezavah? In kaj mislijo o tem Slovenci?

DeSUS v službi liberalne demokracije

Minuli petek je Demokratična stranka upokojujencev Slovenije (DeSUS) v Ljubljani organizirala posvet stranke.

Očitno so že začeli s predvolilnimi aktivnostmi, saj so z evidentiranjem kandidatov za volitve v državni zbor že predstavili izvajanje predvolilnih dejavnosti. Seveda sta k posvetu spadala tudi pregled in ocena aktualnega političnega dogajanja in ocena položaja stranke v slovenskem političnem prostoru.

Po pričakovanjih bo stranka na letošnjih državnozborskih volitvah največji poudarek namenila upokojujencem, pokojninam in reformi zdravstvenega sistema. Nič novega torej v programu DeSUS. Skrb za upokojujence je bilo in bo ostalo njihovo temeljno predvolilno geslo, s katerim jim je do sedaj uspelo prepričati zadosten odstotek starejših in upokojujencev. Kar pa zadeva letošnje volitve, je lahko vodstvo stranke v skrbeh. Vse bo odvisno od tega, kako dobro bodo prepričali potencialne volivce oziroma kaj vse jim bodo obljubili, da bodo postorili v prihodnje. Kajti s tistim, kar so naredili v zadnjem mandatu državnega zbora, se ne morejo pohvaliti. Vse, kar je, je to, da

so padli v objem LDS in delali tisto, kar so morali, in ne tistega, kar bi bilo najbolje za slovenske upokojujence. Poslanci iz DeSUS so se dobesedno zli s poslanci največje vladne stranke in jih pri glasanju v državnem zboru pridno poslušali. Ob menjavi predsednika vlade so bili za to tudi nagrajeni; končno so dobili ministrski stolček, če temu lahko tako rečemo. Na njihov predlog je bila na mesto ministrice brez listnice za regionalni razvoj imenovana Zdenka Kovač. Nada-

lje jim je uspelo doseči, da so na evropskih volitvah nastopili skupaj z LDS, kar pa jim ni prineslo uspeha; vse, kar so s tem naredili dobrega (vsaj mislili so, da bodo), je to, da so prinesli kakšen glas več kandidatom LDS. Neverjetno glasno pa so se v upokojujski stranki odzvali na napovedi Vzajemne o dvigu zavarovalne premije za starejše zavarovance. S starejšimi zavarovanci se tako ne dela, je bilo slišati iz vrha stranke. Kako se znajo potegniti za upokojujence, so želeli doka-

zati z izjavo, da bodo, če bo prišlo do dviga zavarovalne premije, izstopili iz vladne koalicije. Takšno napoved bi lahko jemali resno, če bi bili kje na začetku ali sredi mandata, ne pa ob koncu. Izjave, da bo stranka s 1. avgustom 2004 izstopila iz vladne koalicije, če vlada RS ne bo preprečila dviga zavarovalne premije, kot je zagotovil Anton Rop na srečanju upokojujencev 24. 6. 2004 v Slovenj Gradcu, ne moremo jemati kot grožnje vladajoči koaliciji ob njenem izteku mandata, temveč kot predvolilno potezo DeSUS. Sicer pa ne smemo izključevati možnosti, da je bila celotna poteza Vzajemne voda na mlin vladnim strankam pred volitvami, ki se bodo lahko hvalile, kako so "pritisnile" na Vzajemno in dosegle umik povišanja premij. Vsaj za zdaj, pred volitvami. Nimamo pa zagotovila, da do povišanja premij ne bo prišlo po volitvah. Bomo videli, kako se bo takrat odzvala stranka upokojujencev, če ji bo seveda sploh uspelo priti v državni zbor. Ne nazadnje si upokojujenci zaslužijo, da imajo v državnem zboru nekoga, ki bo znal skrbeti za njihove pridobljene pravice, se postaviti zanje in se odločno upreti neprimernim in nepravičnim potezam vladajoče elite. Tega DeSUS na žalost doslej ni zmozel. **M. P.**

DeSUS je v tem mandatu deloval kot podaljšana roke LDS. Mojca Drčar Murko in Jelko Kacin sta se prišla stranki zahvaliti za pomoč na evropskih volitvah.

Lastniki zamenjali Jureta Apiha

V osrednjem slovenskem dnevniku Delo se je pretekli teden uresničilo tisto, kar so v novinarskih krogih napovedovali že dlje časa.

Člani nadzornega sveta časopisnega in založniškega podjetja Delo so na zadnji seji zamenjali dosedanjega predsednika uprave Jureta Apiha in na njegovo mesto imenovali Tomaža Peroviča s POP TV.

Bolj ali manj glasna ugibanja o morebitni Apihovi zamenjavi, ki bi se mu mandat iztekel šele čez dve leti, so med novinarji krožila že vsaj leto dni. Čeprav so kot razlog za zamenjavo v nadzornem svetu navedli potrebo po novem vodstvu, ki naj bi jo narekovala čedalje večja dinamika na trgu in tudi konkurenca, je slišati, da se je moral Apih v resnici posloviti zato, ker naj bi bil nekoliko preveč svojeglav in ker naj bi se bil upiral želji delničarjev po zmanjševanju plač, honorarjev in drugih z zaposlenimi povezanih stroškov. Slišati je namreč, naj bi si člani nadzornega sveta želeli predvsem višje dobičke, zaradi česar naj bi v

Delu kmalu začeli zmanjševati stroške iz dela. Tako naj bi v prihodnjih tednih ali mesecih uprava znižala plače zaposlenih in zmanjšala honorarje za notranje in zunanje pogodbeno sodelavce, prav tako pa naj bi v želji po zvišanju dobička v prihodnjih tednih in mesecih začela zmanjševati nekatere druge tekoče stroške.

Zamenjava na čelu uprave torej po-

meni, da je to bolj kot kaj drugega narekovala želja kapitala po večjih dobičkih. Na slednje najboljše kaže odločitev nadzornega sveta, da za Apihovega naslednika imenuje dosedanjega direktorja informativnih in športnih programov na POP TV in Kanalu A Tomaža Peroviča (svoje delo naj bi prevzel v začetku septembra). Perović, ki je svojo poklicno pot začel kot novinar in

urednik na nacionalni RTV, potem pa predsedal v Pro Plus, ki ima danes pod svojim okriljem POP TV in Kanal A, je bolj kot po novinarskem delu znan po svojih poslovnih potezah. Tako poznavalci dogajanja na področju televizijskih medijev prav njemu pripisujejo največ zaslug za to, da je POP TV pred leti prevzela Kanal A, prav tako pa mu pripisujejo pomembno vlogo pri nedavnem nakupu, v katerem je večinska lastnica POP TV in Kanala A kupila hrvaško komercialno televizijo Nova TV, s tem pa tudi slovensko TV 3, ki jo je Nova TV kupila že pred časom. Ali glede na to lahko pričakujemo, da bo Delo pod Perovičevim vodstvom začelo počasi kupovati tudi svoje tekmece?

Postavlja pa se vprašanje, ali bo sprememba na vodstvenem položaju Dela vplivala na njegovo uredniško politiko in ali bo sedanji odgovorni urednik Dela Darijan Košir obdržal svoj položaj. Poznavalci so prepričani, da večjih sprememb ne bo in da bo največja slovenska časopisna hiša še naprej ostala blizu sedanji vladajoči garnituri. **A. K.**

Nadzorni svet Dela je sklenil, da bo septembra dosedanjega predsednika uprave Jureta Apiha (na sliki desno zgoraj) zamenjal Tomaž Perović.

Za enake možnosti

V sredo, 14. julija, se je znova sešel Zbor za republiko, katerega ustanovno zasedanje je vzbudilo veliko zanimanje javnosti. Tokrat je zasedal v največji kinodvorani novozgrajenega mariborskega Koloseja, in sicer s temo Za Slovenijo enakih možnosti. Zbora so se udeležili vsi trije predsedniki pomladnih strank Janez Janša, Janez Podobnik in Andrej Bajuk, večina podpisnikov pobude za ustanovitev Zbora za republiko, vključno z odstavljenim zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom in povezovalcem javne tribune dr. Petrom Jambrekom, udeležili pa so se ga tudi nekateri poslanci državnega zbora, predvsem iz štajerske regije.

“Nova runda” slovenske politike

Povezovalac javne tribune dr. Peter Jambrek je v svojem uvodnem nagovoru izpostavil problem ravnotežja med temeljnim narodnim poslanstvom Republike Slovenije kot nacionalne države ter vsakršnimi drugimi kolektivnimi in posameznimi interesi. Če po njegovem oblast tega ravnotežja ne išče in smatra upoštevanje nacionalnega interesa za izraz ksenofobije, šovinizma in netolerance, potem je taka oblast v velikih težavah, ker ne razume in ne upošteva temeljnega načela demokratičnosti slovenske republike. Dr. Jambrek si je pri tem postavil tudi vprašanje, ali je bolj legitimno ljudstvo ali njegova oblast, in brez pomišljanja odgovoril, da ima vedno prav ljudstvo oz. narod. V uvodnem delu razprave je nastopil tudi dr. Dimitrij Rupel in vstop Slovenije v Evropsko unijo in Nato označil za začetek “nove runde”, saj nas čakajo novi izzivi in naloge, kljub temu pa je v slovenskem političnem (oblastnem) prostoru po vstopu Slovenije v evroatlantske povezave ostala praznina. Vezivo Evropske unije je po njegovem mnenju različnost, zato vstop v omenjeno skupnost ne pomeni konca nacionalne države. Nova runda slovenske politike bo morala temeljiti na novih vsebinah, kot so demokracija, ravnovesje, uporaba vseh človeških in strokovnih potencialov, sodelovanje, vključevanje in multilateralizem, odpovedati pa se bo treba kulturnemu boju, izključevanju in kadrovski politiki v skladu z ozkimi političnimi interesi.

Na tokratni javni tribuni Zbora za republiko je bilo izrečenih veliko kritik na račun oblasti zaradi njenega centralizma.

O problematičnem centralizmu in šolstvu

Na javni tribuni je govoril tudi novinar Miro Petek in odkrito napovedal slovo od novinarstva, saj bo na jesenskih državnoborskih volitvah kot neodvisni kandidat kandidiral na listi SDS na Koroškem. Ta predstavlja od oblastne elite povsem pozabljeni regiji, ki je za ljubljansko oblast zanimiva le tedaj, ko gre za afero, kot je bila npr. afera Vič-Holmec. Petek je bil zelo kritičen do neučinkovitosti pravne države, kjer so bolj varovani storilci kaznivih dejanj kot žrtve, s tem pa se teror nad posameznikom nadaljuje. Oblastni centralizem je kritiziral tudi pesnik in urednik Andrej Brvar, ki je opozoril na visoko stopnjo brezposelnosti v Mariboru, naraščanje razlik med revnimi in bogatimi in na dejstvo, da se v slovenski metropoli obrača že 70 odstotkov nacionalnega kapitala. Precejšen del javne tribune je bil namenjen šolstvu, ki ga je na prvem zasedanju akademik dr. Janko Kos označil za zelo pomembno področje tako za človeka kot za državo. Dr. Jure Zupan je v svojem referatu z naslovom Trop brez zvoncev opozoril na problematiko ogromnega števila informacij, med katerimi pa je treba znati izbrati uporabne. Pisatelj in ravnatelj ene od osnovnih šol Dušan Merc je izrekel ostro kritiko na račun na novo uvedenega nivojskega pouka v novi devetletni osnovni šoli. Po njegovo je slovensko šolstvo poligon za ozke politične interese, v šolah je čedalje več nasilja, čedalje več je tudi učenja velike množine podatkov na pamet, pojmi, kot so narod, nacija in država, pa so izginili iz šolskih učnih načrtov. Dr. Alenka Šverc je opozorila, da je v slovenskih šolah veliko premalo poudarka na uporabnem znanju in upoštevanja vzgojne naravnosti staršev otrok, pri tem pa je izrekla ostre kritike na račun ministra za šolstvo Slavka Gabra, češ da si zatiska oči pred problemi.

Vrnitev oblasti na izhodiščno točko

Na javni tribuni so poleg še nekaterih znanih imen (dr. Vasko Simoniti, dr. Gregor Virant, Jože Wako-unig, Aleksander Zorn, dr. Anton Jurgetz itd.) nastopili tudi prvaki pomladnih strank Janša, Podobnik in Bajuk. Janša je tako dejal, da se je oblastna elita z izključitvijo zadnjega člana, ki je še sodeloval v osamosvojitvenih procesih, vrnila na izhodiščno točko pred prvimi demokratičnimi volitvami, kar dokazuje tudi to, da je kot kandidata za generalnega državnega tožilca predlagala človeka, ki je nekoč preganjal svobodo tiska, še zlasti tistih publikacij, ki so se zavemale za osamosvojitve. Bajuk je opozoril zlasti na hitenje oblastne elite z razprodajo državnega premoženja za hrbotom javnosti, s čimer bi se kapital na nepregleden način razporedil na škodo države in v korist ozkega kroga posameznikov. Podobnik je pozval k spravi in skupni graditvi prihodnosti potomcev tako partizanov kot domobrancev, pri tem pa opozoril, da je Maribor “drugo oko” Slovenije. Po zadnjem delu javne tribune, kjer so nastopili zlasti Štajerci, je predsedstvo Zbora za republiko sklenilo, da bo naslednje zasedanje 19. avgusta v Kopru.

Gašper Blažič

Oblastna elita se je (po mnenju Janeza Janše) z izključitvijo zadnjega člana, ki je še sodeloval v osamosvojitvenih procesih, vrnila na izhodiščno točko pred prvimi demokratičnimi volitvami, kar dokazuje tudi to, da je kot kandidata za generalnega državnega tožilca predlagala človeka, ki je nekoč preganjal svobodo tiska, še zlasti tistih publikacij, ki so se zavemale za osamosvojitve.

Nekdanji predsednik države Milan Kučan se v zadnjem času zapleta v različne izjave in afere, ki zagotovo niso v korist slovenskemu nacionalnemu interesu. Je v ozadju domneva, da je, odkar je samo nekdanji predsednik, postal nekoliko nepremišljen, ali pa gre za globlje zakulisne interese članov njegovega foruma.

Prvo izjavo, ki bi jo lahko označili kot izdajo slovenskih nacionalnih interesov, si je Kučan privoščil kmalu po tistem, ko je svoj predsedniški stolček prepustil Janezu Drnovšku. Takrat je Kučan za hrvaško nacionalno televizijo dejal, da vprašanje Trdinovega vr-

Za čigave interese?

ha ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo in zvezo Nato ni več relevantno in da bi bil čas, da se Slovenska vojska počasi umakne iz tamkajšnje vojašnice. Izjava, ki jo je v začetku tega meseca ponovil za hrvaški Večernji list (dejal je, da je čas, da Slovenska vojska izprazni svoje oporišče na Trdinovem vrhu), je v javnosti naletela na veliko razburjenja. Zlasti v opozicijskih strankah so bili mnjenja, da je s tem Kučan v najbolj občutljivem trenutku (ko so namreč še vedno potekala pogajanja o uveljavitvi

sporazuma med Drnovškom in Račanom) škodil slovenskim nacionalnim interesom.

Pomoč "človeku v stiski"

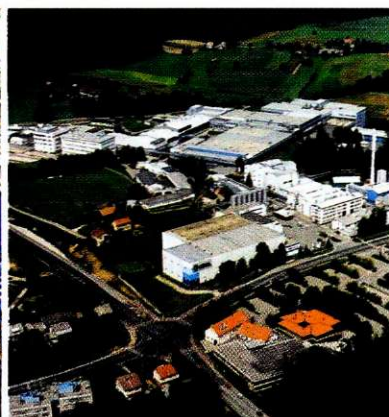
Naslednji "zunanjepolitični spodrsrljaj" se je Kučanu zgodil marca letos, ko so nekateri hrvaški mediji objavili besede hrvaškega ekscentričnega politika Slavena Letice (slovenska javnost se ga najbolj spomni po njegovem konjeniskem prihodu v slogu bana Jelačića na Trdinov vrh pred zadnjimi hrvaškimi državnozborskimi volitvami),

ki jih je le-ta izrekel na seji odbora za pravne zadeve in človekove pravice Sveta Evrope v Parizu. Letica je takrat dejal, da mu je Milan Kučan leta 1999 pomagal pri izplačilu okoli 2.800 ameriških dolarjev prihrankov, ki ji je imel v Ljubljanski banki v Zagrebu. Zadeva je postala zanimiva zlasti zato, ker je Kučan sploh ni zanimal, ampak je celo priznal, da je v tistem času prek Cirila Ribičića res poklical odgovorne v NLB in jih "poprosil", naj Letici izplačajo zadržane prihranke. Kot je svoje dejanje opravičeval Ku-

čan, naj bi šlo pri njegovem posredovanju samo za pomoč človeku v stiski (čeprav Letica, kot smo pred časom pisali v Demokraciji, ni nikakršen revež), pri tem pa niti ne ve, ali je posredovanje sploh imelo učinek. Ker to v konkretnem primeru sploh ni pomembno (dovolj je, da je poskusil posredovati), so v protikorupcijskem uradu pod vodstvom Boštjana Penka to Kučanovo "prijateljsko" gesto označili kot poskus korupcije in zlorabo položaja, v opoziciji pa so jo pospremili z ugotovitvijo, da je Ku-

Fotografije: Dane Kostrič in Primož Lavre

Ali nekdanji predsednik izgublja občutek za to, kaj sme in česa ne sme reči v javnosti, ali pa so v ozadju interesi članov njegovega foruma po hitrem zaslužku z borznimi špekulacijami?

Hrvaška politika v pogajanjih s Slovenijo primer Letica in Kučanovo zlorabo položaja s pridom izkorišča v pogajanjih o dolgu Ljubljanske banke hrvaškim varčevalecem.

Je Kučanova izjava, da Krka dolgoročno ne more ostati slovenska, napoved prodaje še zadnjega slovenskega farmacevtskega podjetja?

Ne sodi v ta čas

Kučanov forum 21 je v zadnjem času potegnil nekatere tako slabo prikritke zakulisne poteze, da so ga začeli kritizirati celo nekateri, ki so dolga leta veljali za Kučanove ljudi. Tako je Spomenka Hribar, ki je svojčas ustavljala levico, njegov forum v zadnji Sobotni prilogi Dela pospremila z besedami. "Zdaj, ko imamo demokracijo in svojo državo, mislim, da so takšni zbori in gibanja (Forum 21 je nekakšen posnetek partije v malem), ki naj bi angažirala in revolucionirala ljudstvo ter povzročila ne vem kaj vse, neki fundamentalizem, ki ne sodi v ta čas."

čan škodil slovenskim nacionalnim interesom, ker je s tem Hrvatoma razkril možnost, kako bi se lahko reševalo vprašanje dolga nekdanje LB do hrvaških varčevalcev (to tezo so pozneje nekateri hrvaški pogajalci res zagovarjali kot vzorčen primer reševanja dolga Ljubljanske banke do hrvaških varčevalcev).

Zelena luč za prodajo Krke?

Najnovejši škandal, ki si ga je na škodo slovenskih nacionalnih interesov privoščil Kučan, se je zgodil pretekli teden, ko je Kučan v svojem pojasnjevanju, katera podjetja naj ostanejo slovenska, za poslovni dnevnik Finance dejal: "Krka dolgoročno ne more ostati slovenska, sicer bo hočeš nočeš propadla." Kučanu je že v naslednji številki odgovoril predsednik uprave Krke Miloš Kovačič. Dejal je: "Sem član foruma, a se četrtkovskega sestanka nisem mogel udeležiti, ker sem bil službeno v Münchnu. Na sestanku niso razpravljali kakšni veliki strokovnjaki za farmacijo. Gotovo nimajo prav veliko tovrstnih informacij. Presenečen sem, da so razpravljali brez nas, a to se pogosto dogaja. Pred nedavnim sem že povedal, da bo v evropski farmaciji srednjeročno predvidoma prišlo do kapital-skih povezav, ki se jim lahko pridruži tudi Krka. Uprava bo sicer vedno proti temu, da Krko prevzame drug farmacevt. Ali se nam bo uspelo dogovoriti s kom o združitvi ali pa bo Krka prevzela kakšnega farmacevta, je vprašanje pra-

ve priložnosti in cene, predvsem pa tega, ali nam bo uspelo zagotoviti, da bi bilo Krki in njenim delničarjem zaradi povezave bolje. Bi imeli torej zaradi povezave večji trg, večjo dobičkonosnost in višje dividende? Zdaj ne more nihče z gotovostjo reči, kaj se bo zgodilo s farmacijo v prihodnjih letih." Čeprav je Kovačič okrcal Kučana, češ da nima pojma o farmaciji, in še enkrat potrdil, da prevzema Krke ne bo, dokler bo on v Krki, je Kučanova izjava kljub temu spodbudila večje premike na borznem trgu. Tako se je tečaj Krkine delnice, ki se je v dneh pred Kučanovim intervjujem z občasnimi manjšimi nihanjem gibal okoli 68.500 tolarjev, v samo nekaj dneh dvignil za celih 3.000 tolarjev, na 71.500 tolarjev (več kot prej v celem mesecu).

Se pripravlja prevzem Krke?

Čeprav se je tečaj zdaj nekoliko umiril in verjetno ne bo imel večjih posledic na sicer umirjeno dogajanje na ljubljanski borzi, se postavlja vprašanje, komu je bila namenjena Kučanova izjava. Ena od možnosti bi lahko bila, da je Kučan pod vplivom Forumu 21,

kjer sedijo mnogi, ki trgujejo z delnicami, želel z namigovanjem o morebitnem prevzemu Krke vzbuditi rast njenih delnic, da bi jih lahko nato nekdo iz njegovega foruma drago prodal (največ delnic – 2.731 – je v tem času pro-

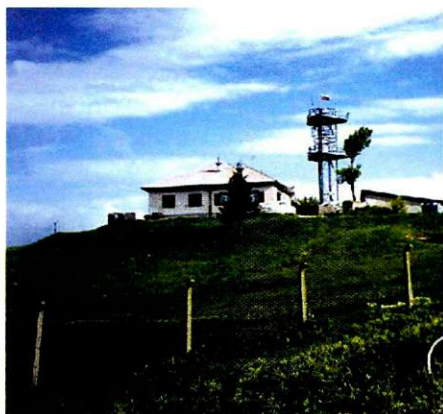

dala Aktiva Invest in s tem v samo nekaj dneh zaslužila dobrih 8 milijonov tolarjev). Če je želel slednje, se mu načrt ni posrečil, saj rast delnic navsezadnje ni bila tolikšna, da bi se dalo z njo veliko zaslužiti. Ena od možnosti je, da se v resnici pripravlja prevzem Krke (nekateri možnost za to vidijo predvsem v dejstvu, da so njene delnice zrastle že nad vrednost, ki jo je imel ob prevzemu Lek) in da je želel Kučan javnost počasi privaditi na to, da se bo morala odreči še enemu paradnemu konju slovenske far-

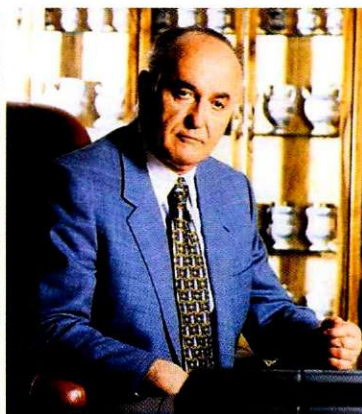
macije; prav mogoče pa je, da je besede izrekel kar tako, kot svoje osebno mnenje. A to je še najmanj verjetno, saj je znano, da Kučan ničesar ne reče kar tako in da točno ve, da bodo njegove besede imele določen učinek. Tako je še najverjetneje, da za Kučanovimi izjavami stojijo interesi posameznikov iz njegovega foruma. Omenja se celo, naj bi želel Kučanov forum s prodajo Krke pridobiti denar za financiranje svoje zakulisne mreže, s katero je vsa leta ohranjal oblast in jo želi tudi v prihodnje.

Kar koli je že v ozadju Kučanovih izjav (za kaj gre, se bo verjetno

kmalu pokazalo), je dejstvo, da take Kučanove izjave ne koristijo slovenskemu nacionalnemu interesu, sploh pa ne Kučanovemu osebnemu ugledu. Kot nekdanji predsednik države bi moral v prvi vrsti zagovarjati slovensko industrijo in s tem slovenski nacionalni interes. V nasprotnem primeru se nam utegne zgoditi tako kot Čehom, ki so tudi po zaslugi svoje politike izgubili vse svoje paradne konje in so zdaj lastniki samo še manjših in za Čeha kot nacijo nepomembnih obratov. **Ales Kocjan**

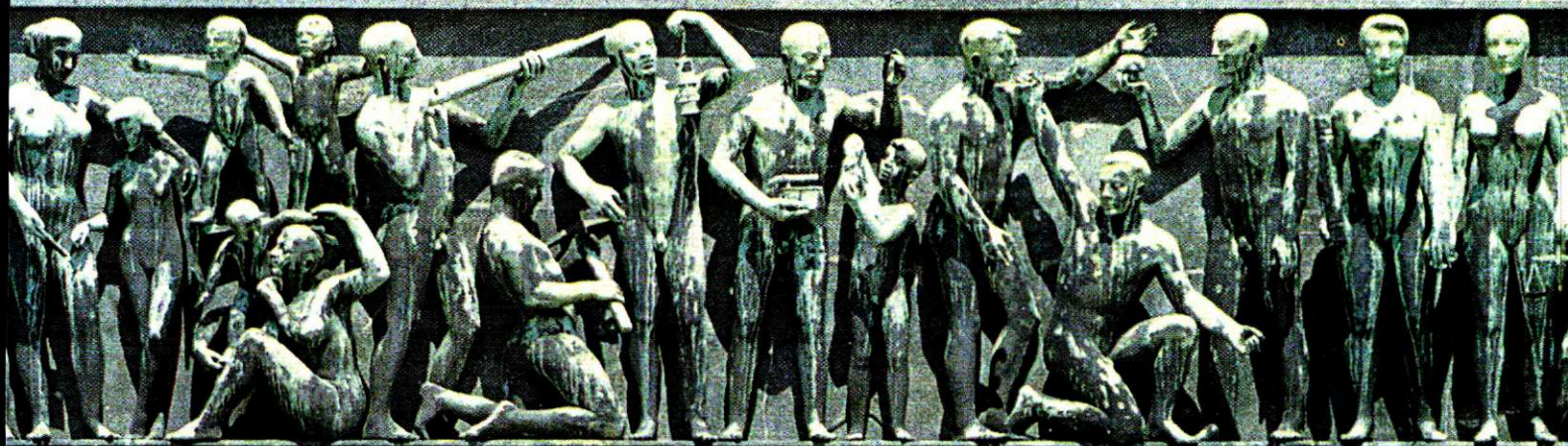
Kučanove izjave, da bi se morala Slovenska vojska že zdavnaj umakniti s Trdinovega vrha, zagotovo ne morejo biti v slovenskem nacionalnem interesu.

Prvi človek novomeške Krke Miloš Kovačič je zanikal govorice o prevzemu dolenske tovarne zdravil, a škoda je že narejena.

Izjave, ki jih v zadnjem času daje Kučan, so očitno preveč tudi za nekatere, ki so veljali za njegove najzvestejše zagovornike. V zadnji Delovi Sobotni prilogi je Spomenka Hribar do Kučana zelo kritična.

Keleminovo poročilo zavrnjeno

Predsednik komisije državnega zbora za ugotovitev odgovornosti oseb in nosilcev javnih pooblastil glede nakupa in prodaje električne energije Branko Kelemina je minuli teden vložil tri kazenske ovadbe zoper nekatere vpletene v prodajo viškov električne energije iz Jedrske elektrarne Krško (JEK) po odklopu elektrike Hrvaški poleti 1998.

Kdo so ovadeni? Tedanji direktor Elesa in predsednik poslovnega odbora JEK Ivo Banič, ki naj bi bil odgovoren za to, da je prišlo do odklopa elektrike Hrvaški. S svojim delovanjem naj bi bil po Keleminovem mnenju ostro nastopal proti hrvaškim predstavnikom poslovnega odbora JEK in pripomogel k temu, da je Hrvaška prenehala plačevati račune za dobavljeno elektriko.

Drugi ovadeni je nekdanji v. d. direktorja Elesa Vekoslav Korošec. Slednjemu Kelemina očita, da ni storil ničesar, da bi spremenil nekatere obstoječe škodljive pogodbe, čeprav je bil seznanjen, da je nujno treba začeti nova pogajanja. Prav tako se po Keleminovem mnenju ni odzval na pozive tedanje ministric za gospodarstvo Tee Petrin, naj se začnejo pripravljati dolgoročne pogodbe za prodajo viškov energije, temveč je dosegel, da so se transportne poti prek Slovenije oddale tujim distributerjem, kar je naši državi onemogočilo sklepanje

vsakršnih dolgoročnih pogodb.

Tretji ovadeni je nekdanji državni sekretar za energetiko Robert Golob. Proti slednjemu je Kelemina vložil ovadbo zato, ker je bil tedaj državni sekretar za energetiko in predsednik nadzornega sveta Elesa in je dobro poznal razmere na trgu električne energije in tako vedel, kaj se je dogajalo, pa ni ukrepal. Za povrh je bil prav Golob tisti, ki je leta 2000 pripravil vladno uredbo, ki je Elesu prepovedala trgovanje z električno energijo.

Sicer pa je Keleminova preiskovalna komisija minuli teden poslanecem in poslankam predstavila dopolnjeno poročilo h končnemu poročilu komisije. Državnemu zboru so v sprejetje predložili tri sklepe, s katerimi naj bi državni zbor ocenil, da so za povzročeno škodo odgovorni takratni predsednik vlade Janez Drnovšek, takratni finančni minister Anton Rop, takratna ministra za gospodarstvo Metod Dragonja in Tea Petrin, takratni državni sekretar za energetiko Robert Golob, direktor Elesa v letih 1998 do 2000 Ivo Banič in njegov naslednik Vekoslav Korošec ter direktor Jedrske elektrarne Krško Stane Rožman. Predlagani sklepi komisije niso dobili zadostne podpore. Komisija je prav tako predlagala, da se sprejmejo sklepi, s katerimi naj se ugotovi, da so navedeni funkcionarji vlade v času od 27. 2. 1997 do 7. 6. 2000 kršili ustavo, saj niso delovali za blaginjo Slovenije. Tudi ta sklep je bil zavrnjen, in sicer s 14 glasovi za in 44 proti. Prav tako je komisija predlagala, da držav-

ni zbor predlaga državnim institucijam, ki varujejo pravni red države in njeno premoženje, da v okviru zakonov in pooblastil ustrezno ukrepajo proti odgovornim nosilcem javnih pooblasti, vendar sklep ni bil izglasovan.

Kelemina je klub zavrnitvi sklepov komisije (k poročilu je bilo dodanih nekaj ločenih mnenj) zadovoljen s poročilom in meni, da je le-to dobro pripravljeno in podkrepljeno z argumenti, medtem ko mu vlada in poslanci iz vrst vladnih strank očitajo, da je dopolnjeno poročilo polno neresničnih in napačnih navedb.

Podaljšanje roka je trik LDS pred volitvami

Eden ključnih akterjev v zgodbi o vračanju čezmerno vloženi sredstev v telekomunikacijsko omrežje je poslanec SDS Franc Pukšič. Slednji je pred napovedano sejo državnega zbora, na kateri so obravnavali vladni predlog zakona o vračanju v telekomunikacijsko omrežje, v katerem je predlagano podaljšanje roka za vlaganje zahtevkov (le-tega so prestavili na 7. december), komentiral, kaj pomeni takšna poteza vlade. Kot je dejal, v SDS v bistvu podalšanju roka ne nasprotujejo, opozoril pa je, da tisti, ki so vlagali v telekomunikacijsko omrežje, od podaljšanja roka ne bodo imeli nobene koristi, saj večina nima več zahtevanih pogodb. V 8. členu zakona namreč piše, da lahko vlagatelji upravičijo vračilo le z uveljavljanjem pogodb. V SDS so zato predlagali dopolnilo k temu členu. Glede na to, da

je minister za telekomunikacijsko družbo Pavle Gantar na poslansko vprašanje odgovoril, da je predlog za podaljšanje v oteženem iskanju pogodb, so v SDS pričakovali, da bo njihov predlog, ki poleg pogodb zahteva priznavanje tudi drugih verodostojnih javnih listin, upoštevan. Žal se to ni zgodilo in Pukšič vidi potezo podaljšanja roka za vlaganje zahtevkov le kot politični trik LDS pred volitvami.

LDS porabila največ denarja za evropske volitve

Volilna kampanja za volitve v evropski parlament je politične stranke kar precej udarila po žepu. Največ je stala liberalno demokracijo (LDS), ki je porabila kar 77 milijonov tolarjev, sledi ji Slovenska demokratska stranka, ki je porabila 54 milijonov tolarjev, in združena lista (ZL), ki je porabila 43,7 milijona tolarjev. Nova Slovenija (NSi) je porabila 23 milijonov tolarjev, Slovenska ljudska stranka (SLS) 34,2 milijona, stranka mladih (SMS) 19,6 milijona, Slovenska nacionalna stranka (SNS) pa 695.000 tolarjev.

Med zunajparlamentarnimi strankami je največ finančnih sredstev porabila Popovičeva stranka Slovenija je naša, in sicer 21,2 milijona tolarjev, stranka Glas žensk je porabila 1,3 milijona tolarjev, Nacionalna stranka dela (NSD) pa le 383.000 tolarjev. Z oddajo sklepnega finančnega poročila pa je zamudila Stranka slovenskega naroda (SSN). Ker naj bi bili v stranki preobremenjeni z drugim delom, bodo poročilo pripravili v bližnji prihodnosti.

Mihaela Praprotnik

Strokovni svet Slovenske demokratske stranke (SDS) je v četrtek, 15. julija, na javni tribuni v Kosovelovi dvorani v ljubljanskem Cankarjevem domu javnosti prvič predstavil svoj celotni program. Program za prihodnost, ki ga je predstavil strokovni svet SDS, bo nosil naslov Slovenija na novi poti.

Kot je v uvodnem nagovoru poudaril predsednik strokovnega sveta SDS Janez Janša, sta temeljna poudarka mandatnega programa od 2004 do 2008 vlaganje v znanje in ohranitev zdravega življenjskega okolja, za oboje pa je treba zagotoviti pospešeno dolgoročno gospodarsko rast. Janša je poleg tega na-

Slovenija na novi poti

povedal, da bo SDS v primeru zmage na jesenskih volitvah pospešeno dolgoročno gospodarsko rast zagotovila z izboljšanjem kakovosti izobraževanja, zmanjšanjem prevelikega deleža javnih financ v bruto domačem proizvodu in zagotovila stabilen sistem zdravstvenega in pokojninskega varstva s konkurenčno ponudbo zdravstvenih zavarovanj. V svojem nagovoru je med drugim okrcal predstavnike vlade, ki se javne tribune strokovnega sveta kljub povabilu niso udeležili.

Petnajst področnih resorjev

Po Janševem uvodnem nagovoru in nagovoru dr. Petra Jambreka, podpredsednika strokovnega sveta SDS, je sledila predstavitev povzetkov programa po petnajstih področjih, ki se pokrivajo z ministrskimi resorji. Novost glede na zdajšnje

slovensko vlado je predvsem samostojni resor za javno upravo in lokalno samoupravo, ki v primeru zmage SDS na volitvah ne bi bil več del ministrstva za notranje zadeve. Ministrstvu za zunanje in za evropske zadeve naj bi se združili, združili pa naj bi se tudi ministrstva za promet in za informacijsko družbo. K ministrstvu za okolje in prostor naj bi sodila tudi energetika, na novo pa naj bi bilo uvedeno ministrstvo za regionalni razvoj (v sedanjí vladi je za regionalni razvoj odgovorna ministrica brez listnice Zdenka Kovač).

Med udeleženci tudi Rupel

Programne posameznih resorjev so predstavili predsedniki posameznih odborov, potem ko so člani vseh komisij pripravili gradiva za posamezna področja. Tako je za področje šolstva, znanosti in športa pro-

gram predstavil dr. Milan Zver, za javno upravo dr. Gregor Virant, za gospodarstvo Tomaž Toplak, za finance Domen Zavrl, za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Marija Lukancič, za delo, družino in socialne zadeve Andrej Vizjak, za zdravje Andrej Bručan, za obrambo Jože Jurša (ki je nadomestil odsotnega Matjaža Šinkovca, slovenskega veleposlanika pri zvezi Nato), za notranje zadeve Dimitrij Kovačič, za okolje, prostor in energijo dr. Milan Orožen Adamič, za promet in informacijsko družbo Peter Verlič, za kulturo Vasko Simoniti, za regionalni razvoj Anton Štihec in za pravosodje Polonca Dobrajc. Zagotovo pa je bil najzanimivejši nastop pred nedavnim odstavljenega zunanjega ministra Dimitrija Rupla, ki je predstavil prednostne naloge Slovenije na področju zunanje in

evropske politike (predsednik omenjenega odbora Miha Brejc je bil zaradi službenih obveznosti odsoten).

Najostrejša kritika na račun vladne politike pa je bila izrečena na področju šolstva, ki ga imata tako strokovni svet SDS kot Zbor za republiko za daleč najpomembnejše področje, saj gre za dolgoročno oblikovanje omike novih rodov Slovencev. Predsednik odbora za šolstvo dr. Milan Zver je pri tem dejal, da je vladajoča politika eliminirala vzgojo v javnem šolstvu, pri čemer je v šolah ostalo veliko faktografskega učenja in malo možnosti za medosebne odnose. Zaradi časovne stiske pri plenarni seji strokovnega sveta SDS je bila javna razprava preložena na naslednji termin, vsebina samega programa pa je dostopna na spletni strani <http://strokovnisvet.sds.si>.

Gašper Blažič

• Dr. Peter Jambrek je poudaril pomen skrbi za narodno sub-
stanco in opredelitev slovenskega nacionalnega interesa.

• Janez Janša: "S Programom za prihodnost želimo iz let,
ki so pred nami, oblikovati zlato dobo razvoja Slovencev."

• Po mnenju dr. Milana Zvera je nujno, da se v slo-
venskih šolah večji poudarek vrednotam in vzgoji.

Politični botri Petkovega napada

Kdo so politični botri napada na novinarja Mira Petka, preiskovalni komisiji državnega zbora ni uspelo ugotoviti. V fazi, ko je končala z delom, komisija ugotavlja, da političnega ozadja ni mogoče dokazati, prav tako pa ga ni mogoče zavreči.

„Dokler ne bo znan naročnik, komisija ne more natančneje raziskati morebitne politične vpletenosti nosilcev javnih funkcij,” je mogoče prebrati v končnem poročilu.

V končnem poročilu preiskovalne komisije je zapisano veliko in nič. Veliko zato, ker se da iz prebranega razbrati, da je komisija v treh letih svojega delovanja opravila veliko dela, saj je s svojim opozarjanjem, s številnimi zaslišanji in z drugimi posegi dosegla, da se je razčistila marsikatera zadeva, povezana s primerom Petek, in da so se pristojni organi lotili dela aktivneje in temeljiteje, kot so se ga sprva. Po drugi strani pa iz poročila ne izvemo praktično nič novega, česar ne bi vedeli že iz sprotne poročanja o delu komisije. Zakaj je tako, predsednik komisije Mirko Zamernik odgovarja, da so iz končnega poročila izpustili vse, kar bi lahko povzročilo, da bi morali poslanci in poslanke poročilo sprejemati na zaprti seji. To je bilo sprva res predvideno, saj je poročilo nosilo oznako zaupno, ker je obstajala verjetnost, da so v poročilu tudi navedbe, ki bi jih lahko kdo uporabil ali zlorabil na sodnem procesu, ki teče na sodišču v Murski Soboti. In šele ko so se opravila najbolj občutljiva pričanja, so se člani komisije odločili, da oznako zaupno umaknejo.

Ko te delo lahko pokonča ...

Pa pogledjmo, katere so bistvene

ugotovitve preiskovalne komisije. Ena od ugotovitev preiskave je, da je bil novinar Miro Petek napaden in pretepen zaradi svojega novinarskega dela, pri katerem je javno opozarjal na nepravilnosti v koroških podjetjih. Do te ugotovitve je komisija prišla na podlagi zaslišanj prič, pogovorov s predstavniki državnih organov in po pregledu dokumentacije. Po mnenju komisije to dejstvo zelo oži krog mogočih naročnikov, vendar teh ni mogoče navesti, preden pristojni organi ne bodo predstavili zadostnih dokazov. Pri tem komisija v poročilu dodaja, da dokler ne bo znan naročnik, ne morejo natančneje raziskovati morebitne politične vpletenosti nosilcev javnih funkcij. Kot druga pomembna ugotovitev komisije v poročilu je, da v tej fazi preiskave ni mogoče potrditi suma vpletenosti nosilcev javnih funkcij, prav tako pa ga ni mogoče izključiti. Kot smo omenili, prav dejstvo, da naročniki še niso znani, po mnenju komisije onemogoča preiskavo političnega ozadja. „Okoliščine napada in dogodki po njem kažejo, da je naročnik zelo vplivna oseba. Vse kaže na to, da gre za osebo (ali več oseb), ki ima na voljo zelo veliko denarja in zato tudi zelo velik vpliv v lokalnem okolju, če ne tudi širše,” je zapisano v končnem poročilu, ki pa seveda imen ne omenja. Omenja pa izjavo nekdanjega direktorja kri-

„Nemogoče je reči in eksplicitno izključiti, da vpletenosti politike ni.”

V poročilu komisije je jasno zapisano, da je bil novinar Miro Petek pretepen zaradi svojega novinarskega pisanja.

minalistične policije Dušana Mohorka, ki precej pove: „Če so naročniki bogati pod palcem, je popolnoma jasno, da nekateri to že sedaj vedo in si vsaj intimno želijo, da ne bi prišlo do raziskave, kajti če pride do tega, bo naročnik javno znan, njegove povezave, družjenja s takšnimi in drugačnimi političnimi in gospodarskimi krogi bodo javno znana in novinarji bodo to pisali.” To je ena od izjav, zaradi katere komisija ni mogla izključiti možnosti vpletenosti politike.

Kaj imata skupnega NKBM in primer Petek?

Tretja ugotovitev komisije se veže na poslovanje Nove Kreditne banke Maribor v Dravogradu, kjer zadeva s plogi denarja na podružnici še vedno ni končana. Komisija je ugotovila, da je prihajalo do nepravilnosti pri obveščanju Urada za preprečevanje pranja denarja s strani odgovornih v banki in za to, očitno namerno prikrivanje velikih plogov gotovine ni nihče odgovarjal. Pri tem se komisiji zdi nenavadno, da je državno tožilstvo sprožilo postopke zoper zaposlenega Bogdana Ribiča, ki je nepravilnosti prijavil pristojnim organom. Ribič je kot nekdanji bančni uslužbenec nastopil tudi pred komisijo. Zanimivo je, da je policija sumila, da je novinarju Miru Petku izdal poslovno skrivnost. Policija in tožilstvo sta ga torej preganjala zaradi suma kaznivega dejanja izdaje poslovne skrivnosti in primer se je znašel v preiskavi pred Okrajnim sodiščem v Slovenj Gradcu. To ni ugotovilo, da bi Ribič izdal poslovno skrivnost, zato je morala tožilka Branka Čas ovadbo zavreči. Ribiča se je na svoj način lotila tudi žena Andreja Skutnika (le-ta je bil direktor

NKBM Dravograd v času, ko je Ribič opozarjal na napake in ko je potem tudi izgubil službo) in vložila kazensko ovadbo, da je Ribič z avtomobilom ogrožal njeno varnost. Tudi za to je okrajni sodnik v Slovenj Gradcu razsodil, da ni šlo za ogrožanje varnosti in Ribiča oprostil, toda tožilka Silva Cepec se je pritožila in vrhovnemu sodišču predlagala, da sodbo razveljavi. S tem pa Ribičevih težav še ni bilo konec. Milan Pantner, šofer tovornjaka kooperanta Janka Zakeršnika, v kazenski zadevi bremeni Ribiča, da mu je moral za najeto posojilo dati podkupnino, v ta spis pa je priložil odškodninsko tožbo tudi nekdanji direktor NKBM Dravograd Andrej Skutnik, ki terja od Ribiča 2,1 milijona tolarjev in trdi, da je prav zaradi njega izgubil službo (kot razlog za Skutnikovo izgubo službe je predsednik uprave NKMB Jože Glogovšek pred preiskovalno komisijo navedel Skutnikovo "šlampasto delo" in več manjših napak).

Napake državnih organov

Komisija je že v vmesnem poročilu zapisala, da se je v postopku preiskave in sodelovanja državnih organov s komisijo pojavilo nekaj napak in nejasnosti. V končnem poročilu pa je zapisala, da je naletela še na nove nejasnosti. Med njimi navaja posredovanje neresničnih podatkov komisiji s strani policije in ministrstva za notranje zadeve, povezanih s poligrafskim testiranjem Mira Petka. Drugi zaplet je financiranje policijskih piknikov s strani nekaterih koroskih podjetnikov. Precej zanimanja je povzročil zaplet s pluzenjem ceste. Delavec, ki je po pogodbi zadolžen za pluzenje ceste, ki vodi do hiše Mira Petka, je izjavil, da te ceste ni pluzil, ker je bila že spluzena, kar se mu je zdelo nenavadno. Meni, da bi "njegovo" cesto lahko spluzilo le KP Prevalje, da pa zanesljivo tega ni storil nihče od drugih kooperantov. V poročilu Policijske uprave Slovenj Gradec pa je navedeno, da je cesto spluzil prav ta delavec, kar ne ustreza njegovim izjavam. Zanimivo pri tem je, da se je leto dni po napadu na novinarja isti delavec nenavadno spomnil, da je cesto spluzil sam.

Komisiji se postavlja vprašanje, zakaj dežurna državna tožilka in pre-

Komisiji se še vedno postavlja vprašanje, zakaj takratna generalna državna tožilka Zdenka Cerar ni prenesla zadeve na posebno skupino tožilcev.

Nekdanji generalni direktor policije Marko Pogorevc je bil deležen številnih kritik na račun nesoodelovanja policije s komisijo.

Minister Rado Bohinc je pisno odgovoril komisiji, da noben kriminalist, ki je sodeloval v preiskavi, ni v sorodu s katerim od mogočih osumljencev, kar se je izkazalo za neresnično.

iskovalni sodnik nista odšla na kraj dogodka, čeprav sta bila o njem obveščena. Prav odsotnost preiskovalnega sodnika in dežurne tožilke kaže na to, da primer od začetka ni bil obravnavan tako resno, kot bi moral biti. Komisija se sprašuje, zakaj se je sledenje s službenim psom opravilo šele dve uri po prihodu vodnika s psom.

Na laž postavljena poročila Bohinčevega ministrstva

Komisija v poročilu očita tudi dve nejasnosti ministra Rada Bohinca. Slednji je komisiji pisno odgovoril, da noben kriminalist, ki je sodeloval v preiskavi, ni v sorodu s katerim od mogočih osumljencev. To je dokazana neotočnost, ki sta jo med preiskavo odkrili dve priči, kriminalist Pečolar in eden od mogočih osumljencev Rudolf Kojzek, ko sta pred komisijo potrdila, da sta bratranca. Druga nejasnost, ki jo je mogoče očitati Bohincu, pa je odgo-

vor na vprašanje, ali je kasete, na kateri sta verjetno glasova Draga Kosa in Vlada Kuna (slednji je bil zaslišan pred komisijo), povezana s primerom Petek. Komisija je dobila odgovor, da gotovo ni. Ob tem pa bode v oči dejstvo, da je bil ta podatek posredovan komisiji, ne da bi kdor koli zahteval kaseto in jo poslušal (ta kasete je še danes v sefu, kjer komisija hrani zaupne dokumente).

Komisija je nezadovoljna tudi z ravnanjem nekdanje generalne državne tožilke, ki ni dovolila prenosa primera Petek na posebno skupino tožilcev, kajti kot kaže, gre v primeru za organiziran kriminal. Kot je pokazala preiskava, je policija Cerarjevi kar dvakrat predlagala, naj zadevo prenese na posebno skupino tožilcev, a tega ni naredila. Ob vsem navedenem je v poročilu komisije omenjena tudi napačna opredelitev stopnje poškodbe, kar bi lahko zelo škodovalo raziskavi primera, saj bi se lahko zgodilo, da neka-

terih dokazov na sodišču ne bi mogli uporabiti (za ustrezno opredelitev je kasneje poskrbelo tožilstvo v Mariboru). Prav tako komisija ugotavlja, da dejanski razlog za prestatitev zadeve iz Slovenj Gradca v Maribor niso bile grožnje, temveč neki drug razlog, verjetno nesposobnost slovenjgraškega tožilstva, da raziše primer. Pri pregledu dokumentacije namreč nikoli ni bil ugotovljen niti en primer fizičnih groženj tožilcem, ugotovljeni so bili samo pritiski javnosti, ki pa so navzoči pri vseh medijsko odmevnih primerih.

Ob koncu poročila komisija navaja tudi nesodelovanje ministrstva za promet, ki kljub pozivu k sodelovanju komisiji še zmeraj ni posredovalo vseh zahtevanih podatkov. Gre predvsem za podatke o merilih in načinu podeljevala dovolilnic in eko-točk. Izgovori, ki jih navaja ministrstvo, so, da je zahtevano dokumentacijo zasegla policija (od slednje se sedaj pričakujejo rezultati, kaj so ugotovili iz zaseženih dokumentov).

Ločeno mnenje

Podpredsednik komisije Leopold Kremžar (LDS, drugi z leve) je podal ločeno mnenje h končnemu poročilu komisije. Ne strinja se z zapisom, da bi bilo mogoče reči, da je v napad posredno vključen kdo od nosilcev javnih funkcij, ne strinja se z ugotovitvami komisije glede prenosa primera na posebno tožilsko skupino, prav tako se ne strinja z zapisom, da so si državni organi, ki so bili zaproseni za podatke, vzeli diskrecijsko pravico, da presoajo, kaj lahko posredujejo in česa ne, in da so s tem onemogočali učinkovito preiskavo. Kremžar se ne strinja s poročilom v tistem delu, ki govori, da je napad posledica novinarjevega pisanja in da to oziroma krog mogočih naročnikov na ljudi iz gospodarstva in bančništva. Kremžar se ne strinja niti z zapisom, da se vseskozi pojavlja nezadovoljstvo, kar zadeva nadzor nad delom policije in tožilstva.

Obsodba naročnikov je nujna

Ob vsem zapisanem v poročilu je skrb zbujajoče dejstvo, da je komisija ugotovila sistemske pomanjkljivosti v našem pravosodnem sistemu ter nedoslednosti in pomanjkljivosti pri preiskavi primera s strani pravosodnih organov in policije. In kaj lahko to pomeni? Navajamo besede predsednika komisije Mirka Zamerjnika, ki jih je izrekel pri predstavitvi poročila: "Brez učinkovitega pravosodnega sistema se lahko takšen napad konec koncev še kdaj ponovi."

Strinjamo se z zapisanim v poročilu, da je obsodba naročnikov nujna. Kolikor naročniki ne bodo odkriti in obsojeni, je novinarska svoboda v Sloveniji resno ogrožena in bo to jasno sporočilo, da se splača ustrahovati novinarje, saj za takšna dejanja ni nihče kaznovan.

Mihaela Praprotnik

Na tej lokaciji naj bi stala nova poslovna stavba Generalne policijske uprave, katere vrednost presega 10 milijard tolarjev, površinsko pa 2 hektarja.

Ugotovili smo, da je notranji minister Rado Bohinc pri izbiri izvajalca graditve poslovne stavbe Generalne policijske uprave, vredne več kot 10 milijard tolarjev, kršil več zakonskih določil. Čeprav na MNZ zatrjujejo, da je graditev odobril kolegij ministra, nekateri člani o tem ne vedo nič.

Odločitev v ozkem krogu

Že pretekli teden smo pisali o nameravani graditvi nove poslovne stavbe za potrebe Generalne policijske uprave, katere vrednost presega 10 milijard tolarjev, ministrstvo za notranje zadeve oz. policija v njegovi sestavi (Darko Anželj, generalni direktor policije) pa se je že podpisal pod sklep o izbiri ponudnika – družbe Sava IP iz Ljubljane. Drugi ponudnik, IMOS, d. d., se je na izbiro pritožil, zdaj pa vse skupaj rešuje Državna revizijska komisija. To od prejšnjega četrtka vodi Aleksij Mužina, saj je vladajoča koalicija na zadnji parlamentarni seji letos pet mesecev pred iztekom mandata na tem mestu zamenjala Marijo Bukovec Marovt. Poleg nje je vlada zamenjala tudi člane komisije. Za nove člane je imenovala Vesno Cukrov, zdaj že nekdanjo voditeljico sektorja za logistiko pravosodnih organov na pravosodnem ministrstvu, Metko Cerar, nekdanjo svetovalko predsednika republike za socialne zadeve, in Jožefa Kocuvana, direktorja občinske uprave Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

Imos očita kršenje zakona

Pretekli teden smo iskali mnenja obeh ponudnikov za graditev stavbe, do oddaje članka pa nam je od-

govoril le direktor izbrane družbe Sava IP. Mojca Dolžan, direktorica ekonomskoupornega oddelka pri družbi IMOS, d. d., nam je pretekli teden pojasnila: "Zahtevek smo vložili, ker menimo, da je odločitev o izboru najboljšega ponudnika nepravilna. Poleg tega smo ocenili, da je naročnik (to je ministrstvo za notranje zadeve, op. av.) ves čas postopka kršil določbe zakona o javnih naročilih. Ker je postopek še v teku, nadaljnjih podrobnosti ne želimo pojasnjevati."

Imosove ugotovitve so točne

Tudi sami smo preverili nekatere navedbe, ki nam jih je že v začetku julija po več zapletih in preigravanjih, kdo na policiji ali ministrstvu

za notranje zadeve je pristojen odgovoriti na naša vprašanja, o čemer smo že podrobno pisali, poslala tiskovna predstavnik policije Tadeja Kuhar. Skladno z dogovorom s Štefko Korade Purg, sekretarko kabine-ta Rada Bohinca, je 8. julija letos sporočila, da je "naročnik (to je ministrstvo za notranje zadeve) dne 15. maja 2003 na podlagi 2. odstavka 78. člena zakona o javnih naročilih (ZJN-1) izdal sklep, da javni razpis zaradi neprimernosti ponudb v skladu s 1. odstavkom 76. člena ZJN-1 ni uspel". Ko smo pregledali omenjeni zakon, smo ugotovili, da v 1. odstavku 76. člena zakona o javnih naročilih piše naslednje: Naročnik izbere najugodnejšega ponudnika, če je

pridobil dve samostojni pravilni ponudbi od dveh različnih, kapitalsko in upravljavsko nepovezanih ponudnikov ...; 2. odstavek 78. člena pa pravi: Na podlagi poročila iz prvega odstavka tega člena mora naročnik nemudoma posredovati ponudnikom obvestilo o oddaji naročila. Kuharjeva je se zapisala, da je "naročnik, v tem primeru je bilo to ministrstvo za notranje zadeve (MNZ), izvedbo javnega naročila nadaljeval po postopku s pogajanjem brez predhodne objave v skladu z 20. členom ZJN-1, in sicer tako, da je izvedel tri kroge pogajanj. K oddaji ponudb so bili povabljeni vsi navedeni ponudniki". Bili so trije, in sicer Imos inženiring, d. d., GPG, d. d., in Hypo Leasing, d. o. o.

Notranji minister Rado Bohinc se kljub ugodnejši ceni ni odločil za Imos, kapitalsko in kadrovsko ustrežnejšega izvajalca. Očitno vodstvo ni iz pravega testa.

Rado Bohinc in Darko Anželj sta se odločila za družbo Sava IP, ki se ukvarja s posredništvom in deluje v isti stavbi kot Državna revizijska komisija.

Pod sklep o izbiri izvajalca se je podpisal Darko Anželj, generalni direktor policije. To je bilo eno njegovih pomembnejših opravil po imenovanju.

Marijo Marovt Bukovec, predsednica Državne revizijske komisije, je vladajoča koalicija pretekli teden pet mesecev pred iztekom mandata zamenjala.

Objavljamo nekatera vprašanja, ki smo jih poslali na ministrstvo za notranje zadeve, in odgovore:

Zakaj se je MNZ oz. policija kot naročnik poslovne stavbe odločila za to, da je izvedbo javnega naročila nadaljevala po postopku s pogajanjem brez poprejšnje objave?

Naročnik je nadaljeval postopek s pogajanjem glede na to, da so bili v skladu s 20. členom ZJN-1 podani zakonski pogoji za nadaljevanje postopka oddaje javnega naročila po postopku s pogajanjem ter zaradi pozitivnih izkušenj s tem postopkom v smislu doseganja nižjih cen v primerjavi z odprtim postopkom, kar se je v konkretnem primeru tudi potrdilo.

Na podlagi katerih kriterijev je naročnik dne 15. 5. 2003 izdal sklep, da javni razpis zaradi neprimernosti ponudb ni uspel, in je izvedbo javnega naročila nadaljeval po postopku s pogajanjem brez poprejšnje objave (s pogajanjem)? Ali menite, da je bilo to skladno z zakonom o javnih naročilih?

Ponudbe vseh ponudnikov so bile v odprtem postopku izločene zaradi njihovih pomanjkljivosti oziroma neskladnosti z zahtevami iz razpisne dokumentacije, in sicer:

- Ponudba ponudnika IMOS INŽENIRING, d. d.: ponudnik v svoji ponudbi ni upošteval nivoja pritličja, dvignjenega od okolice, in sicer vsaj za 3 stopnice, ter v ponudbi ni ponudil ustreznih pregradnih montažnih sten v sanitarijah.
- Ponudba ponudnikov GRADBENO PODJETJE GROSUPLJE, d. d., in HYPOLEASING, d. o. o.: ponudba ni izpolnjevala pogoja iz razpisne dokumentacije glede najkasnejšega roka za začetek najema z možnostjo vselitve v poslovne prostore in primopredaje, poleg tega je ponudnik v odgovoru na zahtevo po dodatnih pojasnilih navedel, da se z vsemi zahtevami načeloma strinja razen nekaterih.
- Ponudba ponudnika SAVA IP, d. o. o.: ponudnik ni ponudil zahtevane konstrukcije strehe, ni ponudil ustrezne osvetljenosti delovnih mest in ni ponudil ustrezne opremljenosti posameznega delovnega mesta z vtičnicami.

Zaradi zgoraj navedenega so bile vse ponudbe neprimerne, zato so bile izločene. Glede na navedeno se je postopek oddaje javnega naročila nadaljeval po postopku s pogajanjem, kar je v skladu z zakonom o javnih naročilih.

Ali je MNZ lani na Urad za javna naročila naslovil vlogo za izdajo mnenja za nadaljevanje izbire najugodnejšega ponudnika s pogajanjem (20. člen ZJN-1), kdaj je urad izdal mnenje in kakšno je bilo?

Naročnik je izvedel postopek s pogajanjem v skladu s 1. točko 2. odstavka 20. člena Zakona o javnih naročilih (Ur. list št. 39/00, 102/00) in ne na podlagi 2. ali 3. točke 1. odstavka 20. člena omenjenega zakona, zato ni bilo potrebno predhodno pridobiti mnenja Urada za javna naročila in le-tega naročnik tudi ni pridobil.

(oddala sta skupno ponudbo) ter Sava IP, d. o. o.. Ko smo pregledali, kaj določa 20. člen zakona o javnih naročilih, smo ugotovili, da ta člen določa oddajo naročila po postopku s pogajanjem brez poprejšnje objave in po poprejšnji objavi. V njem pa je določeno, da sme naročnik oddati naročilo po postopku s pogajanjem, če v odprtem ali omejenem postopku ne pridobi nobene ponudbe ali so ponudbe neprimerne, in pod pogojem, da se prvotno določeni elementi razpisne dokumentacije bistveno ne spremenijo. Na MNZ so nam na vprašanje, zakaj so se odločili za nadaljevanje javnega naročila za pogajanje, odgovorili, da zato, "ker so bili v skladu z 20. členom ZJN-1 podani zakonski pogoji za nadaljevanje postopka oddaje javnega naročila po postopku s pogajanjem ter zaradi pozitivnih izkušenj s tem postopkom v smislu doseganja nižjih cen v primerjavi z odprtim postopkom, kar se je v konkretnem primeru tudi potrdilo". Nekateri odgovore objavljamo posebej.

Člani kolegija ne vedo nič

MNZ smo tudi vprašali, ali je kolegij ministra kadar koli doslej obravnaval graditev in kdaj. Odgovorili so nam, da "kolegij ministra za notranje zadeve obravnava letne načrte dela policije. Za leto 2004 ga je obravnaval in potrdil 5. januarja 2004. V tem načrtu so med drugim opredeljeni investicijski izdatki". Na naše drugo vprašanje, kateri drug organ je na ministrstvu ali okviru generalne policijske uprave to problematiko obravnaval (kdaj in kdo), pa so nam odgovorili: "V skladu z zakonom

o javnih financah Policija na osnovi prejetega proračuna pripravi interni finančni načrt, v okviru katerega so zagotovljena tudi sredstva za novogradnjo Generalne policijske uprave. Ker gre v primeru novogradnje za investicijski izdatek, se le-ta posebej izkazuje tudi v načrtu razvojnih programov, ki je sestavni del proračuna in ga za prihodnja štiri leta na predlog vlade RS sprejme državni zbor. Novogradnjo Generalne policijske uprave je v okviru internega finančnega načrta za leto 2004 obravnaval in potrdil ožji kolegij generalnega direktorja Policije dne 27. januarja 2004. V skladu s 26. členom navodila o finančnem poslovanju in izvajanju javnih naročil v MNZ vsak predlog internega finančnega načrta Policije potrdi tudi minister. Novogradnja GPU je bila v načrtu razvojnih programov prvič sprejeta in potrjena s strani državnega zbora RS že v letu 2002. O tem projektu novogradnje je Policija maja 2001 izdelala tudi Dokument identifikacije investicijskega projekta, ki ga je 10. julija 2001 odobril minister za notranje zadeve."

Nekateri člani kolegija o tem ne vedo nič

Ali to drži, smo poskušali izvesti tudi od nekaterih članov kolegija ministra Bohinca. Eden izmed njih je zatrdil, da v tej sestavi kolegij ministrstva te tematike nikoli ni obravnaval. To pomeni, da kolegij ministra od decembra 2000 do danes nameravane graditve poslovne stavbe nikoli ni obravnaval niti z njo ni bil seznanjen. Predstavniki ministrstva (in člani kolegija ministra) nam je še

zatrdil, da o graditvi ne ve nič, kar nam daje posebej misliti. Graditi stavbo, ki je vredna vsaj toliko kot 400 stanovanjskih hiš, pri tem pa izbrati bistveno dražjega ponudnika (njegova cena je bila višja za 137 milijonov tolarjev) je več kot škandal.

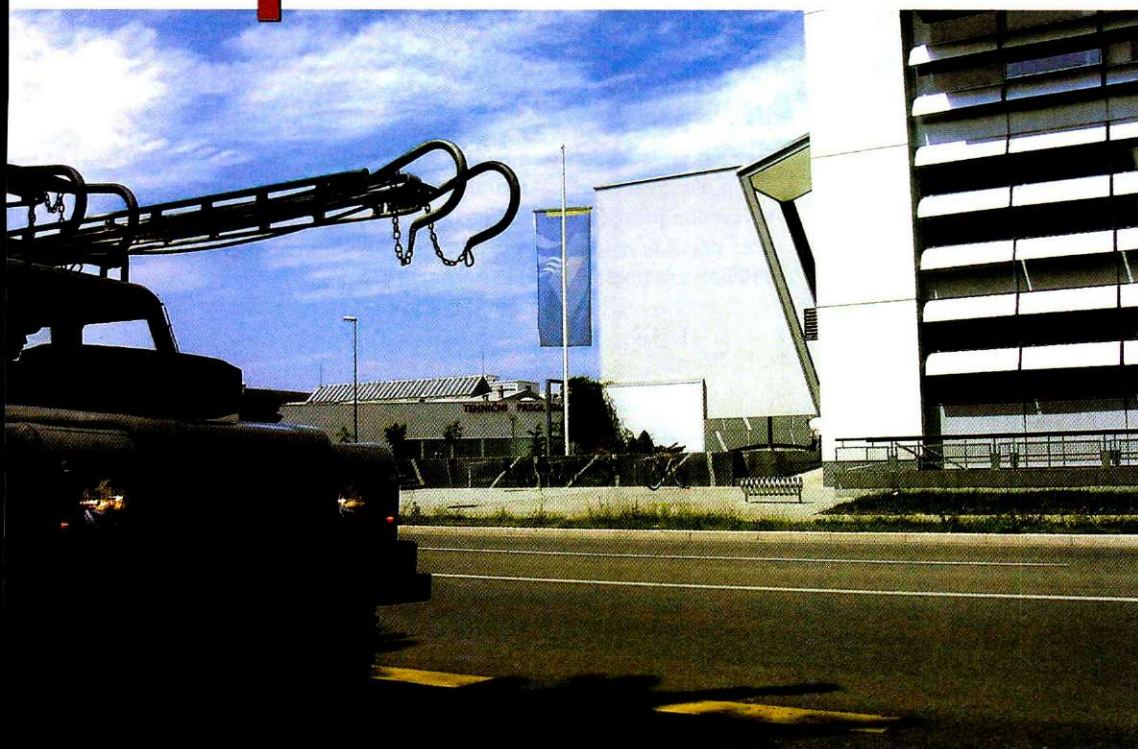
Izbran prekupčevalec in strokovnjak

Medtem ko so v družbi Sava IP seveda zadovoljni z Bohinčevim izbiro, smo preverili njihove podatke o poslovanju. Ugotovili smo, da se družba ukvarja predvsem s poslovanjem z lastnimi nepremičninami. Deluje na Slovenski 56 (v isti stavbi

kot Državna revizijska komisija), ima 16 zaposlenih in letno doseže okrog 2 milijardi tolarjev celotnega prihodka. Družba Imos deluje na Dunajski cesti 56. Letni prihodek presega 7,2 milijarde tolarjev, v njej pa je 55 zaposlenih. Vse to kaže, da gre za zelo različni družbi. Dejavnost Imosa je prostorsko načrtovanje, projektiranje in tehnično svetovanje. Tudi vsi drugi bilančni podatki kažejo, da je Imos kapitalsko in kadrovsko ustrežnejši od Save IP. Ker je Imos ponudil bistveno nižjo ceno, je na dlani, da se je minister Bohinc odločil predvsem na podlagi političnih (in morda še kakšnih drugih) meril.

Vida Kocjan

Nepravilnosti v JP VO-KA

Stvari v mestni občini Ljubljana se že leta ne odvijajo tako, da bi bile v korist vseh prebivalcev slovenske prestolnice. Po vseh zapletih okrog banke SIB, zadnjega lastninjenja **Termoelektrarne toplotarne Ljubljana**, številnih negativnih mnenjih računskega sodišča o poslovanju ljubljanskih javnih podjetij pa tudi mestne občine same je pretekli teden računsko sodišče objavilo podatke o reviziji pravilnosti in smotrnosti poslovanja Javnega podjetja Vodovod-Kanalizacija, d. o. o., Ljubljana.

Revizorji so pregledali poslovanje družbe v letih 2001 in 2002 in ugotovili številne nepravilnosti. Javno podjetje Vodovod-Kanalizacija (VO-KA) je zadolženo za preskrbo s pitno vodo in odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda. Gospodari s komunalnim omrežjem, ki obsega okoli 1.116 kilometrov vodovodov in 976 kilometrov kanalov na območju Ljubljane in primestnih občin. Podjetje je maja leta 1994 ustanovilo mesto Ljubljana, od 23. 6. 1998 pa je ustanovitelj podjetja Holding Ljubljana, družbe za upravljanje in gospodarjenje z javnimi podjetji. V družbi je zaposlenih nekaj več kot 400 ljudi, letni prihodek pa presega 5 milijard tolarjev. Podjetje vsa leta posluje z večjimi izgubami. V letu 2002 jih je bilo v višini več kot 1,5 milijarde tolarjev.

ranju, načrtovanju in izvajanju vlaganj v osnovna sredstva. Računsko sodišče je VO-KA izreklo negativno mnenje o pravilnosti poslovanja v letih 2001 in 2002, ker je ugotovilo, da je podjetje v pomembnem pogledu ravnalo v nasprotju s predpisi. Največje nepravilnosti so ugotovili pri zbranih sredstvih amortizacije za dejavnost kanalizacija, saj je podjetje ta denar v višini več kot milijarde tolarjev porabilo namenoma. Namesto za dejavnost kanalizacije so denar porabili za vlaganja v vodovodne sisteme. Revizorji so tudi

ugotovili, da podjetje kar za 701 milijon tolarjev naročil ni oddalo z javno razpisa, ampak "po domače". Poleg tega so za graditev platoja za črpalno vrtino izbrali izvajalca in z njim sklenili pogodbo, šele ko so bila dela za 14,6 milijona tolarjev že izvedena. Postopek javnega naročanja za graditev druge faze centralne čistilne naprave za 9,7 milijarde tolarjev je podjetje začelo, čeprav za to niso bili izpolnjeni pogoji, ker investicijski program pred tem ni bil dopolnjen in izdelan v skladu s predpisano metodologijo za sestavo programov za javna naročila in

vesticijske narave. V letu 2001 je VO-KA začel z drugo fazo postopka oddaje javnega naročila za drugo fazo čistilne naprave, čeprav investicijskega programa ni obravnaval in potrdil mestni svet mestne občine Ljubljana. V letu 2002 je v nasprotju s pogodbo avansiral graditev druge faze naprave za 974 milijonov tolarjev, prav tako podjetje ni pridobilo gradbenih pravic pred začetkom graditve nekaterih objektov čistilne naprave. Poleg nepravilnosti, ki so vplivale na izrek mnenja, so bile med revizijo ugotovljene tudi druge nepravilnosti pri poslovanju VO-KA.

Holding Ljubljana, ki je lastnik sedmih javnih ljubljanskih podjetij, sama je v lasti mestne občine Ljubljana, že leta dopušta nepravilnosti.

Ljubljanska županja Danica Simšič očitno ne zna narediti reda na nobenem področju.

Glavne nepravilnosti

Predmet revizije je bilo poslovanje VO-KA v letih 2001 in 2002, podatek revizije pa je bil na financi-

Podjetje uporabnikom v letih 2001 in 2002 ni posebej zaračunalo stroškov vzdrževanja vodomero in vodovodnih priključkov, ki so znašali 210,8 milijona tolarjev v letu 2001 in 184,9 milijona tolarjev v letu 2002. Te stroške je neupravičeno krilo s ceno storitev preskrbe s pitno vodo. Za izplačilo božičnice, skupaj 25 milijonov tolarjev za leto 2001 in 100,4 milijona tolarjev za leto 2002, ni izpolnjevalo pogojev iz panožne kolektivne pogodbe, saj ni izkazalo dobička. Pogodbe o brezplačnem prevzemu komunalnih sistemov je sklepalo s fizičnimi in pravnimi osebami (samo v letu 2002 za 988 milijonov tolarjev), čeprav so za to pristojne lokalne skupnosti po zakonu o varstvu okolja, ki morajo brezplačno prevzeto infrastrukturo prenesti izvajalcu javne službe na podlagi posebne pogodbe in zagotoviti finančna sredstva za njeno vzdrževanje in razvoj. Podjetje VO-KA ni poskrbelo, da bi bila izvedba pripravljalnih del za graditev druge faze centralne čistilne naprave za 297,4 milijona tolarjev (predobtežbeni nasipi) evidentirana v poslovnih knjigah za leto 2000, ko je graditev potekala in bila končana. Podjetje je začelo graditi tudi novo poslovno stavbo, čeprav zanjo ni imelo zagotovljenih zadostnih lastnih virov financiranja. Za graditev nove poslovne stavbe je v letu 2001 porabilo okoli 578 milijonov tolarjev iz sredstev amortizacije, ki jih je v glavnem zagotovila dejavnost ka-

nalizacije (552 milijonov tolarjev) na račun nižjih vlaganj v kanalizacijske sisteme; poleg tega je porabilo 104 milijone tolarjev iz drugih sredstev, ki za graditev nove poslovne stavbe niso bila načrtovana.

Vodilnim neupravičene ugodnosti

Po mnenju računskega sodišča je podjetje VO-KA povzročalo tudi čezmerne stroške poslovanja, ker je nekaterim vodilnim delavcem omogočalo ugodnosti. Ugotovili so, da je glavni direktor v letih od 1993 do 1999 sklenil štiri individualne pogodbe z vodji nekaterih služb, katerih delovna mesta v veljavnem internem aktu niso določena kot delovna mesta s posebnimi pooblastili in odgovornostmi. Poleg tega je podjetje za vodilne plačalo zavarovalne premije za življenjsko zavarovanje z dodatnim nezgodnim zavarovanjem in jim obračunalo boniteto. V letu 2001 je bilo tega v višini 2,4 milijona tolarjev, v letu 2002 pa 2,2 milijona tolarjev. Zavarovalne police so bile sklenjene že v letu 1992 in letu 1995 pri Zavarovalnici Maribor za dobo 15 let. Upravičenci po zavarovalnih policah so bili delavci oziroma njihovi zakoniti dediči in ne podjetje VO-KA, ki je plačevalo te premije. Po individualnih pogodbah z delavci je, če bi jim prenehalo delovno razmerje pred potekom zavarovalne dobe, določena pravica delavca, da nadaljuje z zavarovanjem kot sklenitelj in zavarovanec, že plačanih premij pa mu ni treba vračati. Revizorji so

Malo upanja je, da bo Zdenka Grozde, nova direktorica Holdinga Ljubljana, družbo vodila tako, kot je treba, to je v korist vseh ljubljanskih gospodinjstev.

Borut Lenardič je lani postal direktor JP VO-KA. Poznavalci pravijo, da je bil s tem imenovanjem nagrajen za nekatere stvari, ki jih je v preteklosti naredil v korist mestne (in državne) vladajoče koalicije.

presodili, da poraba javnih sredstev za premije življenjskega zavarovanja z dodatnim nezgodnim ni bila upravičena in smotrna. Poleg tega je glavni direktor vodji službe za informatiko v individualni pogodbi določil posebno obliko stimulacije: plačilo letnega obveznega in kasko zavarovanja za njegov osebni avtomobil. Javno podjetje je delavcu v letu 2001 povrnilo stroške avtomobilskega zavarovanja in obračunalo boniteto v znesku 152 tisoč tolarjev, leto pozneje pa še 288 tisoč tolarjev. Revizorji menijo, da tudi v tem primeru poraba javnih sredstev za plačilo stroškov avtomobilskega zavarovanja za vozilo, ki je v lasti delavca, ni bila upravičena in smotrna, saj povračilo stroškov za obvezno in kasko zavarovanje delavcu niso stroški, ki bi bili neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti podjetja. Tudi pri določanju

Nekatere nepravilnosti je odobril tudi Miloš Pavlica, podpredseda ZLSD in član nadzornega sveta JP VO-KA.

dodatkov za delovno uspešnost javno podjetje ni ravnalo v duhu skrbnega gospodarja, za to niso imeli ustreznih meril, ampak so pri tem ravnali po individualni presoji vodilnih. Izplačali so si tudi trinajsto plačo oziroma božičnico, ki jim jo je odobril nadzorni svet, čeprav za to ni imel nobene pravne podlage.

Vrsta popravljanih ukrepov

Računsko sodišče je za odpravo pomembnih nepravilnosti oz. nesmotnosti zahtevalo od podjetja VO-KA izkaz o popravljanih ukrepih v odzivnem poročilu. VO-KA mora začeti postopke za novo pravno ureditev področja preskrbe z vodo in preoblikovati zaračunavanje stroškov (priključne moči) za izboljšanje kontrolnega okolja, sprejeti mora interne akte za področje plač in drugih prejemkov zaposlenih, za usklajevanje individualnih pogodb o zaposlitvi delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi in izkazati, da plačuje nezgodno zavarovanje za zaposlene le pri opravljanju poklica.

Vida Kocjan

Radio VIVA FM 102.1 99.5
M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Vodstvo

Člani nadzornega sveta do 12. 7. 2001:
Meta Klemenčič, predsednica, Pavel Klavs in Samo Grošelj

Od 12. 7. 2001 so bili člani nadzornega sveta naslednji:
Mojca Boh, predsednica, Borut Lenardič (namestni predsednice in član nadzornega sveta do 20. 6. 2003, ko je bil imenovan za direktorja), Miloš Pavlica, Gorazd Teppey, Ciril Hočvar in Janez Miklič.
Družbo je do 21. junija 2003 vodil Anton Kranjc, nato pa Borut Lenardič.

Želite postati naročnik tednika

DEMOKRACIJA

Pokličite nas na telefon **01/434-54-63**

Konkurenčnost Slovenije pada

Konkurenčnost Slovenije nezadržno pada. Vlada pa, namesto da bi pri sebi poiskala in odpravila resnične razloge težav, išče dejurne krivce pri menedžerjih in strokovnjakih, ki merijo konkurenčnost.

Dejstvo, da se Slovenija zadnja leta sooča z vztrajnim padcem konkurenčnosti, kažejo poročila inštituta IMD in poročila Svetovnega gospodarskega foruma (WEF). Tudi letos je Mednarodni inštitut za razvoj menedžmenta (IMD) iz švicarske Lozane objavil poročilo o svetovni konkurenčnosti za leto 2004. Filozofija raziskave je predvsem usmerjena v ugotavljanje privlačnosti neke države za investitorje iz tujine. Podatki o mednarodni konkurenčnosti so objavljeni povsod po svetu, kar posledično vpliva na boniteto države, o kateri je bila narejena raziskava. Poročilo o raziskavi so izpopolnili raziskovalni inštituti iz številnih držav, ki so hkrati udeležene raziskave. Iz Slovenije sodelujeta pri izdelavi lestvice Inštitut za ekonomske raziskave (IER) in ekonomska fakulteta, ki zbirata podatke. Raziskava IMD zajema 323 kriterijev in nam pokaže objektivno sliko, kako uspešne so države v mednarodnem gospodarstvu in kakšno okolje za poslovanje ponujajo. Indeks mednarodne konkurenčnosti IMD sestavljajo štiri večje skupine: gospodarska uspešnost države, učinkovitost vlade in podjetništva ter infras-

truktura. Med temi se je uvrstitev Slovenije letos glede na prejšnja leta najbolj poslabšala na področju poslovne učinkovitosti. Uvrstitev Slovenije na lestvici najbolj konkurenčnih držav je bila zelo slaba, saj smo pristali šele na 45. mestu izmed šestdesetih držav. Raziskava nas je uvrstila med najmanj konkurenčne države EU. Za Slovenijo so se uvrstile še gospodarsko najmanj razvite države Srednje in Južne Amerike ter manj razvite evropske države, ki še niso članice EU. Na seznamu so se pred Slovenijo uvrstile Češka, Slovaška, Estonija, Grčija in Indija.

Rezultat naše države po raziskavi inštituta IMD je v slovenski poslovni prostor vnesel veliko razočaranja in negodovanja. Za Slovenijo je to že drugi padec na lestvici zapored, in sicer smo se lani uvrstili na 40. mesto, letos pa smo zdrsnili še za pet mest. K zdrsu s 40. na 45. mesto je botrovalo močno poslabšanje podjetniške učinkovitosti. Primerjava z lansko raziskavo razkriva, da se je naša država pri podjetniški učinkovitosti zdaj

odrezala še slabše kot v lanskem letu. Za izrazito šibko točko podjetniške učinkovitosti se je znova izkazala šibka kredibilnost menedžerjev v gospodarstvu. Po kriterijih podjetniške učinkovitosti smo v zadnjih dveh letih zdrsnili z 32. na 51. mesto, kar predstavlja izjemno globok padec. Takemu rezultatu naj bi botrovala zaprtost družbe in gospodarstva pred globalizacijo in tujo konkurenco ter tujim kapitalom. V odgovorih iz ankete je lahko prepoznati predvsem še pomanjkanje sposobnih menedžerjev in odsotnost strokovnjakov iz tujine. Pri učinkovitosti vlade smo ohranili enako slabo pozicijo kot lani, in sicer 47. mesto. Pri infrastrukturi smo zdrsnili za eno mesto, in sicer s 37. na 38. mesto, hkrati pa smo se po gospodarski uspešnosti povzpeli z 41. na 33. mes-

Premier Anton Rop in Janez Bohorič kažeta na napačne krivce za nekonkurenčnost Slovenije.

to. Najbolj se je v primerjavi z lanskim letom izboljšala prav uvrstitev na področju ekonomske učinkovitosti.

Užaljen odziv politike

Drastičen padec na mednarodni lestvici konkurenčnosti je pri nas sprožil burne odzive. Mnenji predsednika vlade Antona Ropa in predsednika skupščine GZS Janeza Bohoriča sta bili enotni, in sicer, naj bi bil zdrš Slovenije na lestvici posledica pretirane samokritičnosti naših menedžerjev, neustreznost meril inštituta IMD in sama izvedba raziskave. Rop je menedžerje obtožil pretiranega pesimizma pri vprašanjih o našem poslovnem okolju in jim svetoval, naj v prihodnje bolj metodološko sodelujejo v raziskavi IMD, saj s svojo navzočnostjo in odgovori škodujejo ugledu Slovenije.

Še burneje kakor Rop se je na poročilo raziskave odzval Janez Bohorič, ki je zaradi pogostega uvrščanja Slovenije na konec lestvice raziskave IMD v zadnjih letih dejal, da obstaja celo možnost, da gre lahko v vsej tej zadevi za "statistično laž".

Menedžerji pa so za glavne "krivce" označili zaprtost nacionalne kulture za tuje ideje, neučinkovito delovanje nadzornih svetov nad menedžerji, pomanjkanje ustreznih kadrov, negativen odnos do globalizacije, nizko kredibilnost menedžerjev, pomanjkanje vrhunskih menedžerjev in neučinkovito trženje.

Rešitve

In kakšne so rešitve? Res je, da preprostih rešitev ne bo in bo treba za izboljšanje na slovenskem parketu konkurenčnosti še marsikaj postoriti. Z ureditvijo kritičnih dejavnikov, zaradi katerih zaostajamo za drugimi državami, se lahko "sesuti" konkurenčni položaj Slovenije nazadnje očitno izboljša.

Iz raziskave IMD je namreč razvidno, da Slovenija ne zagotavlja ustreznih naložbenih spodbud za privabljanje tujih vlagateljev. Druga izboljšava bi nastopila, če bi država delo manj obdavčila in bi zato slovenska podjetja lažje vlagala denar v svoj razvoj – nove obrate in proizvodno opremo. Izboljšanje zdajšnjega pesimističnega stanja bi lahko dosegli tudi s tem, da bi ustavili rast

brezposelnosti, in sicer z ustvarjanjem novih zaposlitvenih možnosti z odpiranjem novih delovnih mest.

Za uspešno konkurenčnost bi morali izboljšati svoje delovanje na področjih velikih vlaganj v raziskave in razvoj, izboljšati bi morali še področje dinamičnega podjetništva in izobraženost delovne sile. Poleg tega je treba vzdrževati ravnotežje med rastjo produktivnosti in stroškov dela. Ustvariti bi morali tudi več konkurence, saj se zmanjšanje konkurenčnosti v Sloveniji v zadnjih letih ujema s pojavom politične monopolizacije.

Profesor Peter Kraljič je na marketingški konferenci v Portorožu letos dejal, da se bo Slovenija v desetih letih uvrstila med deset najkonkurenčnejših držav na svetu. Zdajšnje stanje pa je pomilovanja vredno. Poslovneži njegovo trditev vidijo kot nerealno in nesmiselno, saj glede na naše sedanje stanje ni pričakovati tako velikih in drastičnih sprememb na področju konkurenčnosti Slovenije. Predsednik vlade Anton Rop po odzivih sodeč ne razume, kaj pravzaprav rezultat raziskave pomeni; namen raziskave ni graja in ustvarjanje nekakšnega "mednarodnega linča", vseeno pa lahko slaba uvrstitev države slabo vpliva na njeno boniteto. Namen raziskave je prikazati šibke točke neke države in v primerjavi s tekmičami prikazati, kako jih lahko izboljša.

Osrednje vprašanje, ki si ga raziskovalci postavijo pri vsakoletnem sestavljanju lestvice IMD, je: katera država ponuja najugodnejše investicijske pogoje za poslovni uspeh podjetja? Dejstvo je, da se bo potencialni vlagatelj, če država ne poskrbi za svojo lastno konkurenčnost, obrnil drugam, in sicer tja, kjer mu bodo ponudili ugodnejše, boljše in donosnejše.

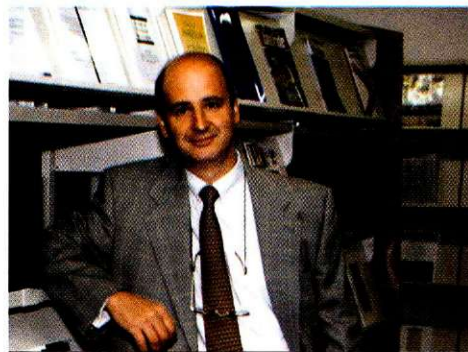
Prav bi bilo, da bi premier Rop izsledke raziskave uporabil v prid države in zdajšnji rezultat IMD skušal izboljšati s tem, da bi določil in analiziral šibke točke in jih v tekočem letu skušal izboljšati. Namesto tega je skupaj z Bohoričem, predsednikom skupščine GZS, ugovarjal nekaterim očitnim razlogom za slabo uvrstitev Slovenije, zatem je Bohorič raziskavo skoraj označil za "statistično laž", sledilo je obtoževanje menedžerjev in ostre kritike navzočih. Kljub temu še vedno ostaja upanje, da bo vlada izsledke raziskave IMD vzela v roke in jih temeljito preučila. Prav iz njih lahko država potegne izboljšave, ki si jih želi, in se naslednje leto uvrsti više na lestvici.

Raziskava Svetovnega gospodarskega foruma

Po raziskavi Svetovnega gospodarskega foruma (WEF) o globalni konkurenčnosti pa smo se uvrstili na 31. mesto. V primerjavi s poročilom

iz leta 2002 se je položaj Slovenije na lestvici poslabšal za pet mest. WEF se v poročilu oklepa konkurenčnosti posameznega gospodarstva na podlagi razvitosti tehnologije, kakovosti javnih institucij in makroekonomskega okolja. Izsledki te raziskave v 80 odstotkih temeljijo na anketah, ki jih izpolnijo menedžerji iz posamezne države, o kateri se pripravlja raziskava. Raziskava Svetovnega gospodarskega foruma vidi največje probleme države v visoki inflaciji, slabi infrastrukturi, neučinkovitosti birokracije, poleg tega pa še v restriktivni delovni in splošni davčni zakonodaji. Inflacija kot eden izmed dejavnikov, ki je požel največ kritik, lahko iz sprejemljivega stanja zaradi visokih in še vedno neukročenih cen nafte postane grožnja.

Konkurenčnost Slovenije pada, to ni več nikakršna skrivnost. Lestvica IMD in lestvica Svetovnega gospodarskega foruma sta nam pokazali realno podobo našega gospodarstva. Obe kažeta popolnoma realno sliko: v slovenskem gospodarstvu bo treba spremeniti še marsikaj, da bomo dosegli raven svojih tekmič. In če bomo v tekočem letu izvedli kakšne izboljšave na teh področjih, lahko pričakujemo višjo uvrstitev in s tem tudi lepšo sliko našega gospodarstva, ki bo zagotovo pritegnila tudi več kapitala iz tujine. **Denis Vengust**

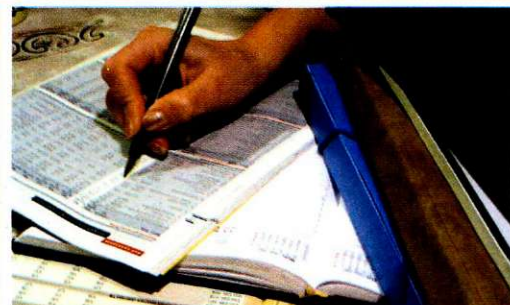
Stephane Garelli, vodja raziskave o konkurenčnosti

Kljub brezposelnosti manjkajo mnogi pomembni kadri.

Zaradi nekonkurenčnosti podjetja bežijo iz Slovenije.

Davki so odločno previsoki, kar zavira gospodarsko rast.

O potrebnosti novega zakona o varnosti v cestnem prometu (ZVCP) se praktično vsi strinjamo. Razlogi so na dlani: veliko število mrtvih na cestah, nizka prometna kultura prebivalstva, kritično stanje infrastrukture.

Mnenja o tem, kako izboljšati stanje, pa so deljena in zakon, ki ga je pred dnevi sprejel državni zbor (DZ), je doživel marsikatero pripombo.

Ne nazadnje je državni svet (DS) po prvotnem glasovanju v DZ postavil veto in parlamentarcem predložil dvanajst dopolnil, s katerimi bi izboljšali vladni predlog. Kritika to-

Strožji prometni zakon

rej ni prišla le iz opozicijskih vrst, kar bi lahko bil očitek vlade, ampak je bila precej širša. Kljub temu je ZVCP na vnovičnem glasovanju prišel skozi parlamentarno sito in bo s prvim januarjem 2005 začel veljati. Pa si pogledimo, kaj novi zakon predvideva.

Pripravite denarnice!

Najstrožje bodo kazni za prehitro vožnjo in vožnjo pod vplivom alkohola. Za prekoračitev hitrosti v naselju do 10 km/h bo kazen 10 tisoč tolarjev, od 10 do 20 km/h pa 30 tisoč. Če bo hitrost prekoračena za 20 do 30 km/h, bo kazen 60 tisoč tolarjev. Za vožnjo, ki bo za 50 km na uro ali več presegala omejitve, boste deležni kazni najmanj 120 tisoč tolarjev in 18 kazenskih točk oziroma odvzema izpita. Če bo alkotest pokazal do 0,5 promila alkohola in bo voznik po presoji policista kazal znake omame, ga čaka kazen 30 tisoč tolarjev in 3 kazenske točke. Za 0,5 do 0,8 promila bo kazen 40 tisoč in 4 kazenske točke, od 0,8 do 1,1 promila 60 tisoč in 5 kazenskih točk, nad 1,1 promila pa bo kazen 120 tisoč tolarjev in 10 kazenskih točk. Za vožnjo pod vplivom alkohola nad 1,5 promila je predviden odvzem vozniškega. Strožje so tudi naslednje kazni: neupoštevanje pešcev na prehodu (50 tisoč to-

larjev), neustrezno razvrščanje v križišču in prepočasna vožnja, ki povzroča zastoje (če počasni voznik kolone ne bo spustil mimo). Precej drago bo tudi nepravilno prehitjevanje in neupoštevanje prometne signalizacije. Višje sankcije so predpisane tudi za povzročitelje prometnih nesreč.

S 16. letom za volan

Med novosti sodijo začetek priprave za voznika motornih vozil s 16 leti in pol, po 17. letu vožnja s spremljevalcem, z 18 leti pa bo voznik pridobil vozniško dovoljenje z veljavnostjo dveh let oz. do dopolnjenega 21. leta starosti, poleg tega je predviden dodatni program varne vožnje in skupinske delavnice s področja odnosov v prometu. Med drugim so

v zakonu razširili pooblastila občinskih redarjev, ki naj bi po novem izvajali tudi nadzor na območju umirjenega prometa in območju za pešce ter odkrivali kršitve, ki se nanašajo na varstvo cest in okolja. Med kategorijami voznikov, ki ne smejo imeti alkohola v organizmu, so na novo določeni vozniki motornih vozil, ki nimajo vozniškega dovoljenja ali v vozniskem dovoljenju nimajo vpisane kategorije motornega vozila, ki ga vozijo, vozniki, ki jim je vožnja prepovedana ali jim je bilo odvzeto vozniško dovoljenje, in tisti, ki vozijo skupine otrok. Pomembna je tudi razširjena pristojnost inšpektorja prometnega inšpektorata RS, da lahko ob ugotovljeni kršitvi voznika kaznuje na kraju. Spremembe so tu-

di na področju tehničnih pregledov in izvajanja dejavnosti avtošol. Za izvajanje le-teh bo država s pooblaščenimi organizacijami sklenila koncesijo. Enaka rešitev je predvidena za izvajanje vadbe varne vožnje in skupinskih delavnic, le da bo tu koncesionar javna agencija. Storitve, povezane z registracijo vozila, se bodo tako prenesle na najširši krog pooblaščenih oseb, kar bo razbremenilo porabnike, ki bodo vse postopke lahko opravili na enem mestu. Registracijo vozil bodo po novem opravljale upravne enote in organizacije, pooblaščenice za opravljanje tehničnih pregledov, pooblaščenice gospodarske družbe in samostojni podjetniki, ki se ukvarjajo s prodajo vozil; vozilo bo mogoče registrirati kjer koli ne

Notranji minister Rado Bohinc je v ZVCP dal poudarek povišanju kazni za prekrške. Za mnoge kritike zakon preveč poudarja kazni, premalo pa druge vidike varnosti na cestah.

Predsednik državnega sveta Janez Sušnik (v sredini): kljub vetu državnega sveta so poslanci tudi v drugo večinsko glasovali za vladni predlog zakona.

Kakšne kazni nas čakajo s 1. 1. 2005?

Prekoračitev hitrosti v naselju

do + 10 km/h	 10.000 SIT
+ 10/ + 20 km/h	 30.000 SIT
+ 20/ + 30 km/h	 60.000 SIT
+ 50 km/h	 najmanj 120.000 SIT
in 18 kazenskih točk oz. odvzem voznškega dovoljenja	

Promili

do 0,5 (z znaki omake)	 30.000 SIT + 3 kazenske točke
0,5 do 0,8	 40.000 SIT + 4 kazenske točke
0,8 do 1,1	 60.000 SIT + 5 kazenskih točk
1,1 do 1,5	 120.000 SIT + 10 kazenskih točk
nad 1,5	 odvzem voznškega dovoljenja

Visoke kazni niso rešitev

Poslanec Nove Slovenije (NSi) Alojz Sok je dejal, da se mu zdi zgrešeno, da misli vlada samo z zvišanjem denarnih kazni odpraviti slabe prometne razmere. Zagrožene kazni naj bi bile višje kot drugod po Evropi, česar si marsikateri državljani z minimalno plačo ne bo mogel privoščiti. Z večanjem kazni pa so v NSi prepričani, da "ni mogoče doseči drugega, kot napolniti vedno prazen državni proračun". Policijske patrulje stalno prežijo na cestah, kar potr-

manjše na dogajanje na cesti. Majda Zupan, prav tako poslanka NSi, je opozorila na problem neizterjanih denarnih kazni (teh je kar 40 odstoptkov), ki kaže, da kaznovani v veliki meri niso sposobni plačati kazni. Prav zato bi bilo smiselneje narediti več na področju urejanja lokalnih cest, kjer se zgodi največ nesreč.

Kljub pomanjkljivosti korak naprej

Stališče Slovenske demokratske stranke (SDS), ki je ZVCP podprla,

pisalo ministrstvo za notranje zadeve, zato je le-ta, kot je ugotovil Sušnik, "preveč represivno naravnan".

V SDS je na koncu prevladalo stališče, da ZVCP kljub pomislekom podprejo, ker prinaša vsaj delne rešitve. Zato pa poudarjajo enostransko obravnavo te pomembne tematike, kajti zakon zanemarja infrastrukturo, prometna sredstva in ureditev le-teh, kar je pogoj za zagotavljanje celovite prometne varnosti. Zaradi zapostavljanja financiranja občin lokalne in regionalne ceste propadajo.

V SDS tudi menijo, da so bili pri usposabljanju mladih voznikov in omejevanju hitrosti in alkohola narejeni koraki naprej. Razlog, ki ga je DS navedel za izglasovanje veta, Sušnika ni prepričal, saj naj bi z uvrstitvijo člena, ki bi uzakonil odvzem neregistriranega vozila, uzakonili kršenje ustavnega načela sorazmernosti, na drugi strani pa je nedopustno, da lahko uradna oseba na kraju samem odredi zaplombo vozila.

Veto zaradi neregistriranih vozil

Državni svetniki so pred izglasovanjem veta opozorili na številne nedorečenosti v zakonu in na medsebojno neusklajenost zakonskih in podzakonskih besedil. DS je vložil kar dvanajst dopolnil k ZVCP. Svetniki so menili, da bi višje kazni vplivale le na najslabše sloje. Zato bi bi-

Za Franca Sušnika (desno) pomeni zakon kljub mnogim pomanjkljivostim korak naprej, zato so vladni predlog podprli.

Alojz Sok je prepričan, da bo zviševanje denarnih kazni pripomoglo le k polnjenju državnega proračuna.

Voznike, ki bodo pregloboko pogledali v kozarec, čakajo visoke kazni.

lo treba, je menil predsednik DS Janez Sušnik, glede na socialni položaj in plače v Sloveniji biti pri kaznih oprezniji in primerljiv z državami, kjer so plače neprimerno višje. Glavni očitke se je nanašal na dejstvo, da državni zbor ni upošteval predloga DS glede zasega neregistriranih vozil (teh naj bi bilo okoli 15.000), ki predstavljajo veliko nevarnost v prometu. "Neregistrirana vozila nimajo zavarovanja in tehničnih pregledov, gre torej za neusposobljeno tehnično vozilo, najhujše pa je, da vozilo ni zavarovano proti tretji osebi." Poleg tega so za Sušnika kazni samo eden od ukrepov. Sušnik v medijih ni izključil podpore državnega sveta Stranki mladih Slovenije (SMS), ki je v primeru preglasovanja veta s strani državnega zbora napovedala referendum.

jujeje podatki o 600 do 700 tisočih izdanih kazenskih ukrepih, vendar taka politika očitno ni prinesla želenih sadov. Pomembneje bi bilo izboljšati razmere na cestah, je prepričan Sok, dokaz za to pa je manjše število nesreč na avtocestah. Pri tem je dodal potrebo po racionalnejši porabi sredstev v ta namen. V NSi so prepričani, da se je bistveno premalo naredilo pri vzgoji mladih voznikov, pri katerih se smrtnost v prometu ni zmanjšala v primerjavi z drugimi starostnimi kategorijami. Iz teh razlogov so podprli veto DS, čeprav se zavedajo, da je nov zakon zaradi direktiv EU potreben. Tako zaostrena kaznovalna politika, kot jo predvideva ZVCP, ima lahko obraten učinek, menijo v NSi, zaradi večje pozornosti na merilnike hitrosti in

je predstavil Franc Sušnik, ki je najprej ugotovil zastrašujoče stanje, saj nas krvni davek na načih cestah uvršča v sam evropski vrh (lani je bilo 259 smrtnih žrtev in več kot 17.000 laže in teže poškodovanih). V SDS ugotavljajo, da vlada v zadnjem mandatu ni naredila omembe vrednih korakov za izboljšanje stanja. V zadnjem letu je število smrtnih žrtev celo naraslo za 10 odstotkov. V Sloveniji je še zmeraj več kot 130 mrtvih v cestnem prometu na milijon prebivalcev letno, medtem ko je teh v drugih državah EU med 55 in 60. Sušnik je spomnil, da je SDS že leta 2002 kljub pomislekom podprla nacionalni program za področje prometa, a so se pričakovanja izkazala za prevelika.

Novi zakon je v nasprotju s praksami drugih evropskih držav znova na-

Bohinc zavrača očitke

Notranji minister Rado Bohinc je zavrnil očitke o kazenski naravnosti ZVCP. Po njegovo obstajajo predvsem druga orodja na področju preventive in vzgoje, poenostavljeni bodo registracijski postopki itd. Višina kazni naj bi motila kršilce, kazni pa bi imele preventivni učinek. Minister zavrača tudi podatek, da bodo nove kazni višje od kazni v drugih državah EU. Ministrstvo ni predlagalo povečanja kazni zaradi približevanja "evropskim", ampak zaradi ocene stroke, da je "tam, kjer so najbolj pogosti vzroki za nesreče (hitrost in alkohol), kazni treba povečati in na ta način vplivati na ljudi". O vetu DS pa je Bohinc dejal, da je nesmiselno zaradi enega člena razveljaviti zakon.

Mitja Volčanšek

V začetku julija se je iztekla prva petletna varčevalna stanovanjska shema, s katero naj bi država tistim, ki še nimajo rešene stanovanjske problematike, pomagala pri nakupu ali obnovi stanovanja. Zapletlo se je že po tednu dni.

Temeljna ideja stanovanjske varčevalne sheme je, da varčevalec z eno izmed bank, ki sodelujejo v shemi (v prvo varčevalno shemo so bile vključene Nova Ljubljanska banka, banka SKB, Banka Koper, Banka Celje,

fotografije: Dan Kostič

Stanovanjska iluzija

Abanka, Dolenjska banka, Gorenjska banka, Poštna banka Slovenije, Pomurska banka, Slovenska zadružna kmetijska banka, Banka Vipava, Banka Domžale, Koroška banka, Banka Velenje in Banka Zasavje) sklene pogodbo, s katero se obveže, da bo na poseben račun naslednjih pet ali deset let (kakor si je kdo izbral) vsak mesec nakazal določen znesek (najnižji znesek je bil 11.000 tolarjev). Na koncu vsakega leta banka tako privarčevanemu znesku prišteje še obresti, en obrok pa mu dodatno kot nekakšno stimulacijo za varčevanje nakaže država. Po izteku petih ali desetih let lahko varčevalec denar dvigne in ga porabi za tisto, kar najbolj potrebuje, ali pa pri banki na podlagi privarčevanih sredstev zaprosi za dolgoročno stanovanjsko posojilo (do višine trikratnega količnika privarčevanih sredstev) in si nato z njim obnovi ali kupi stanovanje ali hišo. No, kmalu potem ko se je pred kratkim iztekla prva varčevalna shema (za tiste, ki so varčevali pet let), so se že pojavile tudi prve težave. Nekateri varčevalci namreč trdijo, da jih je država izigrala, saj naj jim na banki ob sklenitvi pogodbe ne bi bili povedali, da privarčevanega denarja ne smejo porabiti za kar koli, ampak ga lahko porabijo le za adaptacijo ali nakup stanovanja ali hiše. Na Stanovanjskem skladu, ki skrbi za varčevalno shemo, pravijo, da pravil igre med samim

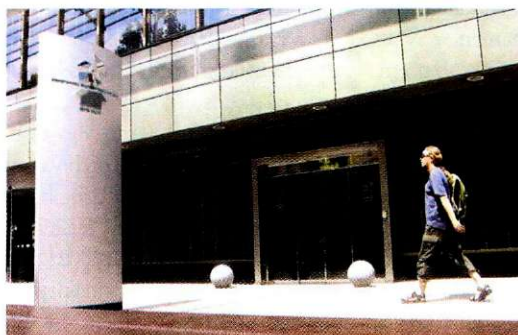
varčevanjem niso spreminjali, hkrati pa zanikajo navedbe, da mora varčevalec privarčevani denar porabiti samo za adaptacijo ali nakup stanovanja ali hiše. Pravijo, da lahko varčevalec po koncu varčevanja privarčevani denar dvigne in porabi za tisto, kar si želi, vendar pa to ne velja za denar, ki ga dobi v obliki posojila. Pri slednjem naj bi šlo namreč za klasično stanovanjsko posojilo (pod nekoliko ugodnejšimi pogoji, kot so običajna stanovanjska posojila), ki je strogo namensko in ga je torej treba porabiti za tisto, za kar ga je varčevalec najel. Nekateri varčevalci pa se kljub temu čutijo opeharjene, saj naj jih na to ne v banki ne na Stanovanjskem skladu ne bi bili opozorili. Zadeve seveda ni mogoče preveriti, saj gre za besedo banke proti besedi varčevalca, res pa je, da bi lahko na Stanovanjskem skladu varčevalce natančneje obvestili,

kako je z dvigom privarčevanega denarja. Dejstvo namreč je, da v zadnjih letih nismo zasledili niti enega sporočila za javnost, v katerem bi sklad natančneje pojasnil, kako je z dvigom privarčevanega denarja.

Ali se izplača?

Sicer pa so želje varčevalcev, da privarčevani denar skupaj z denarjem iz posojila dvignejo in porabijo za kaj drugega, nekako pričakovane, saj je dejstvo, da varčevanje v stanovanjski shemi še zdaleč ne pomeni rešitve posameznikovega stanovanjskega problema. Le-ta s tako privarčevanim denarjem le stežka kupi kakšno kolikor toliko spodobno stanovanje. Poglejmo primer. Če mesečno v shemo plačujete 30.000 tolarjev (kar je glede na povprečno slovensko plačo maksimalni znesek, ki si ga nekdo lahko privošči), to po-

meni, da po petih letih privarčujete 1,8 milijona tolarjev. Če na ta privarčevani znesek dobite trikrat toliko posojila, imate 5,4 milijona tolarjev, s čimer pa si (ob dejstvu, da ste poleg tega še zadolženi za 10 let) ne morete kupiti niti ene manjše garsonjere v Ljubljani. Glede na to bo morala država, če bo hotela zadovoljivo rešiti stanovanjsko stisko, ta pa je ob dejstvu, da je vsak razpis stanovanjske varčevalne sheme dobesedno razgrabljen, zares žgoča, svojim državljanom ponuditi še dodatno varčevanje, s katerim bo imel povprečen državljan boljše, predvsem pa realnejše možnosti, da si po koncu varčevanja zares lahko kupi kolikor toliko primerno stanovanje. Za začetek bi veljalo razmisliti o kakšni obliki zakupa stanovanj, pri čemer bi se najemnina štela kot obrok za odkup stanovanja. **Aleš Kocjan**

Na Stanovanjskem skladu zanikajo, da bi med varčevalno shemo spreminjali pravila igre. Kljub temu je dejstvo, da za natančneje informiranje varčevalcev niso poskrbeli.

Sedanja stanovanjska varčevalna shema je še daleč od tega, da bi si po njenem izteku povprečen varčevalec lahko kupil kolikor toliko primerno stanovanje.

Dvanajstega julija nekaj minut čez petnajsto uro se je v Posočju spet zatreslo, in sicer z močjo 4,9 stopnje po Richtorjevi lestvici. V občinah Bovec in Kobarid je močno poškodovanih objektov skoraj prav toliko kot po potresu leta 1998.

Cerkev Device Marije v Polju pri Bovcu je bila po zadnjem potresu obnovljena, zdaj pa se je porušil njen zvonik.

Nesrečno Posočje

Med njimi je izjemno veliko stavb, ki so bile obnovljene. Kaže, da je ta potres postavil ogledalo vsem tistim, ki so pritožbe in interpelacije zoper odgovorne birokrate in oblastnike označili kot volilno propagando, in jih postavil na laž.

Velika škoda

Po podatkih do 16. julija so v Bovcu, Kobaridu in Tolminu pregledali 1.150 objektov. Od teh je uporabnih tisoč, začasno neuporabnih pa 135. Izseljenih stanovalcev iz teh objektov je 160. Štiri objekte, ki so ogrožali varnost, so porušili, nekaj so jih le preventivno podprli. Pričakovati pa je, da bodo te številke še znatno narasle. Čeprav so sprva menili, da so popolnoma vzdržale le novogradnje iz obdobja po zadnjem potresu, so že ugotovili, da niti te niso brez poškodb. Ni pa med njimi nobene, ki bi jo ocenili kot začasno neuporabno. Novogradnje izpred leta 1998 so prav tako poškodovane, saj projektantov in gradbeno-nadzornih organov ni dovolj streljnil potres leta 1976. Najnevarnejši v naši državi pa za ljudi niso potresi, ampak ponavljanje iste oblasti, ki srka narodu najvitalnejše sokove in voljo do življenja. Pri tem mislijo povezave med politikami, izvajalci sanacije in nadzornimi organi, ki se vrtijo v istem krogu. Zakaj npr. ni bilo razpisov za večje sanacije, kjer bi izvajalci konkurirali med seboj za najnižjo ceno in najkvalitetnejšo izvedbo?! Tako bi preprečili korupcijo in zagotovili kakovostno obnovo. Kako je mogoče, da so nadzorni

organi dopustili podizvajalce, ki niso kakovostno opravili svojih del? Zakaj jih zaradi slabe izvedbe niso poklicali na odgovornost? Tako pravi ljudje, ki so se v sanirane hiše že vselili, sedaj pa so morali spet reševati življenje in bežati iz njih. Znano je tudi, da so bile v Posočju za kakih dvajset in več odstotkov nižje cene gradbenih storitev. Zakaj taka širokogrudnost do izvajalcev del?

Človeške usode

Kar nekaj ljudem sta Civilna zaščita pa tudi Karitas omogočili, da so prvo noč po potresu prespali zunaj svojih ogroženih domov. Denar za pomoč prizadetim zbira Rdeči križ Slovenije, ukrepe za obnovo prizadetega območja pa je napovedala tudi slovenska vlada. Kot je znano, so po prejšnjem potresu predstavniki oblasti iste barve obljubljali vse najlepše ... Zato sem bovškega župana Danijela Krivca vprašal, kaj meni o obljubah. Menil je, da se mu zdijo dosedanja predlogi zelo pozitivni. Izrazil je upanje, da bodo vsi predstav-

niki vlade, ki so doslej obiskali prizadete kraje, te obljube držali. Govoril sem tudi z nekaterimi prizadetimi občani. Bruno Kravanja je podnevi kar pred hišo, kamor je prinesel mizo, kavč in stole. Doslej je z družino doživel že tretji potres in dve sanaciji na isti hiši. A se je spet pokazalo, da ni vse skupaj nič pomagalo. Če pri sanaciji ni sodeloval, je vse potekalo narobe ... Zidov njihove hiše niso podbetonirali, čeprav hiša skoraj nima temeljev. Vse te hiše imajo spodaj le malo širše zidove in ne temeljev. Čeprav so kamnite stene debele in inicirane, so spet popokale in v hiši ni varno spati. Nekaj hiš naprej stanuje s svojo družino gospa Pavlina. Njihova hiša nima temeljev. Pričakovali so, da jih bodo naredili. Namesto tega so izvajalci del inicirali kamnito podlago pod zidovi. Stanovalci so jim je dejali, da to ne bo nič zaleгло; naj izkopljejo in zabetonirajo armiranobetonske temelje ali vsaj neke povezave. Odgovorili so, da strokovnjaki že vedo, kaj delajo. Če jim naredijo to, je dejal izvajalec, potem bo zmanj-

kalo denarja za druge stvari ... V njihovi hiši stanujeta dve družini. Stari del hiše je ves razpokan, čeprav je bila sanirana. Ponoči se z možem stisneta v pritličju, kjer ni toliko razpok, sin s svojo družino pa v nadstropju, kjer je del prizidka, ki ni poškodovan. To kaže, da teren ni slab, saj je novi del hiše obstal; vprašljiva je torej kakovost sanacije. To je izvajalo nekaj podjetij, ki so imeli kooperante od drugod, nadzorni pa je bil nekakšen upokojenec ... Dobili so sicer veliko nepovratnih sredstev, v sanacijo pa so vložili tudi prihranke in obremenili plače in pokojnine s posojili. "Veste, tukaj se človek mladim ne čudi, če nimajo več toliko otrok, saj se morajo kar naprej bati za njihovo življenje. Ne gre za življenjske stroške, kot se nekateri izgovarjajo," pravi gospa Pavlina.

Anton Predavku v Čezsoči je že prejšnji potres močno zdelal hišo, toda na smrt bolni oče ni hotel iti stanovat drugam. Potem je živel in trpel še kar nekaj časa, medtem pa je sin podpisal, da hiše ne bo še saniral, ker pač ne more. Po očetovi smrti so se stvari zavlekle in tako je razpokano hišo razmajal nov potres. Sedaj bo sanacijo prijavil, vendar pa je vprašanje, ali bo kreditno sposoben stavbo popraviti, saj ima skromen dohodek. Zato mu ne preostane drugega, kot da verjame obljubam predsednika vlade.

Janko s Kobariskega meni, da so pri tem vsi prizadeti izpostavljeni nemilosti poslovno-političnih povezav tistih, od katerih je odvisna sanacija. Dokler bo ta oblast, za sanacijo in za Slovenijo ni upanja.

Miran Mihelič

Potres je nekatere zgradbe tako prizadel, da so se sesule kot hišice iz kart. To je bil po letu 1976 že tretji potres.

Hiša Bruna Kravanja je bila po letu 1998 sanirana, sedaj pa je zaradi slabe obnove močno poškodovana.

Aretirani kapitan

Italijanske oblasti so aretirale dva Nemca, predstavnika nemške humanitarne organizacije Cap Anamur, ki sta z ladjo na Sicilijo pripeljala 37 pribežnikov iz Afrike. Aretirana sta bila

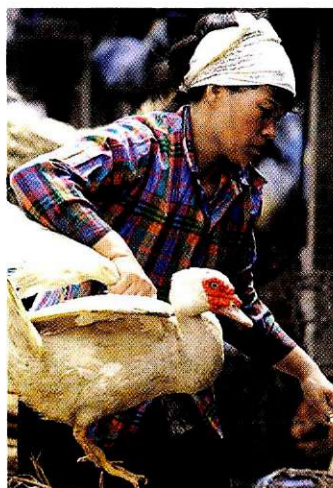

kapitan ladje Stefan Schmidt in vodja organizacije Elias Bierdel, in sicer zaradi dajanja pomoči pri nezakonitem vstopu na italijansko ozemlje. Na ladji v lasti istoimenske nemške humanitarne organizacije je bilo 37 af-

riških prebežnikov, ki pa niso bili samo Sudanci, temveč jih je večina prišla iz Gane in Nigerije. Pribežnike so odvedli v begunski center v bližini Empedocleja, kjer naj bi čakali na odgovor na njihovo prošnjo za azil v Nemčiji, kar pa so nemške oblasti že zavrnile. Nemška ladja je afriške pribežnike vzela na krov 20. junija, vendar je obtičala v mednarodnih vodah, saj je italijanske oblasti najprej niso želele sprejeti v svoje teritorialne vode in ji omogočiti vstopa v pristanišče Empedocle na jugu Sicilije, nato pa so popustile pod pritiski.

Virus ptičje gripe

V tajski pokrajini Pathum Thani v bližini Bangkoka se je virus ptičje gripe s piščancev razširil še na race. Virus ptičje gripe so namreč

odkrili pri manjšem številu rac, niso pa ga še odkrili v Bangkoku. Virus je za zdaj prizadel pet tajskih pokrajin na severu in v osrednjem delu države in samo minulo zimo v Aziji zahteval 24 smrtnih žrtev pri ljudeh, od tega osem na Tajskem.

Dunajska razstava

Po razstavi Rembrandta in pred jesensko razstavo Rubensa dunajski muzej Albertina v poletnih mesecih razstavlja umetniška dela Michelangela (1475–1564), Leonarda da Vincija (1452–1519), Rafaela (1483–1520) in njihovih sodobnikov v času italijanske pozne renesanse, ki je na novo odkrila človeško telo. Razstavo Michelangelo in njegov čas – grafična zbirka je odprla avstrijska ministrica za znanost, kulturo in izobraževanje Elizabeth Geher. Michelangelo, Leonardo da Vinci in Rafael so imeli velik vpliv na umetniške smeri manierizma in baroka. Na razstavi je na ogled 100 risb, grafik, lesorezov in bakrorezov. V središču razstave je moški akt in portreti, ki ne prikazujejo le človeškega telesa, ampak tudi trzljaj vsake mišice, kar je še posebej vidno na Michelangelovih risbah. Razstava je bila doslej na ogled v Benetkah, decembra bo gostovala v muzeju Guggenheim v španskem Bilbau, prihodnje leto pa se seli še v londonski Royal Academy. Na Dunaju bo na ogled do 26. oktobra.

Srečneža

Upokojena čistilka Geraldine Williams iz ameriške zvezne države Massachusetts je doživela največje presenečenje v življenju, ko je na loteriji zadela 294 milijonov dolarjev. Gre za drugi največji dobiček, ki ga je

v Severni Ameriki dobil kakšen posameznik. 68-letna Williamsova se je odločila za enkratno izplačilo, po plačilu davka pa ji bo ostalo 117,6 milijona dolarjev. Ob prevzemu dobitka je dejala, da bo del denarja dala svojim trem otrokom, del človekoljubnim organizacijam, zase pa načrtuje potovanja. Kot je dodala, še tedne po tem, ko so bile izvlečene njene številke, ni mogla verjeti svoji sreči. Njene zmagovite številke so bile 10, 25, 38, 50 in 12. Sreča ne počiva niti v Ukrajini, kjer je neimenovani srečnej iz pokrajine Černivci v zadnjih devetih mesecih kar dvakrat zadel glavni dobiček na ukrajinskem superlotu.

Zdravilne gobe

Znanstveniki ugotavljajo, da ekstrakt iz nekaterih vrst gob zmanjšuje tveganje za nastanek raka in preprečuje rast rakastih celic, hkrati pa spodbuja rast zdravih celic. Izsledki večletnih raziskav znanstvenikov so pokazali, da ekstrakti gob shitake (len-

tinus edodes) in velike zraščenske (grifola frondosa) kot tudi preparati lenitifom in lentram v veliki meri zavirajo rast rakastih celic. Gre za najagresivnejše mišje tumorje, kot sta fibrosarkom in melanom. Strokovnjaki so ugotovili, da miši z rakastim tumorjem dlje preživijo, če dobijo določene ekstrakte iz zdravilnih gob. Izsledke omenjene raziskave je objavil International Journal of Medicinal Mushrooms, edini svetovni znanstveni časopis o zdravilnih gobah.

Rekordna kazen

Neka premožna norveška podjetnica, katere identitete norveške oblasti niso izdale, mora za vožnjo pod vplivom alkohola plačati rekor-

Srečanje civilizacij

Poroka hčerke turškega predsednika vlade Rečepa Tayyipa Erdogana – Esre in Berata Albayraka, sina turškega novinarja Sadika Albayraka, ki so jo pripravili v carigrajskem Kongresnem centru, je bila mednarodno politično zaznamovana. Na srečanju so se zbrali voditelji muslimanskih in krščanskih držav, kar je turški premier označil kot srečanje civilizacij. Na poroki je bilo navzočih približno 7.000 gostov. Med povabljenimi so bili jordanski kralj Abdulah II., pakistanski predsednik, general Pervez Mušaraf, romunski predsednik vlade Adrian Nastase in grški premier Kostas Karamanlis. Prireditelj je bila izjemno strogo varovana, saj je še vedno živ spomin na novembrske samomorilske napade v Carigradu, ko je umrlo več kot 60 ljudi. Poroko in poporočno slavlje je varovalo okoli 5.000 policistov, med njimi ostrostrelci. Stalno navzoča je bila helikopterska enota, zaprli pa so tudi ceste v bližini Kongresnega centra.

dni pol milijona norveških kron, kar znaša dobrih 71.000 dolarjev. Tako visoka denarna kazen za vožnjo v opitem stanju je na Norveškem značilna in ustreza letni plači prestopnice – šest milijonov kron (860.000 dolarjev). Žensko so ustavili v središču Osla avgusta lani, potem ko se je zaletela v tri parkirane avtomobile. Policisti so ugotovili, da je imela v krvi kar desetkrat več alkohola od zakonsko dovolje-

toževali, da je razlitje kisline PFOA, znane tudi kot C-8, onesnažilo okoliško zemljo in vodo, kar je pri prebivalcih povzročilo težave z dihanjem in raka. C-8 uporabljajo pri izdelavi površin in materialov proti madežem in proti sprijemanju. Tožba, ki jo je vložila EPA, sloni na študiji, ki jo je leta 1981 pripravila kemična družba. Ta je nakazovala, da bi bila lahko kislina C-8 povezana s prirojenimi anomalijami pri živalih. Zdaj sta dve ženski, ki živita na območju blizu tovarne, rodili otroka s prirojenimi napakami. Kazen v višini več sto milijonov dolarjev bi bila za okoljski prekršek najvišja doslej.

Živel kot piščanec

Socialni delavci na otoku Fiji poskušajo rehabilitirati 32 let starega moškega, ki naj bi ga bile vzgojile kokoši. Moškega je dedek v zgodnjih otroških letih po smrti staršev zaprl v kurnik, kjer je preživel večji del svojega otroštva. Z ljudmi je imel le malo stikov, zato se je povsem navzel navađ kokoši. Ko mu je po nekaj letih končno uspelo pobegniti iz kurnika, so ga nastanili v krajevni bolnišnici. Ker nihče ni vedel, kakšna naj bi bila

ne količine. Ženska si je prislužila tudi 25-dnevno zaporno kazen, ki je spremenjena v pogojno pod pogojem, da poišče zdravniško pomoč. Časnik je še zapisal, da je podjetnica spila enajst kozarcev vina, preden je sedla za volan in po kakih sto metrih vožnje tresčila v parkirane avtomobile.

Škodljivi teflon

Ameriška agencija za varstvo okolja (EPA) zahteva več milijonov dolarjev od kemičnega velikana DuPont, obtoženega, da jih ni obvestil o morebitnih škodljivih sestavinah teflona, predvsem kisline, znane tudi pod oznako C-8. Ameriška agencija za varstvo okolja je sprožila postopek po prijavi prebivalcev v okolici tovarne DuPont v Parkersburgu v zahodni Virginiji, ki so se pri-

zanj primerna oblika zdravljenja, ga je bolnišnično osebje za več kot dvajset let v majhni sobici privežalo na posteljo. Šele zdaj pa so se zdravniki odločili zdraviti žrtev, ki nima nikakršnih mentalnih okvar, temveč je nje-no stanje le posledica dolgoletnih zlorab. Zdravniki so poročali, da je človek, ki kluva hrano, maha z rokami, poskakuje kot kokoš in kodaka, že v prvih dneh zdravljenja neverjetno napredoval in upajo, da si bo, vsaj kar se obnašanja tiče, popolnoma opomogel. O tem, kakšne psihične težave bo na njem pustilo dolgoletno zlorabljanje, pa je sedaj še prehitro govoriti.

Hrvaška policija svari

Hrvaška policija opozarja turiste, naj bodo pozorni na tatove, ki jih na hrvaških avtocestah opozorijo, da je z njihovim vozilom nekaj narobe. Ko turisti ustavijo, jim eden od tistih, ki so jih opozorili na napako, pokaže, kje je opazil okvaro, drugi pa medtem iz avta ukradejo denar ali vrednejše predmete. Takšnih ropov je bilo že več deset, žrtve tatov pa so večinoma tuji turisti na poti na morje. Tatvine so se v večini primerov zgodile blizu cestninskih postaj na avtocestah v bližini Zagreba, pogoste pa so tudi na državni cesti D1, ki prek Karlovca vodi proti Dalmaciji. V nasprotju s tatovi na avtocestah tisti ob cesti D1 svoje žrtve najdejo na obcestnih počivališčih, bencinskih postajah in parkiriščih restavracij ob cesti.

Previdni Francozi

Francoski parlament je dokončno sprejel zakon o bioetiki, ki prepoveduje kloniranje človeka. Poleg tega je zakon za pet let zamrznil prepoved raziskav na zarodkih. Besedilo novega francoskega zakona je povsem drugačno od besedila, ki ga je socialistična vlada Lionela Jospina v parlamentu prvič predstavila januarja 2002. Po

mnenju leveice končni zakon predstavlja velik kompromis glede na prvotno besedilo, ki je predvidevalo veliko bolj daljnosežna bioetična načela, medtem ko za desnico zakon predstavlja sprejemljivo ravnotežje. Dosežen je bil dogovor, da je kloniranje s ciljem reprodukcije človeških bitij prepovedano, pri čemer zakon uveljavlja nov prekršek – zločin proti človeškim bitjem. Prepovedano je tudi terapevtsko kloniranje, s katerim bi ustvarili zarodne celice, ki bi nadomestile poškodovane organe in tkiva pri boleznih, kakršna je Alz-

heimerjeva bolezen. Zakon še razširja seznam ljudi, ki lahko podarijo svoje organe, ko so še živi, in omogoča odvzem organov umrlim, "ki, ko so bili še živi, niso izrazili svojega nasprotovanja darovanju organov".

Banane, ki to niso

Ameriško živilsko podjetje Chiquita International se je odločilo, da bo trgu ponudilo banane z okusom jagode. V podjetju so se za nov tržni izdelek odločili, ker menijo, da so se ljudje naveličali okusa banan. Zdaj upajo, da bodo kupci nad bananami različnih okusov navdu-

šeni. Podjetje sicer ne želi razkriti, kako bodo vzgajali nenavadne banane, zatrjujejo pa, da te ne bodo genetsko spremenjene.

Projekt Dež

Prvič v zgodovini človeštva je postal skoraj čisto realen zares revolucionaren projekt z imenom Geshem – Dež. Gre za sistem, ki lahko naredi umetne padavine v puščavah ali sušnih predelih ne glede na oddaljenost od morja; razdalja je lahko dolga do 150 kilometrov. Sredi puščavskega peska postavijo velikanske zbiralnike sončnih žarkov, ki bodo z veliko hitrostjo zbirali v zraku paro in tako povzročili kopičenje oblakov in dež. Projekt Dež so oblikovali na izraelski univerzi s pomočjo bruseljske univerze in ameriške agencije NASA. Ne gre za kakšen fantazijski projekt, ampak za realnega; napravo bodo preizkusili na ozemlju Izraela. Projekt Dež bi moral po izračunih delovati izključno pozitivno, saj naj bi omogočal nadzorovanje celega cikla: izhlapevanje, oblak in dež. Pričakovanja so seveda velika, saj bi, če bi bil projekt uspešen, prinesel pravo revolucijo v poljedelstvu v sušnih predelih. Omogočil bi praktično normalno življenje v puščavi.

Odkrivanje skrivnosti

Usoda ruske carske družine je znova postala jabolko spora, ker so ameriški znanstveniki podvomili o izsledkih britanske analize DNK kosti, ki so jih našli v skupnem grobu. Ta zgodba je bila ena najbolj razburljivih detektivskih zgodb prejšnjega stoletja, ki se je končala leta 1998, ko je ruska vlada uradno razglasila, da kosti pripadajo Romanovim, ki so jih ustrelili leta 1918. Sodnomedicinski strokovnjaki so naredili genetsko analizo in pri tem uporabili vzorce krvi princa Filipa in drugih sorodnikov Romanovih ter leta 1993 zatrdili, da je praktično nedvomno dokazano, da so kosti, ki so jih julija 1991 našli pri Jekaterinburgu ostanke carja Nikolaja II. in članov njegove družine. Ostanke je v Britanijo pripeljal Pavel Ivanov, član Ruske akademije znanosti. Toda Alec Knight, ki je vodil raziskavo, je dejal, da ima njihova skupina podatke, ki niso v skladu s trditvami o carski družini. Naredili so neodvisno raziskavo DNK tkiva kneginje Elizabete, sestre carice Aleksandre, in DNK se ne sklada.

Nesoglasja zaradi dediščine

Na meji med Kitajsko in Korejo je bila nekdaj visoko razvita stara država Kogurjo. Lepo okrašene grobnice iz tistega časa so postale sporne za obe državi. Letos so bile vključene v seznam svetovne kulturne dediščine UNESCO. Grobnice so sedaj na ozemlju Kitajske, kljub temu pa bi Korejci radi videli, da bi bilo uradno zapisano, da so na Korejskem polotoku. Da bi grobnice postale del svetovne kulturne dediščine, se je zelo trudila tudi Japonska in različni umetniki, ki so menili, da bo to prineslo Severni Koreji vsaj malo odprtosti navzven. Kakor trdijo znanstveniki, je največja od grobnic, okrašena s freskami, pripadala kitajskemu vladarju, ki se je v deželo zatekel kot politični ubežnik leta 336. Velikost grobnice pravi o tem, da je zasedal zelo visoko mesto. Država Kogurjo je imela velik vpliv na Japonsko, saj so tudi na njenem ozemlju grobnice, ki so podobno okrašene.

Zaradi dolgov

V šestih mesecih je v eni od indijskih držav kar tri tisoč kmetov naredilo samomor zaradi dolgov, ki jih zaradi suše niso mogli povrniti. Vlada je nadaljevala z vlaganjem sredstev v informacijsko tehnologijo in ignorirala revščino kmetov, ki so se bojevali za preživetje. Toda olajšati njihovo trpljenje je zelo težka naloga, ki si jo je zadala nova indijska vlada. Ustanovili so brezplačne telefonske linije zaupanja, ki ponujajo gnotno pomoč tistim, ki pokličejo v tiski in grozijo s samomorm. V kratkem času so našli kar 2.400 takšnih klicev; morda so rešili vsaj katerega od nesrečnikov, katerih dolgovi so rasli iz leta v leto. Na zadolženem imetju nesrečnih kmetov, ki so naredili samomor, ostajajo njihove družine, ki se ponavadi še naprej trudijo, da bi se rešile dolgov, toda mnogokrat se zgodi, da morajo prodati posest in živeti v še večji bedi. Novi indijski premier je pred nedavnim obiskal eno od indijskih vasi in ji ponudil pomoč v višini 150 tisoč rupij. Hkrati se je zavezal, da bo država investirala v kmetijstvo.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

Davčni zavezanec: ☐ da ☐ ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: ☐ upokojenec ☐ invalid ☐ brezposeln ☐ študent ali dijak

S to naročilnico se zavežujem,
da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!
cena: 550 SIT

Zid na Zahodnem bregu: Izraelci se hočejo ločiti od Palestincev, tudi sami pa so politično razdeljeni.

Fotografije: Reuters

Obkoljena oaza demokracije

Kako deluje demokracija v majhni državi, ki je skoraj nenehno zapletena v vojaške spopade, ki se stalno čuti ogroženo in ki jo hkrati mnogi drugi razumejo kot grožnjo regionalnemu in celo svetovnemu miru? Govorimo seveda o Izraelu, edini delujoči demokraciji na Bližnjem vzhodu in hkrati tudi eni od najbolj kontroverznih držav na tem območju.

Demokracija in stalen vojaški konflikt nista prav običajna kombinacija. ZDA kot nesporno demokratična država so sicer zapletene v številne vojaške konflikte, vendar ti z izjemo terorističnega napada 11. septembra 2001 že več kot stoletje potekajo daleč stran od ameriške celine. Z Izraelom je drugače. Odkar je bila ta država ustanovljena, so si vsi njeni arabski sosedje želeli, da je ne bi bilo, in so bili za to pripravljeni poseči tudi po vojaški sili. Mnogi si to želijo še danes. Čeprav Izrael že dolgo ni več v neposredni vojni z nobeno drugo državo, je ostal s krajšimi mirnejšimi obdobji zapleten v oborožen spor s Palestinci, in to predvsem na ozemljih, ki jih je leta 1967 zasedel v Gazi in na Zahodnem bregu.

Politična raznolikost

O kakršni koli izraelski demokraciji je mogoče govoriti le znotraj mednarodno priznanih izraelskih meja, torej tistih pred letom 1967. V teh okvirih lahko izraelski državljani ne glede na to, ali so po rodu Judje ali Arabci, podobno kot v kateri koli drugi demokraciji na svetu svobodno izbirajo, katero politično stranko bodo volili. In izbira ni skromna. Ker ima Izrael čisti proporcionalni volilni sistem, nje-

govi državljani pa med seboj zelo različne politične okuse, lahko v parlamentu vedno najdemo zelo raznoliko zbirko strank.

Čeprav so vse vlade zadnjih desetletjih vodili člani Likuda ali člani Laburistične stranke, sta morali ti dve največji stranki vedno graditi raznovrstne koalicije z manjšimi strankami – skrajno religioznimi in skrajno laičnimi ali celo antireligioznimi, skrajno levimi in skrajno desnimi. In seveda še celim spektrom različnih strank med

njimi. Čeprav se to prav zaradi konfliktov s sosedi večinoma ne opazi, je Izrael notranje zelo raznolik in včasih celo globoko razdeljena družba.

Izraelski premier Ariel Šaron ima ta čas probleme, ki jih njegovi avtokratski arabski sosedje praktično ne poznajo. Zaradi delitev v vladajoči koaliciji, še posebno pa v njegovi lastni stranki, se je Šaronova vlada znašla v resni krizi. Šaron, ki tradicionalno velja za zagovornika trde roke, kadar gre za odnos do Palestincev, je v zadnjih mesecih postal preveč "mirovniški" za okus velikega dela svojih kolegov v stranki Likud. Vzrok je njegova odločitev za enostranski umik izraelskih varnostnih sil in vseh izraelskih naseljencev – kakšnih 8.000 jih je – iz Gaze.

Šaronov "enostranski umik"

Stranka Likud je tradicionalno zagovarjala ne le ohranitev, ampak celo širitev judovskih naselij na zasedenih ozemljih. Prav to je bil tudi glavni razlog za zlom prejšnje velike koalicije, ki je med letoma 2001 in 2003 povezala Likud in laburiste, saj laburisti v ši-

• Izraelski premier Ariel Šaron: njegov predlog umika iz Gaze je razdelil njegovo stranko in vladno koalicijo.

• Izraelska demokracija se vsa leta ohranja kljub občutku stalne varnostne ogroženosti.

• Politično življenje v Izraelu je živahno in raznoliko. Glavni stranki sta desnosredinski Likud in laburisti.

• Usoda judovskih naselij na zasedenih ozemljih je razdelila izraelski stranki Likud in laburiste.

» ritev naselij niso privolili, Šaronov Likud pa je pri tem vztrajal. Kot je pokazal nedavni referendum med člani te stranke, Šaronu svojih strankarskih kolegov ni uspelo prepričati v spremembo politike, ki je povezana tako z varnostnimi premisleki kot z določenim zunanjim pritiskom. Vztrajanje pri naseljevanju zasedenih ozemelj je namreč v nasprotju z mirovnim načrtom, za katerim stojijo med drugim ZDA kot najpomembnejši izraelski zaveznik.

Šaron se je odločil, da vztraja pri svojem načrtu enostranskega umika iz Gaze, vendar mora v ta namen iskati nova zaveznikstva. Po zadnjem glasovanju o podpori vladi je dobil zaupnico s komaj enim glasom večine. Tako skromna parlamentarna podpora pa ne omogoča uresničitve tako daljnosežnega načrta, kot ga zagovarja Šaron. Šaron bi lahko naravnega zaveznika v projektu umika iz Gaze našel prav v svojem glavnem notranjepolitičnem nasprotniku: opozicijski Laburistični stranki pod vodstvom Šimona Perezja. Načeloma imata stranki malo skupnega in tudi njuni dosedanja poskusi sodelovanja so klavrno propadli.

Mir ali veliki Izrael

Medtem ko Benjamin Netanjahu kot Likudov finančni minister uresničuje izrazito neoliberalno gospodarsko politiko, so laburistom bližje bolj levičarsko usmerjeni socialni in gospodarski ukrepi. V nasprotju z na primer britanskimi laburisti je med izraelskimi še vedno močno navzoča težnja k bolj "socialističnemu" pristopu h gospodarstvu, zaradi česar je združljivost z gospodarsko in finančno politiko Likuda še toliko manjša. Seveda je varnost Izraela in njegovih državljanov za obe stranki prednostni cilj, vendar so se v tem,

kako to varnost zagotoviti na daljši rok, skoraj vedno razlikovali.

Za laburiste je bil edini način za doseganje dolgoročne varnosti vzpostavitev miru, pri čemer so sprejeli stališče, da se mora Izrael za doseganje tega cilja tudi čemu odpovedati. Mirovni proces je bil praviloma najintenzivnejši v času laburističnih vlad. Za enega od glavnih dosežkov so štejele mirovni sporazum iz Osla med nekdanjim premierjem Rabinom in palestinskim voditeljem Arafatom. Značilna formula naj bi bila "zemlja za mir", pri čemer bi se Izrael odrekel Gazi in Zahodnemu bregu, kjer bi lahko nastala palestinska država, obe državi pa bi druga drugi priznavali pravico do obstoja v dogovorjenih mejah. Najkonkretnější poskus izvajanja politike zemlja za mir je poskušal izvesti zadnji laburistični premier Barak. Vendar njegovega predloga za delitev Jeruzalema niso sprejeli niti Palestinci niti izraelski volivci, ki so na zadnjih volitvah poslali laburiste v opozicijo. Poraz je bil najhujši v zgodovini te stranke, saj je bila skržena na komaj 19 poslancev. Za primerjavo: Likud jih je dobil 40.

Tradicionalni cilj Likuda pa je bil veliki Izrael. Ker je ta stranka zagovarjala naseljevanje Judov na Zahodnem bregu in v Gazi, teh ozemelj ni

hotela prepustiti predvideni palestinski državi. Čeprav Likud danes načeloma sprejema ustanovitev palestinske države, pa ji prav gotovo ne bi prepustil glavnine judovskih naselij. Ozemlje take države bi bilo precej skrženo in razdrobljeno, suverenost pa verjetno omejena. Poraz laburističnih mirovnih načrtov je med izraelskimi volivci sicer povečal podporo politiki trde roke, vendar njeni učinki niso ravno navdušujoči. Politika Likuda je izzvala novo palestinsko vstajo, ki vključuje tudi krepitev terorizma. Čeprav je Izrael s svojo konvencionalno in po vsej verjetnosti tudi jedrsko oborožitvijo danes na Bližnjem vzhodu praktično brez tekme in ga v neposrednem vojaškem spopadu ne morejo več ogroziti niti palestinski uporniki niti kakšna arabska država, se izraelski državljani zaradi stalne teroristične grožnje vendarle ne morejo počutiti varne.

Poraz obeh utopij

Zdi se, da se tako Šaron kot Perez danes zavedata, da so bili njuni prvotni cilji – tako veliki Izrael kot mirno sožitje s Palestinci – precej utopični. Veliki Izrael, ki vključuje Gazo in Zahodni breg, je vojaško sicer uresničljiv, ne bi pa zagotavljal varnosti. Največji dolgoročni porazenec takega Izraela bi bili sami Jud-

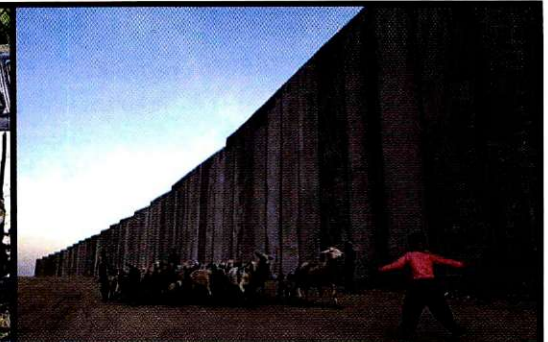
je, ki bi zaradi vključitve tako velike arabske populacije in nižje lastne natalitete kmalu postali manjšina v lastni državi. Ostali bi jim le dve možnosti: odreči se demokraciji in vzpostaviti novo različico apartheida ali pa prepustiti glavno besedo v svoji državi večini, torej Arabcem.

Tudi mirovniška vizija laburistov se je za zdaj izkazala za neuresničljivo. Arafat je šele s sporazumom v Oslu, ko je bil močno oslavljen, ker je v prejšnji zalivski vojni podprl napačno stran, priznal pravico Izraela do obstoja. Skrajnejša, vendar vplivna palestinska gibanja, kot je Hamas, te pravice ne priznavajo niti danes. Njihov cilj ni samo palestinska država, ampak tudi uničenje judovske države, temu primerno težko dosegljivo pa bi bilo mirno sožitje. Zato so tudi izraelski laburisti spremenili svojo prvotno idejo mirne koeksistence v politiko čim bolj trdne ločitve med Izraelom in palestinskimi ozemlji.

Sedanja Šaronova politika, ki temelji na graditvi zidu oziroma pregrade na Zahodnem bregu in predlaganem umiku iz Gaze, do neke mere izhaja prav iz spoznanj o utopičnosti prvotnih ciljev. In čeprav je graditev zidu v svetu deležna številnih kritik in je o njej izreklo negativno (vendar nezavezujoče) mnenje tudi Mednarodno sodišče Združenih narodov, je lah-

• Posledice samomorilskega terorističnega napada v Izraelu: Šaronova politika Izraelu ni prinesla varnosti.

• Zid med Izraelom in zasedenimi ozemlji bi bil veliko manj sporen, če bi potekal po priznani meji izpred leta 1967.

ko sedanja Šaronova politika pravzaprav blizu Perezovim načrtom.

Zid in umik kot politika ločitve

V obeh ukrepih – zidu in umiku iz Gaze – namreč vodstvo laburistov vsaj deloma prepozna uresničevanje svojih lastnih ciljev. Laburisti so bili tisti, ki so že pred Šaronom zagovarjali umik z zasedenih ozemelj in jasno ločitev med Izraelom in zasedenimi ozemlji (oziroma prihodnjo palestinsko državo), ki naj bi jo zagotavljal zid. Vsaj glede Gaze bi lahko Šaron in Perez verjetno našla skupni jezik, saj se tu razlikujeta "samo" glede odnosa do palestinskih oblasti. Šaron bi se iz Gaze umaknil enostransko in za seboj pustil praznino, ki jo lahko zapolni, kdor koli hoče (podob-

izraelske oblasti trdijo, da je zid začasen in je namenjen izključno varnosti, predvsem zavarovanju pred samomorilskimi teroristi, se s tem vendarle – čeprav Izrael tega uradno ne priznava – ustvarja najverjetnejša nova meja. Zid bi bil praktično nesporen, če bi stal na meji iz leta 1967, vendar to spet ne bi bilo sprejemljivo za Šaronov Likud, saj bi judovska naselja na Zahodnem bregu tako ostala brez njegovega varstva, zelo verjetno pa tudi zunaj prihodnjih meja med izraelsko in prihodnjo palestinsko državo. V praksi bi to pomenilo, da bi morali naselja najverjetneje evakuirati. Zid tako ne deli Zahodnega brega od Izraela, ampak ustvarja de-

• Simon Perez se priznava palestinske oblasti (Jaserja Arafata) za pogajalskega partnerja. Šaron jih zavrača.

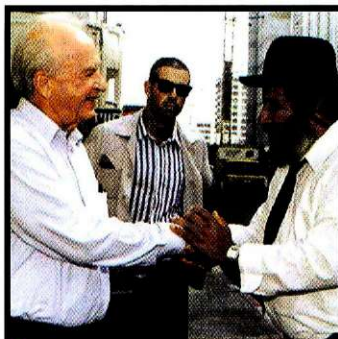
ko bi se načrtovani zid tudi bolj približal načrtom laburistov in olajšal nastanek nove koalicije, ki bi dejansko imela en sam bistven cilj: umakniti se vsaj z dela zasedenih palestinskih ozemelj in se od njih čim bolj ločiti.

Jedrsko orožje

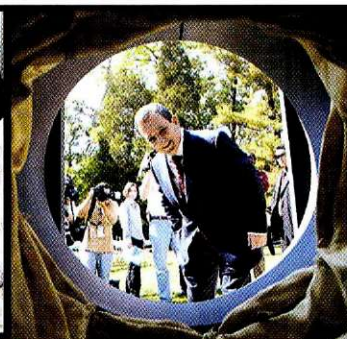
In še vsaj glede enega politično-varnostnega vprašanja bosta Šaron in Perez zlahka našla skupni jezik. To

jedrsko orožje, kot predlaga voditelj Mednarodne agencije za jedrsko energijo Mohamed Elbaradej, pa ima samo simboličen pomen. Po gojenju je namreč z varnostnimi poroštvi za trajni mir na Bliznjem vzhodu, kar pa zvezi popolnoma utopično.

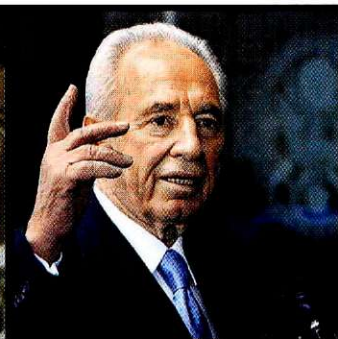
Če bosta torej Perez in Šaron našla dogovor o varnostnih in drugih "velikih" vprašanjih, pa ovire za veliko koalicijo še ne bodo vse odpravljene. Ostali bodo problemi, značilni za praktično vse demokracije: nešteta manjša programska in končno tudi osebna nesoglasja. Laburisti bodo zahtevali določen vpliv v vladi in s tem tudi ključna ministrstva. To pa bi lahko pomenilo, da bi se morali od svojih položajev po-

• Nekdanji premier Rabin: od njegovih mirovnih dosežkov s sporazumom v Oslu je ostalo bore malo.

• Nekdanji premier Barak: njegovo ponudbo zemlje za mir so zavrnili tako Palestinci kot izraelski volivci.

• Simon Perez: lahko najde s Šaronom skupni jezik glede umika iz Gaze in zidu na Zahodnem bregu?

• Benjamin Netanjahu, finančni minister in nekdanji premier, ni navdušen nad morebitnim vstopom laburistov v vlado.

no kot pred tem pri umiku iz Libanona), Perez pa bi se ob tem raje dogovarjal s palestinskimi oblastmi.

Tudi graditev zidu za Perezja sama po sebi ni sporna, ampak bi jo lahko celo odobral. Bolj vprašljivo je, kako daleč na palestinska ozemlja bi zid smel segati. Čeprav

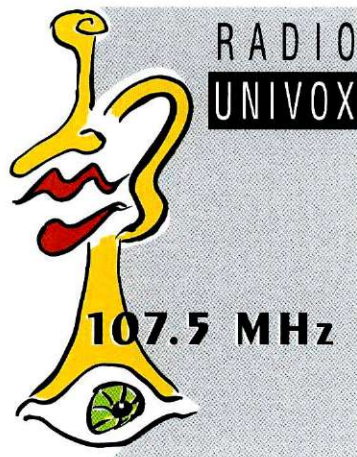
litve na samem Zahodnem bregu.

Vendar je ob tem navzoč še en dejavnik: izraelsko vrhovno sodišče, ki se je doslej izkazalo za precej neodvisno. Prejšnji mesec je presodilo, da je približno 30 kilometrov dolg del zidu severozahodno od Jeruzalema neupravičeno povzročil trpljenje Palestincev in s tem prekršil njihove človekove pravice. Zato bodo morale izraelske oblasti ta del zidu speljati drugače, to je bližje mednarodno priznani meji izpred leta 1967. Prav mogoče je, da bo prišlo do podobnih razsodb tudi pri nekaterih drugih delih zidu, kar bi pomenilo, da bo zid nazadnje manj globoko segal na palestinska ozemlja in bo bližji priznani meji. Ta-

je (domnevno) izraelsko jedrsko orožje, ki so ga zelo verjetno razvijale vse izraelske vlade ne glede na svojo politično barvo od šestdesetih let prejšnjega stoletja dalje, nobena od njih pa ni njegovega obstoja niti priznala niti zanikala. Šaronova vlada to prakso le nadaljuje. Njena pripravljenost za oblikovanje Bliznjega vzhoda kot območja brez

sloviti nekateri zelo vplivni člani vlade, kot sta finančni minister Benjamin Netanjahu ali zunanji minister Silvan Šalom. Iskanje stabilnejše vlade bo tako zahtevalo številne kompromise v vladajoči stranki in z drugimi strankami, v tem pa je Izrael kljub svojim posebnostim vendarle precej normalna demokracija.

Gjyle Vishaj

RUMENE STRANI

SLOVENIJA-TEL

INTER
MARKETING

www.rumenestrani.com

intervju

Fotografije: Dane Kostrič

Celotni slovenski javnosti je postal znan v času procesa proti četverici JBTZ. V letih 1990–1994 je bil prvi slovenski obrambni minister. Od leta 1993 je predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije, ki se od lanskega leta imenuje Slovenska demokratska stranka. Želi si, da bi jeseni lahko skupaj z Novo Slovenijo in morda še kakšno manjšo stranko sestavil koalicijo, ki bo imela več kot šestinštirideset poslancev v državnem zboru in bo sposobna prevzeti oblast.

Pred mesecem dni so bile v Sloveniji prvič volitve v evropski parlament. Koalicija Slovenija je osvojila štiri poslanska mesta od sedmih, vladne stranke tri. Če imamo v mislih volitve leta 2000 in takratne dosežke posamičnih strank, so spremembe zelo očitne. Kje vidite glavne vzroke, da so volilci izrekli nezaupnico največji vladni stranki?

Očitno je LDS v zadnjem mandatu volilce razočarala. Čedalje več ljudi povezuje odgovornost tistih, ki imajo oblast, z dejanskim stanjem, kjer se vidijo številne neizpolnjene obljube. Edino uspešno področje vladne politike so bile zunanje zadeve, saj je Slovenija v tem mandatu vstopila v EU in NATO. Vendar pa so zunanje zadeve kljub temu menjali iz notranjepolitičnih razlogov. To dejstvo odseva veliko aroganco vladajočih, ki je volilci ne nagrajujejo več tako kot včasih, ko jim je predvsem z ideološkim spreverčanjem stvarnosti in medijskimi manipulacijami uspelo prepričati znaten del volilcev, da je za vse slabo pri nas pravzaprav kriva opozicija.

So taki izidi samo posledica nezadovoljstva z LDS ali so tudi odraz dobrega dela opozicije?

Opozicija ne more enakopravno tekmovali z oblastjo, ker nima v rokah praktično nobenih vzvodov za uresničevanje svojega programa. Lahko opozarja na nepravilnosti in predlaga boljše rešitve. Mislim, da smo bili v

500 poslanskih vprašanj in vložili na tisoče zelo konstruktivnih dopolnil, ki pa so bila večinoma preglasovana, ne da bi slišali argumente proti. Kot pozitivno sodelovanje bi lahko označili sprejetje ustavnih sprememb glede evropskih zadev in Nata. Vse druge spremembe ustave so propadle zaradi trmastega vztrajanja vladajočih, ki niso želeli prisluhniti argumentom. Ponudili smo dobre kompromise glede ustanovitve pokrajin, volitev sodnikov in poenostavljenega postopka imenovanja vlade. Zavrnili so jih samo zato, ker jih je predlagala SDS. Uspelo pa nam je s predlogom za odpravo obveznega služenja vojaškega roka in profesionalizacijo vojske v kombinaciji s prostovoljno rezervo. Prav tako je bil sprejet naš predlog spremembe pomorskega zakonika, ki je Sloveniji vrnil suverenost na morju.

Kaj to pomeni za politična razmerja v državi? V kolikšni meri bodo imele evropske volitve vpliv na jesenske državnozborske volitve?

Moralni vpliv je velik, dejansko pa izid evropskih volitev sam po sebi v državo ne prinaša bistvenih sprememb. Treba bo zmagati na državnozborskih volitvah. Pravzaprav potrebujemo dvojno zmago. SDS mora dobiti relativno večino, torej prvi rezultat med strankami. Le tako bomo dobili možnost za sestavo vlade. Pa tudi skupaj v koaliciji Slovenija, torej z NSi in morda še s kakšno manjšo stran-

Kljub temu nekateri menijo, da bi glede na pomembno vlogo, ki jo ima SDS v slovenskem političnem prostoru, lahko dobili še nekaj odstotkov več, saj so vzporedne volitve pokazale, da stranka kotira više.

Vzporedno anketiranje je to res pokazalo in prizadevamo si, da se ti trendi ohranijo. Zavedamo se, da glavna preizkušnja šele prihaja.

Leta 1996 je bila SDS najprodnornejša opozicijska stranka, prav tako tudi zdaj. Tako takrat kot tudi zdaj je vaša stranka prehitela prijateljska sorodna stranka, takrat SLS, sedaj NSi. Je iz tega mogoče potegniti zakonitost ali je to le splet okoliščin?

Leta 1996 so SDS neznansko napadli iz vseh topov in dvigovali SLS, ki je kasneje dejansko šla v koalicijo z LDS. Volilci so bili naivni in mi skupaj z njimi. Naši politični tekmeci pa se vsekoli dobro zavedajo, da dejanske pozitivne spremembe lahko prinese le zmaga SDS, zato jo skušajo prepričati za vsako ceno. V skrajni sili tudi tako, da v javnem mnenju umetno dvigujejo katero od sorodnih strank. Tudi pred evropskimi volitvami se je dogajalo nekaj podobnega, saj se je vsa negativna propaganda, vključno z anonimnimi obtožbami, usmerila na nosilca liste SDS Miho Brejca. Drugi nosilci list, vključno z Lojzetom Peterletom, so lahko kampanjo vodili v bistveno bolj normalnem ozračju.

Je to nemara posledica nekakšnega "antijanševskega refleksa", ki ga je dominantnim medijem v letih tranzicije uspelo v precejšnji meri nekako podzavestno vcepiti ljudem, ko so strašili, da "če bo pa Janša prišel na oblast, pa ne boste imeli več tega in onega"?

To, o čemer govorite, je le posledica že omenjenega zavedanja pri političnih tekmecih in pod-

Pravzaprav potrebujemo dvojno zmago

Pogovor z Janezom Janšo

tem uspešni. Kot je pred dnevi opozoril vodja naše poslanske skupine France Cukjati, je bil iztekajoči se mandat zelo težak za opozicijo, ker je imela vladna koalicija dvetretjinsko večino in je lahko sprejemala, kar je želela in kakor je želela. Mi smo sodelovali konstruktivno. Predlagali smo 59 zakonov, od tega jih je bilo sprejetih samo 7. Postavili smo prek

ko moramo dobiti več kot 46 glasov v DZ. Pozdravljam spremenjeno drzo SLS v zadnjem času in kljub slabim izkušnjam iz preteklosti upam, da bo takšna ostala tudi po volitvah.

Slovenska demokratska stranka je odstotkovno glede na državnozborske volitve napredovala. Sami ste bili z izidi zadovoljni.

zemlju, ki stoji za njimi, da smo v SDS sposobni osvežiti slovensko politično prizorišče in da nismo pod njihovim nadzorom. Pripravljeni so narediti praktično vse, kar morejo, da SDS ne bi dobila mandata za sestavo vlade. Upamo, da jim tokrat ne bo uspelo in da se bodo tudi volilci zavedali, da so pozitivne spremembe tokrat odvisne predvsem od zmage SDS. »

» Pod Janezom Drnovškom je bila stranka širine LDS, vsaj tako je veljalo v javnosti. Sedaj to postaja vaša stranka. K vam prihajajo ljudje, kot so Dimitrij Rupel, Miro Petek in številni drugi. K vam se vračajo tudi nekateri, ki so se po letu 2000 od vaše stranke precej distancirali. Pravite, da je sedaj čas za združevanje energij ...

Točno. Brez združevanja energij ne bo pozitivnih sprememb.

Nekateri so nekoliko skeptični do določenih posameznikov ...

Sam imam z nekaterimi med njimi največ slabih izkušenj, vendar moramo biti ob običajni previdnosti sposobni stopiti čez stare zamere.

Se SDS s tem bolj pomika v sredino?

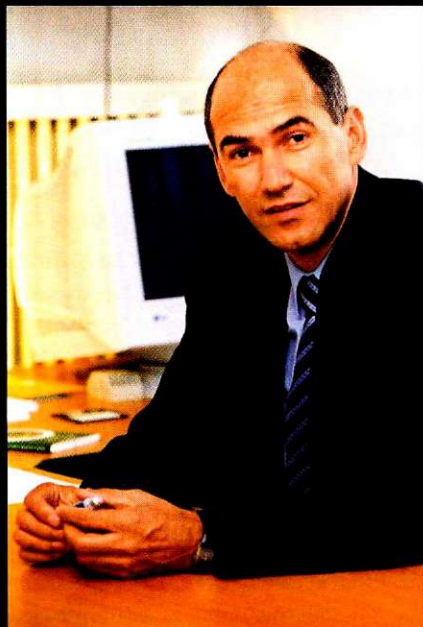
SDS ne odhaja nikamor. Le drugi prihajajo k nam, zato se širimo v političnem prostoru. Sicer pa volilci po javnomnenjskih raziskavah SDS že dolgo uvrščajo v sredino, torej med ZLSD in LDS na tranzicijski levisi in SLS in NSi na tranzicijski desnici.

Nasprotni procesi se dogajajo v LDS. Celotno predsednik združene liste Borut Pahor je v zadnjem intervjuju za Demokracijo izrazil dvom, da bo premier Anton Rop pod tako strogimi disciplinskimi kriteriji, kot jih zahteva sedaj, po volitvah lahko sestavil večino. Vas Pahorjeva odkrita izjava preseneča?

Niti ne. Je del najožjega vrha koalicije in tam lahko še bolj od blizu spremlja Ropovo aroganco. Zato že ve, o čem govori. Predsednik vlade ne zmore niti toliko poguma in državniške odgovornosti, da bi prišel na javno tribuno Zbora za republiko ali na soočenje mnenj pri primerjavi programa za prihodnost našega strokovnega sveta in osnutka vladne strategije razvoja. Po drugi strani pa stalno obtožuje opozicijo, da nima programa, in jo krivi za najrazličnejše zadeve, ki bi jih v bistvu morala opraviti njegova vlada.

Ostaniva še pri združevanju energij. Zdi se, da k združevanju te nove energije veliko prispeva tudi Zbor za republiko.

Zelo veliko. Vesel sem, da je pobuda, pri kateri sem kot eden mnogih sodeloval od začetka, uspela. Ker je oblastna elita v zadnjem desetletju velikokrat upravljala z državo v nasprotju z vrednotami, na katerih je država nastala (in je glasovalni stroj zlorabljala celo za sprejemanje drugačnih odločitev, kot so jih ljudje sprejeli na referendumih), je za pridobitev in ohranitev politične oblasti uporabljala kulturni boj. Priče smo bili poskusom ponarejanja samih korenin slovenske osamos-

Očitno je LDS v zadnjem mandatu volilce razočarala. Vedno več ljudi povezuje odgovornost tistih, ki imajo oblast, z dejanskim stanjem, kjer se vidijo številne neizpolnjene obljube. Edino uspešno področje vladne politike so bile zunanje zadeve, saj je Slovenija v tem mandatu vstopila v EU in NATO. Vendar pa so zunanjega ministra kljub temu zamenjali iz notranjepolitičnih razlogov.

vojitve, ki naj bi segale tja v čase avnojskih sklepov, stalnemu označevanju vseh nasprotnikov oblastne elite z etiketami iz časov druge svetovne vojne in državlanskega spopada, demoniziranju vere, zlorabi problematike t. i. izbrisanih, pravic verskih skupnosti do graditve verskih objektov in romskega vprašanja. Še bolj pompozno kot pred desetletji so se slavili dogodki, ki so usodno cepili in desetkali slo-

Sam imam z nekaterimi med njimi največ slabih izkušenj, vendar moramo biti ob običajni previdnosti sposobni stopiti čez stare zamere.

venski narod. Formula kulturnega boja za ohranitev oblasti je bila preprosta: v ospredje so potiskali vse, kar nas deli. Pri tem so se vedno vnaprej razglašali za dobre in napredne, vse druge pa za slabe in zaostale. Zbor za republiko je preprečil nadaljnjo polarizacijo na temeljih kulturnega boja. Najučinkovitejša obramba proti umetnim delitvam je namreč javni pogovor. Za pogovor je vedno potreben prostor govora in poslušanja. Ker niso želeli, da bi s pogovorom presegali delitve, so prostor pogovora vedno omejevali ali pa ga skušali vsaj nadzorovati. Prva žrtev je bil parlament, kjer je vladajočim uspelo močno omejiti pravico do javne besede. Za neposredne RTV-prenose na nacionalni RTV

se je še vedno treba bojevati od seje do seje. V isti nacionalni hiši so močno omejili čas, namenjen pogovorom. Še v času zadnje faze enoumja je na TVS obstajala vsakodnevna pogovorna oddaja Žarišče, a je bila, potem ko je oblast v hiši znova prevzela Partija, odpravljena že pred davnimi leti. Predvolilna soočenja so spremenili v kvize, pri katerih oblastniki večkrat vnaprej poznajo odgovore na vprašanja. Iz istih razlogov je bila ideja o konvenciji o prihodnosti Slovenije, oz. kot se sedaj imenuje, pogovori pri predsedniku države napadena in javno zasmehovana; podobno usodo je pri mnogih komentatorjih doživel tudi Zbor za republiko. Največja oblastna stranka je celo javno odsvetovala ministru za zunanje zadeve, da se na njem pogovarja. Če ni pogovora, je vse prepuščeno eliti, ki prek medijskega monopola zagotavlja ohranjanje oblasti in opravičuje delitve. Namesto pogovora o aktualnih dilemah in iskanja pravih rešitev ponujajo ideološko sprevračanje stvarnosti in oblikujejo virtualno demokracijo.

Vedeti pa moramo, da tisti, ki bi jim po tempu razvoja radi sledili, ne omejujejo pogovora o prihodnosti. Zato npr. Finske ni mogoče ujeti v razvojnem smislu s povzročanjem delitev in omejevanjem pogovora. V finskem parlamentu imajo posebno delovno telo, ki se imenuje odbor za prihodnost. Tam se ne posmehujejo pogovorom o prihodnosti, temveč so jih institucionalizirali.

Pri nas pa oblast še vedno vztraja pri zasmehovanju pogovorov. Vse zato, ker vedo, da je pravi odgovor na delitve pogovor. In pogovor je tisto, pri čemer v Zboru za republiko vztrajamo. Kajti ko se stvari enkrat

poimenujejo s pravim imenom in ko to ime postane last javnosti, se prostor za pačenje močno skrči. In kulturni boj ne dosega več svojih učinkov, celo njegovi zvočniki oslabijo.

Praktično vse javnomnenjske ankete kažejo, da bi, če bi se hipotetično na volitvah soočila Zbor za republiko in Forum 21, zmagal prvi. Ali to pomeni, da nekdanji predsednik države Milan Kučan izgublja priljubljenost? Je to povezano s tem, da na neki način izdal interese nekaterih slojev slovenskega prebivalstva?

Ne bi primerjal Foruma 21 in Zbora za republiko. Forum 21 je vaze zaprta ekskluzivistična družina bogatašev, med katerimi so

mnogi tudi zelo sposobni in vplivni. A delujejo na zaprtih sestankih in srečanjih in javnost ne ve, s čim se pravzaprav ukvarjajo. Preko Foruma 21 želi nekdanji predsednik še naprej iz ozadja neformalno vladati Sloveniji. To mnogim, ki so ga prej podpirali, ni všeč. Zbor za republiko pa je odprta razprava o prihodnosti, v kateri lahko sodeluje vsak in poteka na javnih tribunah vsem na oči.

Kako pa komentirate Kučanovo vztrajno prizadevanje za umik Slovenske vojske s Trdinovega vrha in njegove izjave glede varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke na Hrvaškem in v Bosni, ki so bile drugačne od stališča uradnih slovenskih oblasti?

Vprašanje varčevalcev nekdanje LB v Zagrebu bo treba prej ali slej rešiti in tu ima Kučan deloma prav, ko opozarja na ta problem. Le da je bil sam zraven, ko se je leta 1994 pripravljala in sprejemal sporni ustavni zakon o Novi Ljubljanski banki, ki je zadeve zapletel, namesto da bi jih rešil. In da so zaradi tega mnoge pozitivne možnosti, ki slovenskih davkoplačevalcev ne bi dodatno obremenile, žal že zamujene. Glede Trdinovega vrha pa je Sloveniji delal težave že od samega začetka, pravzaprav je njegovo početje vseskozi slabilo slovenski pogajalski položaj. Če bi to počel nekdo drug, bi ga dežurni kritiki že zdavnaj razglasili za izdajalca. Spomnite se, kaj so počeli leta 1994 s Peterletom, ko je parafiral oglejski sporazum.

V kakšni luči pa vidite njegove izjave v Baški grapi?

V luči sejanja sovražstva in v luči poskusa

pred volitvami obuditi kulturni boj. Takšno ravnanje je zadnje, kar danes potrebujemo. Za pozitivne premike in trajen napredek v družbi je namreč zelo pomembna pripravljenost državljanov, da presežejo stare delitve. V ospredje moramo postavljati tisto, kar nas povezuje. Proslavljajti tiste zgodovinske dogodke, ki so Slovence združili. Za zdravljenje še vedno odprtih ran preteklosti pa je potrebna sprava. Ta je potrebna tudi zaradi motiva, ki ga potrebujemo pri uresničevanju dogovora o prihodnosti. Sprt narod namreč ne bo našel dovolj notra-

Ko preberete tovrstne vladne načrte, postane mnogo bolj jasno, zakaj je Ribičič napisal zloglasno ustavno odločbo o tako imenovanih izbrisanih in zakaj so poslanci LDS in ZLSD glasovali proti zakonu o Slovencih po svetu.

nje energije za preboj v evropskem prostoru. Sprava še vedno ni mogoča čez noč. Zato je treba k njej težiti dnevno s simbolnimi in stvarnimi dejanji in se izogibati ravnanju, ki bi jo ogrozilo. Izjave, ki jih omenjate, ogrožajo spravo.

V enem vaših zadnjih intervjujev ste razmišljali o tem, da obstaja možnost, da bo tranzicijska levica jeseni stavila na Pahorja ali Bavčarja oziroma se bo poskušala rešiti s pomočjo enega od njiju, ker se je Rop izkazal za neprimerne. Še mislite tako?

Časa za takšno preurejanje vrst imajo čedalje manj. Očitno bo Rop hvala bogu ostal. Bosta pa oba omenjena, ki sta se delno umaknila v ozadje, imela v primeru volilnega poraza LDS in sedanje koalicije po volitvah možnost nastopiti kot rešitelja.

V četrtek ste predstavili program strokovnega sveta SDS za mandatno obdobje 2004–2008; alternativni vladni program torej, ki ga boste skušali uresničiti, če boste jeseni skupaj s partnerji zmagali na volitvah. Kaj so glavni poudarki tega programa?

Vlaganje v ljudi in ohranitev zdravega življenjskega okolja. Da zagotovimo sredstva za obe strateški naložbi, pa postavljamo v središče svojega programa pospeševanje dolgoročne gospodarske rasti. Dolgoročna gospodarska rast je glavni temelj blaginje. Državne

in lokalne institucije morajo vzpodbujati dolgoročno gospodarsko rast. Dolgoročno gospodarsko rast bomo dosegali tako, da bomo izboljšali kakovost izobraževanja in zmanjšali prevelik delež javnih financ v BDP, zagotovili stabilen sistem zdravstvenega in pokojninskega varstva s konkurenčno ponudbo dodatnih zavarovanj, poenostavili sedanji neučinkovit davčni sistem in preučili možnost uvedbe ene same konstantne mejne davčne stopnje (flat tax) za vse vrste dohodka, ki pa bo dejansko hkrati progresivna, s tem da bodo vsi prebivalci imeli splošno in veliko davčno olajšavo, povečali učinkovitost in kakovost storitev javne uprave, oblikovali ugodno okolje za tuje naložbe, zagotovili plačilno disciplino in odpravili preobremenjenost podjetništva z administrativnimi zadevami.

S tem da bomo državi zagotovili hitrejšo gospodarsko rast in normalnejši razvoj, se bodo začele zmanjševati tudi razvojne razlike med regijami in neupravičene socialne razlike, ki so dejansko drastične. Medtem ko je več kot 60.000 ljudi v Sloveniji danes odvisno od socialne pomoči v višini nekaj nad 40.000 tolarjev in se je ta številka vsako leto povečevala za 10.000, je po drugi strani nebrzdana tranzicija naplavila kakih 500 silno bogatih ljudi, ki so si v nekaj letih predvsem s pomočjo korupcije in klientelizma prigrabili bogastvo, za katero je v razvitih kapitalističnih družbah potrebno delo in gospodarjenje več generacij.

V čem vidite prednost vašega programa pred drugimi?

V realni oceni stanja in predvidenih ukrepov, ki so uresničljivi. Ne načrtujemo nič takega, kar ne bi bilo mogoče ali kar ne bi bilo preizkušeno že v drugih razvojno uspešnih državah. Predvsem pa je prednost našega pro- »

Sedmi Festival slovenskega filma, ki naj bi bil jeseni v Celju, so organizatorji odpovedali oziroma knežje mesto označili kot neustrezno za takšno prireditev.

Celjski župan je pred dnevi prejel dopis Filmskega sklada Republike Slovenije, v katerem sta mu direktor sklada Saša Jovanović in direktor Festivala slovenskega filma Aleš Pavlin sporočila, da Celje letos ne bo gostilo Festivala slovenskega filma. Po njunem mnenju festivala v Celju ni mogoče organizirati zaradi neustreznosti dvorane Union in mestnega kina Metropol ter zaradi pomanjkanja prenočitvenih zmogljivosti v Celju. Takšna od-

Foto: Dane Kostić

Kam s festivalom?

ločitev je celjsko občino na neki način presenetila, saj so priprave na festival že potekale. Mestna občina Celje je dvorano Union letos iz klasične kinodvorane spremenila v večnamensko dvorano, v njej so ostale naprave za kakovostno predvajanje filmov. Zato so na občini prepričani, da bi bila dvorana primerna za odprtje ali zaprtje filmskega festivala, ves glavni program pa bi lahko potekal v Metropolu z 288 sedeži, ki je, prenovljen in popolnoma tehnično opremljen, po nekaj mesecih spet odprl svoja vrata za obiskovalce. Za spremljevalni program festivala bi lahko uporabili še dvorano malega kina Union, ki sprejme 70 gledalcev in je tehnično

popolnoma opremljena. Glede prenočitvenih zmogljivosti na občini priznavajo, da so med 8. in 11. septembrom, ko v Celju poteka Mednarodni obrtni sejem, res vse sobe zasedene. Menijo pa, da bi med 15. in 18. septembrom (čas, ki je določen za festival) celjski hoteli ta čas lahko sprejeli rezervacije za okrog 70 gostov. K temu velja prišteti še prenočitvene zmogljivosti v Zdravilišču Laško, ki je od prireditvenih prostorov oddaljeno slabih deset minut vožnje.

Ne dajo se

V Celju pa kljub odpovedi festivala "ne bodo vrgli puske v koruzo". Ker se jim zdi Celje filmsko mesto,

kar dokazuje dolga tradicija Tednov domačega filma, bodo že letos, najbrž oktobra, pripravili pregled filmske ustvarjalnosti zadnjih štirih let z območja nekdanje Jugoslavije – Balkan ekspres 2004. Mestna občina Celje je doslej Festivalu slovenskega filma namenila tri milijone tolarjev in zagotovila brezplačno infrastrukturo za prikazovanje filmov, ki je ocenjena na nekaj manj kot tri milijone tolarjev. S še približno sedmimi milijoni tolarjev, ki jih je v storitvah za organizacijo festivala zagotovila medijska hiša NT&RC, je mesto Celje tako za potrebe filmskega festivala (v denarju ali storitvah) prispevalo nekaj manj kot 13 milijonov tolarjev. S

temi sredstvi in s pomočjo drugih partnerjev Celje lahko že letos pripravi zanimivo prireditev, ki naj bi se razvila v pravi filmski festival.

Kam pa zdaj?

Organizatorji festivala ta čas še preučujejo možnosti izvedbe festivala v drugih slovenskih mestih, ki lahko festivalu ponudijo primernejše možnosti za kakovostno izvedbo. Začasna lokacija bo verjetno Ljubljana. V Celju bi festival lahko gostili v multipleksu Kolosej ali Planet Tuš, vendar organizatorji pravijo, da ta dva centra nista primerna za Festival slovenskega filma. In kaj je potemtako najprimernejše? Počakajmo na odgovor. **B. K.**

Celje po mnenju organizatorjev festivala ni ustrezno za dogodek, kot je Festival slovenskega filma.

Počitnice so že v polnem teku in otroški obrazi so bolj ali manj polni nasmehov. Medtem ko nekateri že plavajo v morju, se s prijatelji zabavajo v tujini, pa veliko osnovnošolcev preživlja počitnice doma pred televizorjem, računalnikom ali pa so prepuščeni ulici. Morda imajo starejše bratce ali sestre, babice ali dedke, ki jim med počitnicami lahko ponudijo varstvo, medtem ko so njihovi starši (pre)dolgo v službah. Nekateri otroci pa nimajo nikogar, ki bi se v tem času ukvarjal z njimi. Za slednje lahko poskrbi Društvo za spodbujanje ustvarjalnosti IZIDA.

V Izidi odlično skrbijo za ustvarjalno preživljanje počitnic.

Vesele počitnice!

V Društvu za spodbujanje ustvarjalnosti IZIDA že četrto leto zapored izvajajo program VESELE POČITNICE. Gre za projekt, namenjen otrokom med 6. in 12. letom, ki izhajajo iz socialno ogroženih družin, in otrokom, ki ostajajo med šolskimi počitnicami doma, v Ljubljani in okolici in si želijo zanimivo preživeti svoj prosti čas.

Program vsebuje varstvo otrok in aktivne počitnice z ustvarjalnimi vsebinami, izleti in rekreacijo ter t. i. mladinskimi delavnicami. Za otroke, ki prihajajo iz socialno ogroženih

žogo, kartajo, rišejo, se pogovarjajo ...

Udeleženci so razdeljeni v tri skupine. Ena vsebuje 10, dve pa po 15 udeležencev. Razdelitev v skupine je nujna, saj program zahteva individualen pristop in različno zahtevnostno raven dela. Skupina deluje vsaka v svoji učilnici, vsaka skupina ima poleg mentorja še vzgojitelja, s čimer dejansko zagotovimo individualni pristop, hkrati pa je dobro poskrbljeno za varnost in prijetno počutje. Mentorji Izide v skupini ohranjajo boljši red in motivacijo za ustvarja-

kriva svoje sposobnosti in razvija svoje interese. Otroci se med sabo dobro spoznajo, zblížajo in velikokrat postanejo prijatelji, prijateljstvo pa se ohrani tudi potem, ko odidejo iz Izide."

Vsebina programa

Počitniški program se izvaja tako, da so udeleženci veliko zunaj in ne v zaprtih prostorih. Vsebine so zanimive in poučne, udeleženci si z njihovo pomočjo razvijajo interese in spoznavajo nove stvari, hkrati se izobražujejo in spoznavajo svoje spo-

šolske ure, rekreativne dejavnosti, ki trajajo najmanj eno šolsko uro, in v preostalem času razne družabne igre. Vsebine se med seboj razlikujejo tako, da otroci v primernem obsegu zbrano delajo, počivajo in se razgibavajo. V tedenskem programu se izmenjujejo posamezne ustvarjalne dejavnosti za udeležence, tako da je na programu vsak dan druga aktivnost. Izdelke, ki jih udeleženci naredijo, lahko odnesejo domov.

Mladim se skozi posamezni program posredujejo take vsebine, ki jim

družin, je udeležba na delavnicah brezplačna, drugi dajo manjši prispevek.

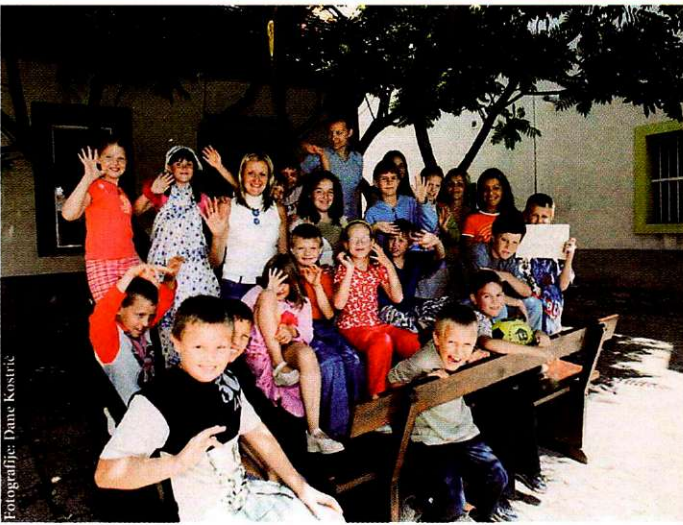
Program poteka vsak delovni dan med 9. in 14. uro, od 8. do 9. ter od 14. do 16. ure pa je organizirano še jutranje in popoldansko varstvo z možnostjo kosila. Otroci se v tem času igrajo z

nje. Maja Likar, voditeljica projekta, meni, da so takšni in podobni programi za otroke med počitnicami več kot potrebni. "Program, ki ga izvajamo pri nas, ne vključuje samo varstva otrok, temveč tudi ustvarjalne vsebine, skozi katere posameznik od-

sobnosti ter svoje lastnosti, kar jim pomaga pri celovitem osebnostnem razvoju, ki je najboljši način za preseganje socialne izključenosti.

Programi počitniških dejavnosti za vsak dan posebej vključujejo ustvarjalno delo, ki traja dve do tri

koristijo pri razvoju. V času počitnic niso prepuščeni sami sebi, temveč koristno preživijo svoj prosti čas. Način dela v delavnicah je namreč tak, da mlade spodbuja k ustvarjalnemu razmišljanju. Vsak, ki se udeleži delavnice, pri tem spozna, kaj ga ve-

Izjave nekaterih otrok o letošnjih delavnicah

(Daniel, 7 let): "Imel sem se dobro. Najljubše mi je bilo delo z glino, premalo pa smo bili zunaj."

(Laura, 8 let): "Prejšnji teden smo v sredo šli na bazen in se lepo imeli. Denisa smo čisto zmučili, Beba se je zabavala. Vsi smo bili veseli."

(Veronika, 8 let): "Zelo so mi všeč, ker delamo različne stvari, ki jih lahko izdelujemo tudi doma in jih potem dajemo drugim."

(Pia, 11 let): "Zelo so mi všeč, ker izdelujemo stvari, na razpolago imaš veliko materiala."

(Nika, 11 let): "Ful so mi všeč, ker veliko izdelujemo, hkrati pa se tudi zabavamo."

(Hana, 7 let): "Zelo so mi všeč, ker veliko izdelujemo in se zabavamo in ker ne sedim doma, ampak oddidem na delavnice."

(Laura, 8 let, Nina, 7 let): "Že drugi teden sva v Izidi. Imava se lepo. V ponedeljek smo delali iz gline, v torek smo delali očala, danes pa čarobne denarnice."

seli in kaj ne, kar je zelo pomembno pri procesu samospoznavanja. Odkrivanje talentov je eden glavnih motivov za ustvarjalno delo v počitniških delavnicah, saj ti otroci s tem odkritjem postanejo samozavestnejši, kar jim pomaga tudi pozneje, predvsem pri premagovanju socialne izključenosti. Ker so v delavnicah večkrat navzoči isti udeleženci, se v Izidi trudijo, da se programi ne ponavljajo, temveč omogočajo otrokom in mladostnikom vedno nove izzive in možnosti ustvarjanja.

Ob koncu vsakega posameznega počitniškega dne opravijo z udeleženci evalvacijski pogovor. Pri tem ugotavljajo, kaj jih najbolj pritegne, kakšne so pomanjkljivosti programa in česa si še želijo. Če so njihovi predlogi realni, se vključijo v program. Podo-

ben pogovor izpeljejo tudi konec vsakega počitniškega tedna. Zelo pomemben kazalec uspešnosti je nenačrtovan vpis udeležencev. Vsekakor gre za dobro premišljeno in skrbno načrtovano organizacijo in zaradi tega lahko program ocenimo kot uspešen ne le zaradi pridobivanja posameznih spretnosti, temveč tudi zaradi oblikovanja celotne otrokove osebnosti.

Sodelovanje s starši

V Izidi namenjajo posebno pozornost tudi pogovorom s starši. Večina staršev je zelo zadovoljna s programom, tudi z izdelki, ki jih otroci naredijo v ustvarjalnem programu in jih lahko odnesejo domov. Pogosto se otroci prvič srečajo z nekaterimi vsebinami: npr. fotografijo, igranjem na glasbene instrumente, oblikova-

njem, obdelovanjem lesa. V preteklem letu je bila med starši izvedena anketa, ki je pokazala, da so takšni in podobni programi zelo dobrodošli in celo nujni. Veliko staršev namreč nima sorodnikov, ki bi lahko v počitniškem času bili z njihovimi otroki, zato jih nekateri peljejo v službo ali pa so prepuščeni sami sebi doma pred televizijo. Leonida Lebar Russo, mati mlade udeleženke Doroteje, je dejala, da njena deklica že drugo leto obiskuje delavnice v Izidi in je zelo zadovoljna. Všeč ji je raznolika dejavnost, spoznala je veliko novih prijateljev in prijateljic. "Mislim, da bi morala država več prispevati za podobne kvalitetne počitniške dejavnosti, da so otroci varno preskrbljeni v času počitnic, ko so starši zaposleni."

Vedno znova

V letošnjem poletju so potekali trije tedni Veselih počitnic – od 28. junija do 16. julija. Možnost prijave je tedenska, saj je potrebno, da se mladi najprej med sabo spoznajo in začnejo delovati kot skupina.

V preteklosti je bila mogoča dnevna udeležba, ki pa ni dosegala ciljev, ki smo si jih sedaj zadali. Želimo, da se posamezniki vključijo v skupino, kar pa v enem dnevu ni mogoče (predvsem ne za socialno izključene otroke). Med različnimi igrami, pogovori, ustvarjalnimi vsebinami pa se otroci med sabo spoznajo, ustvarja se skupinska dinamika in nekateri otroci so nad delavnicami tako navdušeni, da ostanejo dlje. So pa vse skupine maksimalno polne, tako da je potreba po takšnih programih še dosti večja, kot jo lahko zadovoljimo. Vesele počitnice potekajo v času vseh šolskih počitnic – zimskih, prvomajskih, poletnih, jesenskih – in tri dni v prednovoletnem času. Več informacij lahko najdete na njihovi strani www.izida.si. Tako lahko otroci, ki so letošnje Izidine počitnice zamudili in bi si želeli takšne oblike ustvarjalnosti, v prihodnjih počitnicah to nadomestijo: kakovostno ustvarjajo in se nadvse zabavajo.

Barbara Kavtičnik

10 let Radia Ognjišče

Majhni, a opazni.
Radio Ognjišče.
Že 10 let.

P.S. Vroča številka
za majčke: 01/512-11-26

<http://radio.ognjisce.si>

Radio Ognjišče, Trg Brolo 11, Koper

GOOD VIBRATIONS

10.8 MHz

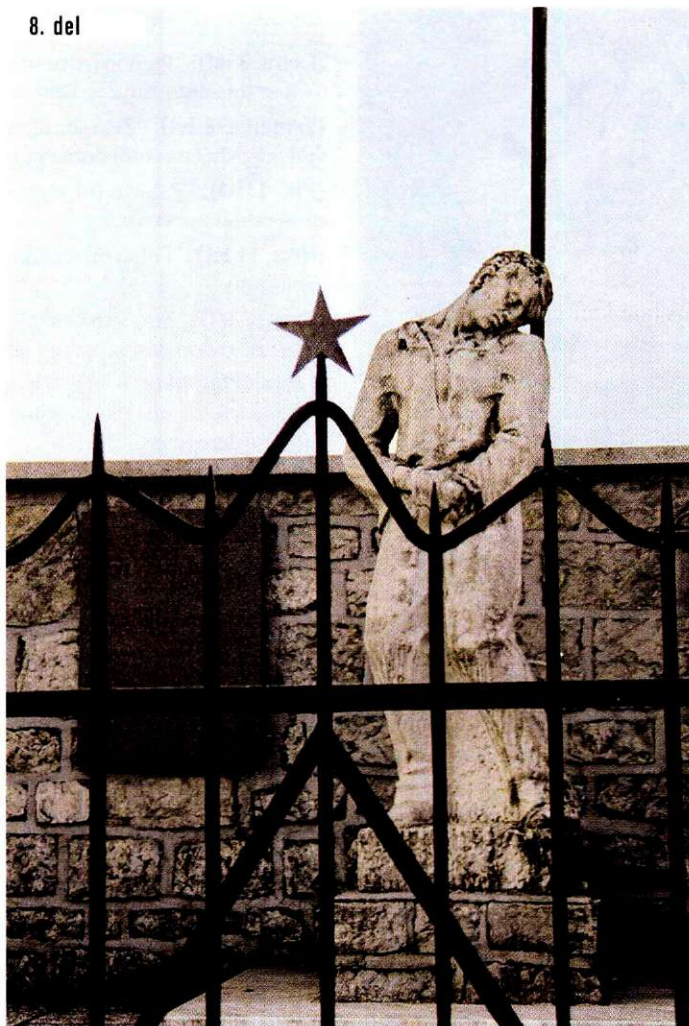
RADIO VELENJE

www.radiovelenje.com

Naš čas, d.o.o., Kidričeva 2a, Velenje
tel: 03/ 897 50 03, fax: 03/ 5869 263

“Belo gardo uničujte neusmiljeno. Ne oklevajte in ne popuščajte. Udarci naj bodo zlasti spočetka taki, da bodo čutili našo moč. Pri tem seveda zapeljane kmete, ki se vnaprej javijo in oddajo orožje, izpuščajte, toda tiste, ki se bodo uporno borili, postreljajte. /.../ Duhovne v četah vse postreljajte. Prav tako oficirje, intelektualce itd. ter zlasti tudi kulake in kulaške sinove.”

1. oktobra 1942 je bil na mesto komandanta glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet imenovan Ivan Maček-Matija. Glavnemu poveljstvu je Izvršilni odbor Osvobodilne fronte še isti dan poslal pismo s smernicami. Glavni del pisma se je nanašal na “belo gardo”: “Konkretno vas v zvezi z vašim prizadevanjem opozarjamo na naslednje politične momente:

Vidmar, Tone Fajfar, Jože Rus, Franjo Lubej, Edvard Kocbek in Franc Leskošek. Kot vidimo, gre za peklena navodila, v katerih IO OF vidi glavnega nasprotnika v protirevoluciji, tisti protirevoluciji, ki so jo pred tem s terorjem, umori in sistematično diskvalifikacijsko propagando sami povzročili. Medtem okupatorju niso namenili enega samega stavka. Uvodoma so zapisali, da je “bela garda prevzela del funkcij okupatorske vojske v borbi proti slovenskemu narodu”. To seveda ni bilo res, saj je šlo le za posledico protirevolucionarne samoobrambe. Uporaba sintagme “slovenski narod” pa je bila v komunističnih besedilih tako stalnica, saj so z njo sebe izenačevali kar s “slovenskim narodom” – da se je vse skupaj bolje slišalo. Iz tega so potem izpeljali pekleni sklep, da “je nemogoče uničiti okupatorsko vojsko ne da bi uničili belogardistične tolpe”. Najprej so si torej razlog za svoje uničevanje izmislili, potem ko so ustvarili nosilca tega razloga, nato pa so ga sankcionirali.

Toda isti dan (1. oktobra) je novemu poveljniku slovenskih partizanov Ivanu Mačku-Matiji poslal navodila tudi Edvard Kardelj. Na-

“Duhovne v četah vse ...”

1. Sedanja etapa našega boja je karakteristična po tem, da je bela garda prevzela del funkcije okupatorske vojske v borbi proti slovenskemu narodu.

To pomeni, da je nemogoče uničiti okupatorsko vojsko ne da bi uničili belogardistične tolpe. To pomeni dalje, da je v tem trenutku treba glavno ostrino našega oboroženega udarca naperiti proti beli gardi. Ta udarec mora biti odločno potrjeno naše nepopustljivosti. Zlasti v začetku je potemtakem treba stremeti za tem, da prizadenemo beli gardi čim večje žrtve ne samo v materialu marveč tudi v živi sili. Primeri neodgovornega izpuščanja belogardistov, ki so se zagrizeno borili proti nam, so danes izredno škodljivi. Kriza ni še rešena odločno v našo korist. Treba je izpuščati iz-

ključno le tiste pripadnike b. g. formacij, ki so bili prisiljeni ali pa jih je zapeljal strah. Takih je sicer večina, vendar so bili v nekaj primerih izpuščeni tudi belogardisti, ki tega niso zaslužili. Kontrolirajte dobro postopanje naših poveljnikov in politikomov in jim ne dovolite, da bi padali iz ekstrema v ekstrem. V sedanjem trenutku mora naša vojska pokazati tako svojo odločnost, v kali zadušiti vsak poskus izzivanja in sodelovanja v državljanski vojni, kakor tudi svojo pripravljenost, dati zapeljanim delovnim ljudem možnost, da svojo zablodo spregledajo.

2. Zlasti je važno v boju proti beli gardi naslednje:

a) čistiti je treba predvsem okoli Ljubljane zaradi velike važnosti, ki ga ima ta obroč za nas tako v

političnem kakor materialnem pogledu (zveze, transporti);

b) čistiti odnosno razbijati je treba glavne centre gibljivosti b. g. tolpe ter najbolj zagrizena vaska gnezda, da bi te tolpe moralno omajali;

c) odločno, sistematično in temeljito je treba očistiti vasi, oddaljene od osnovnih prometnih žil, da bi se s tem osigurala prehrana in zveza partizanskih čet.

V tem smislu je treba z akcijo čim bolj pohiteti.”

Partija je “slovenski narod”

Pod temi navodili tedaj imenovanemu novemu glavnemu poveljniku slovenskih partizanskih enot so bili podpisani naslednji člani Izvršnega odbora Osvobodilne fronte: Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Josip

vodila IO OF torej niso bila dovolj, svoje je morala povedati tudi glavna oseba celotnega komunističnega gibanja oziroma revolucije v Sloveniji. Gre za navodilo, ki je po letu 1990 najbolj razburjalo slovensko javnost. Kardelj ga je napisal v bunkerju nad Podlipoglavom. Odvzeto je bilo padlemu kurirju, prepis pa je shranjen v nekdanjem arhivu CK KPS, ki je zdaj del Arhiva Slovenije, osebni arhiv Edvarda Kardelja. Odlomek iz tega pisma je objavil tudi Metod Mikuš v *Pregledu zgodovine NOB*. Najspornejša mesta v sicer daljšem pismu so: “Belo gardo uničujte neusmiljeno. Ne oklevajte in ne popuščajte. Udarci naj bodo zlasti spočetka taki, da bodo čutili našo moč. Pri tem seveda zapeljane kmete, ki se vnaprej javijo in oddajo orožje,

izpuščajte, toda tiste, ki se bodo upor-
no borili, postreljajte. Ko boste za-
čutili, da so si partizani pridobili re-
špekt, potem lahko popuščate celo
proti takim, ki so se borili, a dajejo
garancije, da se ne bodo več. Duhov-
ne v četah vse postreljajte. Prav tako
oficirje, intelektualce itd. ter zlasti
tudi kulake in kulaške sinove.”

“Bomo s treskom zgrmeli”

Ker je pismo zelo pomembno in
je bilo zato velikokrat citirano, ne bo
odveč, da še enkrat pojasnim neka-
tere njegove okoliščine. Kot sem že
omenil, so ga “nasprotniki” našli pri
nekem padlem kurirju, zato so bili
odlomki iz pisma objavljeni že med
vojno, in to tako, da je pisec izrezal
manj pomembne stavke in tako Kar-
deljevo pisavo “zgostil” na najsporne-
nejše formulacije. Pri tem je v stavku
“Duhovne v četah vse postreljajte”
prečrtal besedici “v četah”. Vendar
to pomena Kardeljevega pisma, ki ka-
že, kako je takrat razmišljal in delo-
val vodja slovenskih komunistov in
partizanov, ni prav nič spremenilo.

Naj iz tega pisma navedem še
nekaj odlomkov: “Naš položaj tu
/v bunkerju na Podlipoglavu/ je za-
nič. Če nam ne bo uspelo poboljša-
ti stanja, se bomo morali umakniti.
Kam? Misli Ti na to in gradi!!! To
vprašanje je hudičevo resno za vse
nas in ga zares imej pred očmi. Do
skrajnosti je treba hiteti (dobesed-
no za dneve gre!!), drugače se uteg-
ne zgoditi, da bomo s treskom zgr-
meli. /.../ Posljite čim prej brigade
v blizino Ljubljane, da tu počistijo
b./elo/ g./ardo/. Tu je najtežje, ker je
tu naš živec. Če nas tu potlačijo k
tlom, bo težko.” Kot ponavadi je
Kardelj dramatisiral svoj položaj
oziroma dogajanje v svoji nepo-
sredni okolici, od katerega je bil tisti
trenutek najbolj odvisen.

“Tolci in sej preplah”

5. oktobra 1942 je Kardelj v ime-
nu CK KPS pisal dr. Alešu Beblerju
na Notranjsko: “Nekoliko besed o
političnem položaju. Bela garda je
zavzela precejšen razmah med za-
ostalimi kmečkimi predeli, toda vsa
stvar je že precej v krizi povsod, kjer
partizani energično nastopajo. Tako

je npr. prostor od Dravelj do
Dolomitov v glavnem očiščen
bele garde, čeprav je bila začet-
koma precej sitna. Vrag jo je
vzel zaradi tega, ker so jo začeli
tolči partizani. /.../ Tako bo po-
vsod, kjer bomo energično in
pravilno nastopili. /.../ Prav tam
moramo bego tolči, kamor je
najbolj koncentrirana, to se
pravi na **srednjih slojih**. /.../

Preprečujte koncentracijo
bege, kjer se le da! Dostikrat je
tudi nevtralizacija važna.
Hkrati popularizirajte OF in
Partijo. 5. Istočasno moramo
z vsemi sredstvi fizično trebiti
bego. Treba je zasejati med nji-
mi paniko, preplah, demora-
lizacijo. Napačno je, da na
Notranjskem izpuščajo raz-
orožene in ujete belogardiste, ki so
se borili proti nam! To je sentimen-
talnost najgrše sorte, ki jo je treba
zelo – obsoditi! Hudič je to, da naši
ljudje tako radi padajo iz ekstrema
v ekstrem. Enkrat ‘mesarska nagnje-
nja’, drugič nerazumljiva sentimen-
talnost. Zavedenim kmetom, ki
vnaprej oddajo orožje – seveda pri-
zanesti, kot smo se dogovorili. Toda
tiste, ki proti nam dvignejo orožje –
pobiti brez usmiljenja, pa čeprav
dvignejo malo na to tudi roke! Saj
kasneje bomo tudi v teh primerih
prizanašali, toda sedaj – tolci in sej
preplah! Le tako se začetek držav-
ljanske vojne razvija v našo korist.
Izredno važno je, da čiščenje na Not-
ranjskem temeljito izvršite in dovr-
šite. Po sistemu, kot si se dogovoril s
Petrom/Borisom Kidričem/: **povsod**
in **hkrati** politično in stratesko važ-
ne njihove centre. Tudi individual-
ne likvidacije kolovodij, podpiho-

Ivan Maček-Matiija

valcev in organizatorjev so izredno
važne. Ne odlašajte niti trenutka!”

“Potolčeni in uničeni”

7. oktobra 1942 je Edvard Kar-
delj poslal generalnemu sekretarju
KPJ in vrhovnemu komandantu
NOV in POJ Josipu Brozu-Titu ob-
širno poročilo o položaju v Sloveniji.
V njem je govoril tudi o “beli gardi”.
Uvodoma je zapisal, da so jo “sestav-
ljali mihailovičevski četniki in najre-
akcionarnejši klerikalni tipi”. Pone-
kod jim je “načeloval kakšen poseb-
no zagrizen duhovnik ali kulak”. Ob
tem se spomnimo Kardeljevega pisma,
ki ga je napisal en teden prej in v
katerem je od novega poveljnika slo-
venskih partizanskih enot zahteval,
naj v četah postrelijo vse duhovnike
in kulake. Potem je zapisal, da je bi-
lo za partizane prve dni po italijan-
ski ofenzivi težko, nato pa: “Sedaj
se je položaj izpremenil. Naši so jih

/protirevolucionarje, op. I. Ž./
začeli tolči povsod. Na Notranj-
skem so skoraj popolnoma po-
tolčeni in uničeni, na Dolenj-
skem pa je preobrat na našo
stran očiten.” In nato: “Vse, kar
je protinarodnega in protisov-
jetskega, se sedaj združuje. Med
klerikalno belo gardo in miha-
ilovičevci je prišlo do sporazu-
ma o skupnem boju proti par-
tizanom.” Na koncu je zapisal:
“Nekoliko vasi je že razorože-
nih, pobitih pa precej belogar-
dističnih voditeljev. Naše bri-
gade čistijo vas za vasjo.”

Partizanska dejavnost je
bila usmerjena proti protire-
volucionarjem hkrati z nave-
denimi smernicami, ali reče-
no natančneje, smernice so le

“pokrivala” dejavnost partizanov na
terenu. Tako je Tomsičeva brigada
hotela 2. oktobra 1942 napasti prav
tedaj ustanovljeno postojanko vaš-
ke straže v Dolenji vasi pri Ribnici,
vendar so jih tik pred odhodom “v
boj” presenetili Italijani. Istega dne
je Gubčeva brigada napadla postoj-
anko vaške straže v Sv. Križu pri Li-
tiji, nato pa še 4. oktobra v Škocjanu.
Dolomitski odred je 5. oktobra na-
padel vaške stražarje na Logu pri Bre-
zovici, Albinova četa pa jih je v noči
na 8. oktober napadla v Bizoviku.

“Bilo bi naravnost sijajno”

9. oktobra 1942 je Edvard Kardelj
pisal Zdenki Kidrič: “Naloge, ki jih
postavljate glede razbijanja b./elo/ g./
ardistične/ zaščite v Ljubljani, so pra-
vilne. Je pa tako: S kadri, ki jih sedaj
imate, ne bo nič. Pritisnite kar se naj-
več da na NZ /Narodno zaščito/.
Problem VOS je danes organizacijski.
/.../ Zadnjič si me vprašala radi Na
/tlačena/. Razume se, da se strinjamo.
Bilo bi naravnost sijajno. Ali pa kdor-
koli podoben.” Kardelj je mislil na
ustrelitev dr. Marka Natlačena, bana
Dravske banovine. Vos ga je ustrelila
štiri dni po tem pismu. Na koncu
omenjenega pisma je Kardelj pripri-
sal: “P. S. Poskusite v začetku likvidi-
rati vsaj 2-3 b./elo/ g./ardistične/ zaš-
čitnike, da bodo ostali dobili strah.”

Nadaljevanje prihodnjic
Ivo Zajdela

Že pred časom je izšla knjiga *Otok brez milosti*, ki jo je napisal v Kočevju živeči Dimitrij Žilevski. Glede na to, da je v devetdesetih letih izšlo precej spominske literature, kjer so opisane grozote Golega otoka, lahko ocenimo, da je knjiga Žilevskega ena boljših.

Ne le zaradi zelo podrobnih opisovanj brezštevlnih poniževanj in trpinčenj političnih zapornikov, ampak tudi zato, ker je iz sence Golega otoka potegnili sosednji otok Sveti Grgur, kjer trpinčenje ni bilo nič manjše.

Fotografija: Ivo Zajc

Pogled na zaliv, kjer je bilo na Svetem Grgurju komunistično koncentracijsko taborišče

Otok brez milosti

Dimitrija Žilevskega je Udba aretila februarja 1949. 25. maja, na "Titov rojstni dan", so ga obsodili na 12 let prisilnega dela in na štiri leta odvzema vseh državljanskih pravic. Konec avgusta se je znašel na prvi postaji svojega križevega pota, v kaznilnici v Stari Gradski.

Naj pri tej kratki predstavitvi uporabimo nekaj odlomkov iz njegove pretresljive knjige. Ob opisovanju "življenja" v jetnišnici v Stari Gradski je zapisal tudi naslednje: "Začel se je program *politične šole*. Uvedli so obvezno branje člankov partijskih in državnih voditeljev in razpravo o njih. Obenem so si omislili neko vrsto *sodišča kolektiva* za vse kaznjence. Temu smo rekli '*obvezno revidiranje stališča*'.

Sistem prevzgoje

Stvar je bila videti taka: kaznenec, ki so ga poklicali, se je moral pokesati za vse, kar je do tedaj mislil in delal v škodo Tita in partije, moral je priznati, da je bil stalinist, in navesti oziroma si izmisliti svoje sodelavce ter se spomniti vseh verbalnih deliktov svojih prijateljev, znancev in najbližjih sorodnikov, ki so govorili proti partiji in njenim voditeljem. Za vsakega obsojenca je imel sobni starešina pred 'revidiranjem stališča' na-

vodila preiskovalca, v katero stopnjo kolektiva sodi. Sistem prevzgoje, ki si jo je zamislila *udba*, je potekal takole: vsak kaznenec, ki prestaja kazen v Stari Gradski in je obsojen zaradi informbiroja, je *banda*. Ko se je kaznenec vključil v proces prevzgoje, je lahko dosegel štiri stopnje, kar je bilo odvisno od njegove prizadevnosti in pripravljenosti, da spremeni svoje stališče. Najprej je bil *bojkotiran*, če je to določil preiskovalec, ki je bil zadolžen, potem *odložen*, končno je lahko postal *član kolektiva* in nazadnje, ko je dosegel popolno stopnjo, se *aktivist*. Večkrat se je dogajalo, da so člana kolektiva spravili nazaj v bojkot, aktivistov pa nikoli."

Resnica je laž

"Sobni starešina Divjak je ukazal, naj vsak od nas zasede svoj prostor. Ko smo vsi kaznjenci posedli, je sobni starešina, ki je sedel na sredini sobe na stolu, po mizi razgrnil časopis ter začel prebirati najbolj sveže novice. Članke, ki jih je prebiral sobni starešina, so napisali člani politbiroja CK KJP in ostali partijski in državni voditelji, vsebovali so samo hvale o izgradnji socializma, blaginjo, ki jo uživa ljudstvo Jugoslavije, in zelo ostre kri-

tike na račun vseh vzhodnih držav, ki so napadale jugoslovanske voditelje. Nekaj člankov je vsebovalo celo to, da bomo v nekaj letih dosegli višji standard, kot ga imajo Švedska, Nizozemska in Amerika, ki so za to potrebovale veliko časa. Skratka, v člankih je bilo toliko laži in neresnic, da se je skoraj vsakemu od nas gnusilo, ko smo poslušali.

Ko je bilo prebiranja člankov konec, se je sobni starešina obrnil k nam in vprašal, kdo se bo prvi javil za razpravo. V začetku smo bili vsi tihi,

nihče ni hotel razpravljati, saj nismo bili neumni, da bi se javili, takšnega načina nismo bili navajeni. Ne moreš pljuvati v lastno skledo, govoril si to in to, nisi se strinjal z megalomanskimi načrti in lažmi, sedaj pa bi moral te njihove laži odobravati."

"Revidiranje stališča"

"Ko je bila razprava na vrhuncu in je prerasla v vpitje, ker jih je le nekaj odobravalo vsebino člankov, velika večina pa nas je negirala, je sobni starešina končal z besedami: 'Od sedaj naprej bo moral vsak povedati svoje stališče!' Potem je pojasnil, kako bo to potekalo. Vsak posameznik bo moral povedati, zakaj in na koliko je bil obsojen, obenem se mora pred vsemi opredeliti, ali misli, da je kriv ali obsojen po nedolžnem. Nadalje, je pojasnjeval sobni starešina, se mora posameznik natančno opredeliti, ali obsoja laži resolucije informbiroja zoper naše vodstvo in partijo ali jih odobrava. Če kaznenec česa ni povedal preiskovalcu, mora to tukaj povedati, se prijaviti preiskovalcu in dati svojo izjavo. Sobni starešina je še nadaljeval:

'Ni pomembno, ali gre za ženo, sina, brata, očeta, mater, sestro ali kate-rega drugega sorodnika in prijatelja, ta rep moraš odsekati!' To je pome-

DIMITRIJ ŽILEVSKI

OTOK BREZ MILOSTI

nilo, da jih moraš prijaviti. 'Vse moraš povedati, če hočeš biti čist in spet stopiti na pot naše partije!' S temi besedami je sobni starešina končal pojasnilo o 'revidiranju svojega stališča'.

Vsi navzoči smo bili tako šokirani, da je v sobi zavladala smrtna tišina. Tako tiho je bilo, da bi slišali celo muho leteti na dvorišču in ne samo v sobi.

"Ua-banda"

Za mizo je sedel sobni starešina, poleg njega pa Hajrudin, Vujasinović in Ferenc. Sobni starešina nam je vsem pojasnil, da so oni povedali svoje stališče pred preiskovalcem in da so člani kolektiva z nazivom 'aktivisti'.

Kot prvega, ki bo pojasnil 'svoje stališče', je sobni starešina poklical Nikolo Zeca. Zec je zlezal s pograda, se postavil k mizi s hrbtom, obrnjenim proti sobnemu in ostalim aktivistom. Moral je dati roke na zadnjico in pripogniti glavo k tlom, kar je pomenilo, kesam se za vse, kar sem naredil. Na vsa vprašanja bi moral pojasnjevati vse detajle. Žal ni šlo po predvidenem načrtu. Zec se je obrnil proti sobnemu in trem aktivistom in zabrusil: 'Pojdite vsi v kurac, takšnim barabam, kot ste vi, nimam kaj povedati, vse, kar sem imel in mislil, sem povedal na sodišču.'

Aktivisti so vstali in nekateri, ki so se pred to predstavo že organizirali, so začeli kričati: 'Ua-banda, ua-banda, ua-banda' ter tolči po Zecu.

Kri je brizgnila na vse strani, udarci so leteli po glavi, hrbtu, licu, vsepovsod. Zec pa je molčal. Padel je na tla, ljudje pa so tolkli, tepali, brcali po Zecu in ne vem, kako bi bi se vse končalo, če tega cirkusa ne bi v zadnjem trenutku preprečil sobni starešina z besedami: 'Dovolj!'

Človeški pekel

S tem prizorom je Žilevski opisal uvod v "obred", ki se je potem ponavljal v vseh zaporih in taboriščih, skozi katera je v naslednjih letih šel. Šlo je za "obred" trpinčenja in mazohizma mučiteljev, ki mu verjetno ni primere v svetovnem merilu v novejši človeški zgodovini. Zapornike, še posebej tiste, ki so se upirali nemogočim ukazom po glorificiranju Partije, Tita, sistema, ki niso hoteli ovajati in se samoovajati, ki niso gořeče tolkli svojih sojetnikov, so ne-

usmiljeno poniževali, pretepali – mnoge tudi do smrti, in kaznovali za vsako malenkost. Vsa spominska literatura o Golem otoku govori o tem človeškem peklu. Žilevski sicer ni bil na Golem otoku. Bil je na sosednjem otoku Svetem Grgurju, in prav njegova knjiga nam pričuje, da so bile razmere tam na las podobne golo-otoskim. Tudi kasneje v kaznilnici v Bileci se je trpinčenje, ki ga poznamo pod skupno oznako Goli otok, nadaljevalo. Knjiga Dimitrija Žilevskega je dobesedno nabita z opisi strahotnih mučenj in opisov neverjetnega števila raznih načinov najkrušejših poniževanj, kar si jih človeška domišljija sploh lahko izmisli.

Danes nekateri govorijo, da moramo preteklost pozabiti ali jo "prepušiti zgodovinarjem", kar seveda pomeni pozabiti. Žilevskemu in tudi drugim, ki so opisali svoje spomine na Goli otok in druge takratne udbovske kraje nečloveških mučenj, gre velika zasluga, da so z objavo spominov preprečili, da bi utonil v pozabo ta del naše zgodovine. Nekateri pravijo, da se dogajanje na Golem otoku, na Svetem Grgurju, v Stari Gradski, na Ugljanu, v Bileci lahko primerja z nacističnimi uničevalnimi taborišči. Toda danes je na razpolago veliko literature o obeh nečloveških sistemih uničevanja ljudi. In gotovo nacisti v svojih taboriščih niso tako do skrajnosti poniževali ljudi, kot so to počeli komunisti v omenjenih taboriščih. Morda bo kdo oporekal, da se mučenj ne da primerjati in da so vsa kruta in nečloveška. Toda ni res,

če so ena hujša ali celo veliko hujša, potem to pač smemo tudi povedati.

In morda še najpomembnejše. Če ne poznamo te naše krute zgodovine, če ne poznamo neizmerno brutalnega sistema zločinov, ki so se dogajali na Golem otoku in drugod, če ne poznamo poteka medvojne komunistične revolucije, če ne poznamo obsega in brezobzirnosti povojnih množičnih pobojev, množičnih in sistematičnih zaplemb zasebne lastnine, preganjanj duhovščine, klime ovajanja, ki jo je skozi več desetletij vzdrževal udbovski režim, potem ne moremo razumeti, zakaj je danes v Sloveniji tako, kot je: da je toliko ljudi mentalno in politično polomljenih, da sta kraja in nemorala pomembnejši in močnejši kot pa odnos do dela, morale, resnice in pravice. Komunisti so uresničili tisto, kar je jeseni 1941 predlagal Edvard Kocbek: spremenili so značaj Slovenca.

Sveti Grgur

Ko so Žilevskega in sotrpine pripeljali na Sveti Grgur, je sledil prizor: "Skočil sem z ladje v morje, nekaj metrov sem plaval proti obali, nakar sem se obrnil in pogledal, kje je Sušek. Takrat sem tudi zagledal tri ladje, ki so nas pripeljale. Na eni od njih je bilo z velikimi tiskanimi črkami napisano 'Punat'. Na drugi prav tako s tiskanimi črkami '13. maj'. Za ime tretje ladje nisem utegnil pogledati, ker me je zgrabilo nekaj rok in vleklo proti obali. Moški, ki so me vlekli proti obali, so bili oblečeni v kratke hlače, nekaj pa jih

je bilo v rumenih oblekah. Zaslísal sem močan trušč in živalsko rjovenje kaznjencev: 'Tito – Marko, Tito – Marko, Tito – Marko!'

Del otoka, v katerem sem bil, je bil se prost, nekaj čez 50-60 metrov naprej pa je bila potegnjena bodeča žica. Na drugi strani žice, kamor sem bil prisiljen nadaljevati pot, sem zagledal špalir zapornikov, oblečenih v temnorjave obleke in kratke hlače. Zdelo se mi je, da vidim veliko več rumenjakov kot kratkohlaničnikov. Nekaj prebivalcev otoka me je z brkami porinilo v špalir. Začelo se je bobnanje z rokami, nogami po glavi, hrbtu, nogah, trebuhu, skratka, vsepovsod!

Udarci so leteli z leve, desne, od zgoraj, od spodaj. Kdo, kako, zakaj, kateri so ti ljudje, ki nas tolčejo, bomo izvedeli kasneje.

Tek za življenje

Nagon prisili človeka ali žival, da teče hitreje. Strah in udarci podivjanje črede ti vlivajo več moči za tek. Moral sem hitro teči, tekem sem za svoje življenje. Nekateri od nas, ki smo šli skozi špalir, smo dobili manj batin, dokler se niso zaslísal kriki prebivalcev otoka: 'Ta je pa malo dobil, vrni ga nazaj!' in spet skozi špalir. Izkoristil sem mladost in hitre noge, tekem sem zelo hitro, čeprav so me ovirali močni udarci. Ves ta čas se je slišalo obupno vreščanje: 'ua-banda, ua-banda, ua-banda!' Starejši kaznjenci ali tisti, ki so imeli polomljene noge in roke zaradi padca v podpalubje ladje, niso mogli hitro teči, tako so bili deležni dosti več udarcev kot mi. Ne vem natančno, koliko naseljencev otoka nas je teplo, samo eno vem, da sem bil ves krvav in podplut po vsem telesu, na glavi pa je bilo nešteto bušk.

Ko smo prišli skozi špalir na vrh kroga skoraj brez sape, so nas začeli metati v posode (morske mine) z veliko odprtino, polne slane vode ter nam tunkati glave. Strašno je peklo, najbolj pa po obrazu, ker smo imeli odprte rane, ki so krvavele.

To je le za vzorec. Pravzaprav najhujši opisi šele sledijo. Knjiga ima 255 strani. V njej je Žilevski objavil tudi sezname sotrpinov, ki mu jih je uspelo delati in potem skrivati na skoraj nemogoče načine. Knjigo lahko naročite pri Demokraciji na telefonski številki 01-434-54-63.

I. Ž.

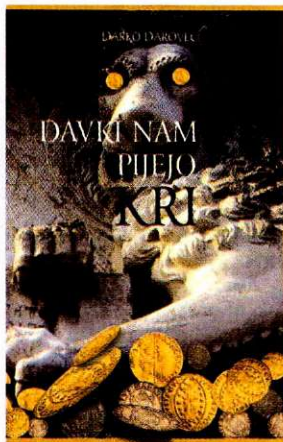

Danes nekdanjo udbovsko mučilnico na Svetem Grgurju obiščejo le redki ljudje.

Davki nam pijejo kri

Znanstvenoraziskovalno središče iz Kopra je v zbirki *Annales Majora* izdalo knjigo zgodovinarja Darka Darovca *Davki nam pijejo kri*.

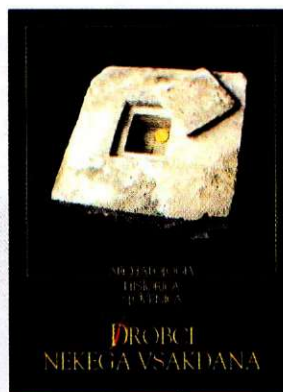
Delo obravnava istrsko gospodarstvo od 16. do 18. stoletja v primerjavi s celotno tedanjo beneško Istro, avstrijskim zaledjem, Furlanijo, Benetkami in Trstom. Izhodišče raziskave temelji na obravnavi beneškega davčnega sistema v severozahodni Istri. Ugotovitve dajejo vtis, da se je ves gospodarski napredek oz. zastoj odvijal skozi optiko davčne politike, ki je v ključnih trenutkih gospodarskega zastoja zaradi spremenjenih geopolitičnih in gospodarskih tokov ravnala v nasprotju z gospodarsko logiko in obdavčila vsako še tako neznatno donosno dejavnost, zaradi česar se je razvilo obsežno tihotapstvo in nazadovanje dežele v gospodarskem pogledu. Avtor nas pri tem slikovito popelje skozi pomembnejše gospodarske panoge. Uvodoma je predstavil demografsko in socialno podobo Istre do 18. stoletja. Temu sledijo poglavja o denarnem sistemu in gibanju cen v beneški Istri, gospodarstvu v Istri ter o davčni politiki Beneške republike v Istri. Zadnji del knjige vsebuje zelo natančen pregled po naslednjih panogah: svilarstvo, tkalstvo in usnjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo, oljčno olje, solarstvo in ribištvo.

Drobci nekega vsakdana

V zbirki *Archaeologia historica Slovenica*, izdaja jo Oddelek za arheologijo ljubljanske Filozofske fakultete, je že pred časom izšel zbornik *Drobci nekega vsakdana*.

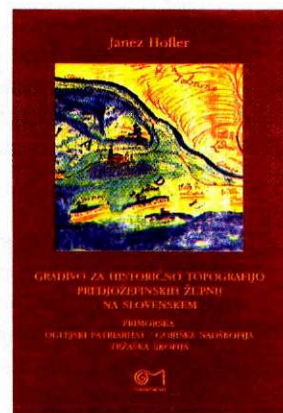
Oddelek za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani je na pobudo Beatriče Žbonta Trkman v sodelovanju z Goriškim muzejem pred leti pripravil pregledno razstavo srednjeveških in novoveških najdb, pridobljenih z arheološkimi izkopavanji na Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju. Z razstavo so arheologi širši javnosti predstavili lepo število najdb iz časa srednjega in novega veka. Obnova in revitalizacija mestnih središč in grajskih objektov po vsej Sloveniji nas nenehno sooča s preteklostjo. Materialni ostanki, drobci vsakdana naših prednikov, nam zdaj v razkošnem zborniku kažejo zanimivo podobo minulih stoletij. V zborniku je objavljenih osem prispevkov: *Pogram sanacije in prezentacije gradu Celje* (Dušan Kramberger, Ivan Stopar), *Pečnice s starega gradu Celje* (Tatjana Bregant), *Pečnice z gradu Šalek* (Danijela Brišnik), *Izkopavanje na gradu Žamberk* (Loka pri Žusmu) (Mitja Guštin, Vinicio Tomadin, Verena Vidrih Perko, Maša Sakara), *Mari-bor: doprinos materialnih virov k historični interpretaciji* (Mira Strmčnik Gulič), *K začetkom visokosrednjeveškega Ptuja* (Brane Lamut), *Ormož* (Marjana Tomanič-Jevremov), *Srednjeveška kovačnica in talilnica pri Gradu na Goriškem* (Branko Kerman).

Predjožefinske župnije na Primorskem

Goriški muzej je izdal knjigo Janeza Höflerja *Gradivo za historično topografijo predjožefinskih župnij na Slovenskem*.

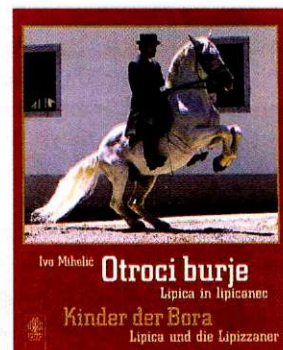
V knjigi je obdelano območje Oglejskega patriarhata oziroma Goriške in Tržaške škofije. Gradivo je nastalo v okviru avtorjevega dolgoročnega načrta o historični topografiji predjožefinskih župnij na Slovenskem. Ob praznovanju tisoče obletnice prve listinske omembe Gorice ga je izdal v knjigi. Avtor je gradivo izdal že leta 1993 v računalniškem iztisku, za knjigo pa ga je bistveno dopolnil z novimi pomembnimi viri, kot sta vizitacija Bartolomeja Portie iz leta 1570 ali notranje avstrijski popis iz leta 1650, kar je omogočilo razrešitev marsikatero uganke o identifikaciji in lokaciji posameznih cerkva, ki jih danes ni več ali pa so spremenile patrocinij. Uporabil je tudi objavo vizitacij goriškega nadškofa Karla Mihaela Attemsja (do leta 1759) in objavo jožefinskega vojaškega zemljevida. Namen knjige ni izčrpna zgodovina posameznih župnij in cerkva, marveč objava ključnih podatkov iz pisanih virov, ki nam pomagajo rekonstruirati nastanek posamezne župnije, njenega obsega in kanoničnih pravic ter razpored podružnic do jožefinskih reform v osemdesetih letih 18. stoletja. V knjigi je npr. tudi zanimiv podatek, da je na vrhu Škabrijela, krvavega hriba iz prve svetovne vojne, ki se dviga nad Novo Gorico, stala cerkva sv. Gabrijela.

Otroci burje

Pod naslovom *Otroci burje* je založba Kmečki glas izdala knjigo Iva Miheliča o Lipici in lipicancu.

Kobilarna Lipica je ustanova z dolgo in bogato tradicijo. Njen nastanek in vzpon sta tesno povezana z baročno Evropo in Habsburžani pa tudi s trdimi razmerami slovenskega Krasa. Nastala je edinstvena pasma konj, ki v najvišje razviti šoli jahanja nima tekmeča. Z zatonom praktičnega pomena španske jahalne šole je začela ugašati tudi zvezda lipiškega konja. Lipica lahko s svojo stoletno tradicijo ponudi tisto, česar nima nihče drug. Tu so lipicanci nastali, s to kraško vasico so se ukvarjali cesarji, od tod se je pasma razširila v druge dežele. Je najstarejša kobilarna na svetu, ki obstaja od ustanovitve leta 1580 do danes. Ima burno in zanimivo zgodovino. Ime, pa naj se piše Lippizza, Lipizza ali Lipica, je svetovno znano. Ivo Mihelič je vseskozi spremljal dogajanje v Lipici. S knjigo *Otroci burje* je želel zgodovinsko in problem-sko osvetliti resnico, povezano z Lipico in lipicanci, ter z navajanjem dejstev povečati vedenje o Lipici. Uvodoma je prikazal kobilarno oziroma posestvo Lipica in njeno okolico. Osrednji del knjige je namenjen zgodovini, kjer je skozi kratka poglavja temeljito prikazal vsa razvojna obdobja. V zadnjem delu piše o klasični vzreji, o lastnostih lipicanca, o španski dvorni jahalni šoli ter o šolanju in razširjenosti lipicanca. Ta mala enciklopedija Lipice je bogato opremljena s fotografijami.

I. Ž.

Harold Bloom

Založba Literatura

Harold Bloom (1930) se je rodil v New Yorku, zadnjih nekaj desetletij pa predava na Yaleu. Napisal je več kot dvajset knjig. Njegovo najodmevnejše in kontroveržno delo je *Zahodni kanon* (1994), ki ga je založba izdala v zbirki *Labirinti*. Vanj je uvrstil 26 "kanoničnih" avtorjev in jih razvrstil v tri velike skupine. Junaki *aristokratske dobe* so – ob Shakespearu, "središču" kanona in hkrati nedosegljivem merilu za vse druge pisatelje – Dante, Chaucer, Cervantes, Montaigne, Molière, Milton, Samuel Johnson in Goethe. Velika ime na *demokratske dobe* so Word-

sworth, Jane Austen, Whitman, Emily Dickinson, Dickens, George Eliot, Tolstoj in Ibsen. *Kaotično dobo* pa so zaznamovali Freud, Proust, Joyce, Virginia Woolf, Kafka, Borges, Neruda, Pessoa in Beckett.

Od kruha do kolačev

Prešernova družba

Kruh, pogače in pecivo so skozi vso zgodovino neločljivo povezani s človekom. Nobeno drugo živilo nima take preteklosti in nobeno ni bilo človeku ves čas tako zvesto ob strani. Ob vsem, kar se mu dogaja, sleherni dan in ob najbolj slovesnih priložnostih so kruh, pecivo ali pogače začetek in sklepni del vsakega obroka. A zaradi česa so tako nenadomestljivi? Zakaj je kruh živilo, ki ga jemo vedno znova, pa se ga vendar nikoli ne najemo? Na ta vprašanja odgovarja knjiga *Od kruha do kolačev* s

podnaslovom *Kvašena testa*. V uvodu so štiri informativna poglavja o tem, kako začeti, o pripravi kvašene testa, o pripravi listnatega testa in o najpogostejših vprašanjih. Sledi množica receptov, ki so razdeljeni v tri skupine. Najprej so na vrsti kolači in kar 50 receptov: od makovega zavitka in orehove potice do marmeladnih rogljičkov in češnjevga kolača. Sledita kruh in pecivo oziroma 16 navodil za pripravo različnih kruhov in peciva: od rženega kruha z mandlji in slanino in belega kruha do polnovrednih hlebkov s slanino in sladkega kolača s proseno kašo. Zadnji del je namenjen picam in slanim prigrizkom: od polnjene pice in pice s šampinjoni in paradižnikom, do slanikov z ementalcem in kumino in rožmarinovih slanikov s pistacijami. Knjiga je bogato ilustrirana.

Drevesa in grmi

Tehniška založba Slovenije

Po nekaterih podatkih je v Evropi že nad 10.000 drevesnih in grmovnih vrst z drugih celin. Tudi v Sloveniji je seznam teh vedno daljši in tuje vrste postajajo sestavni del rastlinstva, ki bogati naše okolje. Knjiga *Dendrologija. Drevesa in grmi Slovenije* je strokovni priročnik pri študiju gozdarstva; avtor je Jože Mlakar. Predstavlja ali vsaj omeni 257 vrst dreves, grmov in polgrmov. Med golosemenkami jih je 68, med kritosemenkami pa 189. Vsebinsko je knjiga razdeljena na splošni in posebni del. V splošnem so razloženi temeljni pojmi iz morfologije, ekologije, fiziologije in horologije rastlin. Posebej je predstavljenih okoli sto drevesnih in grmovnih vrst z ilustracijami. Knjiga velja za temelj-

no literaturo za vse tiste, ki želijo podrobno spoznavati drevesa in grme.

Resnica v dvoje

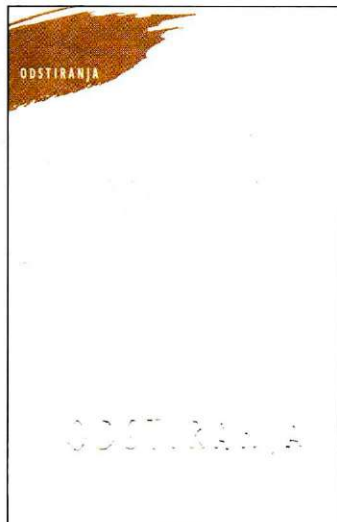
Mohorjeva družba Celje

Michael Lukas Moeller je bil ugledni nemški psihoanalitik. Znan je bil zaradi svojega prizadevanja za razvoj skupin samopomoči. Zadnje poldrugo desetletje (umrl je leta 2002) je bila težišče njegovega dela psihoanaliza odnosa v paru. V knjigi *Resnica se začne v dvoje* podrobno razčlenjuje problematiko sodobnih parov oziroma probleme življenja v dvoje. Glavno sporočilo knjige je, da šele medsebojen pogovor pare lahko osrečuje. Odločilna pot je pogovor v dvoje o bistvenih stvareh. Osnovna spoznanja psihoanalize o odnosu v dvoje, ki jih tak pogovor povzema, so tudi njegovo življenje, kot pravi, globoko spremenila. Knjiga, ki bo zelo dobodošla vsem, ki imajo težave v komunikaciji s svojim partnerjem.

Odstiranja

Založba Apokalipsa

Antologijo *Odstiranja* je revija *Apokalipsa* izdala ob desetletnici izhajanja. Gre za zbirko filozofskih besedil iz dosedanjih desetih letnikov revije, ki sledi paradigmi etičnega. Besedila so izvirna in prevodna. Srečamo se s prevodi filozofov, kot so Jacques Derrida, Emmanuel Levinas, Kierkegaard, Luc Marion, Paul Ricoeur, Jean Baudrillard, z dekalogom poljskega režiserja K. Kieslovskega pa tudi z domačimi

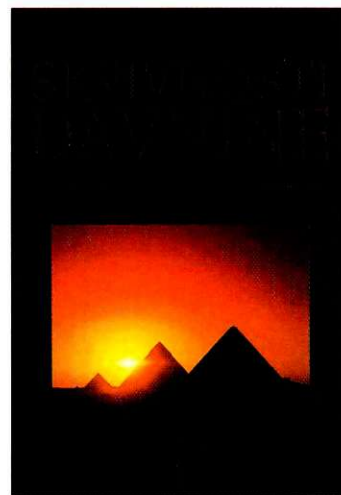

avtorji Miklavžem Ocepkom, Iztokom Osojnikom, Ivanom Urbančičem in Marjanom Rožancem. 395 strani odličnega branja.

Skrivnosti davnine

Mladinska knjiga Založba

Knjiga *Skrivnosti davnine* je bogato ilustriran kulturnozgodovinski pregled arheoloških ostalin in duhovnih izročil od začetkov človeške civilizacije do srednjega veka. Bralcu odstira vpogled v skrivnostni svet mitov, svetih zgradb, mističnih nauk ter nenavadnih

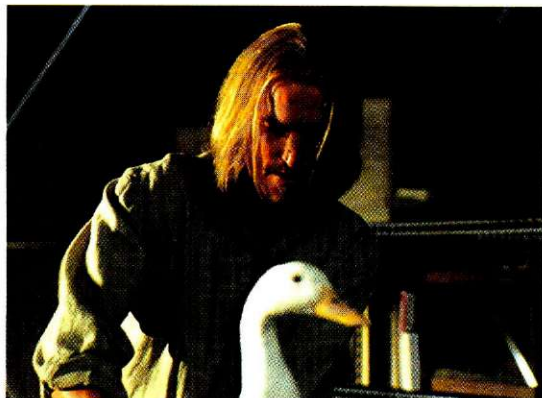

zgodovinskih dogajanj in s tem v večne skrivnosti človekovega duha, njegovega iskanja nadtvarnega in njihovih želja po spoznanju.

Evangelij po Pilatu

Založba Vale-Novak

Evangelij po Pilatu je napet roman v obliki pisem, v katerih Poncij Pilat svojemu bratu opisuje srečanje s Kristusom. Tiran in zagovornik razuma se sooči z oznanjevalcem ljubezni. In ko že vse kaže, da je nevaren nauk s Kristusovim križanjem obsojen na propad, se začnejo dogajati nenavadne stvari. Kam je izginilo Kristusovo truplo? Pilat zaslišuje eno pričo za drugo, dokler se mu na koncu ne razodene osupljiva skrivnost. Za zelo živ prikaz Kristusa in prefekta Judeje je bil roman nominiran za veliko nagrado Francoske akademije. Izviren, zabaven (a brez cenenih šal), provokativen roman francoskega dramatika, romnopisca in scenarista **Erica-Emmanuela Schmitta**. **I. Ž.**

V banko po denar

SCORCHED

V naslednjih 36 urah bo banka Desert Savings oropana.

Kaj če je storilec eden od uslužbencev? Pravzaprav, ne da bi to sploh vedeli, so storilci tako rekoč vsi.

Blagajnik Stuart Stein, igra ga Paul Costanzo, si je čisto po naključju zamislil načrt, kako bi si od banke za dva dni "sposodil" 250.000 dolarjev. Z denarjem bi šel v Las Vegas in poskusil znesek podvojiti. Njegov brat Max (David Krumholtz) je sit garanja za drobiž, ki ga zapravi za hitro hrano. Če bo Stuartu dejansko uspelo, si bosta končno lahko privoščila pečen krompir

v pravi restavraciji – in z vsemi omakami, ki spadajo zraven!

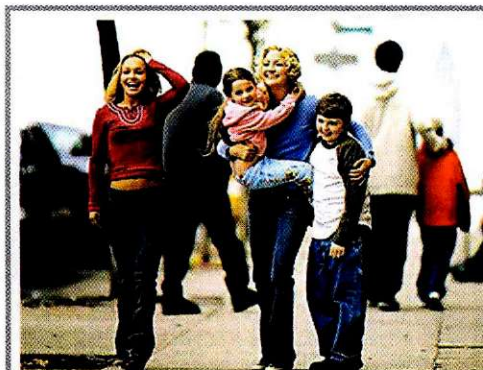
Tudi Sheila Rilo (Alicia Silverstone) ni nameravala oropati banke, a ko jo zaročenec Rick (Joshua Leonard), ki je direktor banke, po treh letih zapusti, Sheila ne ve, kako bi se drugače znašla, da bi lahko odprla novo poglavje. Skupni znesek v vrednosti 40.000 dolarjev, ki jih namerava pobrati iz bančnih avtomatov, bo čisto dober začetek, in če bo po naključju za to obdolžen Rick sam, bo tudi v redu. Nepričakovano pomoč bo morda celo dobila od gasilca Marka (Ivan Sergei), ki bi ga okoliščine utegnile milo rečeno znesti.

Teoretično direktorjev pomočnik Jason Valley, po domače Woods, sploh ne bo oropal banke, am-

Režija: Gavin Grazer
Producenti: Al Corley, Bart Rosenblatt, Eugene Musso
Scenarist: Joe Wein
Igrajo: Alicia Silverstone, Rachael Leigh Cook, Woody Harrelson, John Cleese, Paulo Costanzo
Premiera: 22. 7. 2004
Distribucija: Karantanija Cinemas

pak le eno od njenih strank. Odločil se je za Charlesa Merchanta, dokaj sumljivega gospoda, čigar videotečaji za poslovneže so bili očitno uspešni, saj so mu v žep prinesli kupe denarja, ki ga zdaj hrani v bančnem trezorju. Poleg tega hrani Woods do milijonarja še staro zamer, saj je ta pred leti ustrelil in ubil mater Woodsove race George. Maxova in Stuartova sestanovalka

Shmally prav tako goji staro zamer, pred časom je namreč kupila vse njegove videotečaje, s pomočjo katerih naj bi v kratkem času obogatela. A to se ni zgodilo. Četrty sestanovalec Carter Doleman sicer nikomur nič noče, a ker je nujno potreboval službo, mu Stuart najde delovno mesto v banki. Njegov prvi delovni dan pa bo naporejši, kot si je predstavljal ...

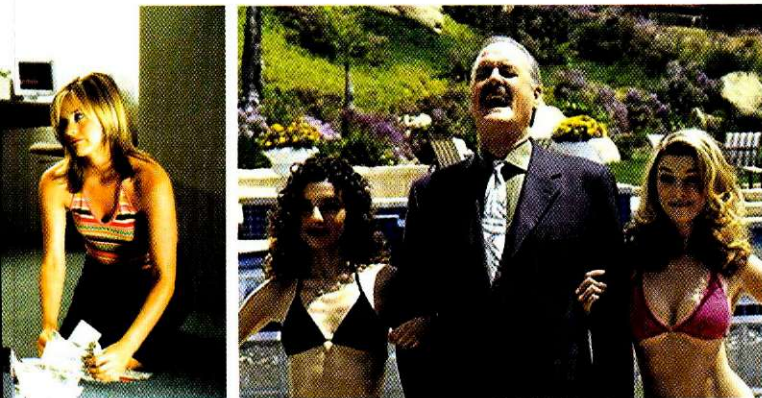
V prisrčni komediji Garryja Marshalla z naslovom Helenca na preizkušnji ima Helen Harris življenje, kot si ga je vedno želela.

Helenca na preizkušnji

Kariera Helen, igra jo oskarjeva nominiranka Kate Hudson, pri vrhunski agenciji za fotomodele je v

vzponu, dneve preživlja na modnih revijah in večere prepleše v najbolj vročih nočnih klubih na Manhatt-

nu. Njeno brezskrbno življenje postavi na glavo telefonski klic. Helen dodelijo skrbništvo nad sestrinimi

O produkciji

Max Wein, ki je bratu Joeu pomagal pri razvijanju zgodbe za scenarij filma, poudarja, da sam ni nikoli oropal nobene banke, kajti "veliko ljudi, ki so prebrali zgodbo, je prepričanih, da zgodba temelji na resničnih dogodkih", in marsikdo ga je že vprašal, ali je tudi sam dejansko oropal banko. Oropal je sicer ni, res pa je, da je kot študent delal v banki, in priznava, da je pogosto razmišljal, kako bi se dalo izvesti neodoben "dvig gotovine". "Če delaš v banki, imaš dostop do stvari, ki so drugim ljudem nedostopne," razlaga scenarist Joe. "Poznaš vse kraje, kjer je spravljen denar. Kot uslužbenec imaš dostop do njih in deležen si določene mere zaupanja. Dobesedno lahko prideš, pobereš denar in sploh ni nujno, da te kdor koli opazi. Glede prepoznavanja pa je tako: tvoji prstni odtisi so tako ali tako čisto povsod, ker v banki delaš vsak dan."

Kar je bilo le plod domišljije bratov Wein, je postalo podlaga za scenarij filma Hitri prsti. Sebe sta imela za izhodišče pri razvijanju glavnih likov, in ko je Joe prišel na dan z zamisljo, da bi drugi uslužbenci na isti dan posamično nameravali oropati banko, ne da bi vedeli drug za drugega, so se preostali liki razvili kar sami od sebe, z njimi pa zaplet zgodbe. Gre za ugotovitev, da ljudje, ki so "na dnu", nimajo česa izgubiti. Kljub razmeroma resnemu sporočilu, na katerem temelji zgodba, je avtorjema scenarija uspelo razviti dovolj raznolike in zabavne situacije, da sta s svojim scenarijem prepričala producete.

Corley je prepričan, da film gledalca prevzame kljub izrazito skrajnim okoliščinam, ki jih opisuje, saj se je večini že kdaj zgodilo, da so ugotovili, da se njihovo življenje nagiba v napačno smer, in niso vedeli, kako bi se rešili iz rutinskega svojega vsakdanjika.

otroki: 15-letno Audrey (Hayden Panettiere), 10-letnim Henryjem (Spencer Breslin) in 5-letno Sarah (Abigail Breslin). Nihče ne dvomi, da je Helen najbolj kul teta v New Yorku, kako uspešna pa bo pri vzgoji otrok? Helen se mora iz najbolj kul punce preleviti v super mamo. Kaj kmalu spozna, da žuranje do treh zjutraj in pripravljanje otrok za

šolo ne gresta najbolj skupaj. Pri vzgoji otrok ji pomagata ukazovalna starejša sestra Jenny (Joan Cusack) in pastor Dan Parker (John Corbett), mladi in privlačni ravnatelj protestantske šole. Helen spozna, da se bo morala odločiti med starim življenjem, ki ga je imela tako rada, in novim, polnim ljubezni. **Monika Maljevič**

RAISING HELEN

Režija:	Garry Marshall
Scenarist:	Patrick J. Clifton, Beth Rigazio, Jack Amiel, Michael Begler
Igrajo:	Kate Hudson, John Corbett, Joan Cusack, Helen Mirren
Premiera:	22. 7. 2004
Distribucija:	Cenex

na kratko

Halle Berry se je v novem filmu zelo potrudila, saj ima dvojno vlogo. Videli jo bomo kot blago kozmetičarko in kot "super mačko". Vendar pa to ni vse, kar bomo v filmu videli, saj ji mnogi očitajo, da preveč pokaže. Kostum, ki ga nosi, mediji opisujejo kot na pol nag in preveč urban. Zato so jo namesto Catwoman poimenovali Sex Kitten (seksi mačkica). Berryjeva je zanikala, da bi bil kostum izzivajoč, in hkrati priznala, da je imela med snemanjem kar nekaj težav. Hlače so pokale, med snemanjem pa naj bi bilo tudi kar nekaj "trenutkov Janet Jackson". Zanimivo pa je, da je Halle Berry druga temnopolta igralka v kostumu ženske mačke po Earthe Kitt, ki je nastopala v TV-seriji v 60. letih preteklega stoletja.

Dokumentarni film **Fahrenheit 9/11** je v prvem koncu tedna predvajanja po britanskih kinematografih že podrl vse rekorde v svojem žanru, saj se je v blagajno steklo kar 1,3 milijona funtov. Film, v katerem Moore napada ameriškega predsednika Georgea W. Busha in mu očita napake glede 11. septembra in iraške vojne, je britansko občinstvo sprejelo s stoječimi ovacijami. Velik uspeh Moorovega Fahrenheita napoveduje, da bo film z vrha lestvice najbolj gledanih dokumentarnih filmov izpodrinil gorniški film Touching the Void, ki je prisluzil 2,58 milijona funtov. V Združenih državah Amerike se Mororov Fahrenheit že približuje magični meji 100 milijonov dolarjev.

Nalaganje filmov z interneta, ki postaja čedalje bolj razširjen pojav po vsem svetu, utegne ogroziti filmsko industrijo. Uporabniki, ki z interneta sami nalagajo filme, namreč kupujejo manj filmov na DVD, manj pogosti pa so tudi njihovi obiski v kinu, je pokazala raziskava, ki jo je za združenje ameriške filmske industrije (MPAA) opravila spletna raziskovalna družba OTX. Med 3.600 anketiranimi internetnimi uporabniki iz osmih držav (ZDA, Avstralija, Francija, Nemčija, Italija, Koreja, Japonska in Velika Britanija) jih je 50 odstotkov v preteklem letu že kdaj snelo filme z interneta. Od teh jih sedaj 17 odstotkov manj pogosto zahaja v kino, 26 odstotkov pa kupuje manj filmov na DVD. MPAA vidi največjo nevarnost naraščanja nedovoljenih nalaganj filmov z interneta v čedalje bolj razširjenem širokopasovnem dostopu do interneta. Tako ima v Južni Koreji kar 98 odstotkov prebivalstva širokopasovni internet, kar pojasnjuje tudi visok delež nalaganja filmov. Po predvidevanjih združenja se bo podoben trend nadaljeval tudi v drugih državah.

Včas nedavno preminulemu igralcu **Marlonu Brandu** bodo na filmskem festivalu v Locarnu na prizorišču Piazzza Grande 7. avgusta zavrteli njegov film Queimada iz leta 1969, je dejal Ivan Mutti, na festivalu zadolžen za stike z javnostjo. Prav ta sobotni večer bo tudi vrhunec festivala, saj se ga bodo udeležila številna znana imena iz sveta politike in znanosti. Marlon Brando je umrl v starosti 80 let. "Brando je bil idol in filmska legenda. Naš festival bo prvi večji po njegovi smrti," je dejal Mutti. Poseben gost festivala, ki bo letos potekal med 4. in 14. avgustom, bo 84-letni italijanski režiser Gillo Pontecorvo, ki se je podpisal tudi pod film Queimada. Brando v filmu igra britanskega oficirja na enem od karibskih otokov, ki so bili pod vladavino Portugalcev. Film je postavljen v 19. stoletje.

Radio Krka
106.6 MHz

PETEK,

23.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJŠKI, OTROŠKA NANIZANKA, 20/45
8.25	RAZJARNIKOVI V PROMETU, 4/10
8.45	SKIP IN SKIT, RISANA NANIZANKA, 3/26
9.00	IGRAJMO SE NA KOSOVU, DOKUMENTARNA NANIZANKA, 3/13
9.10	VESELA HIŠICA: PASTIRČEK IMA SMOLO, LUTKOVNA NANIZANKA, 4/23
9.30	BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA, LADINSKA NADALJEVANKA, 4/8
9.55	NA LINIJI: RAVE PARTY, ODDAJA ZA MLADE
10.30	JASNO IN GLASNO: KAKO EVA VIDI ADAMA?, KONTAKTNA ODDAJA
11.10	55 ET FOLKLORNE SKUPINE TINE ROŽANČ, 3. DEL
11.40	55 ET FOLKLORNE SKUPINE TINE ROŽANČ, 4. DEL
12.00	HUMANISTIKA: STAVBNA DEDIŠČINA FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 17/24
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.25	OSMI DAN, PONOVITEV
13.55	FRAN SALEŠKI FINČGAR: RAZVALINA ŽIVLJENJA, TV PRIREDBA GLEDALIŠKE IGRE VSAKDANIKI IN PRAZNIK, PONOVITEV
15.00	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
15.55	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	VRNITEV SREBRNE SENCE, AVSTRALSKA NANIZANKA, 3/13 (VPS 16.50)
17.10	IZ POTOPNE TORBE: MLADIČEK (VPS 17.15)
17.35	NATIONAL GEOGRAPHIC, MERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 17/18 (VPS 17.40)
18.30	ŽREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SAGA O FORSYTHI, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 3/10 (VPS 20.00)
21.10	SLAČENJE, NOVOZELANDSKA NADALJEVANKA, 12/20 (VPS 21.10)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
0.10	NOČNI IZBOR
0.10	DNEVNIK, ŠPORT
1.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.55)
1.20	NATIONAL GEOGRAPHIC, AMERIŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 17/18
2.15	PROPAD AMERIŠKEGA CESARSTVA, KANADSKI FILM (VPS 02.05)
3.50	POLNOČNI KLUB
5.00	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	VIDEOSPOTNICE: VROČE
9.35	MOSTOVI - HIDAK: POTEKANJA - BARANGOLŠOK
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 127/158
10.25	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.00	TV PRODAJA
13.30	ZABAVNI INFOKANAL
16.30	TV PRODAJA
17.00	VIDEOSPOTNICE: VROČE, PONOVITEV
17.35	SKOZI ČAS (VPS 17.35)
17.45	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 128/158
18.10	ŽUPAN CASTERBRIDGEA, ANG. LITERARNA NADALJEVANKA, 1/2, PONOVITEV (VPS 18.15)
19.55	PARIZ: ATLETIKA - ZLATA LIGA, PRENOS
23.00	KRVAVA SLA, NEMŠKI FILM (VPS 23.05)
0.30	SLOVENSKA JAZZ SCENA: ZLATKO KAUCIČ - NONINE ZGODBE (VPS 00.35)
1.55	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 11. dela ameriške nanizanke

10.10	Tajni agenti, 1. sezona, ponovitev 6. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 12. del ameriške nanizanke
13.50	Mrli in nemirni, 3. sezona, 194. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 89. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Tajni agenti, 2. sezona, 1. del angleške nanizanke
16.55	Hal: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 15. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnika, 2. del. am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Romantični film: Taksisti do kanade, ameriški film
21.40	Midve z mamom, 2. sezona, 9. del ameriške nan.
22.35	Prosim, odgovorite!, ameriški film

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, pogovorna oddaja
8.55	Maševanje ljubezni, ponovitev 129. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 73. dela brazilске nadaljevanke
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 68. dela španske nadaljevanke
12.00	Vrtinarjeva hči, ponovitev 1. dela mehiške nadaljevanke
12.55	Pravi seks v mestu, ponovitev 3. dela ameriške dokumentarne serije
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Vrtinarjeva hči, 2. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 69. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 74. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 130. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Akcija: Apolo 13, ameriški film
22.30	Teksaski mož postave, 6. sezona, 21. del ameriške nanizanke
23.20	XXL premiere
23.25	Highlander 4, ameriški film
1.15	24UR, ponovitev
2.15	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Computer line, oddaja o računalništvu, pon
10.00	A to je to?, DA PADŠ DOL, kuharska oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
10.30	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
12.00	Razgledovanja, potpisna reportaža, pon
12.30	Glasbeni mozaik
18.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravih na poroko, 3 del, pon
18.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
19.00	Star papir za boljše življenje, pon
19.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 3 del, pon
20.00	Predah v gibanju, vodi: Jana Debeljak
21.00	Kulinarika 3 del, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Štiri točke, oddaja o hišnih ljubljencih, pon
23.00	Trenja, POP TV, prvič
00.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Automobile
08.50	TV prodaja
09.10	Lisice, 15. del jugoslovanske serije
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke

13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Odbojka na mikvi Siemens Mobile Masters 2004, reportaža
15.00	Supernova Multi Talents
17.00	Sijaj, ponovitev
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 233. del italijanske telenovele
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, risani film
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Naš vrt, ponovitev
20.00	Kontrolorja poletov, am. komedija, 1999
22.20	4 km na uro, jugoslovanska komedija, 1958
00.20	Popotovanja z Janinom, ponovitev
00.50	TV prodaja
01.20	Videostrani

SOBOTA,

24.7.2004

Slovenija 1

6.50	TEDENSKI IZBOR
6.50	KULTURA
7.00	ODMEVI
7.30	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
8.00	RISANKA
8.10	POD KLOBUKOM
8.50	KINO KEKEC: POŽERUŠČEK, ANGLEŠKI FILM (VPS 09.00)
10.20	TEDENSKI IZBOR
10.20	DIVJI SVET PRIHODNOSTI, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 5/13
10.45	POLNOČNI KLUB
11.55	TEDNIK
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.20	RAD IMAM LUCY, AMERIŠKA ČB NANIZANKA, 173. EPIZODA, PONOVITEV (VPS 13.25)
13.45	ZIMSKE ZGODBE, KANADSKI FILM (VPS 13.50)
15.30	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.30)
15.55	SLOVENSKI UTRINKI, ODDAJA MADŽARŠKE TV (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.45	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 16.50)
17.10	OZARE (VPS 17.10)
17.15	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3/21 (VPS 17.15)
17.50	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE (VPS 17.50)
18.20	COFKO COF, RISANA NAN., 20/26 (VPS 18.20)
18.45	RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	UTRIP
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	POZABLJENI ZAKLAD, MLADINSKA NADALJEVANKA, 2/3 (VPS 20.00)
20.35	ČEZ PLANKE: RUSIJA (VPS 20.35)
21.45	TV SMO LJUDJE: VARUHI ČASA (VPS 21.40)
22.05	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.05)
22.35	UJETNIK, ANG. NANIZANKA, 7/17 (VPS 22.40)
23.30	NOČNI IZBOR
23.30	DNEVNIK, ŠPORT
0.10	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.10)
0.30	NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR
0.55	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3/21
1.25	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
1.55	NEVARNA PRIJATELJICA, NEMŠKI FILM (VPS 01.55)
3.20	TV SMO LJUDJE: VARUHI ČASA
3.40	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.35	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
10.05	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	INFOKANAL
12.10	TV PRODAJA
12.40	ROY ROBERTS BLUES BAND, ODDAJA KOPER-CAPODISTRIA (VPS 12.50)
14.00	ATLETIKA - ZLATA LIGA, POSNETEK IZ PARIZA (VPS 14.00)
17.00	KRANJ: PLAVANJE - MEDNARODNI MITING, PRENOS (VPS 17.00)

19.00	SKOZI ČAS (VPS 19.00)
19.10	FRANČEK RUDOLF: SKRITI PRED SOSEDI, TV IGRA (VPS 19.10)
20.00	VELIKANI SLIKARSTVA 20. STOLETJA: ROBERT RAUSCHENBERG, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 20.05)
21.00	THIBAUTTOVI, FRANCOŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 4/8 (VPS 21.05)
21.45	MORDA JE LJUBEZEN, ITALIJANSKI FILM (VPS 21.55)
23.15	POLETNA SOBOTNA NOČ (VPS 23.25)
0.55	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Vsi moji otroci, ponovitev 85. dela am. nad.
10.40	Vsi moji otroci, ponovitev 86. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Vsi moji otroci, ponovitev 87. dela am. nad.
12.20	Vsi moji otroci, ponovitev 88. dela am. nad.
13.10	Vsi moji otroci, ponovitev 89. dela am. nad.
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.50	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.40	Guinnessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
17.35	Felicity, 4. sezona, 13. del ameriške nanizanke
18.30	Non Stop Music
20.00	Kriminalka: Ujeti v snegu, ameriški film
21.40	Sodnik, ameriška nadaljevanka, 4/4
22.30	Intimnosti z nezemljano, ameriški film
23.55	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Naš mali svet, sinhronizirana risana serija
8.05	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
8.15	Doktor Oto, sinhronizirana risana serija
8.25	Bucke, sinhronizirana risana serija
8.35	Hikarian, sinhronizirana risana serija
9.00	Katika in Orbi, sinhronizirana risana serija
9.10	Obuti maček, sinhronizirana risana serija
9.35	Popotovanje v središče Zemlje, sinhronizirani risani film
10.25	Beyblade, risana serija
10.55	Zenki, sinhronizirana risana serija
11.25	Lepo je biti milijonar, ponovitev
12.35	Zmaga razuma, ameriški film
14.00	Formula 1, prenos treninga
15.10	Diagnoza: umor, 6. sezona, 7. del am. nan.
16.10	Bolnisična Presidijo, 5. del ameriške nanizanke
17.10	24UR - vreme
17.15	Prezgodaj rojena, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Filmski hit: Firma, ameriški film
22.45	Somrak, ameriški film
0.30	Izpovedi taksistu 3, dokumentarna oddaja
1.35	24UR, ponovitev
2.35	Nočna panorama

TevePika

10.00	Star papir za boljše življenje, pon
10.30	Kulinarika 3 del, pon
11.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 3 del, pon
11.30	V harmoniji z naravo, pon
12.00	Pazi kamera, POP TV
12.40	Izpod korenin, pon
13.10	Razgledovanja, potpisna reportaža, pon
13.40	Glasbeni mozaik
18.00	Computer line, oddaja o računalništvu, pon
18.30	Glasbeni gostje IDOLA 2004, pon
20.00	Šel bom na volitve, gost: Milan Kučan
21.00	Sanjska poroka, 4 del
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
23.00	Ekstra magazin, Kanal A, pon
0.00	Odbojka na mikvi, Lent 2004
00.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 230. dela
09.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 231. dela
09.50	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 232. dela
10.10	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 233. dela
10.35	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev 234. dela

11.00	Risanke
11.30	Za vas in mesto, ponovitev
12.30	Risanke
13.00	TV prodaja
13.30	Ugrabljeni technobi, ameriška komedija, 1994
15.30	Vroci veter, 2. del jugoslovanske nanizanke
16.30	Blazeni papež Janez XXIII, 3. del italijanske miniserije
17.30	Ilirika - turistična TV prodaja
18.00	Štiri tačke, ponovitev
18.30	Automobile
18.45	Risanke
19.15	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Šesti cut, ameriška drama, 1999
21.55	Znani in zanimivi - Vid Kavčičnik
22.25	Pobeg, ameriški triler, 2000
00.15	TV prodaja
00.45	Videostrani

NEDELJA,

25.7.2004

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANA NANIZANKA, 14/26; MARCELINO KRUIH IN VINO, RISANA NANIZANKA, 21/26; PIKA NOGAVIČKA, RISANA NANIZANKA, 19/26 (VPS 07.30)
9.20	O ŽIVALIH IN LJUDEH, ODDAJA TV MARIBOR, PONOVIČEV
9.45	SLEDI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.50)
10.15	KD PIALNI ORKESTER KRKA (VPS 10.20)
10.50	SVET DIVJIH ŽIVALI, ANGLEŠKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 9/10 (VPS 10.55)
11.20	OZARE, PONOVIČEV
11.30	POTA SLOVENSKEGA POKRISTJANJEVANJA (VPS 11.30)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	INFOKANAL
13.25	PTUJSKI FESTIVAL 1999, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 13.25)
14.25	ČARI ZAČIMB: PITA (VPS 14.25)
14.50	KONCERT DARJE ŠVAJGER (VPS 14.50)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.45	NOVE ZVEZDE EVROPE, 1/8 (VPS 16.50)
17.15	KO ULICE SPREGOVORJO: O ŠILU IN KOPITU (VPS 17.15)
17.35	VSADKANJIK IN PRAZNIK (VPS 17.35)
18.30	ZREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	FOYLOVA VOJNA, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 3/8 (VPS 20.00)
21.40	TRIGLAV, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 21.35)
22.35	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 22.30)
23.10	POLJUB SMRTI, AMERIŠKI ČB FILM (VPS 23.00)
0.55	NOČNI IZBOR
0.55	DNEVNIK, ŠPORT
1.35	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.25)
2.00	PTUJSKI FESTIVAL 1999, ODDAJA TV MARIBOR
3.00	ČARI ZAČIMB: PITA
3.25	KONCERT DARJE ŠVAJGER
4.55	NOVE ZVEZDE EVROPE, 1/8
5.25	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	INFOKANAL
12.05	TV PRODAJA
12.35	7. MEDNARODNO ZBOROVSKO TEKMOVANJE MARIBOR 2004 - LJUDSKA PESEM, 2/3 (VPS 12.35)
13.00	ALENKA GOLJVEŠČEK: DOPUST, TV IGRA (VPS 13.00)
14.10	BABICA GRE NA JUG, SLOVENSKE FILM (VPS 14.10)
15.35	INFOKANAL
16.20	RADIO TARIJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 16.20)

17.05	TEDENSKI IZBOR
17.05	SVETOVNI IZZIVI: KSENOFOBIA (VPS 17.05)
17.35	POLNOČNI KLUB: IZ OZADJA (VPS 17.35)
18.45	SKOZI ČAS (VPS 18.50)
18.55	FRAN ŽIŽEK: IPAVCI - BENJAMIN, 2. DEL, TV NADALJEVANKA, 3/5 (VPS 19.00)
20.00	SPREJEM ZA SLOVENSKE OLIMPIJCE, PRENOS IZ LJUBLJANE (VPS 20.00)
21.30	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 21/22 (VPS 21.30)
22.15	L. BERNSTEIN: TEŽAVE NA TAHITIJU, ANGLEŠKI OPERNI FILM (VPS 22.20)
23.00	A. LOUIE - D. REDICAN: ZOBNA PASTA, KANADSKI OPERNI FILM (VPS 23.05)
23.10	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 190. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 191. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 192. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 193. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Mladi in nemirni, 3. sezona, ponovitev 194. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde
15.00	Dr. Phil, pogovorna oddaja
15.50	Oprah Show, pogovorna oddaja
16.40	Guinnessova knjiga rekordov, angleška dokumentarna serija
17.35	Felicity, 4. sezona, 14. del ameriške nanizanke
18.30	Non Stop Music
20.00	Družinski film: Opičje norčije, ameriški film
21.45	Ljubezen v laseh, angleška nadaljevanka, 2/6
22.45	Konec nedolžnosti
0.05	Death of Innocence, film
0.05	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Nas mali svet, sinhronizirana risana serija
8.05	Mala Kitty, sinhronizirana risana serija
8.15	Doktor Oto, sinhronizirana risana serija
8.25	Bucke, sinhronizirana risana serija
8.35	Hikarian, sinhronizirana risana serija
9.00	Katka in Orbi, sinhronizirana risana serija
9.10	Obuti maček, sinhronizirana risana serija
9.35	Robinson Crusoe, sinhronizirani risani film
10.30	Beyblade, risana serija
11.00	Zenki, sinhronizirana risana serija
11.35	Lepo je biti milijonar, ponovitev
13.00	Resnični svet, dokumentarna oddaja
13.30	Formula 1, prenos dirke za VN Nemčije
16.00	Oh, ta osemdeseta, ameriška humoristična nanizanka
16.25	Diagnoza: umor, 6. sezona, 8. del ameriške nanizanke
17.15	24UR - vreme
17.20	Ugrabitve v družini, ameriški film
19.00	24UR
20.00	Nedeljski film: Panika v zraku, ameriški film
21.40	Vrhunci VN Nemčije, oddaja z dirke formule 1 iz Hockenheim
21.55	Rudniki kralja Salomona, ameriški film
23.45	Peklene droge, dokumentarna oddaja
0.50	24UR, ponovitev
1.50	Nočna panorama

TevePika

9.20	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi, pon
9.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
10.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
10.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
11.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
11.30	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravi na poroko, 4 del, pon
12.00	V harmoniji z naravo, pon
12.30	Pod židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
14.00	Tam kjer je veselje doma, narodno zabavni program z turističnimi informacijami
16.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 3 del

17.00	Computer line, oddaja o računalništvu, pon
17.30	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, preprčanost v slovenski uspeh, pon
18.30	The Kwashen Retashy, glasbeni show, prvič
20.00	Koncert Jana Plestenjaka, prvič
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
23.00	Preverjeno, POP TV, pon
00.00	Predah v gibanju, gost: Jože Dežman, vodi Jana Debeljak, pon
01.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

07.00	Videostrani
08.00	TV prodaja
09.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
11.00	Popotovanja z Janinom
11.30	Za vas in mesto, oddaja o kmetijstvu in turizmu
12.30	Risanke
13.00	TV prodaja
13.15	Automobile
13.30	TV prodaja
14.00	Povem ti, ameriška romantična komedija, 1998
15.50	Originali, 2. del jugoslovanske serije
17.00	Sijaj, ponovitev
17.30	Ilirika - turistična TV prodaja
18.00	Ekskluzivni magazin
18.30	Znani in zanimivi - Vid Kavčičnik
19.00	Risanke
19.30	Videalisti, glasbene lestvice
20.00	Mirka, italijanska drama, 2000
22.10	Reporter X
22.40	K1, športni program
23.40	Oddaja na miksi Siemens Mobile Masters 2004, reportaža
00.15	TV prodaja
00.45	Videostrani

PONEDELJEK,

26.7.2004

Slovenija 1

7.30	TEDENSKI IZBOR
7.30	UTRIP
7.45	ZRCALO TEDNA
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 21/45
8.25	RAZJARNIKOVI V PROMETU, IGRANA NANIZANKA, 5/10
8.45	IZ POPOTNE TORBE: MLADIČEK
9.05	MOJ BRAT JAJCE, KRATKI IGRANI FILM ZA OTROKE
9.20	AFNA FRIKI, MLADINSKA ODDAJA, 6/12
9.45	POZABLJENI ZAKLAD, MLADINSKA NADALJEVANKA, 2/3
10.15	VRNITEV SREBRNE SENCE, AVSTRALSKA NANIZANKA, 3/13
10.40	PRIJATELJI, OSTANIMO PRIJATELJI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
11.20	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
11.40	WALK OPOPULARNI GLASBI, ANGLEŠKA GLASBENO-DOKUMENTARNA SERIJA, 4.DEL
12.30	TV SMO LJUDJE: VARUHI CASA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	POTA SLOVENSKEGA POKRISTJANJEVANJA
13.45	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
14.05	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV MARIBOR
14.05	VSADKANJIK IN PRAZNIK, PONOVIČEV
15.55	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	RADOVEDNI TAČEK: LISICA (VPS 16.50)
17.05	OTOK ŽIVALI, RISANA NAN., 5/13 (VPS 17.05)
17.35	MORSKI LEOPARDI - GOSPODARIJI LEDU, ANG. DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 17.35)
18.25	ZREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.35	ZREBANJE ASTRA (VPS 18.35)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	KLINIKA POD PALMAMI, NEMŠKA NADALJEVANKA, 7/10 (VPS 20.00)
20.55	DUŠNI PASTIRJI, ANG. NAN., 4/10 (VPS 20.55)
21.25	UMETNI RAJ, PONOVIČEV (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	ČETRTRA ZAPOVED, ITALIJANSKA NADALJEVANKA, 2., ZADNI DEL (VPS 22.50)
0.25	NOČNI IZBOR
0.25	DNEVNIK, ŠPORT

1.15	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.15)
1.40	MORSKI LEOPARDI - GOSPODARIJI LEDU, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA
2.30	UMETNI RAJ
2.55	KRATKA SMRT, AMERIŠKI FILM (VPS 02.55)
4.25	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	PRIMORSKI MOZAIK, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	SLOVENSKEI UTRINKI, ODDAJA MADŽARSKE TV
10.00	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 128/158
10.25	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
12.30	TV PRODAJA
13.00	ZABAVNI INFOKANAL
14.05	TV PRODAJA
14.35	TEDENSKI IZBOR
14.35	PTUJSKI FESTIVAL 1999, ODDAJA TV MARIBOR
15.30	ČARI ZAČIMB: PITA
16.00	KONCERT DARJE ŠVAJGER
17.30	NOVE ZVEZDE EVROPE, 1/8
18.05	SKOZI ČAS (VPS 18.05)
18.20	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 129/158 (VPS 18.20)
18.45	PREVARA, AMERIŠKI ČB FILM, PON. (VPS 18.45)
20.00	KONČNICA (VPS 20.05)
21.00	STUDIO CITY (VPS 21.00)
21.55	OLIMPIJSKI DUH, KOPRODUKCIJSKI MAGAZIN, 4/5 (VPS 22.00)
22.25	VIDEOSPOTNICE (VPS 22.30)
23.00	BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.00)
0.40	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 12. dela ameriške nanizanke
10.10	Tajni agenti, 2. sezona, ponovitev 1. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 13. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 195. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 90. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Tajni agenti, 2. sezona, 2. del angleške nanizanke
16.55	Hal! Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 3. del. am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Super film: V imenu pravice, ameriški film
22.05	Mikser: Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
22.35	Radjska postaja, 28. del ameriške humoristične nanizanke
23.05	Osbornovi, 2. sezona, 6. del dokumentarne serije
23.35	Moške zadeve, 2. sezona, 1. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.55	Maševanje ljubezni, ponovitev 130. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 74. dela brazilške nadaljevanke
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 69. dela španske nad.
12.00	Vrtnarjeva hči, ponovitev 2. dela mehiške nadaljevanke
12.55	Diagnoza: umor, 6. sezona, ponovitev 8. del ameriške nanizanke
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 3. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 70. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 75. del brazilške nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 131. del španske nad.
19.00	24UR

20.00	XXL komedija: Družabnica, ameriški film
22.05	Naša sodnica, 3. N BY: ZGODBA O sezona, zadnji del ameriške nanizanke
23.00	XXL premiere
23.05	Urgenca, 9. sezona, 2. del ameriške nanizanke
0.00	Prijatelji, 8. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
0.30	24UR, ponovitev
1.30	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	The Kwashen Retashy, glasbeni show, pon
11.00	Izpod korenin, pon
11.30	Predah v gibanju, gost: Jože Dežman, vodi Jana Debeljak, pon
12.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
13.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.30	V harmoniji z naravo, pon
14.00	Trenja, POP TV, pon
15.30	Glasbeni mozaik
18.00	Štiri tačke, oddaja o hisnih ljubljencih, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 3 del, pon
19.30	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, 4 del, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, prepričanost v slovenski uspeh
21.00	A to je to!, ponučno zabavna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Pazi kamera, POP TV
23.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Automobile
09.25	Risanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	SuperNov@ Multi Talents
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Videalisti, glasbene lestvice
14.45	Koncert
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 235. del italijanske telenovele
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Šri Činmanj v Sloveniji, reportaža
20.00	Blažen papež Janez XXIII, 4. del italijanske miniserije
21.00	Ulični razbijač, ameriški akcijski film, 1996
22.40	K1, športni program
23.40	Reporter X
00.10	TV prodaja
00.40	Videostrani

TOREK,

27.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 22/45
8.25	RAZJARNIKOVI V PROMETU, IGRANA NANIZANKA, 6/10
8.50	RADOVEDNI TAČEK: LISICA
9.05	OTOK ŽIVALI, RISANA NANIZANKA, 5/13
9.30	MARSUPLAMI, RISANA NANIZANKA, 26., ZADNJA EPIZODA

9.55	SPREHODI V NARAVO: BODIKA
10.15	MORSKI LEOPARDI - GOSPODARIJ LEDU, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODĐAJA
11.05	ČEZ PLANKE: RUSIJA
12.15	ALPE-DONAVA-JADRAN, PODOBE IZ SREDNJE EVROPE
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.30	TEDENSKI IZBOR
13.30	UMETNI RAJ
13.55	TRIGLAV, DOKUMENTARNA ODĐAJA
14.45	DUŠNI PASTIRJI, ANGLEŠKA NANIZANKA, 4/10
15.10	KLINIKA POD PALMAMI, NEMŠKA NADALJEVANKA, 7/10, PONOVIČEV
15.55	DOBER DAN, EVROPA: ŽE DANES POVEZANI, ODĐAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	MARCELINO KRUH IN VINO, RISANA NANIZANKA, 5/26 (VPS 16.50)
17.10	RISANKA
17.15	ZLATKO ZAKLADKO: VOLČJA ČEŠNJA (VPS 17.10)
17.30	SONČNICA NA RAMI: PISMO, ODPETE PESMI OTONA ŽUPANČIČA (VPS 17.25)
17.40	ŽIVLJENJE JE CESTA, IGRANO-DOKUMENTARNI FILM, 1/2 (VPS 17.35)
18.10	PRISLUHNI MO TIŠINI: 14. KONGRES SVETOVNE ZVEZE GLUHIH, 1. DEL (VPS 18.05)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	VROČINA NARAŠČA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODĐAJA (VPS 20.00)
20.55	POD ŽAROMETOM (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	BRILJANTNA NOROST, AMERIŠKA DOKUMENTARNA ODĐAJA (VPS 22.50)
23.45	DEAD GORGEOUS, ANGLEŠKA DRAMA (VPS 23.45)
1.25	NOČNI IZBOR
1.25	DNEVNIK, ŠPORT
2.15	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.20)
2.35	ŽIVLJENJE JE CESTA, IGRANO-DOKUMENTARNI FILM, 1/2
3.05	PRISLUHNI MO TIŠINI: 14. KONGRES SVETOVNE ZVEZE GLUHIH, 1. DEL
3.35	VROČINA NARAŠČA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODĐAJA
4.25	POD ŽAROMETOM
5.15	DEAD GORGEOUS, ANGLEŠKA DRAMA

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	VIDEOSPOTNICE, PONOVIČEV
9.05	GLASNIK, ODĐAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	DOBER DAN, KOROŠKA
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 129/158
10.25	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.00	TV PRODAJA
13.30	ZABAVNI INFOKANAL
15.20	TV PRODAJA
16.20	TEDENSKI IZBOR
16.20	OLIMPIJSKI DUH, KOPRODUKCIJSKI MAGAZIN, 4/5
16.50	STUDIO CITY
17.50	VIDEOSPOTNICE, PONOVIČEV
18.25	SKOZI ČAS (VPS 18.25)
18.40	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 130/158 (VPS 18.40)
19.05	THIBAUTTOVI, FRANCOŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 4/8, PONOVIČEV (VPS 19.05)
19.50	SKOZI ČAS (VPS 19.50)
20.00	FRASIER, AMERIŠKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 18/24 (VPS 20.05)
20.25	BECKETT NA FILMU, PONOVIČEV
20.25	KONEC IGRE, IRŠKA DRAMA (VPS 20.30)
21.45	KOMAD ZA MONOLOG, IRŠKA CB DRAMA (VPS 21.50)
22.05	REGENERACIJA, KANADSKI KOPRODUKCIJSKI FILM (VPS 22.15)
23.40	VIDEOSPOTNICE: MONO (VPS 23.45)
0.10	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 13. dela ameriške nanizanke
10.10	Tajni agenti, 2. sezona, ponovitev 2. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 14. del am. nan.

13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 196. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 91. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Tajni agenti, 2. sezona, 3. del angleške nanizanke
16.55	Ha! Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 4. del am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Akcija: Kickbokser 3, ameriški film
21.45	Mikser: Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
22.15	Radjska postaja, 29. del ameriške humoristične nanizanke
22.45	Osournovi, 2. sezona, 7. del dokumentarne serije
23.15	Moske zadeve, 2. sezona, 2. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, ponovitev pogovorna oddaja
8.55	Maševanje ljubezni, ponovitev 131. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 75. dela brazilске nadaljevanke
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 70. dela španske nadaljevanke
12.00	Vrtnarjeva hči, ponovitev 3. dela mehiške nadaljevanke
12.55	Naša sodnica, 3. sezona, ponovitev zadnjega dela ameriške nanizanke
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 4. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 71. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 76. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 132. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
20.45	Življenjska zgodba: Ukradeni čudež, kanadski film
22.25	XXL premiere
22.30	Urgenca, 9. sezona, 3. del ameriške nanizanke
23.25	Prijatelji, 8. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
23.55	24UR, ponovitev
0.55	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 3 del, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, prvič
10.30	The Kwashen Retashy, glasbeni show, pon
12.00	Predah v gibanju, GOST: Jože Dežman, vodi Jana Debeljak, pon
13.00	Pazi kamera, POP TV
13.30	Glasbeni mozaik
16.45	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
17.00	Glasbeni gostje IDOLA 2004
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, koliko resnice je v oglaših, pon
20.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, 5 del
20.30	V harmoniji z naravo
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 4 del
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Koncert Jana Plestenjaka, pon
23.30	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja

09.10	Blažen papež Janez XXIII, 2. del italijanske miniserije
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
11.00	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Videalisti, glasbene lestvice
14.45	SuperNov@ Multi Talents
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 236. del italijanske telenovele
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokémoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Ekzkluzivni magazin, ponovitev
19.30	Znani in zanimivi - Vid Kavičnik, ponovitev
20.00	Zajeta podmornica, am. akcijski film, 1996
21.40	Berlin kaputt, jugoslovanska vojna drama, 1981
23.10	Automobile
23.25	Reporter X
23.55	TV prodaja
00.25	Videostrani

SREDA,

28.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.20	KULTURA
7.30	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 23/45
8.20	RAZJARNIKOVI V PROMETU, IGRANA NANIZANKA, 7/10
8.45	PIPSI, RISANA NANIZANKA, 24/26
9.10	SMER VESOLJE, RISANA NANIZANKA, 23/26
9.35	RISANKA
9.45	ZLATKO ZAKLADKO: VOLČJA ČEŠNJA
10.00	S. PREG: ODPRAVA ZELENEGA ZMAJA, SLADINSKA TV NADALJEVANKA, 5/6
10.30	SONČNICA NA RAMI: PISMO, ODPETE PESMI OTONA ŽUPANČIČA
10.35	TRI LETA DO LKA, DOKUMENTARNA ODĐAJA
10.45	ŽIVLJENJE JE CESTA, IGRANO-DOKUMENTARNI FILM, 1/2
11.15	PRISLUHNI MO TIŠINI: 14. KONGRES SVETOVNE ZVEZE GLUHIH, 1. DEL
11.45	SLEDI, ODĐAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
12.15	KD PIHALNI ORKESTER KRKA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NA VRTO, ODĐAJA TV MARIBOR
13.40	ZAKLADI SVETA, NEMŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3/21
14.10	VROČINA NARAŠČA, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA ODĐAJA
15.00	POD ŽAROMETOM, PONOVIČEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA... - VEND...GEM... (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)
16.50	MALE SIVE CELICE, KVIZ (VPS 16.50)
17.40	RISANKA
17.55	MATI IN HČI, DOKUMENTARNA ODĐAJA (VPS 17.45)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: KORMORAN, SLOVENSKI FILM
21.25	ZID, SLOVENSKI KRATKI IGRANI FILM (VPS 21.20)
21.35	ZVOČNOST SLOVENSKE DUŠE: POLETI (VPS 21.35)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.55	OMIZJE (VPS 22.55)
0.30	NOČNI IZBOR
0.30	DNEVNIK, ŠPORT
1.20	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.20)
1.40	MATI IN HČI, DOKUMENTARNA ODĐAJA
2.25	LUNA PAPA, RUSKO-NEMŠKI FILM (VPS 02.25)
4.10	OMIZJE
5.40	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	VIDEOSPOTNICE: MONO

9.35	DOBER DAN, EVROPA: ŽE DANES POVEZANI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 130/158
10.30	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.00	TV PRODAJA
13.30	ZABAVNI INFOKANAL
17.10	TV PRODAJA
17.45	VIDEOSPOTNICE: MONO, PONOVITEV
18.15	SKOZI ČAS (VPS 18.15)
18.30	DICK VAN DYKE, AMERIŠKA NANIZANKA, 131/158 (VPS 18.30)
19.00	KONČNICA, PONOVITEV
20.00	ŠPORT (VPS 20.05)
22.00	VIDEOSPOTNICE: STEREO (VPS 23.00)
22.30	BRANE RONČEL IZZA ODRA, PON. (VPS 23.30)
0.10	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 14. dela ameriške nanizanke
10.10	Tajni agenti, 2. sezona, ponovitev 3. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 15. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 197. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 92. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Tajni agenti, 2. sezona, 4. del angleške nanizanke
16.55	Hal: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 5. del. am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Slepi kupid, zabavna oddaja
20.55	Najboljše reklame, ki jih nikoli niste videli, zabavna oddaja
21.45	Mikser: Raymonda imajo vsi radi, 6. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
22.15	Radjska postaja, 3. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
22.45	Osbournovi, 2. sezona, 8. del dokumentarne serije
23.15	Moške zadeve, 2. sezona, 3. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, pogovorna oddaja
8.55	Maševanje ljubezni, ponovitev 132. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 76. dela brazilске nadaljevanke
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 71. dela španske nadaljevanke
12.00	Vrtnarjeva hči, ponovitev 4. dela mehiške nadaljevanke
12.55	Preverjeno, ponovitev
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 5. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 72. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 77. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 133. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	TV kriminalka: Umori med platnicami, kanadsko-nemški film
21.40	Divje palme, ameriška nadaljevanke, 1/6
22.40	XXL premiere
22.45	Urgenca, 9. sezona, 4. del ameriške nanizanke
23.40	Prijatelji, 8. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
0.10	24UR, ponovitev
1.10	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Star papir za boljše življenje, pon
10.00	Naš vrh, svetovalna oddaja za vrtnarje, pon

10.30	Pod Židano marelo, oddaja z narodno zabavnimi ansambli, pon
12.00	A to je to!?, ponučno zabavna oddaja, vodi: Alenka Strnad - Reza, pon
12.30	Kulinarika 3 del, pon
13.00	Sanjska poroka, serija oddaj o pripravah na poroko, 5 del, pon
13.30	NSM KANAL A
14.30	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
14.45	Glasbeni mozaik
18.00	Do zdravja tudi tako, gost: Maxim Krylov
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, živo
19.00	Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
19.30	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: alkoholizem, 4 del
20.00	Neskončna modrina, prvič
20.30	Avto šok, rally Koper in CHD Maribor, prvič
21.00	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Preverjeno, POP TV, prvič
0.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Ekskluzivni magazin, ponovitev
08.50	TV prodaja
09.10	Agencija, 17. del ameriške nanizanke
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Videalisti, glasbene lestvice
11.15	Ekskluzivni magazin, ponovitev
11.45	Automobile
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Videalisti, glasbene lestvice
15.30	Babel, francosko kanadski družinski film, 1998
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 237. del italijanske telenovele
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Odbojka na mikvi Siemens Mobile Masters 2004, reportaža
20.00	Vroci veter, 4. del jugoslovanske serije
21.00	Sijaj
21.30	Reporter X
22.00	Kraljevski vlak, jugoslovanska vojna akcija, 1981
23.30	Dokumentarni film
00.00	TV prodaja
00.30	Videostrani

ČETRTEK,

29.7.2004

Slovenija 1

7.20	TEDENSKI IZBOR
7.30	KULTURA
7.40	ODMEVI
8.00	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 24/45
8.20	RAZJARNIKOVI V PROMETU, IGRANA NANIZANKA, 8/10
8.45	K. KOVIČ: MOJ PRIJATELJ PIKI JAKOB OTROŠKA NANIZANKA, 2/7
9.00	RISANKA
9.10	MALE SIVE CELICE, KVIZ
10.00	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.40	MATI IN HČI, DOKUMENTARNA ODDAJA SVET DIVJIH ŽIVALI, ANGLEŠKA POLJUDNOZNANSTVENA SERIJA, 9/10
11.25	STOLETNA ZGODBA LJUBLJANSKEGA HOTELA UNION, DOKUMENTARNA ODDAJA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME
13.25	SEDMI ZVITEK, KOPRODUKCIJSKI FILM, 3., ZADNI DEL, PONOVITEV (VPS 13.25)
15.00	BRILJANTNA NOROST, AMERIŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, PONOVITEV
15.55	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLJOK (VPS 15.55)
16.30	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 16.30)

16.50	ENAJSTA ŠOLA: GIMNASTIKA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE (VPS 16.50)
17.25	ŠTAFETA MLADOSTI (VPS 17.25)
18.05	ZENIT: BIOMETRIJA (VPS 18.05)
18.40	RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	TEDNIK (VPS 20.00)
21.00	OSMI DAN (VPS 21.00)
21.30	KNJIGA MENE BRIGA - MITJA ČANDER: ZAPISKI IZ NOČI, PONOVITEV (VPS 21.30)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	GLASBENI VEČER
22.50	SLOWIND FESTIVAL 2003: DIRIGENT IN FLAVTIST ROBERT AITKEN, 2. DEL (VPS 22.50)
23.35	GLASBENI JULIJ NA OBALI 2003 - ODER NAJOBETAVNEJŠIH, 1. DEL (VPS 23.30)
0.05	NOČNI IZBOR
0.05	DNEVNIK, ŠPORT
0.55	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 00.55)
1.15	ŠTAFETA MLADOSTI
1.55	ZENIT: BIOMETRIJA
2.30	TEDNIK
3.25	OSMI DAN
3.55	PRIJATELJI, OSTANIMO PRIJATELJI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
4.35	KONCERT SKUPINE HALO
5.40	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	VIDEOSPOTNICE: STEREO, PONOVITEV
9.05	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 09.05)
9.35	TEDENSKI IZBOR
9.35	MOSTOVI - HIDAK: MOJ GOST, MOJA GOSTJA... - VEND...GEM...
10.05	DICK VAN DYKE, AM. NANIZANKA, 131/158
10.30	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
13.00	TV PRODAJA
13.30	ZABAVNI INFOKANAL
16.40	TV PRODAJA
17.15	VIDEOSPOTNICE: STEREO, PONOVITEV
17.55	SKOZI ČAS (VPS 17.45)
18.05	DICK VAN DYKE, AM. NAN., 132/158 (VPS 18.00)
18.30	HARVEY, AMERIŠKI FILM, PON. (VPS 18.30)
20.00	OPERNO POLETJE: G. VERDI: SIMON BOCCANEGRA, POSNETEK IZ FIRENC (VPS 20.05)
22.25	POSEBEN POGLED: PRETEKLOST, ČEŠKI FILM (VPS 22.30)
0.00	VIDEOSPOTNICE: VROČE (VPS 00.05)
0.30	INFOKANAL

Kanal A

9.15	TV prodaja
9.20	Odvetnik z ulice, 2. sezona, ponovitev 15. dela ameriške nanizanke
10.10	Tajni agenti, 2. sezona, ponovitev 4. dela angleške nanizanke
11.00	Non Stop Music, ponovitev
12.30	TV prodaja
13.00	Odvetnik z ulice, 2. sezona, 16. del ameriške nanizanke
13.50	Mladi in nemirni, 3. sezona, 198. del ameriške nadaljevanke
14.40	Vsi moji otroci, 93. del ameriške nadaljevanke
15.30	TV prodaja
16.00	Tajni agenti, 2. sezona, 5. del angleške nanizanke
16.55	Hal: Otroci ne lažejo, humoristična oddaja
17.25	Moj srček, 2. sezona, 19. del ameriške humoristične nanizanke
17.55	Moja najstnica, 6. del. am. nanizanke
18.25	XXL premiere
18.30	Non Stop Music
20.00	Krimi:
21.40	Neznane okolščine, ameriški film
22.35	Zadnje poglavje, kanadska nadaljevanke, 1/6
23.15	Samo bedaki in konji, 4. sezona, 4. del angleške humoristične nanizanke
23.15	Moške zadeve, 2. sezona, 4. del ameriške nanizanke

Pop TV

7.15	Dragonball Z, risana serija
7.40	Beyblade, risana serija
8.05	Ricki Lake, pogovorna oddaja

8.55	Maševanje ljubezni, ponovitev 133. dela španske nadaljevanke
9.50	Klon, ponovitev 77. dela brazilске nadaljevanke
10.40	TV prodaja
11.10	Moja Sofija, ponovitev 72. dela španske nadaljevanke
12.00	Vrtnarjeva hči, ponovitev 5. dela mehiške nadaljevanke
12.55	Divje palme, ponovitev ameriške nadaljevanke, 1/6
13.50	TV prodaja
14.20	Triki Jamieja Oliverja, 1. sezona, angleška dokumentarna oddaja
15.00	Vrtnarjeva hči, 6. del mehiške nadaljevanke
15.55	Moja Sofija, 73. del španske nadaljevanke
16.55	Klon, 78. del brazilске nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Maševanje ljubezni, 134. del španske nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Ruska hiša, ameriški film
22.15	Pravi seks v pravem mestu, 4. del ameriške dokumentarne serije
23.10	XXL premiere
23.15	Urgenca, 9. sezona, 5. del ameriške nanizanke
0.05	Prijatelji, 8. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
0.35	24UR, ponovitev
1.35	Nočna panorama

TevePika

9.00	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
9.30	Neskončna modrina, pon
10.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja, koliko resnice je v oglaših, pon
11.00	Glasbeni gostje IDOLA 2004, pon
12.30	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, pon
13.00	Predah v gibanju, gost: Jože Dezman, vodi Jana Debeljak, pon
14.00	Preverjeno, POP TV, pon
15.00	Knjiga na muhi, oddaja o knjigi
15.15	Glasbeni mozaik
16.00	Do zdravja tudi tako, gost: Maxim Krylov, pon
17.30	Bogračičada, 1 del, prvič
18.00	Znani in zanimivi, gost: Taiji Tokohisa, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja
19.00	Koncert Tereza Kesovije
19.45	Styrrsic park
20.00	Kdor zna pozdraviti kožo, zna pozdraviti celo telo, prvič
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, tema: bistvo faliranosti
21.30	24 UR, informativna oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informativna oddaja, pon
23.00	Ekstra magazin, Kanal A, prvič
00.00	Glasbeni mozaik

Kanal III

06.00	Videostrani
07.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
07.30	Risanke
07.55	TV prodaja
08.25	Risanke
08.50	TV prodaja
09.10	Enzo Ferrari, 2. del miniserije
10.10	TV prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
10.55	Šri Činmanj v Sloveniji, reportaža
11.25	Videalisti, glasbene lestvice
12.00	TV prodaja
12.25	Risanke
13.15	TV prodaja
13.30	Sto izlozb, sto strasti, ponovitev
14.00	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
14.30	Videalisti, glasbene lestvice
15.30	Na pomoč! jaz sem ribar, nizozemski risani film, 2000
17.15	TV prodaja
17.30	Sto izlozb, sto strasti, 238. del italijanske telenovele
18.00	Ilirika - turistična TV prodaja
18.30	Pokemoni, sinhronizirana risana serija
19.00	Videalisti, glasbene lestvice
19.30	Popotovanja z Janinom
20.00	Sledilec, ameriški akcijski film, 2001
21.40	Originali, 4. del jugoslovanske serije
22.40	Oktober Fest, jugoslovanski film
00.10	Automobile
00.25	TV prodaja
01.00	Videostrani

PETEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditve
17.00	Ob petkih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	2. in 4. Skriti zaklad
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasčna glasba
	Ponovitev:
23.00	Doživetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Besede mičejo 2. Zakonci 3. Svet oblikuje mlade 4. Betanija
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Glasbena voščila

15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditve
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov govor pred nedeljo
21.15	1. Gospod kliče 2.-4. Vodnik po Sv. pismu 3. Jezus živi
	Ponovitev:
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Škofov govor za nedeljo (ponov.)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditve
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Za otroke
19.45	Škofov govor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
	Ponovitev:
22.00	Naš gost
23.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
23.30	Sobota ob 21.15
00.30	Graditelji
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Iz zalozbe TDO
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi

13.30	Stare, ma lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditve
17.00	1. Zdravstvena 2. O šolstvu 3. Pravne zagate 4. Za streho nad glavo
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. Zanimivosti nočnega neba
	Ponovitev:
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditve
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	1. Luč v temi, 3. Vstani in hodi 2. 4. in 5. Juretov večer
21.30	Mozaik dneva
22.00	1. in 3. Sončna pesem, 2. 4. in 5. Svetloba in sence
	Ponovitev:
23.00	Ponedeljek ob 17.00
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

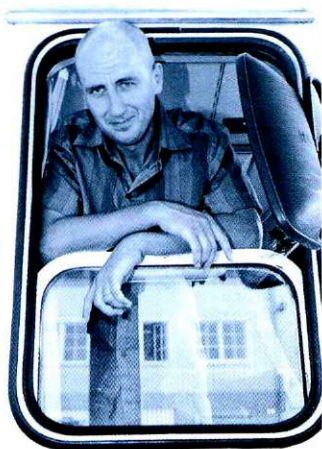
SREDA

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditve
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Aktualna tema
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znamko
	Ponovitev:
23.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Pogumno v novi dan
05.10	Vreme, ceste
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Svetnik dneva
06.10	Biser za dušo
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlago)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila+AMZS, osmrtnice, obvestila
07.50	Jezikovni brevir
08.00	Kmetijski nasvet
08.30	Koledar prireditve
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
09.30	Zalozba Družina
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Biser za dušo
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.50	Koledar prireditve
16.00	Glasbena voščila
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	1.-3. Dijaska oddaja 2.-4. Skavtski potep
19.00	Glas Amerike
19.10	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
	Ponovitev:
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Nogometnemu kaosu na Slovenskem očitno ni konca. Klubi so pred razpadom, igralci ne vedo, ali bodo imeli od česa živeti, nogometna zveza pa se obnaša kot veleposestnik, ki mu je vseeno za rajo. Medtem ko se je Ljubljana bojevala za stadion, vreden evropskih standardov, so se vodilni iz NZS spomnili najlažje rešitve.

Nočemo stadiona

V manj kot petih minutah so podpisali pogodbo z lastniki nove celjske lepoticke in si z eno potezo priskrbeli ustrezno prizorišče za nov kvalifikacijski cikel. Važno je, da bo imela reprezentanca kje igrati, mar ne? Kako bo igrala in kje bo črpala kvaliteten kader, pač ni tako pomembno. Zdaj ko imamo stadion v Celju, res ni razloga, da bi gradili še enega v Ljubljani. Razen če ne bi radi organizirali balkanskega prvenstva, na katerem ponavadi nastopa šest reprezentanc. Morda pa ni slaba ideja zdaj, ko imamo na Balkanu evropske prvake. Če k temu dodamo še druge člane "jadranske lige" pa Makedonijo in Albanijo, dobimo prav solidno prvenstvo. Škoda, da ne sodimo več na Balkan, kamor so nas na silo vlačili v nekih drugih časih. Toda z Avstriji bomo zelo težko organizirali kakršno koli prvenstvo, da o Italijanih niti ne govorim. Ampak tisti drugi stadion v Ljubljani je za zdaj še v sferi znanstvene fantastike. Tako kot balkansko prvenstvo. Morda v nekih drugih časih. Grki so pokazali, da je tradicija zato, da se ruši. Pa če je še tako trdovratna. Kako močna je lahko športna tradicija, govori tudi primer Wimbledon, v katerem se še vedno igra v belem. Zakaj je tako, vidimo vsako leto, ko so tribune ob igriščih zasedene do zadnjega mesta, da o tonah jagod s smetano, ki jih pojejo navijači, niti ne govorimo. In tu je še obvezni londonski dež, ki nenehno

prekinja partije. Tudi v najbolj nemogočih položajih, ko se igrajo break točke ali celo tiste, ki odločajo o setu. Seveda gre dež na živce tekmovalcem, ki se morajo po dežju vrniti na igrišče in igrati, kot da se ni nič zgodilo. Precej manj moteče so za gledalce, ki se lahko zabavajo tudi med čakanjem na nadaljevanje neke partije. Da o tistih pred malimi zasloni niti ne govorimo. Vsaka prekinitev vnese v velike partije dodatno dramaturgijo, ki se lahko sprevrže v pravcati ep. Gledalcem so najbolj všeč dolge in izenačene partije. Takrat navijajo tudi za dež, ki vse skupaj še podaljša. Wimbledon je v bistvu poseben zaradi dežja. To je dejstvo. Organizatorji iz All England Cluba se tega zavedajo, zato tudi njih

di dežja. Celo Angležem, ki sanjajo samo o tem, da bi nekoč zmagali v finalu svetovnega nogometnega prvenstva, po možnosti proti Nemčiji, pomeni Wimbledon, kot je danes, nekaj več. Vsaka podobnost z obnovo bežigranskega stadiona, ki ga bomo do konca tega (ali katerega drugega desetletja) morda tudi pokrili, je seveda naključna. Čeprav imam tudi zanj dober predlog. Zakaj ne bi tudi mi pokazali, da se zavedamo tradicije in ohranili uro in ročni semafor nad častno tribuno? Vse ostalo naj bo novo in temu primerno razkošno, številke na "semforju" pa naj se še naprej menjajo ročno. Ljudje se bodo spomnili zlatih časov slovenskega nogometa, ko so za Bežigradom padali največji velika-

Saj res, tudi travo bi bilo najbolje pustiti v takšnem stanju, kot je, da bi lahko naši grenili življenje boljšim nasprotnikom. Da o obveznem mrazu na uničenih tribunah ne izgubljam besed. Tudi to je tradicija. Hvala tistim, ki skrbijo zanjo.

ne moti. Oziroma jih ni motil. Očitno je postal denar, ki ga služijo s televizijskimi pravicami, težji od dežja. Zato so se odločili, da do konca tega desetletja pokrijejo igrišče številka ena kot tudi legendarno osrednje igrišče. Tako bo denar še enkrat uničil del tradicije, ki tvori esenco nekega športnega dogodka. Wimbledon s streho preprosto ne bo več isti. Z njo bo tudi konec časov Borge, McEnroeja, Ivaniševića, ki so odigrali najbolj legendarne teniške partije vseh časov. Tudi zara-

ni evropskega in svetovnega nogometa, hkrati pa se bodo zabavali ob nerodnostih menjalca izida. Seveda ne bo šlo brez obveznega dežja, ki je od nekdaj pomagal Olimpiji in reprezentanci. Saj res, tudi travo bi bilo najbolje pustiti v takšnem stanju, kot je, da bi lahko naši grenili življenje boljšim nasprotnikom. Da o obveznem mrazu na uničenih tribunah ne izgubljam besed. Tudi to je tradicija. Hvala tistim, ki skrbijo zanjo. Nočemo novega stadiona, vrnite nam tradicijo!

Prakusya – Pisnik 6:1 6:4. Modernizacija njene igre poteka počasneje, kot si je zamislila.

Hišica iz kart, ki se je dograjevala celo desetletje (1992–2002), se je v Džakarti porušila v pičlih treh igrah. Indonezijski Widjaja in Prakusya sta suvereno obglavili slovenski teniški optimizem, ki je slonel na ramenih Pisnikove in Srebotnikove.

Teniška stagnacija

Nekoč je tekla debata o pomanjkljivosti slovenskega športa ... "Ena izmed črnih lis je zagotovo naš tenis ..." Na amaterski ravni sicer izjemno priljubljena športna zvrst, ki pa žal še vedno ne premore ustreznega kritja v smislu vrhunskih rezultatov. Marsikdo bi namreč z veseljem ure in ure ždel pred televizijskim zaslonom in hkrati stiskal pesti za naše tenisačice ter tenisače. Vendar že ob tako klavrnem (slovenskem) moškem tenisu sedaj hrbet obračajo tudi igralke – naše edino upanje v boljše in zanimivejšo teniško prihodnost.

Okruten prehod

Po legendarni Mimi Jaušovec je preteklo skoraj trideset let zatišja, ko smo naposled dočakali novi val srditih, borbenih, samozavestnih in skrajno motiviranih teniških najstnic – Pisnikova, Srebotnikova, Matvežičeva. Nizi zmag(oslavij) v mladinskih kategorijah so se vrstili drug za drugim kot po tekočem traku. Znanilke novovalovstva so bile prav tako znanilke spremenjenega teniškega pristopa. Tudi teniška zveza se je zganila in poskušala slediti mladinskemu napredku, vendar je oguljena fraza, da je "prehod iz mladinskega v članski tenis izjemno krut in težak", še enkrat obveljala. Preteklo je namreč približno pet let, odkar so vstopile v profesionalni krog

elitnega tenisa, za katerega veljajo neizpodbitna dejstva: neprestano stremljenje k napredovanju, vrhunskosti; stoodstotna predanost treningu in tenisu nasploh; optimalna psihofizična priprava; zagotovitve in zaupanje v lasten strokovni štab; številne poškodbe; življenje v specifičnem svetu (turnirskih zmag, porazov ter nenehnih potovanj), ki se sklene šele s teniško upokojitvijo. Omenjeno življenje teniškega igralca ne dovoljuje nikakršnega seštevanja (z igro) pridobljenih zneskov in točk, saj tovrstno početje izkrivi realno stanje oziroma razu-

mevanje tako plemenite in pravične športne igre, kot je tenis.

Pot do Džakarte in nazaj

Na začetku omenjenega prehoda v članski (profesionalni) tenis so naše igralke presenečale in opozarjale nase. Slovenski ženski tenis so potegnile iz brezna nerezultatov in slednjič, leta 2002, po inerciji napredka prispele v svetovno skupino pokala Fed (med 16 najboljših ženskih reprezentanc na svetu). S tem ko so na drugi strani mreže stale sicer le redkokdaj premagljive Rusinje in Američanke, so zanesljivo vzpodbudile

vsesplošni napredek in zanimanje za tenis v Sloveniji. V blagajno zveze pa je za nameček kapnil tudi kar zajeten kupček prihodkov (prek 30.000 dolarjev na tekmo). Zatorej ni presenetljivo ogorčenje direktorja teniške zveze Andreja Jerasa po neslavnem porazu proti Indonezijkam: "Katastrofa je preblaga beseda. V zvezi smo storili prav vse, da bi bila dekleta osredotočena izključno na teniško igro. Novice iz Džakarte, ki so dospele pred tekmo, so bile namreč nad vse vzpodbudne, dekleta pa naj bi bila izjemno dobro pripravljena ter željna boja. In zdaj? Pravzaprav ne morem verjeti, da smo bili tako katastrofalno poraženi, kar nas bo za nameček spravilo v 1. evro-afriško skupino, iz katere se ne bo lahko vrniti. Vsekakor je ta poraz za nas katastrofalen tudi v finančnem smislu. V prihodnje, pred novo sezono Fed cup se bo prav tako težko dogovoriti z našimi igralkami, saj ne bomo imeli prepotrebnih sredstev, ki smo jih do sedaj prejeli od mednarodne zveze in sponzorjev. To se nikakor ne bi smelo zgoditi samo nekaj tednov pred olimpijskimi igrami in leto dni pred turnirjem WTA v Portorožu. Lahko sklenem, da je ta poraz naše ženske vrste največje razočaranje do sedaj!"

Od poročevalcev iz daljne Indonezije pa smo izvedeli in povzeli nekako takole: Naše so imele odlične

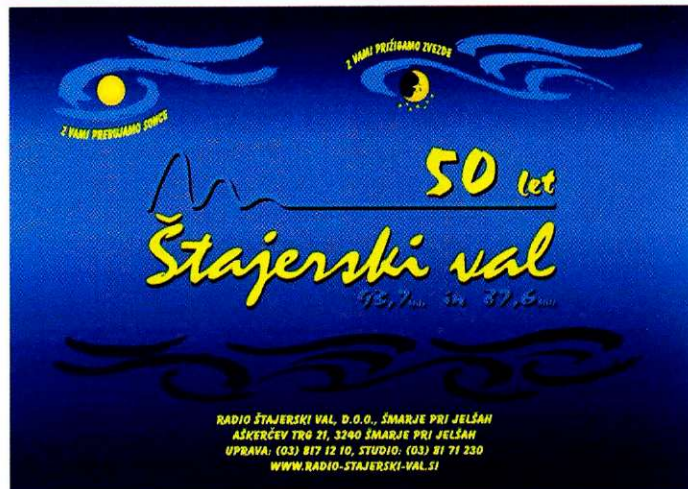
Widjaja – Srebotnik 6:4, 6:3. Skrajno nihajoča forma v letošnji sezoni Katarini ni omogočila razviti in prikazati svojega razkošnega teniškega talenta.

Andrej Jeras: "Za Teniško zvezo Slovenije je ta poraz tudi v finančnem smislu katastrofalen!"

Upanje na obrat

Stagnacijo si lahko ogledamo tudi поблиže. Tina Pisnik (23 let) ta čas zaseda 44. mesto na lestvici WTA in ima letos negativen izkupiček 8 zmag in 18 porazov. Leta 1997 je osvojila Orange Bowl (neuradno svetovno prvenstvo za mladinske kategorije), leta 2000 pa še svoj edini turnir WTA (Bol). Na turnirjih za grand slam je prišla najdlje do tretjega kola. Je tipična predstavnica bojevitiga tenisa, ki ga je večkrat začinila z izleti na mrežo, hkrati pa je izrabljala enega najboljših udarcev, imenovanih "backhand slize", na svetu. Modernizacija teniške igre je tudi Tino Pisnik prisilila v spremembo svojega defenzivnega sloga v napadalnejšega, zaradi česar je njena zdajšnja igra v prenovi, nazorno pa jo označujejo silovite amplitude. Le-te zagotovo krhajo samozavest, kar je bilo razvidno tudi na vseh treh letošnjih turnirjih za grand slam. Vselej je izgubila v prvem kolu; v Melbournu celo proti tedaj 206. igralci sveta (kvalifikantki) Ukrajinki Fedakovi. Da se bo krivulja obrnila navzgor, bo bržkone nujno treba poseči tudi po uveljavljenem trenerju. Tudi 23-

letna Katarina Srebotnik (ta čas št. 68) igra letos v slogu Tine Pisnik: toplo-hladno, torej skrajno nihajoče. Njena letošnja bilanca je prav tako skromna: 7 zmag in 17 porazov. Tudi pri njej je razvidna stagnacija, torej bi najbrž morala poseči po radikalnejših spremembah (nov trener oz. novo okolje?), ki bi slednjič lahko oplemenitile njeno napadalno in raznovrstno (servis-volley) igro.

Čista glava

Tenis je psihološko izjemno naporena igra, še posebej če si nasproti stojita enakovredna tipa igralcev. Tedaj odloča "čista" glava, do ka-

tere pa je mogoče priti le s trdim delom ter primernim in angažiranim psihofizičnim pristopom. Včasih se pri naših najboljših dozdeva, da so (že) dosegle svoj začetni limit. Slednje pa v povezavi z domačim okoljem, ki je vse prevečkrat nagnjeno k podpori povprečnežev, sistemsko zagotovo sili v povprečje, ki je kot živo blato. Le s težavo se iz njega znova povzpne; apatičnost živega blata pa navadno blažimo z najrazličnejšimi izgovori. Tako se neprestano vrtimo v začaranem krogu, v katerem so (upamo, da samo začasno) ujete tudi naše teniške igralke. **Lovro Kastelic**

na kratko

ZVEZDNIKI V

DOBRODELNE NAMENE

Portugalski nogometni zvezdnik Luis Figo, igralec španskega prvligaša Reala iz Madrida, je pretekli teden tradicionalno priredil nogometni spektakel All Stars 2004,

katerega dobiček gre v dobrodelne namene. Tokrat sta se na tekmi pomerila portugalska reprezentančna ekipa in moštvo zvezdnikov, pri katerih je blestel zlasti svetovni prvak v formuli 1 Nemec Michael Schumacher. Kot se za takšno tekmo spodobi, sta se ekipi razšli z neodločenim izidom 3:3, ves izkupiček s prireditve pa je Figo oziroma njegova Fundacija Luis Figo namenila organizaciji Laureus Sport for Good za otroke.

NOGOMETNOSTAVNI ŠKANDAL

Škandal okrog domnevnega dogovarjanja na tekmah italijanske lige zaradi kvot na stavnica, ki je časopise prvič polnil maja, ima vse širše razsežnosti. Za zdaj je dogovarjanja osumljenih 14 oseb, med njimi devet nogometašev iz najboljših treh italijanskih lig in sodnika Serie A Palanca in Gabrielli. Sodnika naj bi bila tako kot nogometaši stavila predvsem na moštva v drugi in tretji ligi

pa tudi na nekaj manj uspešnih klubov v prvi ligi, pri čemer naj bi se z vodstvi klubov in nekaterimi igralci vnaprej dogovorili o končnem izidu obračunov. Tako Palanca kot Gabrielli sta že zavrnila vse obtožbe.

GRAFOVA IN EDBERG MED VEČNIMI

Nemka Steffi Graf in Šved Stefan Edberg sta bila

pretekli teden v Newportu sprejeta v teniško dvorano slavnih. Prav tako je bila v "panteon" tenisa izbrana Američanka Dorothy "Dodo" Cheney, zmagovalka mednarodnega prvenstva Avstralije leta 1938. Enatridesetletna Grafova je v svoji karieri osvojila 107 turnirjev, od tega 22 za naslov grand slam – štiri v Avstraliji, šest na pariškem Roland Garossu, sedem v Wimbledonu in pet na mednarodnem prvenstvu ZDA

in na mestu številka ena teniške letvice kraljevala rekordnih 377 tednov. Leta 1988 je osvojila vse štiri velike turnirje in v Seulu osvojila naslov olimpijske prvakine.

Edberg je osvojil šest naslovov grand slam in pomagal Švedski osvojiti Davisov pokal. Na prireditvi, ki je potekala v Newportu, je dejal, da se mu je v življenju najbolj vtisnila v spomin zmaga na Odprtem prvenstvu ZDA leta 1991.

www.rapplus.com

**RADIO
PLUS**

Še ena nagrada za Purple Rain

Prince se je na festivalu v New Orleansu znova srečal s svojimi soigralci filma Purple Rain. Delno avtobiografski film letos praznuje 20 let od prvega predvajanja in Prince je bil zato najbrž še bolj zadovoljen, ko je za omenjeni film dobil nagrado Academy Award in the Best Music, Original Song Score category. Film je poleg tega dobil tudi grammyja in nagrado brit za najboljši soundtrack, nominiran pa je bil tudi za zlati globus. Prince se je na festivalu Essence v New Orleansu sprva pojavil skupaj s Sheilo E, Morrisom Dayem in nekdanjim duom Wendy & Lisa – The Time and Wendy Melvoin. Kasneje je zvezdnik nastopil še s Chako Khanom in raperjem Doug E Freshem v pesmi I Feel For You.

Festival si je domnevno ogledalo okoli 50.000 ljudi. Dveurna prireditev je vključevala tudi različni pesmi Little Red Corvette and I Would Die

4 U, končala pa se je s ponovitvijo Purple Rain, ki je bila posvečena Jai, 2-letni hčerki bobnarja Johna Blackwella, ki je pretekli teden po nesreči utonila. Michael Eavis je medtem izjavil, da bo Princa spremljal na Glastonburyju prihodnje leto, ker se tokrat festivala ni mogel udeležiti.

Justin se boji Robbieja

Justin Timberlake je predstavil datum izida svoje avtobiografije (knjiga naj bi prvotno izšla 1. oktobra), ker bi bila sicer izdana preblizu najnovejši knjigi Robbieja Williamsa.

Robbie Williams je doslej izdal 2 knjigi (obe sta bili uspešnici in med najbolj prodajanimi): Let Me Entertain You in Somebody Someday, zato se v Timberlakeovem taboru najbrž bojijo, da bi lahko najnovejša izdaja Robbieja Williamsa (biografija, ki jo je napisal v sodelovanju z novinarjem Chrisom Heathom z naslovom The World According To Robert P. Williams, izšla pa bo 2. septembra) ogrozila njihovo prodajo.

MALARIJA

V Afriki malarija vsakih 30 sekund vzame enega otroka. Pri takem tempu bi vse naše mladeke pobrala v petih šestnajstih dneh. Si predstavljate?

Pošljite SMS
UNICEF na 1919
in podarite 230 SIT za nakup zaščitnih mrež!

V posredstvu akcije sodelujejo organizacije Malaria Control in Malaria Prevention.
Več informacij lahko dobite na elektronski pošti: 01 580 8000 ali spletni strani: www.unicef.si. Svoje prispevke lahko elektronsko pošljete na: info@unicef.si
Za vsakega otroka. Zdravje. Izboljšanje. Enakost. Zашита. NAPREJUJAMO V ČLOVEČNOSTI
unicef
Brezplačno objavo so omogočili
DEMOKRACIJA

PUBLICIS - STUDIO PET

ideja oška ordinacija dušana grobovška

DEMOKRACIJA

K sodelovanju vabimo inovativne zunanje sodelavce za samostojno

**TRŽENJE
OGLASNEGA
PROSTORA**

in

**PRIDOBIVANJE
NOVIH
NAROČNIKOV**

za revijo **Demokracija**.

Ponujamo stimulatívno nagrajevanje.

Podrobnejše informacije na tel.: 01/43 45 463 ali na elektronskem naslovu obzorja.direktor@siol.net.

Nekdo je dejal: "Za Justina je pomembno, da se govori o njegovi knjigi. Konec koncev ima Justin povedati dolgo in zanimivo zgodbo."

Odgovorni za stike z javnostjo so dejali, da je bil Justin doslej zaposlen s snemanjem filmov in drugim. Knjiga bo po novem izšla v začetku leta 2005.

Alya na MTV

Energična, eksplozivna in vedno navdušujoča Alya je s svojim neobičajnim stilom in predvsem glasom očarala pravzaprav že vsakogar. Njene glasbene dosežke, uspešnico Alya, njen istoimenski prvenec in video-spot večina opisuje le s superlativi.

Sedaj pa je videospot za omenjeno skladbo na svojo prihajajočo lestvico MTV World Chart Express

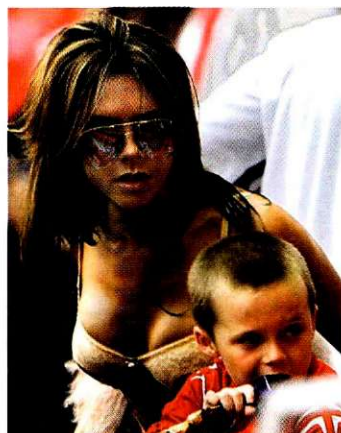

uvrstila tudi angleška glasbena televizija MTV Europe. Tako si jo bo zdaj lahko ogledal ves svet. Za tiste,

ki jih ob tem zanima, kdaj je oddaja na sporedu: ogledate si jo lahko vsako soboto, nedeljo in ponedeljek.

Victoria in David na obletnici poroke

Na počitnicah v Maroku brez svojih dveh sinov želita glasbenica Victoria Beckham in njen mož, no-

gometas David, praznovati peto obletnico poroke in po stresu v zadnjih mesecih začeti na novo.

Kot je poročal britanski dnevnik Daily Mail, si je par v luksuznem hotelu v Marakešu najel sobo, za kar bo odštel skoraj 10 milijonov tolarjev, saj bosta za eno noč odštela okoli 714.000 tolarjev. 5-letni sin Brooklyn in 22-mesečni Romeo bosta dvotedenske počitnice preživela pri Victoriini materi. Na počitnicah zakonca ne bosta obnovila svojih poročnih zaobljub, ki sta si jih dala 4. julija 1999. 30-letna Posh Spice je to sicer želela, vendar je David nasprotoval, saj ne želi s tem vzbujati vtisa, da je njun zakon v krizi.

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
Loke 22
1412 KISOVEC
tel.: 03 56 57 150
fax: 03 56 71 488
www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV
- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

horoskop

Lev (22. julij – 21. avgust)

Sprašujete se, kaj neki se dogaja ta trenutek z vašim šefom. Poskusite brzdati svojo kritičnost, da vam ne bo škodila. Natančno preglejte svoje račune, da ne bo ostal kateri od njih neplačan. Poskrbite za dober spanec.

Devica (22. avgust – 21. september)

Natančno veste, da znate dobro razmisľljati, zato se ne vdajajte v usodo, ampak jo poskušajte še naprej premagovati. Ne bodite zaskrbljeni in se ne skrivajte v svojo polžjo hišico, kadar gre za kakovost medsebojnih odnosov.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Uh, kako lep dan, škoda, da ne morete zaplesati kar na ulici. Tekoči delovni projekti gredo kot po maslu in načrti so obetavni. Popazite nekoliko, da vam bo šlo tudi na osebni ravni enako dobro. Nekdo se počuti zanemarjenega.

Škorpion (23. oktober – 21. november)

Nekoliko bolj vztrajno in dolgotrajno bo moralo biti vaše delo, če želite, da boste zmogli vse, kakor ste si zamislili. Poskusite s taktiko. Počitnice vas bodo konec tedna le privabile in si boste privoščili podaljšan konec tedna.

Strelec (22. november – 20. december)

Počutite se kot komunikacijski satelit; kar naprej oddajate in prejimate neke zaupne informacije, ki jih nihče nepooblaščen ne sme izvedeti. Zadeva zna biti zelo naporna, včasih pa še izjemno nevhvaležna.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Če ste se te dni zaljubili, ste se zares in za dolgo. Nova romantika vam je dala ogromno energije, s pomočjo katere boste res veliko naredili. Zajemite sapo in prenesite nekatere pripombe dovolj dobro.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Čudno, ampak prav vsi sorodniki se spomnijo na vas, kadar imajo težave, ne pa kadar jih potrebujete vi sami. No, izkoristite njihove obiske in zahtevajte tudi kaj v zameno za svoje usluge. Konec tedna bo razburljiv zaradi nepričakovanega ugodnega nakupa.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Morda je čas, da zapišete vse, kar se vam dogaja. Imeli boste nekaj pomembne pošte in dela vam ne bo manjkalo. Odštevali boste dneve do dopusta. Prijetno se boste počutili, ko vam bodo povedali, da ste napredovali.

Oven (21. marec – 20. april)

Premislite do naslednjega dne, če se vam zdi vaša naloga pretežka. Verjemite, da bo postala veliko lažja. Konec tedna bo na vas močno vplivala družina, v nedeljo pa boste imeli veliko možnosti za romantiko.

Bik (21. april – 21. maj)

Ponedeljek bo dan, ko se vam bo zdelo, da ste zadeli milijon dolarjev. Bodite prepričani, da vam bo uspelo, in vam bo res. Odločite se za prijazen korak in vse najboljše se vam bo povrnilo z obrestmi. Imeli boste lep konec tedna.

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Počutite se kakor miš poleg pasti, ki voha sir, pa ne more do njega. Prijatelji so vam pomagali že dostikrat, zato se boste tudi tokrat zanesli nanje, in to upravičeno. Prenekateri napor vam bo prihranjen in vse se bo prav lepo uredilo.

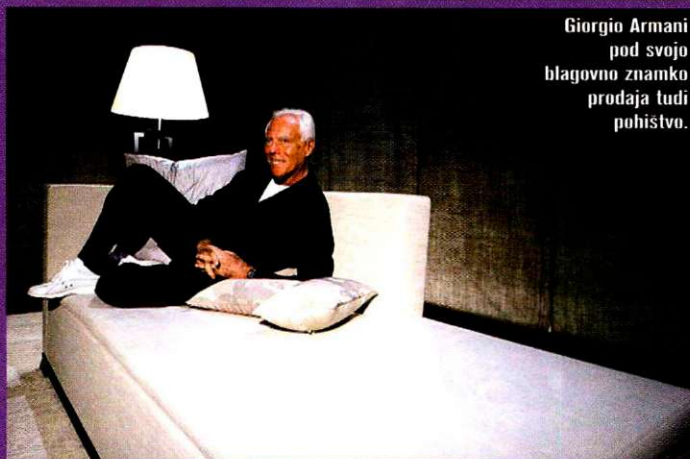
Rak (22. junij – 21. julij)

Prepričani ste, da veste, kako jih boste presenetili. Menite, da bodo vsi spustili svoje delo iz rok, če boste omenili, da bi radi imeli zvečer zabavo. Pazite, lahko se zgodi, da boste nemalo presenečeni. Raje najprej povprašajte.

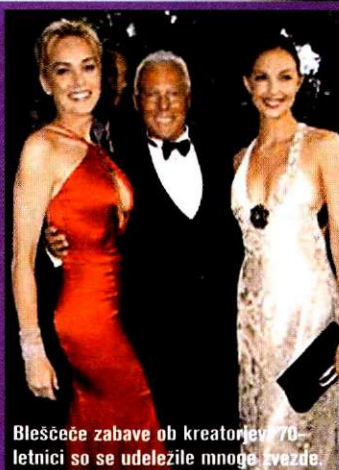
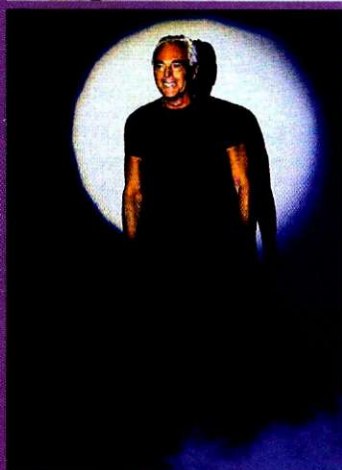
Giorgio Armani je leta 1975 osnoval malo modno etiketo, ki ga je skozi leta pripeljala do imperija, vrednega več kot dve milijardi dolarjev. In Giorgio še ne kaže znakov utrujenosti.

Ta "mednarodni princ mode" je enajstega julija dopolnil 70 let. "Pri sedemdesetih letih mi rojstni dan predstavlja dejstvo, da sem še vedno sam in brez človeka, ki bi me držal za roko," je dejal Armani.

Rodil se je v Piacenzi kot eden izmed treh otrok. Oblikoval se je v letih med drugo svetovno vojno in po njej, ko so mu zatočišče pred nelepoto stvarnostjo ponudili ameriški filmi in idoli, kot je bil Huphrey Bogart. Zlata doba Hollywooda iz 40. let je pustila sled z ikonografijo preproste klasične elegancije, ki je postala njegov zaščitni znak. Kot mladenič je želel postati zdravnik, vendar je kmalu ugotovil, da nima že-

Giorgio Armani pod svojo blagovno znamko prodaja tudi pohištvo.

Bleščeče zabave ob kreatorjev 70. letnici so se udeležile mnoge zvezde.

neje očala. Leta 1991 je odprl prve trgovine iz verige A/X Armani Exchange, 1995 pa se je lotil opreme za golf. Pred kratkim je oblikoval drese za italijansko in britansko nogometno reprezentanco in celo model mercedesa (CLK Giorgio Armani). V zadnjih dveh desetletjih je osvojil najuglednejše strokovne nagrade in priznanja v Italiji. Njegovo multinacionalno podjetje vključuje več kot dva tisoč trgovin po svetu in zaposluje več kot pet tisoč ljudi. Čeprav je bil za zgodnji uspeh najzaslužnejši karizmatični Galeotti, od njegove prezgodnje smrti leta 1985 Armani sam predvaja podjetju, ki letno ustvari 1,3 milijarde evrov prometa. Medtem ko se tekmeci iz modne industrije združujejo, Armani ostaja neodvisen, saj je prepričan, da takšni sodelavci postanejo tekmeci, takšne modne hiše pa propadajo. Sodelavci ga opisujejo kot zahtevnega, pogosto arogantnega perfekcionista, vendar mu v isti sapi izrekajo spoštovanje za neutrudno delo in enkratni občutek za mod-

Armanijevih sedemdeset

lodca za vaje iz anatomije in kirurgije, zato se je obrnil v povsem drugo smer – aranzirati je začel izložbe za La Rinascente, največjo modno hišo v Milanu. Ambiciozni mladenič je hitro napredoval do položaja pomočnika kreatorja Nina Ceruttija, kjer se je izpopolnjeval šest let. Dodatne izkušnje si je nabral pri Emanuelu Ungaru in Ermengildi Zegne. Leta 1975 je bil pripravljen lansirati svojo modno znamko, ki jo je ustavnovil skupaj s Sergiom Galeottijem. In legenda pravi: sredstva za začetek poslovanja sta dobila tako, da sta prodala svoje največ vredno premoženje – stari volkswagen.

Armanijev slog je temeljil na njegovem prepričanju, da estetski element oblačila ne sme prevladati nad njegovo praktičnostjo. V nasprotju s skoraj neuporabno ekstravagantnostjo francoskih ali na drugi strani klasične formalnosti ameriških oblikovalcev, ki privlačijo multimilijonarje, je Armani našel svoje oboževalce med

modernimi mestnimi japiji. Preproste, pa vendar elegantne linije njegovih oblačil pristajajo skoraj vsakomur.

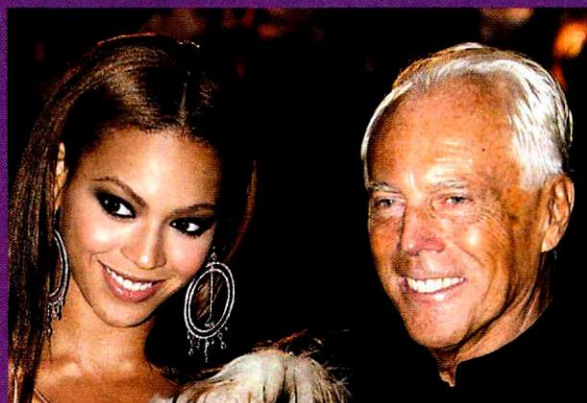
Pred 25 leti, v začetku osemdesetih, je prvič oblekel hollywoodsko zvezdo Richarda Gereja za film Ameriški žigolo. In od tedaj so njegove kreacije stalne spremljevalke ameriškega filma in njegovih zvezdnikov. Sharon Stone, Russell Crowe in jordanjska kraljica Rania ter celotna angleška nogometna ekipa so samo ne-

katere od mnogih njegovih rednih strank. Na podelitvah oskarjev in drugih gala prireditvah tako vsaj polovica igralcev nosi njegove kreacije.

Armani, ambiciozni podjetnik in daleč naokrog znan deloholik, ne prestando širi svoje modno kraljestvo. Leta 1981 je lansiral t. i. casual linije Emporio Armani in Armani Jeans, leto dni pozneje pa linije parfumov za ženske in moške. Leta 1986 je oblikoval svoje telefone, leto poz-

ni posel. Njegovo osebno premoženje ocenjujejo na okoli 2,2 milijarde dolarjev, s čimer se po kriterijih časnika Forbes uvršča na 247. mesto najbogatejših ljudi na svetu.

Edina Armanijeva skrb je, da njegov imperij nima naslednika. Armani je dejal: "Moral bom dobro premisliti o tem. Bilo bi sebično ne razmišljati o tem, kaj bo, ko mene ne bo." Odločitev bo znana v naslednjih treh do štirih letih. **Monika Maljević**

Med njegovimi oboževalkami je tudi privlačna pevka Beyoncé.

Oblčila, ki so jih nosile slavne osebnosti, so bila na ogled v londonski Royal Academy.

KNJIŽNI KLUB SAMOROG

Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana

**ČLANSTVO V KLABU SAMOROG
VAS NE OBVEZUJE K NAKUPU**

**CENEJŠE VSTOPNICE V GLEDALIŠČIH
IN DRUGIH KULTURNIH USTANOVAH**

**POPUSTI PRI NAKUPU KNJIG
IN CD PLOŠČ OD 10 - 50%**

telefon: 01 433 40 74, e-mail: info@samorog.com, www: samorog.com

SESTAVIL: MIRAN ERCEG		GESLO	RIMSKI GRČIČ	HRVAŠKI PEVEC ROBIČ	DEL POLOTOKA HALKIDIKE	OBLIKA MOŠKEGA IMENA JERONIM	STARA PRESTOLNICA SEVERNE BABILONIJE	
PERZEJEVA MATI V GR. MITOLOGIJ								
PREDMET, KI VARUJE, ŠČITI KNJIGO								
JUNAKINJA BÜRGERJEVE BALADE								
VRSTA ŠPORTNIH SANI								
NIKOLA TESLA			KNJIŽEVNIK KLOPČIČ	DEMOKRACIJA	SLOVENSKI SLIKAR IMPRE- SIONIST	POKRAJNA, UPODOB- LJENA NA SLIKI		
PEVEC MORRISON PEVKA BARUCA					MARIAN KRALJ SL. MATEM. (MILAN)			
AFRIŠKI VOJAK V NEKDANJIH KOLONIJAH					PRODAJALEC SLANIKOV SLOVENSKI PRAVOPIS			
JEZIKO- SLOVEC ŠKRABEC						DROG V KOZOLCU MITO TREFALT		
INDIJSKA MEŠANICA ZAČIMB					ENOCELIČNI MIGETALKAR IVAN OMAN			
LETOPIS. KRONIKA					MOŽEV OČE STREŽAJ V UNIFORMI	DEMOKRACIJA	JOSIP IPAVEC PREDMET Z NAVOJI	
TESTENINE S SESEKLJANIM MESOM					ANTON DERMOTA	PREIZKUS	FILMSKI IGRALEC SHARIF	JEZERO V TURČIJI TOALETNA POTREB.
AZIJSKA DRŽAVA, PERZIJA					RAZUĐENJE ORGANIZMA GLASBENIK SOSS			
FORMAT POL PAPIRJA					VIŠOKA ŠOLA LATINSKI VEZNIK			ANJA RUPEL
KDOR ANKETIRA					MESNI IZDELEK			
DEMOKRACIJA	RIMSKI VOJSKO- VODJA				DEMOKRACIJA	TRIOGELNA KIRURŠKA IGLA		

rešitev prejšnje križanke

DORIS, OPILEK, LA TENE,
ENAKIT, NK, OO, JEČAR,
SKALARICA, KS, MAGISTRAT,
TSU, ERIKA, KARAMELA,
TATA, LANENINA, AVARKA,
BELINA, NET, LOK, UM,
KIN, ILOVINA, ŠOK, ND,
NORIK, PLANINAR, AV,
ČA, AT, AMARO

nagrajenci 28. številke

- 1. nagrada:** NATALIJA UDIR,
Trg F. Kozarja 16/a,
1430 Hrtnsnik
- 2. nagrada:** MARIJA PEČNIK,
Cereja 45, 1315 Velike Lašče
- 3. nagrada:** VIDA ŠTULAR,
Celovška 26, 1000 Ljubljana

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup
knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup
knjige iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup
knjige iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
29. 7. 2004 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

- **19. 7. 1834** se je rodil francoski slikar in grafik Edgar Degas, avtor znamenitih pastelov plesalk in žensk pri toaleti.
- **20. 7. 1942** so Nemci požgali vas Kokro pod Jezerskim in ustrelili 13 vaščanov.
- **20. 7. 1944** so nemški generali naredili neuspešen poskus atentata na Hitlerja. Grof Bernhard von Stauenberg je nastavljal v Hitlerjevem štabu bombo.
- **21. 7. 1899** se je rodil ameriški pisatelj Ernest Hemingway, glavni predstavnik t. i. izgubljene generacije. Neka mladenka ga je nekoč vprašala: "Gospod Hemingway, ali je res, da levi in tigri ne napadajo človeka, ki nese baklo?" Hemingway je z nadvse resnim obrazom odgovoril: "Veste, to je odvisno od tega, kako hitro jo nosi."
- **21. 7. 1969** je Američan Neil Armstrong kot prvi človek stopil na Mesec.
- **22. 7. 1822** se je rodil avstrijski naravoslovec in utemeljitelj genetike Gregor Mendel.
- **22. 7. 1882** so bili dovoljeni slovenski oddelki na gimnazijah v Ljubljani, Kranju in Novem mestu, leta 1889 pa tudi v Mariboru, v Celju pa šele 1897.
- **23. 7. 1799** je britanska vlada sprejela zakon, ki je zagrozil s smrtno kaznijo za vsako razbijanje strojev.
- **23. 7. 1899** se je rodil tretji predsednik Zvezne republike Nemčije Gustav Heinemann. Nekoč je rekel: "Ko pripenjam državljanom na prsi razna odlikovanja, me včasih mika, da bi pripomnil: Kanta za odpadke pa je pred palačo."
- **23. 7. 1962** je ameriški satelit Telstar prvič posredoval televizijski program čez Atlantik.
- **24. 6. 1802** se je rodil francoski pisatelj Aleksander Dumas starejši. Napisal je več kot 300 popularnih romanov, med drugim Tri mušketirje in Grofa Monte Crista ...
- **24. 6. 1842** se je v Skaručni rodil slovenski humoristični pisatelj Jakob Alešovec.
- **25. 7. 1888** je postal Josip Poklukar prvi slovenski deželni glavar na Kranjskem.
- **25. 7. 1905** se je rodil nemško pišoč pisatelj in filozof špansko-judovskega rodu Elias Canetti. Rekel je: "Prevladujoče načelo v vesolju je slepota."
- **25. 7. 2000** je državni zbor spremenil slovensko ustavo in vanjo zapisal proporcionalni volilni sistem. Tako se je izognil odločbi ustavnega sodišča, ki je zapovedovala uvedbo na referendumu sprejetega dvokrožnega večinskega volilnega sistema. Do tega je prišlo, ko se je SLS+SKD odločila, da bo podprla predlog poslanca ZLSD Mirana Potrča, ki sta ga poleg ZLSD podpirali tudi LDS in DeSUS. Dan po takšni odločitvi sta podpredsednika SLS+SKD Andrej Bajuk in Lojze Peterle začela postopek za ustanovitev nove politične stranke NSi.

Francesco Petrarca

20. 7. 1304 se je rodil italijanski pesnik Francesco Petrarca. 23 let star je v neki cerkvi v Avignonu spoznal Lauro, poročeno Sade, ki je po mnenju nekaterih plod pesnikove domišljije, vendar je bila do svoje smrti in tudi kasneje muza njegove ljubezenske poezije. Njegova ljubezenska poezija je povzeta iz sestavin trubadrske lirike, oblike soneta, sestine in balade. Že v času življenja so ga v Rimu kronali za "kralja" pesnikov.

Pisal je predvsem v latinščini, vendar je za razvoj renesančne književnosti pomembno predvsem njegovo delo, ki je napisano v italijanski. To je Knjiga pesmi, zbirka 367 pesmi, katerih večina opeva ljubezen do Laure, po njeni smrti pa spomin nanjo.

Nekoč je Petrarca srečal norca, ki je opazoval čete, ko so odhajale na vojno. Norec ga je vprašal: "Kam odhajajo vojaki?" — "V vojno." — "Vendar se bo tudi ta vojna nekoč končala z mirom, ali ne?" — "Seveda se bo." — "Ker vsi vemo, da bo na koncu moral biti mir, mi ni jasno, zakaj ga ne sklenejo takoj, že pred začetkom vojne," je razmišljal norec. — Petrarca se je zamislil in dejal prijatelju: "Tudi jaz mislim enako kot ta norec."

Srbsko in slovensko narečje

Valentin Vodnik je **23. julija 1811** poslal francoskemu guvernerju Ilirskih provinc posebno spomenico, v kateri je poudaril, da se "jezik Ilircev deli na srbsko in slovensko narečje". Francozi so bili namreč naklonjeni misli, da bi se na celotnem ozemlju Ilirskih provinc v ljudske šole uvedla ilirščina, dalmatinsko-štokavsko narečje torej, kakršnega so govorili v Dubrovniku.

Valentin Vodnik, ki si je v času Ilirskih provinc pridobil nemalo zaslug za uveljavljanje slovenščine v šolstvu in javnem življenju, je v posebni spomenici, ki jo je poslal francoskemu guvernerju, jasno poudaril, kako se jezik Ilircev deli na srbsko in slovensko narečje. Zapisal je: "Prvemu se je reklo v dvornem jeziku na Dunaju ilirski, poslednjemu med Nemci vendski. Med seboj se razlikujeta približno tako kakor spodnjenemščina in visokonemščina ali kakor furlanščina in beneščina, piemontščina in toskanščina v svojem območju."

Vodnikova spomenica je jasno poudarjala, da je treba obe "narečji", slovensko in srbsko, gojiti kot dvoje samostojnih knjižnih jezikov in sicer skupni državni celoti.

Sokoli in turnarji

V Ljubljani je prišlo **23. julija 1867** do fizičnega spopada med slovenskimi sokoli in nemškimi turnarji. 22. julija so trije turnarji prijavili policiji rokavičarskega pomočnika Ivana Alta. Ta je baje na Dunajski cesti pred Kazino prepeval za turnarje žaljivo pesem Hali, halo, želodov več ne bo ... in sinu trgovca Mühleisna pljunil v obraz. Želodi so bili društveni znak turnarjev, ki so ga nosili na klobuku kot znamenje nemštva.

Naslednjo noč se je po pogrebu priljubljene sokola Germeka skupina sokolov pod vodstvom sokolskega načelnika in takratnega ljubljanskega župana Coste vračala s krokanja. Na Mestnem trgu so naleteli na turnarsko trojko pod vodstvom zloglasnega Tambornina, ki je ovadila Ivana Alta. Sokoli so trojico obstopili. Sledil je pretep, ki pa ni prinesel hujših telesnih poškodb. Policijski komisar Viditz je izgred preprosto opisal, krivdo zvalil na sokole in njihovega načelnika župana Costo omenil

kot soudeleženca. Nemško nacionalistično časopisje je dogodek napihnilo in se razpisalo o tem, da Nemci v Ljubljani niso več varni pred slovensko surovostjo. Deželni predsednik je čez dva meseca župana Costo suspendiral. Deželna vlada je prepovedala Južni Sokol, vendar se je iz njegovega članstva nemudoma osnovalo novo telovadno društvo Sokol.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridruže pravico do krajšanja pism, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

Pozabiti stare zamere

Zbor za republiko je dvignil vihar. Levica, ali bolje rečeno, rdeči kapitalisti so zaprepačeni. Slovenskemu volilcu so vsilili vzorec vedenja: ne splača se iti na volitve, vsi so enaki. Tako sem med pogovori z znanci ugotovil tudi preizkušeno miselnost, češ, sedanje oblastnike poznamo, tudi če nas siromašijo, zmanjšujejo pokojnine in plače, privilegirajo tujerodne državljane itd. Novi oblastniki bodo še slabši. Morda bomo ostali brez pokojnin, plač, sedanji so že bogati, novi oblastniki bodo znova bogateli na račun državljanov itd. Imejmo torej že "preizkušene oblastnike", ki nam vladajo že 12 let!

Vsa takšna razmišljanja so plod preteklosti in spon komunizma in postkomunizma. Vsi nekdanji diktatorji so vladali do smrti: Stalin, Ceausescu, Tito in drugi. Slovenski volilci ne prenesemo sprememb. Šestdeset let je dolgo obdobje. Toda zgodile so se evropske volitve in prepričljiva zmaga NSi in SDS. Skupaj s SLS je to 50 odstotkov. Zgodil se je tudi Zbor za republiko, ki je jasno zahteval, naj bi organizirali novi Demos. Nekateri so upravičeno postavljali vprašanja, kdo so ljudje novega Demosa. Stari Demos se je sam razpusstil. Mirno so izročili oblast skojevcem in ZL. SDZ oziroma demokrati so prestopili v LDS. Med SKD in SLS ni bilo pravega razu-

mevanja, kar so s pridom izkoristili v ZL in LDS in uspelo jim je dvanajstletno vladanje. Tako smo se dejansko znašli na začetku. Vzorci vladanja LDS in ZL so kristalna slika 46-letnega vladanja komunistov. Razlika je le v tem, da smo takrat imeli državni kapitalizem, sedaj imamo pa zasebnega z mešanico državnega. Prej so bili rdeči direktorji, sedaj pa so tajkuni ali rdeči baroni. Oboji enako tlačijo državljane.

Vodilni ljudje v Zboru za republiko morajo pozabiti stare zamere. Razpustitev starega Demosa, ustavljanje desnice, pakiranje z anarholiberalci in komunisti itd. naj sodi v preteklost. Naše vodilo mora biti evropska demokracija. Tako verni kot znani svobodomislenci in drugi, ki želijo dobro svoji domovini, se morajo združiti. LDS in ZL sta v 60 letih pognali globoke korenine.

Glavni in temeljni cilj mora biti ZMAGA NA JESENSKIH VOLITVAH. Strinjam se z nekaterimi, da je to mogoče samo z jasnim programom vseh treh desnosredinskih strank in vseh neopredeljenih. Vse to je mogoče, če ne bo dlakoceptstva in lažnega prvenstva. Tudi evropske volitve so pokazale možnost zmage. Najnevarnejša je oblastizeljnost, povezana z elitizmom. Smo majhen narod. Povežimo se proti večglavemu zmajju, kar sta postkomunizem in anarholiberalizem. Pokopljimo mrtve, dajmo jim pietetna obeležja. Tega sedanja oblastna nomenklatura ni zmožna. Stare razprtije naj bodo samo v opomin in spomin. Novi Demos ali kakor koli se bo imenoval, naj poveže vse sloje našega prebivalstva. Tako bo

tudi Forum 21 kot zbor novonastalih rdečih baronov onemogočen. Tako kot smo leta 1990

zmagali na volitvah lahko tudi jeseni 2004. Tudi najbolj zaslepljeni volilci spoznavajo, da je ohranjanje sedanje vladavine katastrofa za Slovenijo in Slovence. Laž, kraja, prevare in drugo so dobili domovinsko pravico, poštenost, delavnost, pravičnost pa so tuji sedanji oblasti LDS in ZL. Zato kličem Zboru za republiko vse dobro in – spremenimo vzorce misljenja!

Alojz Dragoš, Ljubljana

Kaznovalna politika Ropove vlade

V Sloveniji smo se tudi po vstopu v Evropsko unijo priče boljševisko-tistoističnim metodam kaznovanja: diskreditiranja in odstranjevanja drugače mislečih državljanov z vseh pozicij javnega, družbenega in političnega delovanja. Eden takih primerov je odstranitev dr. Dimitrija Rupla z mesta zunanjega ministra RS. Zanimivo, vsa Slovenija ve, da je Rupel edini minister v vladni stranki LDS, ki je opravljal službo ministra odgovorno, vestno, v čast, za ugled in v dobro države Slovenije, česar za nekatere ministre v Ropovi vladi ni mogoče trditi. A glej nezaslišano perversnost ministrskega predsednika Ropa, ki se je odločil, da ga odstrani. Pa ne zaradi kakih pomislekov o njegovi strokovnosti ali zaradi predsodkov, ampak iz čisto ideoloških nagibov in tovrstnih razlogov. To je storil v pravi boljševiski doktrini in maniri, kar kaže, da je Rop ne le

dober Kučanov učenec, ampak da celo prekaša starega učitelja marksistične doktrine. Ko si minister za šolstvo Slavko Gaber lasti pravico odločati o zasnovi, konceptu in predmetniku naše šole ter vzvišeno in arogantno zavrača vse pobude tako staršev kot civilne družbe, kot da je

šola osebna last ministra Gabra, je njegovo ravnanje v popolnem soglasju z ministrskim predsednikom Ropom. In ko notranji minister Rado Bohinc brez zakonske podlage podeljuje državljanstva tujcem, pa tudi agresorjevim oficirjem in nasprotnikom slovenstva, kar Slovenci razumemo kot postopno zamenjavo slovenstva, ga ministrski predsednik ne graja in ne kaznuje, temveč celo nagradi. Iz tega je mogoče sklepati, da Ropu ni mar slovenska identiteta in dobro slovenstva. Nasprotno, za Ropa je moteč Rupel, ki dela v dobro slovenstva in države Slovenije.

Ravnanja in dejanja v liberalce preimenovanih skojevcev in komunistov kažejo na to, da v sebi gojijo protidemokratsko gensko zasnovo in da so še vedno zakleti sovražniki demokracije. Zgledujejo se po svojih ideološko ateističnih zgledih. Ko je Tito junija leta 1941 pošiljal svojega najozjegega sodelavca Milovana Djilasa v Črno goro, da bi organiziral komunistični upor, mu je pred odhodom dal naslednje naročilo: "Vsakega komunista, pri katerem opaziš najmanjši sum nepokorščine, na mestu ubij!" Danes ta komunistična doktrina deluje na medij-skopropagandni ravni, ko odstranijo s pozicije oblasti vsakogar, ki ne deluje po vzorcu komunistične in anarholiberalistične idejne in miselne zasnove.

Ivan Glušič, Ljubljana

Polovičarstvo

Zbor za Republiko je bil res impozantna manifestacija, kjer si lahko spremljal odlične govorce in njihovo razčlenjanje problemov v zvezi z narodom, državo, nacijo s posebnim poudarkom na nacionalnem interesu. Slovenija potrebuje pregledno in odprto politiko, zato je iniciativa v CD imela velik odmev. Na žalost je bil medijski odziv na ta dogodek zelo mlačen, kar je bilo pričakovati glede na njihovo odvisnost od "vulgoliberalcev" na oblasti.

Da je bil osrednja osebnost celotnega dogajanja zunanji minister D. Ru-

pel, je bilo razumljivo zaradi negativnega odziva vlade na njegovo tovrstno angažiranje. Čeprav pozdravljam njegovo držo v sedanjem trenutku, ne morem mimo pretekega kameleonskega obnašanja tega gospoda. Res je, da nima moralnih zadržkov v preskakovanju iz ene politične opcije v drugo (Bled 1993), zato je zanj nedvomno imperativ "biti v ospredju". Ambicija je sicer potrebna, pa vendar ... Ne pozabimo, kako mu je bilo vseeno, ko je na ljubljansko županstvo prišla komunistična županja. Še sam je pripomogel, da ne bi kak nekomunist zasedel tega mesta. Videti je, da je zavohal majavost svoje LDS, pa se gre spet disidenta. Videli bomo, ali tokrat igra na pravo karto. Želim mu uspeha, toda pravi postdemosovci v ZZZR bi morali biti oprežnejši pri dodeljevanju odgovornosti in priznanju nekaterim sopotnikom v morebitni bolj naklonjeni prihodnosti.

Drugi po odmevnosti je bil nedvomno filozof Tine Hribar, ki je nastopil zelo odmevno oz. kar polemično. V svojem nastopu je izrazil, kaj si misli o kontinuiteti (če to resnično misli). Tudi v tedniku Demokracija je bil pogovor pozitiven v ozaveščanju publike glede nekaterih zgodovinskih še nerešenih vprašanj, vendar me je nekaj motilo. Pazljiv poslušalec oz. bralec ne more mimo dejstva, da je gospod Hribar res silovito grmel proti "vulgoliberalcem", obenem pa čisto zamolčal tesne sopotnike le-teh. Če je LDS predstavnik množično "uniformiranih vojakov revolucije", ne smemo pozabiti, da se na njihovih uniformah lepo blestijo oznake ZLSD-DeSUS (ZZB) in prirepanikov, beri skupno KOMUNISTOV, ki potrjujejo ideološko pripadnost istim ciljem in oblastniškim apetitom. Ti so pravzaprav pravi zakulisni lutkarji s Forumom 21 na čelu, ki usmerjajo današnjo slovensko ekonomsko-politično

stvarnost. Na zboru je bil navzoč tudi njihov najvidnejši vodja. Zakaj teh ni omenil? Pri njegovem izvajanju je še nekaj, kar mi je dalo misliti. Pri ugotavljanju, kako se voz slovenske politike nagiba na levo ali desno, je videti, da je njemu dana možnost regulacije na sredino (sedaj je v fazi ustavitve levice). Pri tem navaja kot ideološke ekstreme ZZB in Novo slovensko zavezo, kot da bi ti dve organizaciji bili v antitetičnem ekonomsko-političnem ravnotežju. Smešna, če ne kar cinična primerjava. Nadaljuje pa še z naštevanjem "elementov" po vrednostni lestvici. Če bi res vrednostno upošteval te zgodovinske "elemente", bi moral njihov vrstni red temeljito spremeniti.

Na prvo mesto bi moral postaviti obsodbo komunizma kot začetnika revolucije in razrednega boja, ki nimata nič skupnega z narodovo obrambo. Tako imenovana kolaboracija je bila le posledica obrambe (morda tudi taktično zgrešene) pred terorjem NOB, ki se je izvajal le proti drugače mislečim Slovincem (še ne kolaborantom). Ta dva elementa ne moreta biti na isti ravni "obsodbe", ker je slednji povsem odvisen od prvega. Toliko, kar se tiče obsodb.

Druga zadeva je spoštovanje. Pravi: spoštovati narodnoosvobodilni boj kot tak. Kako misli kot tak? Misli morda, da bi morali spoštovati revolucijo in partijo, ki je ta boj vodila? Boj proti komu? Danes je splošno znano, da je partija "kot taka" vodila najprej pobijanje drugače mislečih Slovincem, ne pa okupa-

torjev (le marginalno in bežno, včasih pomotoma), in to v prvih fazah vojne, ko ni bilo niti kolaborantov niti kontrarevolucije. Bili so le poštene Slovinci, ki niso odobraval boljševizma. Nadalje pravi, da je treba spoštovati odpor proti komunizmu kot tak. Kateri odpor proti komunizmu? Kolaborantskega? Pri vsej dobri volji ne morem ugotoviti, kdo je bil takrat antikomunist kot tak, ki bi ga bilo treba spoštovati brez pristranske etikete kolaborantstva in izdajalstva. Ne, gospod Hribar! Problem ni, "da je vse tako zapleteno", kot pravite. V bistvu ni prav nič zapleteno, le stvari je treba gledati nepristransko in iz neindoktriniranega zornega kota. Povojna indoktrinacija je poskrbela, da si niti Vi in niti večina Slovincem še danes ne upa podreti dogmatizma pravljične NOB. Zato se še vedno tako boleče izogibamo jasni besedi in odkriti kartarzi, kar bi lahko privedlo do sprave. Novi slovenski zavezi pripada več spoštovanja kot ZZB, ker je na njeni strani več, na žalost, prikrivane resnice.

Škoda, da zaradi časovne stiske niso prišli do besede drugi pobudniki zbora in morebitni odzivniki iz navzoče publike, ki bi brez dvoma razkrili še veliko zagonetnega in žalostnega v naši sedanji politični situaciji, nujno povezani s preteklostjo. Tudi s tega vidika je žal zbor izpadel polovičarsko, čeprav nehote in skoraj obvezno. Dokazal pa je, da se le nekaj premika, in upajmo, da bo premik na prihodnjih volitvah res tektonski. Le tako bomo v Evropi zasedli mesto, ki nam pripada,

brez priveskov pretekle revolucionarne nesreče in njenih predstavnikov.

Pavel Ferluga, Komen

Predvolilno zavajanje upokoencev

Spodražljivo prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja je Vzajemna zadala težak udarec upokoencem. Bližajo se parlamentarne volitve in treba je z lumparijami in lažmi na dan, kar LDS in njeni sateliti v celoti obvladajo. Zavedajo se, da upokoenci niso njihov najsižbejši člen, zato bi bilo treba te zabite in osivele glave z lažjo prepričati, da je Ropova vlada poštena in prava, DeSUS pa tako in tako edini skrbi za upokoence ... Upam, da zares prihaja čas, ko bodo volilci ugotovili, da jih nasledniki komunistov ne bodo pripeljali v raj, saj je očitno, da LDS in DeSUS ter ZL skrbijo le za bogataše, za upokoence in revnega delavca pa jim je figo mar.

Kar zadeva Vzajemnost. Zavarovalnica nosi zelo "spodbudno" ime, vendar bi bilo bolje, če bi se preimenovala, saj dobesedno ponižuje upokoence, s tem ko jih hoče prizadeti z lažnivimi in neutemeljenimi podražitvami. Tudi iz drugih zavarovalnic se slišijo podobne stvari, pri tem da upokoenci že tako izgublajo, ker so prikrajšani za velike zneske pokojnin, ki jim pripadajo. Poleg tega morajo kljub zavarovanju draga zdravila plačevati sami. To je res eldesova zgodba o uspehu! Potem pa poslušamo Ropa v Slovenj Gradcu, kako sadi rožice. Spoštovani upokoenci, verjemite že enkrat, da vam komunistični DeSUS ne bo ničesar dal, kvečjemu vzal tako kot vsa leta doslej. Voda jim teče v grlo, kar so pokazale evropske volitve. Poglejte samo, kaj počno z zunanjim ministrom Ruplom, s človekom, ki je bil zraven pri vseh projektih osamosvojitve, poti v Evropo in v Nato. Če bi bil zunanji minister kdo drug, bi se lahko znašli na Balkanu! Jesen-

ske volitve naj pokažejo, da je dovolj arogance LDS in da znamo Slovenci razmišljati s svojo, ne z njihovo glavo!

Ana Osterman, Kranj

Kopačevo podiranje laboratorija

Spoštovani minister gospod Kopač, pišem vam zato, ker ste porušili nezakonito zgrajen laboratorij uspešnemu podjetniku, inovatorju in izumitelju, ki ima priznanih 12 patentov, in članu Evropskega združenja za energetiko ESTIF.

V Sloveniji imamo na desettisoče črnih gradenj, tudi takšnih, ki škodljivo vplivajo na okolje in prostor, a ste jih do sedaj porušili le kakih deset.

Laboratorij uspešnega podjetnika in izumitelja, zgrajen na skali na višini 1200 metrov, ni delal hrupa, ni onesnaževal okolja, nikogar ni prostorsko oviral, ni onesnaževal podtalnice, ni negativno vplival na okolico, bil pa je turistična atrakcija. Kljub večkratnemu povabilu izumitelja si ga niste hoteli ogledati. Gospod minister, občutek imam, da se ne zavedate, koliko truda, znanja, neprespanih noči, denarja in samoodpovedovanja je treba, da se pride do uspešnega rezultata in uporabnega konkurenčnega inovativnega proizvoda. Podjetnik g. Franc Stroj je začel iz nič, danes ima 2000 m² pokritih delovnih in skladiščnih prostorov, ogrevanih z alternativnimi viri energije, kar je sad njegovega znanja. Razvil je snežne topove za pripravo kompaktnega snega, petkrat cenejše od opreme drugih izdelovalcev. Več kot 4.000 referenčnih malih in velikih sistemov govori o kakovosti in zaupanju, ki ga uporabniki in strokovnjaki iz domovine in tujine priznavajo podjetju z dolgoletno tradicijo na področju sistemov sprejemnikov sončne energije.

Gospod minister, ta trud in to znanje hladnokrvno porušite, potep-

tate in uničite opremo. Tudi če bi bila to zadnja črna gradnja v Sloveniji, bi jo morali temeljito preučiti in šele potem ukrepati. Staro lovsko kočo, nekaj sto metrov oddaljeno od laboratorija, ste legalizirali. Ali menite, da bodo lovci dvignili Slovenijo na evropski prestol konkurenčnosti?

Slovenija bo prepoznavna in uspešna, če bo imela tisoč, več tisoč uspešnih podjetnikov. Potem se boste lahko hvalili, da bomo dohiteli druge napredne evropske države. Samo znanje in delo vodi k napredku.

Gospod minister, ne vidite, da je po vsej Sloveniji nešteto nelegalnih in legalnih neurejenih odlagališč smeti, da je dosti divjih odlagališč škodljivih odpadkov, ki onesnažujejo rodovitno zemljo in čedalje dragocenejšo pitno vodo, ki je je čedalje manj. Ne vidite gramoznic, v katere odlagajo najbolj strupene odpadke in onesnažujejo podtalnico, ki je že tako preveč zastrupljena. Naše reke so polne odpadkov in smeti. Mariborski svetnik g. Jesenek že leta pobira smeti in odpadke v okolici Maribora. Pred kratkim mi je dejal, da nima podpore in pomoči nikjer, niti pri mariborskem županu, še manj pa pri podjetju Snaga, ki ima koncesijo za čiščenje in odvoz smeti na tem območju.

V Sloveniji porabimo dva- do trikrat več energije na enoto proizvoda kot v Evropi. Nimate primerne finančne stimulacije pri varčevanju z energijo v gospodinjstvih, kot je zadostna toplotna zaščita zgradb (zidovi, podstrešja, okna in vse drugo), nimate finančne stimulacije pri pridobivanju in ekonomični uporabi sončne in alternativne energije za ogrevanje vode v gospodinjstvih, turizmu, šolah, zdravstvu in povsod, kjer se lahko koristno uporablja.

Spoštovani minister za okolje, prostor in energijo, imate veliko dela, ki ga niste opravili in bi ga morali, saj za to dobivate plačilo. Očitno ste izbrali pot, da je lažje rušiti, kot ustvarjati.

Stane Jurjec, Zgornja Poljskava

ALPE ADRIA "ZELEN VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Tovariši in tovarišice

Baška grapa 11. julija 2004. Slovenke in Slovenci, državljani samostojne Slovenije, za katero smo večinsko glasovali na plebiscitu leta 1990, potem pa njeno samostojnost javno razglasili 25. junija 1991 pred vso Slovenijo, Evropo in drugim svetom, se s funkcionsko upokoženim Kučanom vračamo v cekajevske čase. Z veseljem in žalostjo smo prebrodili teh 13 let naše državnosti, odvisno od tega, kako se je razvijala politična podoba naše mlade države! Preveč navdušeni nad svojo samostojnostjo smo opustili mnoge nujne "državniške" poteze. Pa seveda ne le zaradi navdušenja, da smo se rešili Balkana, temveč predvsem zato, ker je bilo v Demos poslanih s povsem določeno nalogo preveč navideznih prijateljev. Mnogi, ki pred tem nikoli niso delovali v dolgoletni cekajevski oblasti, kjer je bil vseskozi glavni prav Milan Kučan, niso dojeli pokvarjenosti ljudi, ki so bili vzgojeni v boljševističnem duhu. Takih je bilo v Demosu preveč in ti so uspešno spodkopavali in "onečedili" demokracijo. Prav s sklicevanjem na demokracijo, ki jim je bila pred tem španska vas, so se upirali vsakršni od Evrope priporočeni politični lustraciji. Zakon o lustraciji zahteva osebno podpisano izjavo ne le funkcionarjev, temveč tudi drugih uradnikov nove demokratične vlade, da niso v prejšnji oblasti delovali v represivnih organih, kamor spadajo Udba/UDV alias notranje ministrstvo, Centralni komite ZKS (Ceka) in od njih imenovani funkcionarji pravosodja. Le tako očiščena bi lahko nova oblast uspešno delovala, ker pa to ni bilo storjeno, se je začela agonija komaj začete demokratizacije Slovenije. Akterji te agonije so isti, vendar dodatno podkrepļeni s podmladkom, kot izvajalci slovenskega povojnega holokavsta, nikoli priznanega in nikoli kaznovanega. Zato in samo zato je cekajevac Milan Kučan lahko kandidiral za prvega predsednika samostojne Slovenije. Kdaj se bo ob sedanjih dogodkih nekdanji predsednik oglasil, je bilo samo vprašanje časa. Izkoristil je obletnico nekakšnih "nedokazljivih" bojov IX. partizanskega korpusa v Baški grapi, ki je menda s svojimi akcijami, "šprenganjem" železniških tirov od Trsta do Jesenic, odločilno pomagala zaveznikom pri njihovem prodiranju proti Nemčiji. Laž in zavajanje. Po tej progi zavezniki niso nikoli prodirali, Nemci pa so vsako razdrto progo popravili v rekordnem času in se pred zavezniško armado in pred "gošarji" do zadnjega dne umikali skozi nedotaknjen Karavanski železniški predor ali pa preko Korenskega sedla. Ko so 1. marca 1945 zavezniki močno bombardirali Jesenice in delno uničili tudi nekaj tirov, je železniško križišče, na naše razočaranje, naslednji dan že normalno delovalo. Zakaj se niso nikoli v take akcije dejavno vključili partizani, ki so na Jesenice gledali z obronkov Mežaklje in Karavank? Zato, ker bi za tako delo potrebovali pogumne fante, ne pa le likvidatorjev domačinov in nasilnih zbiralcev "provi-anta". Kučanova trditev v Baški grapi, da so se slovenski domobranci bojevali proti Slovencem, je star in obrabljen refren komunistov. Domobranci so se bojevali proti komunizmu, in ker so bili glavni komunisti Slovenci, seveda tudi proti njim. Vodilni slovenski komunisti, izšolani v Moskvi, so že davno pred vojno prisegli Stalinu in podprli vse njegove zločine. Glede očitka, izrečenega na račun zunanega ministrstva zaradi neudeležbe na 60. obletnici invazije na Normandijo, pa vemo, da so bili tja povabljeni le predstavniki narodov, ki so aktivno sodelovali v invaziji. Predstavljajmo si tam Janeza Stanovnika s titovko! Bojazen T. Partljiča, da bi se krave smejale, če bi LDS glasovala za Rupla, je upravičena, saj se krave smejijo le volom!

Marija Vodišek

Krščanski socialisti

15. del

S prihodom v Dolomite se nisem srečeval samo s člani najožjega partijskega vodstva, ampak tudi s člani IO OF, ki so s partijo prišli v koalicijo. Iz pogovorov in iz ozračja, ki je takrat prevladovalo v Dolomitih, sem zelo hitro začutil podcenjevalni odnos partije do njenih zaveznikov. To mi je bilo jasno že iz delovanja v okrožju, v Dolomitih pa sem nakazana razmerja med zavezniki opazil tudi na najvišji ravni. Partija je zaveznike v OF uporabljala samo za to, da se je za njenimi imeni skrivala pred ljudmi.

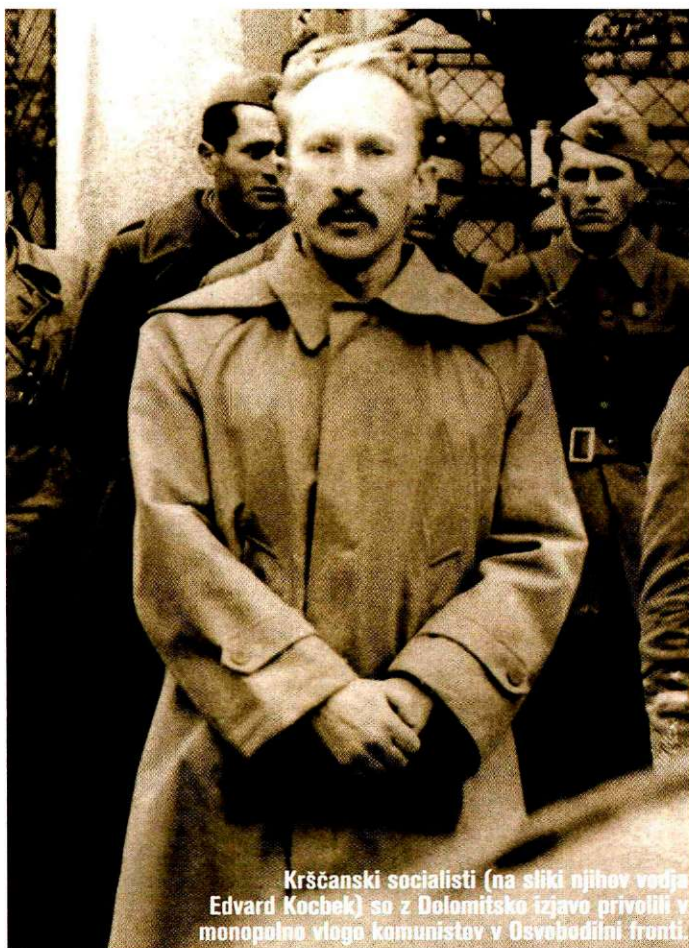
Krščanski socialisti partiji še zdaleč niso bili kos. V odborih OF so sicer imeli nekaj svojih članov, toda v OF so se vključevali kot posamezniki. Niso bili stranka, ampak gibanje, ki je kot tako imelo svoje predstavnike samo v IO OF. Delali so tudi po svoji liniji, vendar pa v celoti izgrajene organizacije niso imeli. Vključeni so bili v organizacijsko strukturo OF, ki jo je povezovala in vodila partija. Kjer koli sem politično deloval, povsod sem stalno iskal člana partije, ki je bil član ali predsednik odbora OF. Ta je bil tudi zato prisiljen, da je bil aktiven. Partijske naloge so bile strožje od zahtev krščanskih socialistov.

Partija je krščanske socialiste že od začetka odrivala, pozneje pa jih je s takšnim odnosom povsem izolirala. Ko je postavila vprašanje monolitnosti v OF, krščanski socialisti niso mogli več nazaj, ker so bili s partijo že preveč kompromitirani. Kakor sta ugotavljala Kidrič in Kardelj, jih ni bilo treba niti izključiti, ker so se že sami izolirali. S tem so predčasno sami izstopili iz koalicije. Na terenu jih je bilo kar precej, v IO OF pa so bili njihovi glavni predstavniki Kocbek, Fajfar in nekateri drugi, ki so sčasoma stopili v partijo. Janeza Stanovnika sem imel leta 1943 še vedno za krščanskega socialista, pozneje pa sem zvedel, da je bil že takrat član partije.

Na vodilnih mestih v partizan-

skih enotah skoraj nisem poznal človeka, ki bi bil krščanski socialist. Edini primer sem zasledil šele leta 1944, ko sem bil že v Ozni v Beli krajini. Vsekakor je bila to samo izjema, ko je zelo pogumen in simpatičen krščanski socialist postal

so želeli in si prizadevali, da bi v partizanskih enotah imeli svoje ljudi vsaj na mestih namestnikov komandantov bataljonov ali na mestih komisarjev. V vsakem bataljonu ali brigadi sta bila komandant in komisar vsak s svojim namestnikom. Komi-

Krščanski socialisti (na sliki njihov vodja Edvard Kocbek) so z Dolomitsko izjavo privolili v monopolno vlogo komunistov v Osvobodilni fronti.

poveljnik zaščitnega bataljona glavnega štaba. Z nevarno italijansko brozostrelko se je na kolesu med vožnjo v glavni štab blizu Semiča kmalu smrtno ponesrečil. Krščanski socialisti so v partizane spravili veliko svojih ljudi, niso pa imeli nobene možnosti in nobene pravice, da bi zasedli poveljniško mesto ali da bi nekdo od njih postal komisar v partizanski enoti. Kljub temu dejstvu pa

sar je delal samo politično, namestnik komisarja pa samo partijsko. Tudi v četi je bil namestnik komisarja, ta pa je bil hkrati partijski sekretar in načelnik partijske celice.

Dokler so bili krščanski socialisti v OF zavezniki, so hoteli uvesti in držati svojo linijo, sokoli pa svojo. Kot zavezniki so jo zahtevali, vendar pa partija te zahteve nikakor ni bila pripravljena sprejeti. Partija je v posku-

sih svojih zaveznikov videla, da ti odstopajo od tega, kar so enkrat že priznali; da je namreč partija vodeča sila OF. Za odnose med koalicijskimi partnerji je bila takrat značilna izjava Ivana Mačka, ki je na vprašanje o tem, kaj bo z našimi zavezniki po vojni, hladnokrvno odvrnil, da to niti ni tako pomembno, ker se jim v družbi s komunisti tako in tako ne piše lepa prihodnost. Če bi se partiji upirali, bi jih preprosto vrgli iz OF ali pa pobili. Maček je o tem govoril tudi v CK. Čeprav so take razlage v partiji zanimali, so se podobni primeri takrat pogosto dogajali. Partija je močno pritiskala na zaveznike, ki so se morali odločiti samim sebi. Če so hoteli ohraniti svoje življenje, niso imeli druge izbire. Poti nazaj in odvrnitve od zavezništva s partijo ni bilo več.

Do znane Dolomitske izjave je prej ali slej moralo priti. Ko je bila podpisana, sem bil v Dolomitih. Dogajanje okrog nje je bilo umetno napihnjeno. O njej se je javno govorilo in razpravljalo. Partija je krščanske socialiste obtoževala, da hočejo svojo organizacijo, da partije ne priznavajo za avantgardo, da hočejo imeti enakovredno vlogo itn. Ker so krščanski socialisti in sokoli v OF in v partizanih zahtevali funkcije, za partijo niso bili več zavezniki. Partija ni privolila v to, da je komisar v vojski član krščanskih socialistov ali sokolov. Za CK je to pomenilo razbijanje enotnosti in vodilne vloge partije.

Kdor je partiji nasprotoval, ni imel nobenih možnosti za uspeh. Partija je vedela, da niti krščanski socialisti niti sokoli ne bodo dezertirali, ker so bili že kompromitirani. Kocbek in Fajfar in vsi ti, kam bodo šli? Najprej so bili užaljeni, nato so se povlekli nazaj. Hodili so okrog kuhinje in intendance ter razglabljali. Ker tudi nazaj niso mogli, so bili prestrašeni. Do tod so prišli, nazaj niso mogli, naprej pa jim partija ni dovolila. Razen tistih, ki so tajno prestopili v partijo, so postali nepomembni, brez vsake vidnejše vloge. V vrhu OF so počasi večinoma vsi prestopili v partijo, ki jih je k temu snubila.

Albert Svetina

P. S. Odlomek je iz knjige spominov Alberta Svetine. Knjiga bo konec poletja izšla pri založbi Nova Obzorja, ki izdaja revijo Demokracija. V naslednjih številках bomo objavili še nekaj zanimivih odlomkov.

OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA - PRIČEVANJE ALBERTA SVETINE

Fotografije iz osebnega arhiva Alberta Svetine

Albert Svetina-Erno, roj. 1915 v Dolnjih Ležecah pri Divači, je danes po vsem, kar je doživel, izpovedal in ne nazadnje tudi zapisal, predvsem živa priča slovenske polpretekle zgodovine. Je priča dogodkov in časa, ko se je hrepenenje po svobodi in pravičnosti utopilo v poplavi laži, prevar in nasilja.

Knjiga bo predvidoma izšla konec poletja 2004.

Priloženo naročilnico skupaj s kopijo potrdila o plačilu pošljite na naslov: Nova Obzorja, d. o. o., Komenskega 11, 1000 Ljubljana. Številka TRR: 24200-9004125033.

Knjigo lahko naročite tudi na telefonski številki: 01-434-54-63 ali na elektronskem naslovu: obzorja.narocnine@siol.net ali plačate v tajništvu založbe na Komenskega 11 v Ljubljani.

... Ko sem sredi maja 1945 iz Postojne prišel v Slavijo, me je takoj poklical Maček in mi dejal: "Ti si tu živel in poznaš Ljubljano. Vidiš, ljudje so bosí in nagí, brez stanovanja, brez vsega. Treba jih je obleči, nahraniti in jim preskrbeti stanovanja. Pojdi in nabavi vse!" Nato me je ostreje pogledal in dodal: "Poslušaj, ampak računi, računov ni. Glej, da jih ne dobim. Ničesar ne bom podpisal. S tem ti bom plačal," in prijel za pištolo. To je bil ukaz, naj začnem z brezobzirnim ropanjem povsod tam, kjer je bilo mogoče kaj vzeti ...

■ ■ ■ Odraščal je na Primorskem, prežet z antifašizmom in krivicami, ki jih je občutil na sebi in jih s seboj prinesel v predvojno Ljubljano. Od primorskega emigranta, ki je v težkih razmerah prišel do poklica in si našel službo, do aktivista v odporu proti italijanski okupaciji med vojno ni bilo daleč. Od delovanja v odborih OF do partije je bila pot še krajša. Hitro je postal partijski sekretar, nato inštruktor CK KPS, obiskoval partijsko šolo CK KPS in od tod prišel v Ozno, kjer je bil najprej začasno Mačkov namestnik, nato pa kot partijski sekretar njegov pomočnik do prihoda v Ljubljano. Tukaj je prevzel ekonomske naloge oz. ropanje za Ozno in med drugim prevzel "čiščenje" Brezarjevega brezna v Podutiku. Kot načelnik Ozne za Primorsko je nadaljeval oznovsko prakso s podtalno dejavnostjo na meji z zavezniško vojaško cono, nato pa v ljubljanski Ozni nadzoroval pošto. Po izključitvi iz Ozne se je vpisal na srednjo tehniško šolo, nato pa je po "čudnih naključjih" postal poverjenik v ljubljanskem mestnem ljudskem odboru. Po preiskavi stanovanja je konec februarja 1949 pobegnil na Madžarsko, kjer je najprej deloval v politični emigraciji, nato pa so ga Madžari, ker mu kot nekdanjemu pripadniku Ozne niso več zaupali, obsodili in zaprli.

Albert Svetina je po letu 1990 ena redkih prič, ki je spregovorila. Tisto, česar se njegovi nekdanji sodelavci ne spominjajo več, mu je še vedno živo pred očmi. Zdaj priča tudi za tiste in o tistih, ki so bili zraven, pa molčijo in se nočejo, ne smejo ali ne morejo spominjati. Prav tako priča za tiste, ki jih takrat še ni bilo in tega krutega časa niso doživeli in ne vedo ali pa nočejo vedeti ali verjeti. Za odkrito besedo, ki jo je najprej zastavil ob odkrivanju resnice o Brezarjevem breznu, so mu nenadoma zastali vsi postopki v zvezi z urejanjem njegovega statusa v novi, svobodni Sloveniji. Kratenje njegovih pravic zato posredno govori o naravi sistema in oblasti v sedanji Sloveniji. Obremenjenost s polpreteklo zgodovino in strah pred resnico o polpreteklosti sta zelo močna. Svetina torej ne govori samo o preteklosti, ampak tudi o sedanjosti.

Nekaj odlomkov iz spominov Alberta Svetine, ki bodo kmalu izšli pri založbi Nova obzorja, v nadaljevanjih objavljamo tudi na straneh Demokracije.

Po posebni prednaročniški ceni 5.100 SIT nepreklicno naročam knjigo
OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA -
PRIČEVANJE ALBERTA SVETINE

ime in priimek:

datum:

ulica:

kraj, poštna št.:

podpis naročnika:

Knjiga bo predvidoma izšla konec poletja 2004. • V ceni je vstet DDV, ni pa všteta poštšina.

Kako hitro je življenje?

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobitelov telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih avdio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček,** ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

Agencija 41, design: LUMS Studio, foto: T. Gregorič, J. Pivkšč
Mobitel d.d., 1000 Ljubljana

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

